

Για να κάνουμε το
σιδηροδρομικό σύστημα
πιο λειτουργικό για την
κοινωνία.

Οδηγός

*Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για
σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης
ασφάλειας*

	<i>Συντάχθηκε από</i>	<i>Επικυρώθηκε από</i>	<i>Εγκρίθηκε από</i>
<i>Όνομα</i>	S. D'ALBERTANSON C. LAGAIZE DAVOINE A. PATACCHINI	M. SCHITTEKATTE	B. ACCOU
<i>Ιδιότητα</i>	Υπεύθυνοι έργου	Επικεφαλής ομάδας	Προϊστάμενος μονάδας
<i>Ημερομηνία</i>	26/4/2021		
<i>Υπογραφή</i>			

Ιστορικό εγγράφου

<i>Έκδοση</i>	<i>Ημερομηνία</i>	<i>Παρατηρήσεις</i>
1.0	29/6/2018	Τελική έκδοση για δημοσίευση
1.1	10/7/2018	Επικαιροποίηση διαγράμματος 2, προσθήκη τίτλου για το διάγραμμα 3
1.2	4/9/2018	Επικαιροποίηση διαγράμματος 2
1.3	26/4/2021	Τροποποιήσεις με τις οποίες λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές στον κανονισμό για τους υπεύθυνους για τη συντήρηση φορείς (ΥΣΦ), προστίθενται οι αντίστοιχες παραπομπές στο ευρωπαϊκό μοντέλο νοοτροπίας για τη σιδηροδρομική ασφάλεια και με

		βάση την εμπειρία του Οργανισμού, και επέρχονται ορισμένες γενικές διορθώσεις στο κείμενο.
--	--	---

Το παρόν έγγραφο αποτελεί νομικώς μη δεσμευτικό οδηγό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων. Δεν θίγει τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ. Επιπλέον, η δεσμευτική ερμηνεία του δικαίου της ΕΕ αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

0 Εισαγωγή

Ο αιτών ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας ή έγκριση ασφάλειας οφείλει να αποδεικνύει τη συμμόρφωσή του με τις σχετικές απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας που καθορίζονται στον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2018/762](#). Για αυτόν τον σκοπό, παρέχει έγγραφα στην εθνική αρχή ασφάλειας ή, κατά περίπτωση, στον Οργανισμό Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής αποκαλούμενος «Οργανισμός») που αποδεικνύουν ότι έχει εγκαταστήσει σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας (ΣΔΑ) σύμφωνα με το άρθρο 9 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#).

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης είναι ένα εξελισσόμενο έγγραφο, το οποίο αναπτύχθηκε σε συνεργασία με εθνικές αρχές ασφάλειας και εκπροσώπους του κλάδου, με σκοπό να βελτιώνεται διαρκώς με βάση τις παρατηρήσεις των χρηστών και λαμβάνοντας υπόψη την πείρα που αποκτάται κατά την εφαρμογή της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#), των σχετικών κοινών μεθόδων ασφάλειας (ΚΜΑ) και οποιωνδήποτε άλλων σχετικών κανονισμών της ΕΕ.

0.1 Σκοπός του οδηγού

Στόχος του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης είναι να παρουσιάσει:

- τον σκοπό καθενιάς από τις απαιτήσεις αξιολόγησης που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II των ανωτέρω ΚΜΑ, συνοδευόμενο, όπου είναι απαραίτητο, από σημειώσεις που επεξηγούν λεπτομερέστερα συγκεκριμένους όρους ή ιδέες που χρησιμοποιούνται στις απαιτήσεις·
- ενδεικτικά, ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία που ενδεχομένως να προσκομίσει ένας οργανισμός προκειμένου να αποδείξει την απαιτούμενη συμμόρφωση με βάση τις ανωτέρω ΚΜΑ·
- έναν επεξηγηματικό κατάλογο με παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων που μπορούν να παρατηρηθούν σε αιτήσεις χορήγησης ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας κατά τη διεξαγωγή αξιολόγησης ή που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον αιτούντα ως υλικό αναφοράς για την αίτησή του·
- επεξηγηματικές παραπομπές και πρότυπα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν επικουρικά κατά την αξιολόγηση, την ανάπτυξη, την υλοποίηση ή τη διαρκή βελτίωση ενός συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας· και
- ενδεικτικά, ορισμένα ζητήματα που ενδεχομένως να πρέπει να λάβει υπόψη της μια εθνική αρχή ασφάλειας κατά την εποπτεία μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης ή ενός διαχειριστή υποδομής.

Για τον σκοπό της αξιολόγησης της αίτησης του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας που καλύπτει τη σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, η ΕΑΑ μπορεί να έχει άμεση ευθύνη ως η αρμόδια αρχή για την αξιολόγηση των σχετικών τμημάτων της αίτησης. Εναλλακτικά, η ΕΑΑ μπορεί να έχει συντονιστικό ρόλο και να συνεργάζεται, όποτε προκύπτει ανάγκη, με άλλες αρμόδιες αρχές μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων που αναζητούν τη συμβουλή της για τα σχετικά τμήματα της αξιολόγησης, όποτε προκύπτει ανάγκη.

0.2 Σε ποιους απευθύνεται ο παρών οδηγός;

Το παρόν έγγραφο απευθύνεται:

- στις εθνικές αρχές ασφάλειας και τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων με τις σχετικές απαιτήσεις για το ΣΔΑ και κατά την εποπτεία από τις εθνικές αρχές ασφάλειας (ΕΑΑ)·
- στις εθνικές αρχές ασφάλειας, κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας των διαχειριστών υποδομής με τις σχετικές απαιτήσεις για το ΣΔΑ και κατά την εποπτεία μετά την χορήγηση του πιστοποιητικού ή της έγκρισης· και
- στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής (στο εξής, αποκαλούμενοι επίσης «αιτών») για να τους βοηθήσει κατά την ανάπτυξη, την υλοποίηση, τη συντήρηση και τη διαρκή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτουν σε συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις για το ΣΔΑ (και άλλες ισχύουσες απαιτήσεις ασφάλειας) και για να γνωρίζουν τι να περιμένουν κατά τη διάρκεια της εποπτείας.

0.3 Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης δεν υπαγορεύει τα αποδεικτικά έγγραφα που θα πρέπει να προσκομίσουν οι αιτούντες. Ο βασικός λόγος είναι ότι το ΣΔΑ κάθε οργανισμού θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στους συγκεκριμένους κινδύνους που πρέπει να ελέγξει ο εν λόγω οργανισμός. Επομένως, κάθε ΣΔΑ αποτελεί μοναδικό σύστημα τεκμηριωμένων πληροφοριών, το οποίο παρουσιάζει ενδεικτικά μέτρα και συστήματα ελέγχου των κινδύνων που διαθέτει κάθε επιμέρους οργανισμός και το οποίο εξελίσσεται σε βάθος χρόνου ανάλογα με τις αλλαγές του οργανισμού. Θα ήταν, συνεπώς, λανθασμένο να καθοριστεί ένας κανονιστικός κατάλογος πληροφοριών τις οποίες θα πρέπει να παρέχουν οι αιτούντες. Ο καθορισμός ενός τέτοιου καταλόγου θα μετέτρεπε τη διαδικασία αξιολόγησης σε μια άσκοπη άσκηση, καθώς όλες οι αιτήσεις θα ήταν όμοιες, ενώ τα αντίστοιχα ΣΔΑ δεν θα ήταν.

0.4 Δομή των κατευθυντήριων οδηγιών

Το παρόν έγγραφο αποτελεί μέρος του εγχειριδίου οδηγιών του Οργανισμού που υποστηρίζει τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, τους διαχειριστές υποδομής, τις εθνικές αρχές ασφάλειας και τον Οργανισμό, για την εκπλήρωση των ρόλων τους και την επιτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με την [οδηγία \(ΕΕ\) 2016/798](#).

Διάγραμμα 1: Εγχειρίδιο κατευθυντήριων οδηγιών του Οργανισμού

Οι πληροφορίες που παρέχει ο παρών οδηγός συμπληρώνονται από ειδικές κατευθυντήριες οδηγίες των εθνικών αρχών ασφάλειας, οι οποίες περιγράφουν και επεξηγούν τους κοινοποιημένους εθνικούς κανόνες που ισχύουν στον προβλεπόμενο τόπο παροχής της υπηρεσίας, και τα έγγραφα που προσκομίζονται μαζί με την αίτηση χορήγησης ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας για σκοπούς συμμόρφωσης με το άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το άρθρο 10 παράγραφος 8 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#) (βλ. επίσης τον *Οδηγό*

υποβολής αιτήσεων για την έκδοση ενιαίων πιστοποιητικών ασφάλειας του Οργανισμού). Για τους διαχειριστές υποδομών, ο παρών οδηγός θα πρέπει να συμπληρώνεται από κατευθυντήριες γραμμές που εκπονούν οι εθνικές αρχές ασφάλειας σχετικά με τις απαιτήσεις για τις άδειες ασφάλειας, όπως προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#).

Ως κοινοποιημένοι εθνικοί κανόνες νοούνται μόνο οι κανόνες που έχουν κοινοποιηθεί από ένα κράτος μέλος στην Επιτροπή. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 12 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#), ο αριθμός των κοινοποιημένων εθνικών κανόνων αναμένεται να μειωθεί με την πάροδο του χρόνου. Αυτοί θα αντικατασταθούν από μέτρα τα οποία καθορίζονται σε τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας (ΤΠΔ), άλλους κανονισμούς της ΕΕ ή εταιρικούς κανόνες. Οι εταιρικοί κανόνες ή τα πρότυπα θα αξιολογούνται κατά περίπτωση, με βάση τη συμμόρφωσή τους με την ΤΠΔ που αφορά το υποσύστημα διεξαγωγής και διαχείρισης της κυκλοφορίας του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής αποκαλούμενη επίσης «ΤΠΔ ΔΔΚ»), όπως αποτυπώνεται μέσω των απαιτήσεων για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας που επεξηγούνται στον παρόντα οδηγό.

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης είναι δομημένο σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II του κανονισμού 2018/762. Στις επόμενες ενότητες, κάθε απαίτηση παρουσιάζεται σε κίτρινο πλαίσιο για λόγους ευκολίας αναφοράς. Όταν υπάρχουν διαφορές μεταξύ των απαιτήσεων που ισχύουν για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και των απαιτήσεων που ισχύουν για διαχειριστές υποδομής, το κείμενο που αφορά τους διαχειριστές υποδομής εμφανίζεται σε κίτρινο πλαίσιο, το οποίο παρουσιάζει τις απαιτήσεις με γαλάζιο χρώμα.

Στο Παράρτημα 1 του παρόντος οδηγού παρέχονται πίνακες αντιπαραβολής ή συσχετισμού των κριτηρίων αξιολόγησης των πρώην κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1169/2010 και των απαιτήσεων του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#). Οι πίνακες περιλαμβάνουν επίσης διασταυρώσεις με τα άρθρα της δομής υψηλού επιπέδου (High Level Structure) του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO). Αυτές παρέχονται με σκοπό να βοηθήσουν τους αιτούντες να αποδείξουν τη συμμόρφωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτουν με τις νέες απαιτήσεις, ιδίως στις περιπτώσεις που ο αιτών έχει ήδη λάβει πιστοποιητικό ασφάλειας ή έγκριση ασφάλειας και/ή διαθέτει ήδη άλλο σύστημα διαχείρισης κατά ISO (π.χ. ISO 9001, 14001 ή 45001) (οπότε τα συστήματα αυτά μπορούν να ενοποιηθούν) ή σχεδιάζει να αναπτύξει ένα σύστημα με τη χρήση του εν λόγω μοντέλου. Η χρήση αυτού του πίνακα δεν παρέχει συστηματικό τεκμήριο συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που παρουσιάζονται στον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2018/762](#) για τους οργανισμούς που κατέχουν πιστοποιητικό ISO.

0.5 Μέρος 1 των οδηγιών ISO/IEC και ενοποιημένο συμπλήρωμα ISO

Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO) έχει αναπτύξει επίσημες διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την ανάπτυξη και την τήρηση ενός διεθνούς προτύπου. Στο προσάρτημα 2 του παραρτήματος SL του εγγράφου [Μέρος 1 των οδηγιών ISO/IEC και ενοποιημένο συμπλήρωμα ISO](#), εγκρίνεται μια δομή υψηλού επιπέδου (HLS) η οποία θα χρησιμοποιείται ως βασικό κείμενο σε κάθε πρότυπο συστημάτων διαχείρισης.

Το παράρτημα I και το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 διασφαλίζουν ότι η δομή του συστήματος θα είναι σύμφωνη με τη δομή υψηλού επιπέδου του ISO (ISO HLS), γεγονός που διευκολύνει την ενοποίηση διαφόρων συστημάτων διαχείρισης, κατά περίπτωση, τα οποία έχουν τις ίδιες βασικές οργανωτικές αρχές και απαιτήσεις αλλά στα οποία τα πεδία της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και του κινδύνου αφορούν συγκεκριμένα κάθε τομέα (π.χ. επαγγελματική ασφάλεια, περιβάλλον, ποιότητα).

Τα πρότυπα και οι σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του ISO μπορούν να βοηθήσουν τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής να αναπτύξουν το δικό τους ΣΔΑ [π.χ. το ISO 31000 αποτελεί γενικό έγγραφο για την καλύτερη κατανόηση της διαχείρισης κινδύνου· το ISO 31010 παρέχει πληροφορίες σχετικά με την επιλογή και την εφαρμογή τεχνικών αξιολόγησης κινδύνου, όπως η FMECA (ανάλυση

βλαβών, επιπτώσεων και κρίσιμων στοιχείων), η FTA (ανάλυση με βάση δέντρο σφαλμάτων), η ETA (ανάλυση με βάση δέντρο περιστατικών) και η HAZOP (μελέτη κινδύνων και λειτουργικότητας) το ISO 55000 περιέχει απαιτήσεις για τη διαχείριση ενεργητικού]. Ωστόσο, αυτά μπορούν να συμβάλουν μόνο αν είναι γνωστό κατά τρόπο αξιόπιστο το πλαίσιο των κινδύνων που σχετίζονται με τους σιδηροδρόμους.

Παρόλο που η χρήση της δομής υψηλού επιπέδου διασφαλίζει τη συνέπεια με τα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης ISO, πρέπει να επισημανθεί ότι οι ανωτέρω ΚΜΑ αποτελούν κανονισμούς που εξυπηρετούν πρωτίστως τον σκοπό των εθνικών αρχών ασφάλειας ή του Οργανισμού κατά την αξιολόγηση αιτήσεων χορήγησης πιστοποιητικών ασφάλειας ή εγκρίσεων ασφάλειας. Ως εκ τούτου, οι αξιολογήσεις για τη χορήγηση ενιαίων πιστοποιητικών ασφάλειας ή εγκρίσεων ασφάλειας θα πραγματοποιούνται με βάση τις απαιτήσεις για το ΣΔΑ και όχι με βάση τη δομή υψηλού επιπέδου του ISO αυτή καθ' εαυτή. Με άλλα λόγια, τα πρότυπα ISO βασίζονται σε οικειοθελή πιστοποίηση, αλλά προβλέπονται από ορισμένα νομικά πλαίσια ως τεκμήριο συμμόρφωσης με τους ισχύοντες κανόνες που διέπουν ένα συγκεκριμένο πεδίο. Καμία διάταξη δεν θεωρεί την τήρηση των προτύπων ISO ως τεκμήριο συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#) ή του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#).

Τα άρθρα 4 έως 10.2 του προσαρτήματος 2 του παραρτήματος SL του εγγράφου Μέρος 1 των οδηγιών ISO/IEC και ενοποιημένο συμπλήρωμα 2016 αναπαράγονται ή προσαρμόζονται με την άδεια του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO). Ανατρέξτε στο έγγραφο που παρέχεται ως πηγή για το πρωτότυπο κείμενο. Μπορείτε να λάβετε το κείμενο αυτό μέσω του [ιστότοπου της κεντρικής γραμματείας του ISO](#). Ο ISO διατηρεί τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

0.6 Σκοπός του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας

Σκοπός του ΣΔΑ είναι να διασφαλίσει ότι ο οργανισμός ελέγχει τους κινδύνους που προκύπτουν από τους επιχειρηματικούς στόχους με ασφαλή τρόπο και συμμορφώνεται με όλες τις υποχρεώσεις ασφάλειας που ισχύουν για αυτόν.

Η εφαρμογή μιας δομημένης προσέγγισης επιτρέπει τον προσδιορισμό της επικινδυνότητας και τη συνεχή διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητες ενός οργανισμού, με στόχο την πρόληψη των ατυχημάτων. Αυτή η προσέγγιση λαμβάνει υπόψη τους κοινούς κινδύνους στα σημεία διασύνδεσης με άλλους φορείς του σιδηροδρομικού συστήματος (κυρίως σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, διαχειριστές υποδομής και υπεύθυνους για τη συντήρηση φορείς, αλλά επίσης και κάθε άλλον φορέα που πιθανόν επηρεάζει την ασφαλή λειτουργία του σιδηροδρομικού συστήματος, όπως κατασκευαστές, εταιρείες συντήρησης, κατόχους οχημάτων, παρόχους υπηρεσιών, αναθέτοντες φορείς, μεταφορείς, αποστολείς, παραλήπτες, φορτωτές, εκφορτωτές, κέντρα κατάρτισης, καθώς και επιβάτες και άλλοι φορείς που παρεμβαίνουν στο σιδηροδρομικό σύστημα κ.λπ.). Η κατάλληλη υλοποίηση όλων των σχετικών στοιχείων ενός ΣΔΑ μπορεί να προσδώσει σε έναν οργανισμό την απαραίτητη εμπιστοσύνη ότι ελέγχει και ότι θα συνεχίσει να ελέγχει όλους τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του, υπό όλες τις συνθήκες.

Οι οργανισμοί που έχουν αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό αναγνωρίζουν ότι οι κίνδυνοι μπορούν να ελεγχθούν αποτελεσματικά μέσω μιας διαδικασίας που συνδυάζει τρεις κρίσιμες διαστάσεις: μια τεχνική συνιστώσα που περιλαμβάνει τα εργαλεία και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται, μια ανθρώπινη συνιστώσα που περιλαμβάνει τους ανθρώπους της πρώτης γραμμής και τις δεξιότητες, την κατάρτιση και τα κίνητρά τους και μια οργανωτική συνιστώσα που αποτελείται από διαδικασίες και μεθόδους που καθορίζουν τη σχέση μεταξύ των διαφόρων καθηκόντων.

Συνεπώς, ένα κατάλληλο ΣΔΑ μπορεί με επιτυχία να παρακολουθεί και να βελτιώνει και τις τρεις διαστάσεις των μέτρων ελέγχου των κινδύνων που προβλέπει. Πολλά χαρακτηριστικά του ΣΔΑ των σιδηροδρόμων είναι πολύ παρόμοια με την πρακτική διαχείρισης που υποστηρίζουν οι υπέρμαχοι της ποιότητας, της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, της προστασίας του περιβάλλοντος και της επιχειρηματικής αριστείας.

Επομένως, μπορούν να ενσωματωθούν ευκολότερα αρχές ορθής διαχείρισης, όπως προσδιορίζεται παραπάνω, μέσω της χρήσης μιας ΚΜΑ που βασίζεται στη δομή υψηλού επιπέδου του ISO και, επομένως, ενδέχεται να μην απαιτείται πλήρης επανασχεδιασμός των οργανισμών που διαθέτουν ήδη τέτοια συστήματα.

Έχει αναγνωριστεί ότι τα δομημένα συστήματα διαχείρισης προσθέτουν αξία στην επιχείρηση μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των διασυνδέσεων. Το γεγονός αυτό βοηθά να βελτιωθούν οι συνολικές επιδόσεις, να επιτευχθεί λειτουργική αποδοτικότητα, να βελτιωθούν οι σχέσεις με αναδόχους και υπεργολάβους, πελάτες και ρυθμιστικές αρχές, καθώς και να αναπτυχθεί μια θετική νοοτροπία ασφάλειας.

Ο αιτών πρέπει να σχεδιάσει το ΣΔΑ έτσι ώστε να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 9 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#) για να διασφαλίζεται η ασφαλής διαχείριση των λειτουργιών του. Γι' αυτόν τον σκοπό, πρέπει να καταδείξει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#). Σκοπός αυτών των απαιτήσεων είναι να παράσχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας του οργανισμού μέσω της εφαρμογής ενός κύκλου σχεδιασμού, εκτέλεσης, ελέγχου και δράσης (PDCA). Ο αιτών θα πρέπει να λάβει υπόψη του κάθε επιμέρους απαίτηση, καθώς και τον τρόπο που αυτές συνδυάζονται για τη δημιουργία ενός συνεκτικού ΣΔΑ το οποίο ελέγχει τους σχετικούς κινδύνους.

0.7 Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και προσέγγιση σχετικά με τις μεθόδους

Στο ΣΔΑ συμπυκνώνονται οι διαφορετικές διαδικασίες που πρέπει να συνδυάζονται για να καταστεί δυνατή η λειτουργία ενός οργανισμού με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα. Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν τους μηχανισμούς που χρησιμοποιούνται για να τηρούνται οι διεθνείς κανονισμοί και τα πρότυπα, οι απαιτήσεις σε επίπεδο κλάδου και δραστηριότητας, οι απαιτήσεις που προκύπτουν από την εκτίμηση των κινδύνων, καθώς και οι καλές πρακτικές που εφαρμόζονται σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Για τον λόγο αυτό, το ΣΔΑ θα πρέπει να είναι ενσωματωμένο στις επιχειρηματικές μεθόδους του οργανισμού και, επιπροσθέτως, δεν θα πρέπει να γίνει ένα σύστημα που βασίζεται στα χαρτιά και έχει αναπτυχθεί ειδικά για να αποδεικνύει τη συμμόρφωση με το ρυθμιστικό πλαίσιο. Το ΣΔΑ θα πρέπει να αποτελεί ένα ζωντανό εξελισσόμενο σύνολο ρυθμίσεων που ωριμάζει και αναπτύσσεται παράλληλα με τον οργανισμό που εξυπηρετεί. Για τη δημιουργία του ΣΔΑ, ο οργανισμός πρέπει να κατανοεί τους κινδύνους που πρέπει να ελέγχει και το νομικό πλαίσιο στο οποίο δραστηριοποιείται. Επίσης, πρέπει να έχει σαφή εικόνα για τα χαρακτηριστικά μιας «καλής» απόδοσης. Στον παρόντα οδηγό επισημαίνονται τα στοιχεία του ΣΔΑ που θα πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας από την αρχή αξιολόγησης. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η ποιότητα του ΣΔΑ δεν προκύπτει μόνο από το άθροισμα των επιμέρους στοιχείων του. Το ΣΔΑ πρέπει επίσης να λειτουργεί ως συνεκτικό σύνολο στο οποίο η συμμόρφωση με το κάθε στοιχείο συμβάλλει στην ορθή λειτουργία του συνόλου του συστήματος.

Οι απαιτήσεις με βάση τις οποίες θα πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση ενός ΣΔΑ μπορούν να ικανοποιηθούν μέσω μιας τεκμηριωμένης μεθόδου (ή διαδικασίας κ.λπ.), αλλά θα πρέπει να είναι επίσης ενσωματωμένες τόσο στους επιμέρους επιχειρησιακούς τομείς όσο και μεταξύ των εν λόγω τομέων. Παραδείγματος χάριν, η ΕΑΑ μπορεί να ελέγξει αν υπάρχει μια δήλωση πολιτικής, αλλά θα πρέπει να ελέγξει επίσης τη δέσμευση του οργανισμού να την εφαρμόσει. Ένας πρακτικός τρόπος για να το κάνει αυτό η ΕΑΑ είναι να ελέγξει πώς το ΣΔΑ παρακολουθείται και επανεξετάζεται από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, πώς το προσωπικό συμμετέχει σε αυτή τη διαδικασία και πώς τα αποτελέσματα γνωστοποιούνται στο προσωπικό. Αντιστοίχως, ο οργανισμός μπορεί να μην διαθέτει συγκεκριμένη διαδικασία ή διαδικασίες για τη διαχείριση σχετικών με την ασφάλεια πληροφοριών, αλλά θα πρέπει να περιγράψει πώς τα σχετικά τμήματα της επιχείρησης διαχειρίζονται κατάλληλα τέτοιου είδους πληροφορίες (π.χ. γνωστοποίηση πληροφοριών που αφορούν την ασφάλεια στον μηχανοδηγό).

Σημαντική εξέλιξη στα παραρτήματα I και II του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#) είναι η προσθήκη προσέγγισης σχετικά με τις μεθόδους. Αυτή η εξέλιξη προωθείται επίσης στα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης κατά ISO,

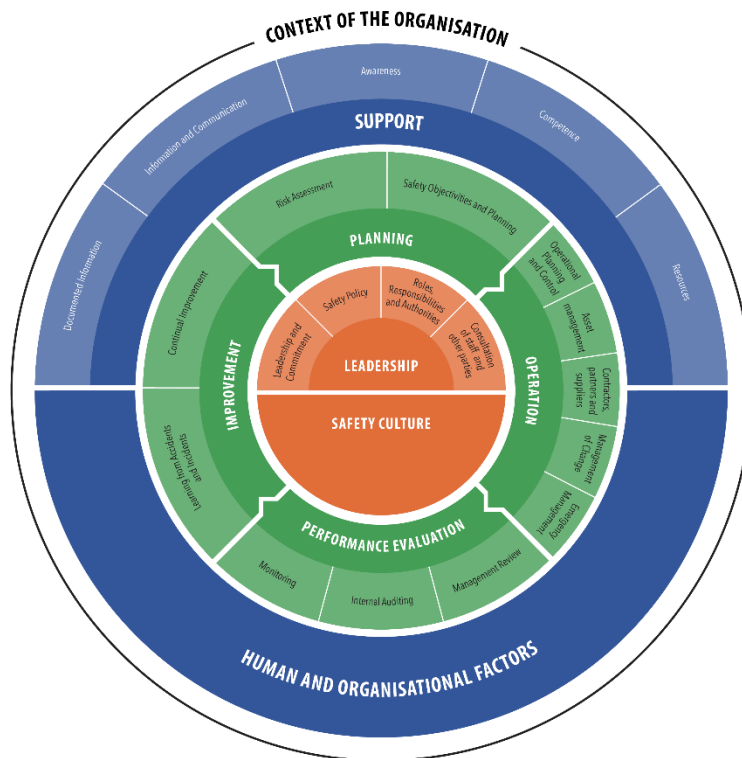
όπου οι διάφορες μέθοδοι του συστήματος διαχείρισης συνδέονται στενά μεταξύ τους και η σταθερή εφαρμογή τους συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του οργανισμού. Τα παραρτήματα I και II του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#) προσδιορίζουν ορισμένους σημαντικούς δεσμούς μεταξύ των μεθόδων για τη διευκόλυνση της κατανόησης της προσέγγισης που αφορά τις μεθόδους, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι υπάρχουν μόνο οι εν λόγω δεσμοί ή ότι θα πρέπει να αποδεικνύονται για λόγους συμμόρφωσης. Η ικανότητα που έχει ένας οργανισμός να παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο συνδέονται οι μέθοδοι του συστήματος διαχείρισης που διαθέτει αποτελεί καλό δείκτη της κατανόησης του οργανισμού σχετικά με το πώς το σύστημα διαχείρισής του λειτουργεί αποτελεσματικά.

Τα στοιχεία του ΣΔΑ μπορούν να παρατηρηθούν για την εφαρμογή ενός κύκλου σχεδιασμού, εκτέλεσης, ελέγχου και δράσης (PDCA) (βλ. Διάγραμμα 2). Η έννοια του PDCA αποτυπώνει τις λειτουργικές σχέσεις μεταξύ των κύριων στοιχείων του ΣΔΑ:

- **Σχεδιασμός:** εντοπισμός των κινδύνων και των ευκαιριών, καθορισμός στόχων όσον αφορά την ασφάλεια και εντοπισμός απαραίτητων μεθόδων και μέτρων για την επίτευξη αποτελεσμάτων σύμφωνα με την πολιτική ασφάλειας του οργανισμού·
- **Λειτουργία:** ανάπτυξη, υλοποίηση και εφαρμογή των μεθόδων και των μέτρων σύμφωνα με τον σχεδιασμό·
- **Αξιολόγηση των επιδόσεων:** παρακολούθηση και αξιολόγηση της επίδοσης που επιτεύχθηκε μέσω των μεθόδων και των μέτρων που εφαρμόστηκαν όσον αφορά τους στόχους και τον σχεδιασμό και αναφορά των αποτελεσμάτων·
- **Βελτίωση:** πραγματοποίηση ενεργειών για τη συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και των επιδόσεων ασφάλειας με σκοπό την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.

Αυτή η βασική διαδικασία PDCA συμπληρώνεται από άλλα στοιχεία του ΣΔΑ:

- το «**πλαίσιο του οργανισμού**» το οποίο παρέχει πληροφορίες που χρησιμοποιούνται στο στάδιο σχεδιασμού·
- τον «**ηγετικό ρόλο**» ως την κινητήρια δύναμη του κύκλου PDCA·
- **διάφορες λειτουργίες «υποστήριξης»** που είναι υποστηρικτικές όλων των στοιχείων του ΣΔΑ.

Διάγραμμα 2: Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας σιδηροδρόμων

0.8 Σύστημα διαχείρισης ασφαλείας, ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες και νοοτροπία ασφαλείας

Οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες (ΑΟΠ) ενσωματώνουν γνώσεις για τις κοινωνικές επιστήμες όπως για την επιστήμη της διοίκησης, την ψυχολογία, την κοινωνιολογία, την επιστήμη του σχεδιασμού, τις πολιτικές επιστήμες, διευρύνοντας το αντικείμενο της μελέτης και της έρευνας και λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη οργανωτικούς, θεσμικούς, πολιτισμικούς ή πολιτικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην ασφάλεια. Πράγματι, σύμφωνα με τη Διεθνή Ένωση Εργονομίας, εργονομία (ή ανθρώπινοι παράγοντες) είναι ο επιστημονικός κλάδος που ασχολείται με την κατανόηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των ανθρώπων και άλλων στοιχείων ενός συστήματος, και το επάγγελμα που εφαρμόζει θεωρία, αρχές και δεδομένα, καθώς και άλλες μεθόδους σχεδιασμού προκειμένου να βελτιστοποιηθούν η ανθρώπινη ευεξία και η συνολική απόδοση του συστήματος (βλ. επίσης τον ορισμό στο Άρθρο 6).

Ο όρος «οργανωτικός» ενσωματώθηκε για να αναδειχθεί το συνολικό οργανωτικό επίπεδο της ανάλυσης και όχι μόνο το ατομικό επίπεδο, μολοντί βέβαια οι οργανισμοί αποτελούνται από άτομα.

Η διερεύνηση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων αποτελεί μέρος της μεθόδου διαχείρισης της ασφάλειας, σύμφωνα με την οποία η (θετική) νοοτροπία ασφαλείας είναι μέρος του αποτελέσματος (ή του προϊόντος) αυτής της διαδικασίας.

Η νοοτροπία ασφαλείας αποτελεί ένα σύνολο τρόπων συμπεριφοράς και σκέψης, οι οποίοι έχουν υιοθετηθεί σε μεγάλο βαθμό εντός ενός οργανισμού όσον αφορά τη διαχείριση των σημαντικότερων κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους. Αυτό φυσικά σημαίνει ότι σε έναν οργανισμό μπορεί

να υπάρχουν πολλές νοοτροπίες που εξαρτώνται από ζητήματα όπως τα επαγγελματικά καθήκοντα, η γεωγραφία ή άλλες κοινές αξίες. Έτσι, η νοοτροπία ασφάλειας αναπτύσσεται σε καθημερινή βάση, μέσω των αλληλεπιδράσεων των εν λόγω παραγόντων, στο πλαίσιο ενός οργανισμού που πρέπει να προσαρμόζεται στο περιβάλλον του (βλ. επίσης τον ορισμό στο Άρθρο 6).

Με βάση αυτό, ένας άμεσος τρόπος να περιγραφεί η νοοτροπία ασφάλειας είναι να εξεταστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά. Το ΣΔΑ παρέχει τη βάση: κατά τον καθορισμό των υποτιθέμενων συνθηκών εργασίας και του αναμενόμενου αποτελέσματος, ο οργανισμός θα καθορίσει έναν προτιμώμενο τρόπο εργασίας και τα τεχνικά μέσα για την υποστήριξη της δραστηριότητας. Για να λειτουργεί με ασφάλεια, ο οργανισμός θα προβλέπει τις δυσμενείς καταστάσεις και θα εφαρμόζει κανόνες και μέσα για την αντιμετώπισή τους. Επιπροσθέτως, υπάρχει ο «ανθρώπινος κόσμος» του οργανισμού: ιδιότητες, συναισθήματα, νοήματα και σχέσεις που ορίζουν τους τρόπους αλληλεπίδρασης μεταξύ των ατόμων εντός του οργανισμού με τρόπο που επηρεάζει το πώς σκέπτεται και ενεργεί ο οργανισμός. Αυτή η πλευρά της νοοτροπίας αφορά κυρίως τους «άγραφους κανόνες που καθορίζουν τη συμπεριφορά και τις αποφάσεις μιας ομάδας ανθρώπων». Από κοινού, τα τμήματα του οργανισμού που αφορούν τη δομή και τη νοοτροπία βελτιώνουν (ή επιδεινώνουν) τις οργανωτικές επιδόσεις.

Ωστόσο, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος μια υπερβολικά γραφειοκρατική προσέγγιση όσον αφορά τη διαχείριση της ασφάλειας να έρχεται σε αντίφαση με τη λειτουργία του οργανισμού στην πράξη και να οδηγήσει σε ένα σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας το οποίο θα λειτουργεί ανεξάρτητα, δηλαδή, όλες οι προσπάθειες θα επικεντρώνονται στον σχεδιασμό, τη διατήρηση, ακόμα και την απόδειξη ύπαρξης ενός τεκμηριωμένου συστήματος, αγνοώντας τη λειτουργική πτυχή που είναι απαραίτητη για να μπορέσει το σύστημα να λειτουργήσει πραγματικά όπως προοριζόταν, με αποτέλεσμα τη δημιουργία σημαντικών ανακολουθιών μεταξύ του «έργου όπως είχε σχεδιαστεί αρχικά» και του «έργου που εφαρμόζεται στην πράξη».

Από την άλλη πλευρά, είναι πιθανό το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας να αναπτυχθεί ως ένα μέσο για την άσκηση θετικής επιρροής στη νοοτροπία ασφάλειας του οργανισμού και επίδρασης στο φυσικό περιβάλλον, καθώς και στη συμπεριφορά των εργαζομένων με τρόπο ο οποίος προάγει και διευκολύνει την ασφάλεια. Αυτό που δημιουργεί ασφάλεια τελικά είναι η επιτυχής αντιστοίχιση της διάρθρωσης του οργανισμού με την νοοτροπία που τον χαρακτηρίζει. Στο σημείο αυτό οι άνθρωποι και οργανωτικοί παράγοντες θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο. Για να βοηθήσει το προσωπικό να εκτελέσει τα καθήκοντά του, ο οργανισμός πρέπει να κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι (με τις ικανότητες που διαθέτουν και τους περιορισμούς που αντιμετωπίζουν) χρησιμοποιούν τους πόρους (π.χ. εξοπλισμός του θαλάμου μηχανοδηγού των οδηγών αμαξοστοιχιών ή οποιαδήποτε διεπαφή ανθρώπου-μηχανής) τις προδιαγραφές για να επιλύουν προβλήματα και να λάβει υπόψη του αυτή τη γνώση κατά τον σχεδιασμό του περιβάλλοντος εργασίας τους. Το ίδιο ισχύει για τους κανόνες και τους κανονισμούς: εάν οι εργαζόμενοι που τους εφαρμόζουν δεν ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό των διαδικασιών εργασίας, θα αναγκαστούν να παραβιάσουν τους κανόνες για να επιτελέσουν το έργο τους κάθε φορά που προκύπτουν αντιθέσεις ή συγκρούσεις.

Ο Οργανισμός, από κοινού με εκπροσώπους του κλάδου, επεξεργάστηκε το [ευρωπαϊκό μοντέλο νοοτροπίας για τη σιδηροδρομική ασφάλεια \(ERSCM\)](#) το οποίο απεικονίζεται στο Παράρτημα 4 (μεταφράσεις του οδηγού για το ERSCM διατίθενται σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ στον ιστότοπο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων και ο σχετικός σύνδεσμος διατίθεται στο παράρτημα 4). Σε όλο το παρόν έγγραφο επεξηγούνται αναλυτικά οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες και τα βασικά χαρακτηριστικά που είναι γνωστό ότι συμβάλλουν σε μια θετική νοοτροπία ασφάλειας. Επιπλέον, το Παράρτημα 4 και το Παράρτημα 5 προσφέρουν στον αναγνώστη άλλες χρήσιμες πληροφορίες για να αναπτύξει ο οργανισμός τις στρατηγικές του. Υπενθυμίζεται στους αναγνώστες ότι έχουν την ευχέρεια να χρησιμοποιήσουν δικά τους μοντέλα για τη νοοτροπία ασφάλειας προκειμένου να υποστηρίξουν τις νομικές τους υποχρεώσεις.

0.9 Δικαιολογητικά και τεκμηριωμένες πληροφορίες

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει ενδεικτικά ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία που πρέπει να προσκομίζουν οι αιτούντες (δηλαδή οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή οι διαχειριστές υποδομής) όταν υποβάλλουν αίτηση χορήγησης πιστοποιητικού ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας, χωρίς να αναφέρει ακριβώς τα αποδεικτικά στοιχεία που θα πρέπει να προσκομιστούν, για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Για κάθε απαίτηση παρέχονται ενδεικτικές πληροφορίες για τα αποδεικτικά στοιχεία που θα πρέπει να προσκομίζουν οι αιτούντες, καθώς και οι αντίστοιχες παραπομπές για την εν λόγω απαίτηση. Στη συνέχεια, παρέχονται ορισμένα παραδείγματα όσον αφορά τη μορφή που μπορεί να έχουν στην πράξη αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία. Διευκρινίζεται ότι τα παραδείγματα αναφέρονται για σκοπούς διευκόλυνσης της κατανόησης και δεν αποτελούν τα μόνα μέσα απόδειξης της συμμόρφωσης ούτε αποτελούν πλήρη κατάλογο των πιθανών εναλλακτικών επιλογών. Επιπλέον, εξυπακούεται ότι, όταν ένας αιτών υποβάλλει αίτηση πρέπει να περιγράφει τους τρόπους με τους οποίους εκπληρώνει κάθε απαίτηση. Ο αξιολογητής ή ο αιτών μπορούν να ζητήσουν ή να παράσχουν ως αποδεικτικά στοιχεία πληροφορίες όπως αυτές που προτείνονται για να διευκρινίσουν ή υποστηρίξουν τον τρόπο με τον οποίο εκπληρώνουν τις απαιτήσεις. Το σημαντικότερο σημείο για τον αιτούντα και τον αξιολογητή σε σχέση με κάθε απαίτηση είναι να διασφαλιστεί ότι οι δηλώσεις που αφορούν τη συμμόρφωση συνδέονται με παραπομπές, οι οποίες εξηγούν πού μπορούν να αναζητηθούν περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία για την υποστήριξη των δηλώσεων. Η ενότητα με τα παραδείγματα για κάθε απαίτηση επιχειρεί να παρουσιάσει ποια πρέπει να είναι η μορφή του υλικού αναφοράς.

Οι παραπομπές, οι οποίες είναι χρήσιμες για τους αιτούντες κατά την προετοιμασία των αιτήσεών τους, αναφέρονται στο τέλος της εν λόγω ενότητας. Τέλος, στην τελευταία ενότητα για κάθε στοιχείο επιχειρείται να δημιουργηθεί η απαραίτητη σύνδεση με την εποπτεία. Αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένα ζητήματα τα οποία μπορεί να θέλει να επισημάνει ένας αξιολογητής στις ομάδες εποπτείας της ΕΑΑ ως τομείς ενδιαφέροντος που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ελεγχθεί η πληρότητα ενός ΣΔΑ.

Όπως και στην προσέγγιση που θεσπίζεται στα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης ISO, το παράρτημα I και το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 δεν ορίζουν κανόνες για το είδος των αποδεικτικών στοιχείων (π.χ. διαδικασία) που πρέπει να προσκομίσει ο αιτών, εκτός από συγκεκριμένες περιπτώσεις. Σκοπός της ευελιξίας που παρέχεται στον αιτούντα είναι να δώσει στον οργανισμό τη δυνατότητα να παρουσιάσει τις ρυθμίσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτει με τρόπο ο οποίος να αποτυπώνει τον χαρακτήρα της επιχείρησης και να αποδεικνύει ότι είναι ανάλογος του μεγέθους του. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα ο έλεγχος συμμόρφωσης να μην βασίζεται πλέον στα χαρτιά αλλά να αξιολογεί ένα ζωντανό εξελισσόμενο σύστημα που αποτυπώνει επαρκώς τις ρυθμίσεις διαχείρισης της ασφάλειας μιας επιχείρησης, όπως αυτές εφαρμόζονται στην πράξη.

Ο όρος «τεκμηριωμένες πληροφορίες» παρουσιάστηκε στο πλαίσιο της δομής υψηλού επιπέδου του ISO και των κοινών όρων για τα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης. Ορισμός των «τεκμηριωμένων πληροφοριών» παρέχεται στο *άρθρο 3.8 του ISO 9000*. Οι τεκμηριωμένες πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μετάδοση ενός μηνύματος, την παροχή αποδείξεων όσον αφορά το τι σχεδιαζόταν, τι πραγματοποιήθηκε πραγματικά ή για την ανταλλαγή γνώσεων. Περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, έγγραφα και αρχεία, όπως διαδικασίες, πρακτικά συνεδριάσεων, εκθέσεις, επίσημη ανακοίνωση στόχων, αποτελέσματα, συμφωνίες, συμβάσεις κ.λπ. Περαιτέρω επεξήγηση παρέχεται στο έγγραφο *Guidance on the requirements for Documented Information of ISO 9001:2015* (Καθοδήγηση για τις απαιτήσεις σχετικά με τις τεκμηριωμένες πληροφορίες του ISO 9001:2015) το οποίο διατίθεται στον [ιστότοπο του ISO](#).

Ο όρος «διαδικασία» δεν υποδηλώνει την ύπαρξη ενός ανεξάρτητου εγγράφου το οποίο καλύπτει αποκλειστικά και εκτεταμένα τη διαχείριση κάθε επιμέρους στοιχείου του ΣΔΑ και δεν απαιτεί την ανάπτυξη συγκεκριμένου συνόλου νέων εγγράφων. Ο όρος «διαδικασία» στο παρόν κείμενο σημαίνει τεκμηριωμένες πληροφορίες (π.χ. έντυπα έγγραφα) που καθορίζουν τα βήματα που πρέπει να γίνουν. Ο όρος «μέθοδος» αναφέρεται στα μέσα εκπλήρωσης ενός καθήκοντος ή επίτευξης ενός στόχου που μπορεί να καθορίζεται ή να μην καθορίζεται σε μια διαδικασία.

0.10 Διασταύρωση με άλλους κανονισμούς της ΕΕ και ισχύουσες νομικές απαιτήσεις

Οι παραπομπές σε άλλους κανονισμούς της ΕΕ ενισχύουν τη συνέπεια μεταξύ των διαφόρων νομικών κειμένων, αναγνωρίζοντας παράλληλα τις μεταξύ τους συνδέσεις. Οι ρυθμίσεις του ΣΔΑ θα πρέπει να συμμορφώνονται πάντα με το ισχύον νομικό κείμενο, εκτός αν άλλως αναφέρεται (π.χ. συγκεκριμένες μεταβατικές διατάξεις, καθυστερημένη εφαρμογή). Όταν ένας κανονισμός της ΕΕ καταργείται, συνήθως όλες οι παραπομπές σε αυτόν ερμηνεύονται ως παραπομπές στον νέο κανονισμό (αν προσδιορίζεται αυτό στον νέο κανονισμό).

Όλες οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής πρέπει να εκπληρώνουν ένα φάσμα νομικών υποχρεώσεων πέραν αυτών που αφορούν αποκλειστικά ζητήματα ασφάλειας. Ορισμένες από τις εν λόγω υποχρεώσεις θα έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός εκπληρώνει τις αρμοδιότητές του όσον αφορά την ασφάλεια μέσω του ΣΔΑ που διαθέτει, όπως για παράδειγμα τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία που απορρέει από την [οδηγία \(ΕΕ\) 2016/797](#) (οδηγία για τη διαλειτουργικότητα) ή τη σχετική με την ασφάλεια σημασία της υπηρεσίας που παρέχουν οι διαχειριστές υποδομής στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2012/34](#). Επομένως, το ΣΔΑ που χρησιμοποιούν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής για την αντιμετώπιση των κινδύνων ασφάλειας πρέπει να είναι οργανωμένο έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με αυτές τις νομικές υποχρεώσεις, κατά περίπτωση.

Για να κάνουμε το
σιδηροδρομικό σύστημα
πιο λειτουργικό για την
κοινωνία.

Περιεχόμενα

0	Εισαγωγή.....	2
0.1	Σκοπός του οδηγού.....	2
0.2	Σε ποιους απευθύνεται ο παρών οδηγός;.....	3
0.3	Πεδίο εφαρμογής.....	3
0.4	Δομή των κατευθυντήριων οδηγιών.....	3
0.5	Μέρος 1 των οδηγιών ISO/IEC και ενοποιημένο συμπλήρωμα ISO.....	5
0.6	Σκοπός του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.....	6
0.7	Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και προσέγγιση σχετικά με τις μεθόδους.....	7
0.8	Σύστημα διαχείρισης ασφαλείας, ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες και νοοτροπία ασφάλειας.....	9
0.9	Δικαιολογητικά και τεκμηριωμένες πληροφορίες.....	11
0.10	Διασταύρωση με άλλους κανονισμούς της ΕΕ και ισχύουσες νομικές απαιτήσεις.....	12
1	Πλαίσιο του οργανισμού.....	18
1.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	18
1.2	Σκοπός.....	18
1.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	19
1.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	21
1.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων.....	22
1.6	Παραπομπές και πρότυπα.....	23
1.7	Ζητήματα εποπτείας.....	23
2	Ηγετικός ρόλος.....	24
2.1	Ηγετικός ρόλος και δέσμευση.....	24
2.1.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	24
2.1.2	Σκοπός.....	24
2.1.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	25
2.1.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	25
2.1.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων.....	26
2.1.6	Παραπομπές και πρότυπα.....	27
2.1.7	Ζητήματα εποπτείας.....	27
2.2	Πολιτική ασφάλειας.....	29
2.2.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	29
2.2.2	Σκοπός.....	29
2.2.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	29
2.2.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	30

2.2.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	30
2.2.6	Ζητήματα εποπτείας	31
2.3	Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες.....	32
2.3.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	32
2.3.2	Σκοπός.....	32
2.3.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	32
2.3.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	34
2.3.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	34
2.3.6	Παραπομπές και πρότυπα	35
2.3.7	Ζητήματα εποπτείας	35
2.4	Γνωμοδότηση του προσωπικού και άλλων μερών.....	36
2.4.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	36
2.4.2	Σκοπός.....	36
2.4.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	36
2.4.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	37
2.4.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	37
2.4.6	Ζητήματα εποπτείας	38
3	Σχεδιασμός.....	39
3.1	Ενέργειες για την αντιμετώπιση των κινδύνων.....	39
3.1.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	39
3.1.2	Σκοπός.....	40
3.1.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	40
3.1.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	43
3.1.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	43
3.1.6	Παραπομπές και πρότυπα	44
3.1.7	Ζητήματα εποπτείας	45
3.2	Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός	46
3.2.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	46
3.2.2	Σκοπός.....	46
3.2.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	46
3.2.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	47
3.2.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	47
3.2.6	Ζητήματα εποπτείας	48
4	Στήριξη	49
4.1	Πόροι.....	49
4.1.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	49
4.1.2	Σκοπός.....	49
4.1.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	49
4.1.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	49
4.1.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	50
4.1.6	Ζητήματα εποπτείας	50
4.2	Επάρκεια.....	51
4.2.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	51
4.2.2	Σκοπός.....	51

4.2.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	52
4.2.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	53
4.2.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	53
4.2.6	Παραπομπές και πρότυπα	55
4.2.7	Ζητήματα εποπτείας.....	55
4.3	Επίγνωση.....	57
4.3.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	57
4.3.2	Σκοπός.....	57
4.3.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	57
4.3.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	57
4.3.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	57
4.3.6	Ζητήματα εποπτείας.....	58
4.4	Πληροφορίες και επικοινωνία.....	59
4.4.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	59
4.4.2	Σκοπός.....	59
4.4.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	59
4.4.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	61
4.4.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	61
4.4.6	Ζητήματα εποπτείας.....	62
4.5	Τεκμηριωμένες πληροφορίες.....	63
4.5.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	63
4.5.2	Σκοπός.....	64
4.5.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	64
4.5.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	66
4.5.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	66
4.5.6	Παραπομπές και πρότυπα.....	68
4.5.7	Ζητήματα εποπτείας.....	68
4.6	Ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων	69
4.6.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	69
4.6.2	Σκοπός.....	69
4.6.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	69
4.6.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	70
4.6.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	70
4.6.6	Παραπομπές και πρότυπα.....	71
4.6.7	Ζητήματα εποπτείας.....	72
5	Λειτουργία	73
5.1	Σχεδιασμός και έλεγχος λειτουργίας.....	73
5.1.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	73
5.1.2	Σκοπός.....	75
5.1.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	75
5.1.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	77
5.1.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	78
5.1.6	Παραπομπές και πρότυπα.....	80
5.1.7	Ζητήματα εποπτείας.....	80

5.2	Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.....	82
5.2.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	82
5.2.2	Σκοπός.....	83
5.2.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	83
5.2.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	85
5.2.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων.....	87
5.2.6	Παραπομπές και πρότυπα.....	93
5.2.7	Ζητήματα εποπτείας.....	93
5.3	Ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές.....	94
5.3.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	94
5.3.2	Σκοπός.....	94
5.3.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	95
5.3.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	95
5.3.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων.....	96
5.3.6	Ζητήματα εποπτείας.....	97
5.4	Διαχείριση μεταβολών.....	98
5.4.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	98
5.4.2	Σκοπός.....	98
5.4.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	98
5.4.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	98
5.4.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων.....	99
5.4.6	Ζητήματα εποπτείας.....	100
5.5	Διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.....	101
5.5.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	101
5.5.2	Σκοπός.....	102
5.5.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	102
5.5.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	102
5.5.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων.....	103
5.5.6	Ζητήματα εποπτείας.....	104
6	Αξιολόγηση επιδόσεων.....	105
6.1	Παρακολούθηση.....	105
6.1.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	105
6.1.2	Σκοπός.....	105
6.1.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	105
6.1.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	106
6.1.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων.....	106
6.1.6	Παραπομπές και πρότυπα.....	107
6.1.7	Ζητήματα εποπτείας.....	107
6.2	Εσωτερικός έλεγχος.....	108
6.2.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	108
6.2.2	Σκοπός.....	108
6.2.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	108
6.2.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	108
6.2.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων.....	109

6.2.6	Παραπομπές και πρότυπα	109
6.2.7	Ζητήματα εποπτείας	110
6.3	Επανεξέταση από τη διοίκηση.....	110
6.3.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	110
6.3.2	Σκοπός.....	110
6.3.3	Αποδεικτικά στοιχεία.....	111
6.3.4	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	111
6.3.5	Ζητήματα εποπτείας	112
7	Βελτίωση.....	113
7.1	Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα.....	113
7.1.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	113
7.1.2	Σκοπός.....	113
7.1.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	113
7.1.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	114
7.1.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	115
7.1.6	Παραπομπές και πρότυπα.....	116
7.1.7	Ζητήματα εποπτείας.....	117
7.2	Συνεχής βελτίωση	118
7.2.1	Ρυθμιστικές απαιτήσεις.....	118
7.2.2	Σκοπός.....	118
7.2.3	Επεξηγηματική σημείωση.....	118
7.2.4	Αποδεικτικά στοιχεία.....	120
7.2.5	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	121
7.2.6	Ζητήματα εποπτείας.....	122
	Παράρτημα 1 – Πίνακες αντιστοιχίας.....	123
	Παράρτημα 2 – Διαποδοχή εγκρίσεων, αναγνώρισεων ή πιστοποιητικών προϊόντων ή υπηρεσιών που χορηγούνται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο	132
	Παράρτημα 3 – Εργασίες παρακαμπτήριων γραμμών, συμβατικές ρυθμίσεις και εταιρικές σχέσεις	136
	Παράρτημα 4 – Νοοτροπία ασφάλειας	141
	Παράρτημα 5 – Ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες	147
	Άρθρο 6 – Ορισμοί	151

Για να κάνουμε το
σιδηροδρομικό σύστημα
πιο λειτουργικό για την
κοινωνία.

1 Πλαίσιο του οργανισμού

1.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

1.1 Ο οργανισμός πρέπει να:

- (a) περιγράφει το είδος, **τα χαρακτηριστικά**, την έκταση και τον τόπο των σιδηροδρομικών λειτουργιών του·
- (b) προσδιορίζει τους σοβαρούς κινδύνους ασφάλειας που τίθενται από τη σιδηροδρομική λειτουργία είτε εκτελείται από τον ίδιο τον οργανισμό, είτε από αναδόχους, συνεργάτες ή προμηθευτές υπό τον έλεγχό του·
- (c) προσδιορίζει τα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. ρυθμιστικούς φορείς, αρχές, **σιδηροδρομικές επιχειρήσεις**, διαχειριστές υποδομής, αναδόχους, προμηθευτές, συνεργάτες), καθώς και τα μέρη εκτός σιδηροδρομικού συστήματος που είναι σημαντικά για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας·
- (d) προσδιορίζει και τηρεί νομικές και άλλες απαιτήσεις σχετιζόμενες με την ασφάλεια για τα κατά το στοιχείο γ) ενδιαφερόμενα μέρη·
- (e) εξασφαλίζει ότι οι κατά το στοιχείο δ) απαιτήσεις λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη, την εφαρμογή και τη συντήρηση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
- (f) περιγράφει το πεδίο εφαρμογής του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και επισημαίνει ποιο μέρος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος και λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο στοιχείο δ).

1.2 Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- (a) ως «**χαρακτηριστικά**» σε σχέση με τις σιδηροδρομικές λειτουργίες που εκτελούνται από τους διαχειριστές υποδομής νοούνται τα χαρακτηριστικά της λειτουργίας με βάση το πεδίο εφαρμογής της, καθώς και ο σχεδιασμός και η κατασκευή των υποδομών, η συντήρηση των υποδομών, ο κυκλοφοριακός σχεδιασμός, η διαχείριση και ο έλεγχος της κυκλοφορίας, και με βάση τη χρήση της σιδηροδρομικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών γραμμών και/ή των γραμμών υψηλής ταχύτητας, της μεταφοράς επιβατών και/ή εμπορευμάτων·
- (b) ως «**έκταση**» σε σχέση με τις σιδηροδρομικές λειτουργίες που εκτελούνται από τους διαχειριστές υποδομής νοείται η έκταση που χαρακτηρίζεται από το μήκος του σιδηροδρομικού τμήματος και το εκτιμώμενο μέγεθος του διαχειριστή υποδομής από άποψη αριθμού εργαζομένων απασχολούμενων στον σιδηροδρομικό τομέα.

1.2 Σκοπός

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει στην αρχή με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια ότι το ΣΔΑ που διαθέτει καλύπτει την πλήρη λειτουργία του. Η αρχή αξιολόγησης θα πρέπει να μπορεί να διαπιστώσει με σαφήνεια τον χαρακτήρα της λειτουργίας και τον τρόπο διαχείρισής της μέσω του ΣΔΑ. Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει

ότι κατανοεί σαφώς τις σχέσεις του με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους σοβαρούς κινδύνους που αντιμετωπίζει, τα πρόσωπα που επηρεάζονται και τον τρόπο χειρισμού αυτών των ζητημάτων στο ΣΔΑ.

1.3 Επεξηγηματική σημείωση

Στο σημείο 1.1 του νομικού κειμένου ανωτέρω όπου η απαίτηση αφορά τους διαχειριστές υποδομής, το είδος αντικαθίσταται από τα «χαρακτηριστικά» και ο «τομέας» διαγράφεται.

Σκοπός της απαίτησης που αφορά τον οργανισμό, το πλαίσιο του και το αντικείμενο του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας (1.1) είναι να γίνουν καλύτερα κατανοητά από την οπτική των αξιολογητών η επιχείρηση του οργανισμού, οι προσδοκίες των ενδιαφερόμενων μερών και το περιβάλλον εντός του οποίου λειτουργεί ο οργανισμός. Ο χαρακτήρας του οργανισμού αποτελεί την αφετηρία της αξιολόγησης· η ύπαρξη αυτών των πληροφοριών στην αρχή της αίτησης θα επιτρέψει στον αιτούντα να περιγράψει τις δραστηριότητές τους και τον τρόπο με τον οποίο είναι δομημένος ο οργανισμός του. Αυτό θα επιτρέψει, αντιστοίχως, στον αξιολογητή να λάβει αποφάσεις σχετικά με τον σχεδιασμό της αξιολόγησης. Παραδείγματος χάριν, αν ο οργανισμός διαθέτει κεντρική οργάνωση ή διαθέτει ετερόκλητες λειτουργίες με εκτεταμένη ελευθερία σχεδιασμού και οργάνωσης των δραστηριοτήτων τους σε τοπικό επίπεδο ή αν ο οργανισμός απασχολεί περισσότερους ή λιγότερους αναδόχους, θα υπάρχουν αντίστοιχες προσδοκίες όσον αφορά τη δομή του οργανισμού και του ΣΔΑ του αιτούντος ώστε να αντιμετωπίζονται τα ζητήματα που προκύπτουν. Ο οργανισμός πρέπει να εξηγεί με σαφήνεια ποιοι είναι οι ανάδοχοί του, πώς παρακολουθούνται (βλ. επίσης ενότητα 6.1) και πώς διαχειρίζεται ο αιτών τις ευθύνες για τις διαφορετικές πτυχές της λειτουργίας. Επίσης, πρέπει να είναι σαφές ποιος φέρει την ευθύνη για το σύστημα διαχείρισης ασφαλείας του αιτούντος και για τα συστήματα άλλου οργανισμού με τα οποία υπάρχουν αλληλεπιδράσεις. Η επεξήγηση του συνολικού πλαισίου του οργανισμού μπορεί επίσης να υποδεικνύει τον τρόπο διαχείρισης των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων. Η δομή που καθορίζεται στο άρθρο 4 της δομής υψηλού επιπέδου του ISO μπορεί να βοηθήσει να γίνει κατανοητή η προπαρασκευαστική εργασία που χρειάζεται πριν από την εκπόνηση του ΣΔΑ. Είναι εξαιρετικά σημαντικό ο αξιολογητής να κατανοεί το πεδίο εφαρμογής της υπηρεσίας για να μπορέσει να διενεργήσει κατάλληλη αξιολόγηση.

Το είδος της υπηρεσίας [1.1 στοιχείο α)] καλύπτει εξ ορισμού τη μεταφορά επιβατών (με ή χωρίς υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας) και εμπορευμάτων (με ή χωρίς επικίνδυνα εμπορεύματα) και υπηρεσίες εκτροπής σιδηροδρόμων. Μπορεί να περιλαμβάνει επίσης άλλους ειδικούς τύπους υπηρεσιών, όπως τη διενέργεια δοκιμών σε οχήματα, τη λειτουργία οχημάτων για τη συντήρηση της σιδηροδρομικής υποδομής, τις υπηρεσίες σε ιδιωτικές παρακαμπτήριες γραμμές. Περισσότερες πληροφορίες για το είδος, την έκταση και τον τόπο παροχής της υπηρεσίας μπορούν να αναζητηθούν στον *Οδηγό υποβολής αιτήσεων για την έκδοση ενιαίων πιστοποιητικών ασφάλειας του Οργανισμού*. Περαιτέρω πληροφορίες για εργασίες σε παρακαμπτήριες γραμμές παρέχονται στο Παράρτημα 3.

Για τον διαχειριστή υποδομής σημαντικά είναι τα χαρακτηριστικά και η έκταση (1.2), η φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το γεωγραφικό μέγεθος και η πολυπλοκότητά της. Στα χαρακτηριστικά αποτυπώνεται το είδος της υποδομής που χρησιμοποιείται, πόσο σύγχρονη είναι η υποδομή, αν είναι υψηλή ή συμβατική ταχύτητα ή και τα δύο, ενώ η έκταση αφορά το είδος της δραστηριότητας που ασκείται.

Εντοπισμός των σοβαρών κινδύνων στην προκειμένη περίπτωση σημαίνει ότι ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει ότι, μέσω της ανάλυσης των κινδύνων που έχει διενεργήσει, έχει επίγνωση των κινδύνων που είναι οι σημαντικότεροι. Εντοπισμός των σοβαρών κινδύνων σημαίνει επίσης ότι ο αιτών έχει εγκαταστήσει ένα σύστημα διαχείρισης των κινδύνων (ή προετοιμάζεται να το εγκαταστήσει) και, μέσω αυτού, είναι σε θέση:

- να αναλύει επικίνδυνα συμβάντα και να αξιολογεί κινδύνους,
- να λαμβάνει γνώση των σημαντικότερων (με βάση τις συνέπειες και τη συχνότητα) και
- να δίνει προτεραιότητα σε μέτρα με στόχο την πρόληψη των ατυχημάτων. [1.1 στοιχείο β)]

Αυτό βοηθά να καθοριστεί το πλαίσιο του οργανισμού και δείχνει στην αρχή αξιολόγησης ότι κατανοεί το περιβάλλον εντός του οποίου λειτουργεί. Οι δραστηριότητες άλλων παραγόντων εκτός του σιδηροδρομικού συστήματος [1.1. στοιχείο γ)] ενδέχεται να επηρεάζουν την ασφάλεια των υπηρεσιών και, από αυτή την άποψη, πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη στην εκτίμηση των κινδύνων. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις συμβατικές ρυθμίσεις και τις εταιρικές σχέσεις μπορούν να αναζητηθούν στο Παράρτημα 3.

Ο αιτών θα πρέπει επίσης να παρέχει αρκετές πληροφορίες ώστε ο φορέας πιστοποίησης ασφάλειας να μπορεί να κατανοήσει τι είδους δραστηριότητα αναπτύσσει η εταιρεία και πού· παραδείγματος χάρη, εμπορευματικές μεταφορές (προϊόντα ξυλείας, εμπορευματοκιβώτια, συνδυασμένες μεταφορές, ημιρυμουλκούμενα σε φορτάμαξα με θύλακα, εμπορεύματα μέσα σε βαγόνια ή πάνω σε ανοιχτά βαγόνια κ.λπ.) και οι διαδρομές που καλύπτονται. Ανάλογα με το είδος των εμπορευμάτων, η εταιρεία πρέπει ενδεχομένως να εφαρμόζει διαφορετικές ρυθμίσεις διαχείρισης, όπως αναφέρονται στο ΣΔΑ (φόρτωση, εκπαίδευση κ.λπ.).

Στο περιβάλλον του οργανισμού πρέπει επίσης να περιγράφεται με ποιον τρόπο η σιδηροδρομική επιχείρηση ή ο διαχειριστής υποδομής σκοπεύει να χειριστεί τη συντήρηση όλων των οχημάτων που θα χρησιμοποιήσει. Παραδείγματος χάρη, θα χρησιμοποιεί ο οργανισμός πιστοποιημένο υπεύθυνο για τη συντήρηση φορέα (ΥΣΦ), ή θέλει να γίνει ο οργανισμός ΥΣΦ και να συντηρεί οχήματα αποκλειστικά και μόνο για τις δικές του λειτουργίες, εκπληρώνοντας ο ίδιος τις σχετικές απαιτήσεις ΥΣΦ (βλ. παράρτημα II του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2019/779](#) και τον σχετικό οδηγό), μέσα στο ΣΔΑ. Ο αιτών πρέπει να προσδιορίζει τη σχέση μεταξύ των διαφορετικών συμβαλλομένων για τη συντήρηση, π.χ. πρέπει να προσδιορίζεται αν η σιδηροδρομική επιχείρηση μισθώνει οχήματα που συντηρούνται από τρίτο ΥΣΦ. Περαιτέρω πληροφορίες για τη διαχείριση δραστηριοτήτων συντήρησης διατίθενται στον οδηγό του ERA για τους υπεύθυνους για τη συντήρηση φορείς.

Ο προσδιορισμός των ισχυουσών απαιτήσεων σχετικά με την ασφάλεια **[1.1 στοιχείο δ)]** καλύπτει διάφορες απαιτήσεις, από τις διατάξεις των εφαρμοστέων κανονισμών της ΕΕ (π.χ. σχετική ΚΜΑ για τα συστήματα διαχείρισης της ασφάλειας και ιδίως το παράρτημα I και το παράρτημα II, ΚΜΑ για την εκτίμηση και την αξιολόγηση των κινδύνων, ΚΜΑ για την παρακολούθηση, σχετικές ΤΠΔ, εκτελεστική πράξη σχετικά με τις πρακτικές ρυθμίσεις για την πιστοποίηση ασφάλειας και, κατά περίπτωση, εκτελεστική πράξη σχετικά με τις πρακτικές ρυθμίσεις για την έγκριση οχημάτων και κανονισμός ΥΣΦ) και της εθνικής νομοθεσίας (π.χ. κοινοποιηθέντες εθνικοί κανόνες, εθνικοί νόμοι) έως οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις τις οποίες αναλαμβάνει οικειοθελώς να εκπληρώνει ο οργανισμός [π.χ. κανόνες σε επίπεδο τομέα ή κλάδου για τη λειτουργία της αμαξοστοιχίας, σύστημα διαχείρισης και τεχνικά πρότυπα, όπως πρότυπα ISO, πρότυπα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης/Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ηλεκτροτεχνικής Πιστοποίησης (CEN/CENELEC), πρότυπα της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων (UIC)].

Στην παρούσα ενότητα ο οργανισμός προσδιορίζει με ποιες νομικές διατάξεις πρέπει να συμμορφωθεί σε αυτόν τον τομέα και άλλες απαιτήσεις που πρέπει να τηρεί για να μπορεί να διαχειρίζεται τις αμαξοστοιχίες με ασφάλεια. Μπορεί να υπάρχουν διαφορετικές απαιτήσεις σε κάθε ΚΜ και το ΣΔΑ πρέπει να μπορεί να διαχειρίζεται όποιες διαφορές προκύπτουν μεταξύ των απαιτήσεων αυτών και του νομικού πλαισίου. Περισσότερες πληροφορίες για τις απαιτήσεις αυτές διατίθενται σε έγγραφα όπως οι δηλώσεις δικτύων.

Αν η σιδηροδρομική επιχείρηση σχεδιάζει να μεταφέρει επικίνδυνα εμπορεύματα ή ο διαχειριστής υποδομής θέλει να επιτρέψει τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων στην υποδομή του, και οι δύο αυτοί φορείς πρέπει να ακολουθήσουν τόσο τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στον κανονισμό για τη διεθνή μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων (RID), όσο και τους εθνικούς κανόνες που θα ισχύουν. Ο κανονισμός RID έχει ειδικές απαιτήσεις για την κατάρτιση του προσωπικού που συμμετέχει στη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων όπως π.χ. ο σύμβουλος ασφάλειας, καθώς π.χ. και απαιτήσεις για τα σχέδια έκτακτης ανάγκης και οι απαιτήσεις αυτές θα πρέπει να καλύπτονται στο ΣΔΑ (βλ. επίσης UIC – IRS 40471-3).

Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, οι όροι «προσωπικό», «υπάλληλοι» και «εργαζόμενοι» έχουν την ίδια έννοια, δηλαδή άνθρωποι που εργάζονται υπό τον άμεσο έλεγχο του οργανισμού του αιτούντος.

1.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις: Πληροφορίες για τη φύση της δραστηριότητας, π.χ. εμπορευματικές και/ή επιβατικές μεταφορές, μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, γεωγραφική κάλυψη (περιλαμβάνεται χάρτης ή δρομολόγιο) και το μέγεθος της δραστηριότητας, τη χρήση υπερβολάβων, τη συνεργασία με άλλους φορείς (όνομα), τους διαφορετικούς εμπλεκόμενους παράγοντες (ονομασία και είδος παράγοντα), την επιλογή πιστοποιημένου ΥΣΦ με αντίτυπο του έγκυρου πιστοποιητικού. Επίσης, θα πρέπει να προσδιορίζεται το είδος του τροχαίου υλικού, ο αριθμός των άμεσα εμπλεκόμενων υπαλλήλων και από που αποσπάται το πρόσθετο προσωπικό και αν η αίτηση αποτελεί ανανέωση πιστοποιητικού, καθώς και όποιες αλλαγές επήλθαν μετά την τελευταία αξιολόγηση **[1.1 στοιχείο α)]**.
- Για τους διαχειριστές υποδομής: Πληροφορίες για τον χαρακτήρα των υπηρεσιών που εξυπηρετούν, π.χ. εμπορευματικές και/ή επιβατικές μεταφορές, υπηρεσίες εκτροπής σιδηροδρόμων ή άλλες υπηρεσίες εγκαταστάσεων (όπως αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2012/34/ΕΕ) και οι οποίες επηρεάζουν την ασφάλεια των σιδηροδρόμων, για τη γεωγραφική κάλυψη (συμπεριλαμβανομένου χάρτη ή σχεδίου δρομολογίου) και για την κλίμακα των υπηρεσιών που παρέχουν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις στο δίκτυο. Ο διαχειριστής υποδομής θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει πληροφορίες για τη χρήση υπερβολάβων (ονομασία), τη συνεργασία με άλλους παράγοντες (ονομασία), τους διαφορετικούς παράγοντες που εμπλέκονται (ονομασία και είδος), την επιλογή πιστοποιημένου ΥΣΦ με αντίτυπο του έγκυρου πιστοποιητικού. Θα πρέπει επίσης να αναφέρεται το τροχαίο υλικό (μεταξύ άλλων εγκαταστάσεις για τη συντήρηση ή τη μέτρηση της υποδομής) που χρησιμοποιείται, καθώς και ο αριθμός των υπαλλήλων που απασχολούνται και, αν πρόκειται για ανανέωση, οι αλλαγές που ενδεχομένως επήλθαν στις ρυθμίσεις για το προσωπικό μετά την τελευταία αξιολόγηση **[(1.1 στοιχείο α)]**.
- Ο αιτών πρέπει να αναφέρει τους σημαντικότερους κινδύνους ασφάλειας που επηρεάζουν την επιχείρησή του **[1.1 στοιχείο β)]**
- Ο αιτών πιστοποιητικό ασφάλειας ή έγκριση ασφάλειας πρέπει να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο έχει προσδιορίσει τις σχετικές ρυθμιστικές απαιτήσεις, π.χ. τις απαιτήσεις αξιολόγησης της ΚΜΑ, τις τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας, ιδίως αυτές που αφορούν το υποσύστημα διεξαγωγής και διαχείρισης της κυκλοφορίας (ΤΠΔ ΔΔΚ), τους εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες και άλλες απαιτήσεις (κανόνες τομέα, άλλοι κανόνες) τους οποίους θα πρέπει να ακολουθήσει για να μπορεί να διαχειρίζεται τις αμαξοστοιχίες με ασφάλεια, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο συμμορφώνεται με αυτές (τις μεθόδους του ΣΔΑ που υποστηρίζουν τη συμμόρφωση) **[1.1 στοιχεία γ)-δ)]**
- Ο αιτών πρέπει να προσδιορίζει τα ενδιαφερόμενα μέρη από τα οποία εξαρτάται η επιτυχής εφαρμογή του ΣΔΑ (δηλ. οι ενέργειές τους έχουν αντίκτυπο ή πιθανό αντίκτυπο στο ΣΔΑ, π.χ. συμβαλλόμενοι ή συνεργάτες) αναφέροντας για ποιον λόγο είναι αναγκαία για την επιτυχή εφαρμογή του ΣΔΑ **[1.1 στοιχεία γ) δ)]**
- Και για τους δύο: Ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει συγκεκριμένα στην τεκμηρίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτει τα σημεία μέσω των οποίων εκπληρώνεται καθεμιά από τις σχετικές απαιτήσεις του ΣΔΑ, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων των εφαρμοστέων τεχνικών προδιαγραφών διαλειτουργικότητας, ιδίως της ΤΠΔ ΔΔΚ, και των σχετικών κοινοποιηθέντων εθνικών κανόνων **[1.1 στοιχείο ε)]**
- Ο αιτών πρέπει να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του ΣΔΑ (συμπεριλαμβανομένων των ορίων με τα άλλα τμήματα της επιχείρησης όπως η συντήρηση οχημάτων). **[1.1 στοιχείο στ)]**

1.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Χάρτης που απεικονίζει τον γεωγραφικό τόπο παροχής της υπηρεσίας. Πληροφορίες σχετικά με το τροχαίο υλικό που έχει εγκριθεί για την υπηρεσία (συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, προτεινόμενου τροχαίου υλικού που προτείνεται να χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού ή της έγκρισης και τυχόν περιορισμών στην περιοχή χρήσης του). Περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το είδος των υπηρεσιών που σκοπεύει να παρέχει (επιβατικές και/ή εμπορευματικές μεταφορές).

Όταν ο αιτών είναι διαχειριστής υποδομής, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να παρέχονται σε συνάρτηση, για παράδειγμα με τα εξής:

- οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο μητρώο υποδομής, το οποίο θεσπίζεται σύμφωνα με την [οδηγία \(ΕΕ\) 2016/797](#) (άρθρο 49)·
- το περιεχόμενο της δήλωσης δικτύου (ιδίως, στην ενότητα I) που θεσπίζεται σύμφωνα με την [οδηγία 2012/34/ΕΕ](#)· και
- το βιβλίο διαδρομών που θεσπίζεται σύμφωνα με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2019/773](#) (ΤΠΔ ΔΔΚ).

Οι πληροφορίες που παρέχονται για τη λήψη έγκρισης ασφάλειας ή πιστοποιητικού ασφάλειας έχουν τις κατάλληλες παραπομπές και τεκμηριώνονται επαρκώς για να αποδειχθεί η συμμόρφωση με την οικεία νομοθεσία της ΕΕ.

Ένδειξη της τρέχουσας και της προτεινόμενης στελέχωσης κατά τη διάρκεια ισχύος του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας, στο μέτρο που αυτή είναι γνωστή.

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις επιχειρησιακές διασυνδέσεις που διαθέτουν, συμπεριλαμβανομένων των διασυνδέσεων με τον(τους) διαχειριστή(-ές) υποδομής, άλλες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, αναδόχους και τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης. Στις πληροφορίες περιλαμβάνονται ενδεχόμενες ειδικές απαιτήσεις του διαχειριστή υποδομής και ο αντίκτυπος στο ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης.

Για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ένας πίνακας αντιστοίχισης ο οποίος υποβάλλεται μέσω της υπηρεσίας μίας στάσης ως μέρος του φακέλου της αίτησης χορήγησης πιστοποιητικού ασφάλειας για να εξηγηθεί ο τρόπος συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και με άλλες σχετικές απαιτήσεις.

Αντιστοίχως, οι διαχειριστές υποδομής θα πρέπει να παρέχουν παρόμοιο κατάλογο με τα πρόσωπα με τα οποία διασυνδέονται στο πλαίσιο της λειτουργίας τους, όπως σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελεγχόμενη υποδομή, τους αναδόχους τους, παρακείμενους διαχειριστές υποδομής, εργοτάξια, τοπικές αρχές (για τα σημεία διασύνδεσης με δρόμους) και υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

Πληροφορίες σχετικά με τις νομικές διατάξεις (εθνικές και ευρωπαϊκές) με τις οποίες θα συμμορφωθεί.

Περιγραφή (συμπεριλαμβανομένου οργανογράμματος) του τρόπου με τον οποίο είναι δομημένο το ΣΔΑ και της διαχείρισής του εντός του οργανισμού, η οποία περιέχει επίσης συνδέσμους προς τις διάφορες ενότητες του ΣΔΑ, στις οποίες παρέχονται λεπτομερέστερες πληροφορίες, όπως κανόνες λειτουργίας.

Πρόσφατο αντίγραφο της ετήσιας έκθεσης στην οποία αναφέρονται λεπτομερώς οι σοβαρότεροι κίνδυνοι τους οποίους αντιμετωπίζει ο οργανισμός και οι στόχοι για τον έλεγχο τους, η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την εκτίμησή τους και η ιεράρχησή τους.

Δήλωση στην οποία αναφέρετε αν χρησιμοποιείτε πιστοποιημένο ΥΣΦ ή συντηρείτε οχήματα αποκλειστικά και μόνο για τις δραστηριότητές σας.

Επισκόπηση της διαδικασίας συντήρησης και το είδος και το επίπεδο συντήρησης που διενεργείται.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Μητρώο κινδύνων ή επισκόπηση στην οποία καταγράφονται υποθετικά σενάρια για τους λειτουργικούς κινδύνους ασφάλειας και στην οποία λαμβάνονται υπόψη ανθρωπίνι και οργανωτικοί παράγοντες:

- άτομα (π.χ. ανθρώπινο σφάλμα)·
- χώρος εργασίας (π.χ. φυσικό περιβάλλον όπως ήχος, σκοτάδι, καιρός)· και
- οργάνωση (π.χ. φόρτος εργασίας, διαχείριση δεξιοτήτων, σχεδιασμός καθηκόντων, πόροι, βάρδιες).

Για να προσδιοριστούν οι σοβαρότεροι κίνδυνοι, αξιολογούνται τα υποθετικά σενάρια κινδύνου προκειμένου να υπάρχει ιεράρχηση κινδύνων (η οποία βρίσκεται στη διαδικασία αξιολόγησης κινδύνου, βλ. 3.1.1). Το μητρώο κινδύνων καλύπτει κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητες του οργανισμού, καθώς και δραστηριότητες που εκτελούνται από αναδόχους, εταίρους ή προμηθευτές που υπάγονται στον έλεγχο του οργανισμού. Για κάθε σοβαρό κίνδυνο, προσδιορίζεται ρητά ο υπεύθυνος κινδύνου στο ΣΔΑ.

Το ΣΔΑ που περιλαμβάνει περιγραφή των ενδιαφερομένων από τους οποίους εξαρτάται η διαχείριση ασφάλειας και στο οποίο περιγράφεται ο τρόπος διαχείρισης της σχέσης με αυτούς τους ενδιαφερόμενους. Τα μέσα κοινοποίησης των σοβαρότερων κινδύνων στα οικεία τρίτα μέρη αναφέρονται και παρέχονται ορισμένα παραδείγματα (π.χ. συμβάσεις, πρακτικά συνεδριάσεων).

1.6 Παραπομπές και πρότυπα

- [Οδηγός εφαρμογής της ΤΠΔ ΔΔΚ](#)
- [Κατευθυντήριες οδηγίες ΣΔΑ](#)
- [UIC – IRS 40471-3 Επιθεωρήσεις μεταφορών επικίνδυνων εμπορευμάτων](#)

1.7 Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί η ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχονται με βάση γνωστές πληροφορίες για υφιστάμενες υπηρεσίες, στην περίπτωση αίτησης ανανέωσης πιστοποιητικού ή με βάση άλλες διαθέσιμες πληροφορίες, στην περίπτωση νέων επιχειρήσεων.

Να ελεγχθεί ότι το περιγραφόμενο ΣΔΑ εξασφαλίζει όντως τις ρυθμίσεις για τη διαχείριση της ασφάλειας στην πράξη.

Να ελεγχθεί ότι όλες οι διασυνδέσεις του οργανισμού με άλλους φορείς αποτυπώνονται στις ρυθμίσεις του ΣΔΑ για τον έλεγχο του κινδύνου.

2 Ηγετικός ρόλος

2.1 Ηγετικός ρόλος και δέσμευση

2.1.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 2.1.1. Η ανώτατη διοίκηση επιδεικνύει ηγετικό ρόλο και δέσμευση για την ανάπτυξη, την εφαρμογή, τη συντήρηση και τη συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας με:
- (a) την ανάληψη γενικής υποχρέωσης λογοδοσίας και ευθύνης για την ασφάλεια·
 - (b) τη δέσμευση της διοίκησης για ασφάλεια σε διάφορα επίπεδα εντός του οργανισμού μέσω των δραστηριοτήτων της και στις σχέσεις της με το προσωπικό και τους αναδόχους·
 - (c) τη διασφάλιση ότι η πολιτική ασφάλειας και οι στόχοι ασφάλειας έχουν καθορισθεί, κατανοηθεί και συμβαδίζουν με τη στρατηγική κατεύθυνση του οργανισμού·
 - (d) τη διασφάλιση της ενσωμάτωσης των απαιτήσεων για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του οργανισμού·
 - (e) τη διασφάλιση διαθεσιμότητας των απαιτούμενων πόρων για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας·
 - (f) τη διασφάλιση ότι το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας είναι αποτελεσματικό για τον έλεγχο των κινδύνων ασφάλειας που δημιουργούνται από τον οργανισμό·
 - (g) την ενθάρρυνση του προσωπικού να υποστηρίζει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
 - (h) την προώθηση της συνεχούς βελτίωσης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
 - (i) τη διασφάλιση ότι η ασφάλεια συνεκτιμάται κατά τον προσδιορισμό και τη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων του οργανισμού και ότι εξηγείται πώς θα ταυτοποιείται και θα επιλύεται η σύγκρουση μεταξύ των στόχων ασφάλειας και άλλων επιχειρηματικών στόχων·
 - (j) την προώθηση θετικής νοοτροπίας ασφάλειας.

2.1.2 Σκοπός

Ο καθορισμός μιας σαφούς και θετικής κατεύθυνσης όσον αφορά τη διαχείριση της ασφάλειας θα επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο διαχείρισης των κινδύνων. Η αρχή αξιολόγησης πρέπει να είναι σίγουρη ότι ο αιτών έχει δεσμευτεί να κατανέμει πόρους, ώστε ο οργανισμός να είναι σε θέση να λειτουργεί με ασφάλεια και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους που αντιμετωπίζει, καθώς και ότι τα άτομα με ηγετικό ρόλο εντός του οργανισμού του αιτούντος θα διασφαλίσουν ότι αυτό θα συμβεί. Η δέσμευση της Διοίκησης όσον αφορά τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες καταδεικνύεται στις πολιτικές και τους στόχους, καθώς και στη συμπεριφορά των διοικητικών στελεχών και της ηγεσίας. Επιπροσθέτως, η υιοθέτηση από τα ηγετικά στελέχη μιας προσέγγισης σχετικά με τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες θα εξασφαλίσει επίσης ότι η κατάρτιση και οι διαδικασίες αναπτύσσονται με βάση τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεστούν εντός του φυσικού περιβάλλοντός της επιχείρησης, γεγονός που θα συμβάλει στη βελτιστοποίηση του ελέγχου των κινδύνων και των επιδόσεων, καθώς ο έλεγχος θα βασίζεται στην ακριβή περιγραφή της εργασίας (τρόπος εκτέλεσης της εργασίας).

Στην πολιτική ασφάλειας αναφέρεται η σημασία και η προτεραιότητα της ασφάλειας, μεταξύ άλλων η ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η προώθηση της νοοτροπίας ασφάλειας.

Ο οργανισμός ενθαρρύνει τη συνεχή και συλλογική επαγρύπνηση, καταπολεμώντας τον εφησυχασμό («όλα είναι υπό έλεγχο») και την υπεραπλούστευση («η τήρηση των διαδικασιών επαρκεί για την επίτευξη ασφάλειας») και αναπτύσσοντας μια στάση συνεχούς αμφισβήτησης. Επιπλέον, όλοι οι παράγοντες στον

οργανισμό γνωρίζουν ότι, ανεξαρτήτως της ποιότητας του σχεδιασμού και της οργάνωσης, των τεχνικών φραγμών και των διαδικασιών, μπορεί πάντα να υπάρξει χάσμα μεταξύ των προσδοκιών και της πραγματικότητας. Χρησιμοποιούνται όλες οι πιθανές πηγές πληροφοριών για τον εντοπισμό και τη συλλογική ανάλυση των καταστάσεων που δεν έχουν προβλεφθεί επαρκώς.

Επιπλέον, η ανακοίνωση του οργανισμού σχετικά με την ασφάλεια συνάδει με τις αποφάσεις που λαμβάνει πραγματικά η Διοίκηση.

Για να λειτουργεί αποτελεσματικά ένα ΣΔΑ και για να βελτιώνεται στο μέλλον, είναι απαραίτητο τα πρόσωπα που κατέχουν ηγετικές θέσεις να αποδεικνύουν στο προσωπικό τους και στα ενδιαφερόμενα μέρη ότι καθορίζουν μια θετική ατζέντα εντός της οποίας μπορεί να γίνει η διαχείριση της ασφάλειας. Τα άτομα που κατέχουν ηγετικές θέσεις είναι αυτά που ασκούν τη μεγαλύτερη επιρροή στη νοοτροπία του οργανισμού, άρα έχει ουσιώδη σημασία το να μπορούν να μεταδώσουν το μήνυμά τους σε όσους υπάγονται στην αρμοδιότητά τους. Η συμπεριφορά των διευθυντικών στελεχών σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού και η σημασία που αποδίδουν στην ασφάλεια στις καθημερινές αποφάσεις τους επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη συμπεριφορά άλλων παραγόντων κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους με ασφάλεια. Επίσης, τα διευθυντικά στελέχη πρέπει να δημιουργούν το φυσικό και το κοινωνικό εργασιακό περιβάλλον των προσώπων που εργάζονται στην πρώτη γραμμή.

2.1.3 Επεξηγηματική σημείωση

«Ανώτατη διοίκηση» **(2.1.1)** σε αυτό το πλαίσιο σημαίνει τα πρόσωπα που λαμβάνουν αποφάσεις ως διοικούντες τον οργανισμό. Συνήθως, περιλαμβάνει τον εκτελεστικό διευθυντή, τα στελέχη της ανώτερης βαθμίδας διοίκησης, τον πρόεδρο και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Τα στελέχη της ανώτατης διοίκησης πρέπει να καταδεικνύουν, τόσο σε ομαδικό επίπεδο όσο και ατομικά, τον ηγετικό ρόλο και την δέσμευσή τους μέσω του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Πρέπει να δίνεται αρκετό βάρος στους κινδύνους ασφάλειας **[2.1.1 στοιχείο θ)],** ώστε να εξισορροπούνται άλλοι επιχειρηματικοί κίνδυνοι και να αποφεύγονται καταστάσεις όπου η διοίκηση ιεραρχεί τις επιχειρηματικές ανάγκες με τέτοιο τρόπο ώστε να αποδυναμώνονται οι επιδόσεις ασφάλειας. Η ανώτατη διοίκηση πρέπει να διασφαλίζει ότι οι στόχοι επιδιώκονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να διατηρούνται οι επιδόσεις όσον αφορά την ασφάλεια και να γίνεται διαχείριση των κινδύνων στο μέτρο που είναι εύλογα εφικτό. Οι αντικρουόμενοι στόχοι δεν θα πρέπει να οδηγούν σε αντικρουόμενα καθήκοντα τα οποία θα μπορούσαν να προκαλέσουν ζητήματα ασφάλειας.

Η υιοθέτηση μιας ενιαίας προσέγγισης σχετικά με τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες από τα ηγετικά στελέχη και τη διοίκηση σημαίνει ότι καθορίζονται στόχοι, προσδοκίες και υποχρεώσεις λογοδοσίας όσον αφορά συμπεριφορές που επηρεάζουν την ασφάλεια σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού και διασφαλίζεται η έγκαιρη ανταλλαγή παρατηρήσεων (ανάδραση) και επικοινωνία.

2.1.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- *Υπάρχει πολιτική ασφάλειας, στόχοι, υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι η πολιτική ασφάλειας και οι στόχοι είναι διαθέσιμοι και κατανοητοί από το σύνολο του προσωπικού και καθίσταται σαφές πώς αυτοί είναι κατάλληλοι και για άλλες επιχειρηματικές μεθόδους και συνδέονται με τη συνεχή βελτίωση **[2.1.1 στοιχεία α) β) ζ) ε) η)]***
- *Η πολιτική ασφάλειας αναφέρει τη σημασία της εφαρμογής μιας προσέγγισης για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες σε όλες τις συναφείς με την ασφάλεια μεθόδους για την*

επίτευξη υψηλού επιπέδου ασφάλειας στον οργανισμό. Ο οργανισμός παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες στις μεθόδους του οργανισμού **[2.1.1 στοιχείο γ)]**

- Η σχέση μεταξύ του ΣΔΑ και άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων καθορίζεται με σαφήνεια σε μια διαδικασία ή ένα οργανόγραμμα **[2.1.1 στοιχεία ε), θ)]**
- Υπάρχουν πληροφορίες διαθέσιμες στην πολιτική ασφάλειας ή σε άλλες μεθόδους οι οποίες καταδεικνύουν ότι η διοίκηση έχει δεσμευτεί για την παροχή και τη διατήρηση επαρκών πόρων, ώστε το ΣΔΑ να είναι σε θέση να λειτουργεί αποτελεσματικά και να βελτιώνεται σε βάθος χρόνου **[2.1.1 στοιχεία ε), η)]**
- Υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία που δείχνουν ότι τα ηγετικά στελέχη προωθούν μια θετική νοοτροπία ασφάλειας **[2.1.1 στοιχεία ι), η)]**
- Αποδεικτικά στοιχεία που δείχνουν πώς διασφαλίζεται ότι οι εργαζόμενοι κατανοούν τους ρόλους και τις αρμοδιότητές τους σε σχέση με την ασφάλεια και πώς αυτό που κάνουν επηρεάζει την ικανότητα του οργανισμού να ελέγχει τους κινδύνους μέσω του ΣΔΑ **[2.1.1 στοιχεία δ), στ), θ)]**
- Υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία εντός της πολιτικής ασφάλειας ή άλλων εγγράφων τεκμηρίωσης ότι ο οργανισμός επιδιώκει να ενημερώνει το προσωπικό του για τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει στην εξασφάλιση της πρακτικής λειτουργίας του ΣΔΑ ώστε να επιτυγχάνεται ουσιαστικός έλεγχος των κινδύνων **[2.1.1 στοιχείο ε)]**
- Υπάρχουν μέθοδοι που καθορίζουν πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται και γνωστοποιούνται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες εντός του οργανισμού σε σχέση με τους επιχειρηματικούς στόχους του οργανισμού και τις οργανωτικές μεθόδους, π.χ. έργα, διερεύνηση συμβάντων και ατυχημάτων, αναλύσεις κινδύνου και άλλες συναφείς με την ασφάλεια δραστηριότητες που αφορούν το προσωπικό του οργανισμού, τους αναδόχους, τους συνεργάτες και τους προμηθευτές **[2.2.1 στοιχεία γ), δ), ε)]**
- Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η ηγεσία έχει εφαρμόσει διαδικασίες οι οποίες διασφαλίζουν ότι οι υπεργολάβοι του οργανισμού διαχειρίζονται επαρκώς ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες **[2.2.1 στοιχεία γ), δ), ε)]**

2.1.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Προσκομίζεται πολιτική ασφάλειας, υπογεγραμμένη και χρονολογημένη από τον εκτελεστικό διευθυντή, η οποία δηλώνει σαφώς τη δέσμευση της διοίκησης για την ασφάλεια και τη βελτίωση της ασφάλειας και τον τρόπο με τον οποίο το προσωπικό συμμετέχει στη διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας. Η πολιτική ασφάλειας καθορίζει επίσης τον τρόπο με τον οποίο αυτή θα επανεξεταστεί.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Σαφές σύνολο στόχων ασφάλειας που τίθενται για τον οργανισμό, οι οποίοι είναι συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί, ρεαλιστικοί και χρονικά προσδιορισμένοι (δηλ. σύμφωνοι με την προσέγγιση SMART), και υπάρχει σαφής μεθοδολογία που καθορίζεται σε μια διαδικασία για τον καθορισμό αυτών των στόχων και για την ανάλυση της επιτυχίας ή αποτυχίας επίτευξής τους. Το ΣΔΑ περιλαμβάνει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η διοίκηση έχει στόχους που συνδέονται με την επιχειρησιακή ασφάλεια (παράλληλα με τους στόχους που συνδέονται με την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια).

Σαφής δήλωση από την ηγεσία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προωθεί τη θετική νοοτροπία ασφάλειας και τον τρόπο με τον οποίο συμμετέχει και ενεργοποιείται το προσωπικό στη διαδικασία.

Επισκόπηση των συνεδριάσεων της ανώτερης βαθμίδας διοίκησης και της συχνότητάς τους, στις οποίες η ασφάλεια αποτελεί πάγιο στοιχείο υποβολής.

Σαφής δήλωση σχετικά με τη δέσμευση του οργανισμού να παρέχει επαρκείς πόρους οι οποίοι επιτρέπουν στο ΣΔΑ να λειτουργεί αποδοτικά για τον έλεγχο των κινδύνων.

Ένα οργανόγραμμα που καθορίζει με σαφήνεια πώς λειτουργεί το ΣΔΑ και ποιος είναι υπεύθυνος για το καθετί.

Κατά τον σχεδιασμό νέου εξοπλισμού, π.χ. νέων συρμών, εφαρμόζεται προσέγγιση σχετικά με τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες. Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει τη χρήση της πείρας των υφιστάμενων χρηστών για τον καθορισμό των απαιτήσεων σχεδιασμού, την ανάλυση των καθηκόντων για τον προσδιορισμό προκλήσεων που συνδέονται με τις γνώσεις και τη φυσιολογία, τη μείωση της πιθανότητας λανθασμένων επιδόσεων μέσω του σχεδιασμού με την εφαρμογή κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τους ανθρώπινους παράγοντες, όπως διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, την εκπόνηση ανάλυσης σχετικά με τον φόρτο εργασίας και τη διαχείριση της κόπωσης, ώστε να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό μπορεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του, την εκπόνηση αναλύσεων κινδύνου για τον εντοπισμό πιθανών προβλημάτων και τον προσδιορισμό ενεργειών για τον μετριασμό τους. Λαμβάνονται υπόψη περιβαλλοντικοί παράγοντες, όπως το χιόνι, η ζέστη, η βροχή κ.λπ., καθώς και κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες, όπως οι προτεραιότητες του οργανισμού, οι προμήθειες και η εθνική νοοτροπία.

Οργανώνεται σεμινάριο κατάρτισης για την ηγεσία σε θέματα ασφάλειας. Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι πραγματοποιείται τακτικά κατάρτιση διευθυντικών στελεχών. Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η κατάρτιση διευθυντικών στελεχών λαμβάνει υπόψη τη διάσταση της ασφάλειας, πώς αυτή ενσωματώθηκε στην πολιτική ασφάλειας, καθώς και πώς πρέπει να ανακοινώνεται και να εφαρμόζεται.

Με τα αρχεία περιηγήσεων ή επισκέψεων που έχουν σκοπό να αξιολογηθεί η ασφάλεια στις εγκαταστάσεις, η ηγεσία αποδεικνύει τη δέσμευσή της για την προώθηση της θετικής νοοτροπίας ασφάλειας και την επιθυμία της να καθοδηγεί με το παράδειγμά της.

2.1.6 Παραπομπές και πρότυπα

- [Νοοτροπία ασφάλειας \(ιστοσελίδα ERA\)](#)

2.1.7 Ζητήματα εποπτείας

Το μέγεθος της απόστασης μεταξύ πολιτικών και διαδικασιών που υποβάλλονται ως μέρος των παραπάνω αποδεικτικών στοιχείων και της πραγματικότητας που παρατηρείται κατά την εποπτεία και ο βαθμός στον οποίο ο οργανισμός γνωρίζει αυτή την απόσταση αποτελούν σημαντικά ζητήματα εποπτείας.

Κατά τη διάρκεια της εποπτείας θα πρέπει να ελεγχθεί ο βαθμός της πραγματικής δέσμευσης της ηγεσίας όσον αφορά το ΣΔΑ και την προώθηση της νοοτροπίας ασφάλειας, καθώς και ο βαθμός της πραγματικής δέσμευσης των εργαζομένων απέναντι στον οργανισμό, μέσω της εξέτασης των εσωτερικών μηχανισμών του οργανισμού για την κατανόηση και την ανάπτυξη της εν λόγω νοοτροπίας και του ΣΔΑ.

Να ελεγχθεί ότι ο οργανισμός μπορεί να αποδείξει ότι παρέχει επαρκείς πόρους για την ανάπτυξη, την υλοποίηση, τη συντήρηση και τη συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.

Να ελεγχθεί, μέσω συνέντευξης με την ανώτατη διοίκηση και με το λοιπό προσωπικό, πώς η διοίκηση εκφράζει τη δέσμευσή της για τη βελτίωση της ασφάλειας. Να διερευνηθεί πόσο συχνά και με ποιον τρόπο η διοίκηση επικοινωνεί με το προσωπικό για θέματα ασφάλειας και/ή για την προώθηση της νοοτροπίας ασφάλειας (εργαστήρια, φόρουμ, ημέρες αφιερωμένες σε θέματα ασφάλειας κ.λπ.).

Να ελεγχθεί αν η ανώτατη διοίκηση εκδίδει ανακοινώσεις σχετικά με τους στόχους, είτε για να ενθαρρύνει το προσωπικό συνολικά ώστε αυτό να συνεισφέρει στην επίτευξή τους είτε για να ευχαριστήσει το προσωπικό συνολικά για τις βελτιωμένες επιδόσεις.

2.2 Πολιτική ασφάλειας

2.2.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 2.2.1. Η ανώτατη διοίκηση συντάσσει έγγραφο όπου περιγράφεται η πολιτική ασφάλειας του οργανισμού, η οποία:
- (a) αρμόζει στον τύπο, **τα χαρακτηριστικά** και την έκταση των σιδηροδρομικών λειτουργιών του οργανισμού·
 - (b) έχει εγκριθεί από τον διευθύνοντα σύμβουλο του οργανισμού (ή τον/τους εκπρόσωπο/-ους της ανώτατης διοίκησης)·
 - (c) εφαρμόζεται, έχει κοινοποιηθεί και διατίθεται σε όλο το προσωπικό.
- 2.2.2. Η πολιτική ασφάλειας:
- (a) περιλαμβάνει δέσμευση συμμόρφωσης με όλες τις νομικές και άλλες απαιτήσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια·
 - (b) παρέχει πλαίσιο καθορισμού των στόχων και αξιολόγησης των επιδόσεων ασφάλειας του οργανισμού ως προς τους στόχους αυτούς·
 - (c) περιλαμβάνει δέσμευση για τον έλεγχο των κινδύνων ασφάλειας που απορρέουν τόσο από τις δικές του δραστηριότητες όσο και από τις δραστηριότητες τρίτων·
 - (d) περιλαμβάνει δέσμευση για συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
 - (e) διατηρείται σύμφωνα με την επιχειρησιακή στρατηγική και την αξιολόγηση της απόδοσης του οργανισμού σε θέματα ασφάλειας.

2.2.2 Σκοπός

Η πολιτική ασφάλειας είναι ένα σημαντικό έγγραφο το οποίο δείχνει πώς ο οργανισμός διαχειρίζεται τις ευθύνες του όσον αφορά την ασφάλεια, τον ηγετικό ρόλο και τη δέσμευσή του για την ορθή διαχείριση της ασφάλειας. Ο αιτών θα πρέπει να μπορεί να καταδείξει ότι διαθέτει πολιτική ασφάλειας η οποία πληροί τις παραπάνω απαιτήσεις και περιγράφει συνοπτικά τη βασική δομή του ελέγχου των κινδύνων.

2.2.3 Επεξηγηματική σημείωση

Η πολιτική ασφάλειας αποτελεί έκφραση της φιλοσοφίας της ηγεσίας και, επομένως, η παρούσα ενότητα συνδέεται στενά με την ενότητα 3.1.

Στην παράγραφο 2.2.1 στοιχείο α) του νομικού κειμένου ανωτέρω όπου η απαίτηση αφορά τους διαχειριστές υποδομής, το είδος αντικαθίσταται από τα «χαρακτηριστικά».

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Η πολιτική ασφάλειας εκφράζει τη διάσταση ασφάλειας, ακόμα και αν η ανωτέρω ρυθμιστική απαίτηση δεν αναφέρει ρητά τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες, είναι σαφές ότι δίνεται σημασία στα ζητήματα ανθρώπινων παραγόντων εντός του οργανισμού και αναγνωρίζεται ο σημαντικός ρόλος που διαδραματίζουν οι άνθρωποι για τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς και αποδοτικού οργανισμού και για την υλοποίηση των επιχειρηματικών στόχων. Ο ρόλος του ανθρώπου εξετάζεται όποτε αξιολογείται η ανάπτυξη των διαδικασιών και των δραστηριοτήτων.

2.2.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις: Γραπτή πολιτική ασφάλειας, υπογεγραμμένη από τον Εκτελεστικό Διευθυντή, η οποία αποτυπώνει το είδος και την έκταση της υπηρεσίας, υποστηρίζει τη συμμόρφωση με νομοθετικές και άλλες απαιτήσεις και τη συνεχή βελτίωση της ασφάλειας και παρέχει ένα πλαίσιο για τον καθορισμό στόχων ασφάλειας. **[2.2.1 στοιχεία α), β)], [2.2.2 στοιχεία α)-γ)]**
- Για τους διαχειριστές υποδομής: Γραπτή πολιτική ασφάλειας, υπογεγραμμένη από τον Εκτελεστικό Διευθυντή, η οποία αποτυπώνει τον χαρακτήρα και την έκταση των σιδηροδρομικών υπηρεσιών και της ανάπτυξης της υποδομής, υποστηρίζει τη συμμόρφωση με νομοθετικές και άλλες απαιτήσεις και τη συνεχή βελτίωση της ασφάλειας και χρησιμοποιείται για τον καθορισμό στόχων ασφάλειας. **[2.2.2 στοιχεία α)-γ)]**
- Και για τους δύο: Πληροφορίες που δείχνουν ότι η πολιτική ασφάλειας έχει γνωστοποιηθεί στο σύνολο του προσωπικού **[2.2.1 στοιχείο γ)]**
- Πληροφορίες που δείχνουν ότι η πολιτική ασφάλειας ενημερώνεται, έτσι ώστε να ευθυγραμμίζεται πάντα με την επιχειρηματική στρατηγική του οργανισμού και η αξιολόγηση των επιδόσεων ασφάλειας του οργανισμού **[2.2.2 στοιχεία δ), ε)]**
- Αποδεικτικά στοιχεία ότι η πολιτική ασφάλειας περιλαμβάνει δέσμευση για την παρακολούθηση των επιδόσεων ασφάλειας και αναθεωρείται τακτικά μετά από ανάλυση των επιδόσεων ασφάλειας και τροποποιείται μετά την επανεξέταση των επιδόσεων ασφάλειας του οργανισμού με βάση τους καθορισμένους στόχους. **[2.2.2 στοιχεία β), δ), ε)]**

2.2.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Πολιτική ασφάλειας, υπογεγραμμένη και χρονολογημένη από τον εκτελεστικό διευθυντή, η οποία αποτυπώνει με ακρίβεια το είδος, την έκταση και τον χαρακτήρα της υπηρεσίας. Το έγγραφο περιλαμβάνει δέσμευση για τη συνεχή βελτίωση του ΣΔΑ.

Η πολιτική ασφάλειας είναι επίκαιρη και προβλέπεται καθορισμένος κύκλος επανεξέτασής της σύμφωνα με την επιχειρηματική στρατηγική.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Η πολιτική ασφάλειας περιλαμβάνει πληροφορίες ή παραπομπές στις οποίες καθορίζεται η διαδικασία για την αναθεώρησή της. Σκοπός είναι να προσδιοριστεί αν η πολιτική χρειάζεται να τροποποιηθεί μετά την παρακολούθηση των επιδόσεων ασφάλειας του οργανισμού με βάση τους καθορισθέντες στόχους.

Η πολιτική ασφάλειας και άλλες σχετικές πολιτικές χρησιμοποιούνται ως σημείο εστίασης για τα διευθυντικά στελέχη, με αποτέλεσμα να ερμηνεύονται με τον ίδιο τρόπο από όλο το προσωπικό.

Οι υπάλληλοι έχουν ενεργό συμμετοχή στην επανεξέταση και αναθεώρηση της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόζεται.

Η πολιτική ασφάλειας είναι η μέθοδος/μεθοδολογία αξιολόγησης των προτεινόμενων αποφάσεων με γνώμονα τους κινδύνους (λαμβάνεται υπόψη η διάσταση της ασφάλειας). Στη μέθοδο αυτή επεξηγείται πώς λαμβάνεται υπόψη η ασφάλεια ως πρωταρχικός στόχος.

Η πολιτική ασφάλειας ή άλλες διατάξεις του ΣΔΑ ορίζουν ότι όλα τα μέλη του προσωπικού πρέπει να σταματούν όταν οι συνθήκες εργασίας παύουν να είναι ασφαλείς.

Έχει διενεργηθεί βασική αξιολόγηση του οργανισμού με βάση τη νοοτροπία ασφάλειας. Αδύναμα σημεία έχουν εντοπιστεί από τον οργανισμό και έχουν κοινοποιηθεί στο προσωπικό. Στην πολιτική ασφάλειας αναφέρονται μέτρα βελτίωσης.

Υπάρχει μέθοδος για τη γνωστοποίηση της πολιτικής ασφάλειας μέσω του εσωτερικού δικτύου του οργανισμού και για την παρουσίασή της σε στρατηγικές/επιχειρησιακές τοποθεσίες.

Ο οργανισμός είναι εξωστρεφής και αναζητά εξωτερικές ευκαιρίες μάθησης για να αναπτύξει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητά του, ενώ λαμβάνει υπόψη τα ζητήματα του ανθρώπινου παράγοντα σε αυτή τη διαδικασία.

2.2.6 Ζητήματα εποπτείας

Κατά τη διάρκεια της εποπτείας, θα είναι σημαντικό να ελεγχθεί πόσο ικανοποιητικά έχει γνωστοποιηθεί η πολιτική ασφάλειας στο προσωπικό και πόσο κατανοητή είναι από το σύνολο του προσωπικού, καθώς και ο ρόλος που διαδραματίζει πραγματικά στον καθορισμό του πλαισίου ασφάλειας εντός του οποίου λειτουργεί ο οργανισμός. Βασικό ερώτημα αποτελεί αν το έγγραφο συμβάλλει στον καθορισμό της ατζέντας ή υπάρχει απλώς γιατί αυτό αποτελεί νομική απαίτηση.

Να ελεγχθεί ότι οι αλλαγές στις επιδόσεις ασφάλειας του οργανισμού έχουν επιφέρει την επανεξέταση της πολιτικής ασφάλειας.

Να ελεγχθεί ότι στην πολιτική ασφάλειας αποτυπώνεται η πραγματικότητα του οργανισμού.

2.3 Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες

2.3.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 2.3.1. Οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις λογοδοσίας και οι εξουσίες του προσωπικού με ρόλο σχετιζόμενο με την ασφάλεια (καθώς και του διοικητικού και άλλου προσωπικού με καθήκοντα συνδεδόμενα με την ασφάλεια) καθορίζονται σε όλα τα επίπεδα εντός του οργανισμού, τεκμηριώνονται, ανατίθενται και κοινοποιούνται στο προσωπικό.
- 2.3.2. Ο οργανισμός διασφαλίζει ότι το προσωπικό στο οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες για καθήκοντα συνδεδόμενα με την ασφάλεια έχει την εξουσία, την επάρκεια και τους κατάλληλους πόρους για να επιτελεί τα καθήκοντά του χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς από δραστηριότητες άλλων επιχειρηματικών λειτουργιών.
- 2.3.3. Η ανάθεση αρμοδιοτήτων για καθήκοντα συνδεδόμενα με την ασφάλεια τεκμηριώνεται και κοινοποιείται στο αρμόδιο προσωπικό, γίνεται δεκτή και κατανοείται.
- 2.3.4. Ο οργανισμός περιγράφει την κατανομή των ρόλων που αναφέρονται στην παράγραφο 2.3.1. στις επιχειρηματικές λειτουργίες εντός και, κατά περίπτωση, εκτός του οργανισμού (βλ..5.3. Ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές).

2.3.2 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απαίτησης είναι να υποχρεώσει τον αιτούντα να παρουσιάσει με σαφήνεια τη δομή του οργανισμού, τον τρόπο κατανομής των ρόλων και των αρμοδιοτήτων και τον τρόπο εκπλήρωσής τους διαχρονικά από τα πρόσωπα που κατέχουν θέσεις πρώτης γραμμής έως τα μέλη της ανώτερης βαθμίδας διοίκησης. Αυτό είναι πολύ βασικό για να γίνει κατανοητό πόσο καλά ελέγχει τους κινδύνους το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας του οργανισμού. Ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει πώς αναθέτει δραστηριότητες στο αρμόδιο προσωπικό, πώς διασφαλίζει ότι το εν λόγω προσωπικό κατανοεί με σαφήνεια τους ρόλους και τις αρμοδιότητές του και πώς το προσωπικό λογοδοτεί για τις επιδόσεις του.

2.3.3 Επεξηγηματική σημείωση

Μπορεί να υπάρχει χάσμα όσον αφορά την κατανόηση των διατάξεων σχετικά με τη διαχείριση της ασφάλειας σε επιχειρησιακό επίπεδο και των μεθόδων διαχείρισης μέσω των οποίων υποτίθεται ότι λειτουργεί το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας (π.χ. εκτίμηση των κινδύνων, παρακολούθηση). Ο προσδιορισμός των ρόλων που είναι σημαντικοί στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας (**2.3.1**) δεν περιορίζεται στους ρόλους που είναι υπόλογοι ή υπεύθυνοι για τη διαχείριση των μεθόδων ασφάλειας, όπως είναι ο υπεύθυνος ασφάλειας ή η ομάδα ασφάλειας, αλλά επεκτείνεται σε οποιονδήποτε ρόλο που συμμετέχει σε συναφείς με την ασφάλεια εργασίες, όπως το επιχειρησιακό προσωπικό, ανεξαρτήτως του αν τα πρόσωπα αυτά κατέχουν ή όχι διευθυντικές θέσεις εντός του οργανισμού (δηλαδή ανώτατα διοικητικά στελέχη, προϊστάμενοι, άλλο προσωπικό/υπάλληλοι/εργαζόμενοι).

Ως «ανάθεση» (**2.3.3**) νοείται η μετάθεση της ευθύνης από μια ανώτερη θέση εξουσίας σε μια κατώτερη, συνήθως με σκοπό την επιτάχυνση της αντίδρασης του οργανισμού σε ζητήματα που ανακύπτουν. Η ευθύνη για την ασφάλεια μπορεί να ανατεθεί σε κατώτερα κλιμάκια, σύμφωνα με το αντικείμενο των καθορισμένων αρμοδιοτήτων των διαφόρων θέσεων εργασίας, εφόσον η εν λόγω ανάθεση είναι τεκμηριωμένη. Η λογοδοσία για την ασφάλεια είναι αδύνατο να εκχωρηθεί και παραμένει νομικά ευθύνη της ανώτατης διοίκησης. Αυτή καθορίζει την υποχρέωση του προσώπου που είναι υπόλογος, αν κάτι δεν πραγματοποιηθεί, δεν λειτουργήσει ή δεν επιτύχει τον στόχο του, να αποδείξει ότι έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τις αρμοδιότητές του όσον αφορά την ασφάλεια.

Η κατανομή ρόλων (**2.3.4**) μπορεί να αποδειχθεί μέσω της παροχής κατάλληλου οργανογράμματος.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Στο πλαίσιο των ρόλων, των αρμοδιοτήτων, των υποχρεώσεων λογοδοσίας και των εξουσιών **(2.3.1)**, πρέπει να καλύπτεται η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια. Παραδείγματος χάρη, ποιος είναι αρμόδιος να εκδίδει τις ανακοινώσεις καθυστερημένων αλλαγών για τους οδηγούς των αμαξοστοιχιών. **(βλ. επίσης 4.4.1 και 4.4.2).**

Το ΣΔΑ θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις αξιολόγησης της ΚΜΑ **[1.1 στοιχείο δ)]** και η ανώτατη διοίκηση είναι υπεύθυνη να διασφαλίσει ότι το ΣΔΑ τις εκπληρώνει. Η ανώτατη διοίκηση μπορεί να αναθέσει ορισμένες από τις αρμοδιότητές της σε προσωπικό με συναφή καθήκοντα. Η υποβολή στοιχείων για τις επιδόσεις διενεργείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επανεξέτασης από τη διοίκηση (6.3), κατά την οποία το σχετικό προσωπικό είναι υπεύθυνο να υποβάλλει στοιχεία σχετικά με τις επιδόσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας στην ανώτερη βαθμίδα διοίκησης.

Τα «συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα» **(2.3.1)** δεν περιορίζονται στα καθήκοντα που αφορούν άμεσα τη διαχείριση της ασφάλειας (δηλαδή, κρίσιμα για την ασφάλεια καθήκοντα που εκτελούνται από το προσωπικό, όταν αυτό ελέγχει ή επηρεάζει την κίνηση ενός συρμού, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την υγεία και την ασφάλεια προσώπων, όπως αναφέρεται στην ΤΠΔ ΔΔΚ). Αφορούν επίσης μη επιχειρησιακά καθήκοντα τα οποία επηρεάζουν την ασφάλεια και συνδέονται με την εκτίμηση των κινδύνων (π.χ. σχεδιασμός, διαχείριση βαρδιών προσωπικού, ανάθεση οχημάτων). Όταν εξετάζονται νέοι ρόλοι και καθήκοντα ή σχετικές αλλαγές, πραγματοποιείται ανάλυση του ανθρώπινου παράγοντα που σχετίζεται με την αλλαγή και του τρόπου με τον οποίο τα εν λόγω καθήκοντα ασκούνται στην πράξη εντός του οργανισμού.

Υπάρχουν κριτήρια για την ανάθεση και την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων στα άτομα που διαθέτουν τις απαραίτητες ικανότητες και δεξιότητες. Αυτά τα κριτήρια εφαρμόζονται και, κατ' επέκταση, τα καθήκοντα στον τομέα της ασφάλειας κατανέμονται με σαφήνεια, ενώ το προσωπικό που είναι επιφορτισμένο με αυτά έχει τις απαραίτητες ικανότητες, την εξουσία και τους πόρους για να τα εκπληρώσει ενώ έχει επίγνωση των κινδύνων που ενέχουν τα καθήκοντά τους.

Η γνωστοποίηση και η αποδοχή των καθηκόντων **(2.3.3)**, συμπεριλαμβανομένων των συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων, αποτελεί μέρος της συνήθους επιχειρηματικής διαδικασίας που αφορά τον τρόπο κατανομής καθηκόντων στο προσωπικό και θα πρέπει να μπορεί να ελεγχθεί. Για τον επιμερισμό καθηκόντων, όταν εφαρμόζεται, ακολουθείται συστηματική προσέγγιση.

Η διοίκηση θα πρέπει να γνωρίζει και να κατανοεί επαρκώς τα θέματα που αφορούν τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες, ώστε να διασφαλίζεται η συμμετοχή ειδικών, όταν αυτό απαιτείται. Οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις λογοδοσίας των ειδικών σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων θα πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεστούν. **(2.3.3)**

Θα πρέπει να υπάρχει μια μέθοδος η οποία διασφαλίζει ότι οι άνθρωποι είναι σε θέση να αναφέρουν παρ' ολίγον ατυχήματα, συμβάντα και ατυχήματα χωρίς να φοβούνται τυχόν αντίποινα. Η πολιτική υποστηρίζει τα δικαιώματα και την ευθύνη των ατόμων να εκφράζουν τον προβληματισμό τους για θέματα ασφάλειας και δεν ανέχεται περιστατικά παρενοχλήσεων, εκφοβισμού, αντιποίνων ή διακριτικής μεταχείρισης στην περίπτωση αναφοράς σχετικών με την ασφάλεια ζητημάτων. Το κλειδί της επιτυχίας μιας δίκαιης νοοτροπίας είναι η εμπιστοσύνη και η ειλικρίνεια στον οργανισμό. Αυτές αναπτύσσονται με την πάροδο του χρόνου και εξαρτώνται από την προθυμία της Διοίκησης να αναλύει εμπεριστατωμένα τα συμβάντα και τα ατυχήματα που προκαλούνται, καθώς και να ακούει και να μαθαίνει πριν να αντιδράσει. Η συνέπεια στον χειρισμό θεμάτων ασφάλειας είναι σημαντική για την καθιέρωση μιας δίκαιης νοοτροπίας.

2.3.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Οργανόγραμμα και σχετικό επεξηγηματικό κείμενο που παρουσιάζει τη δομή του οργανισμού, συναφείς με την ασφάλεια αρμοδιότητες, τον τρόπο με τον οποίο είναι σχεδιασμένο το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και τον τρόπο με τον οποίον συνδέεται με το πλαίσιο του οργανισμού **(2.3.1), (2.3.4)**
- Κατάλογο άλλων πληροφοριών που περιγράφουν λεπτομερώς τις αρμοδιότητες που αφορούν την ασφάλεια εντός της δομής του οργανισμού **(2.3.1), (2.3.3)**
- Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι υπάρχει σύστημα διαχείρισης της επάρκειας, το οποίο τηρείται για το σύνολο του προσωπικού και αξιολογεί την καταλληλότητα των καθηκόντων με βάση τις ανατεθειμένες αρμοδιότητες, την επάρκεια και τους πόρους **(2.3.2)**
- Στοιχεία από το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας ή από άλλες διαδικασίες ανθρώπινων πόρων, όπως η διαχείριση της απόδοσης, που αποδεικνύουν ότι ο οργανισμός διασφαλίζει τη γνωστοποίηση των ρόλων και των αρμοδιοτήτων στο προσωπικό, την αποδοχή και τη σαφή κατανόησή τους από αυτό, καθώς και ότι το προσωπικό θα είναι υπόλογο για την εκπλήρωσή τους **(2.3.3)**
- Περιγραφή αρμοδιοτήτων λειτουργίας και συντήρησης, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των απαιτήσεων με τις οποίες θα πρέπει να συμμορφώνεται καταλλήλως το προσωπικό και οι ανάδοχοι **(2.3.4)**
- Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες θα πρέπει να καταδεικνύει πότε και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται η εμπειρογνωμοσύνη σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες και ποιοι είναι οι ρόλο και οι αρμοδιότητές τους **(2.3.1), (βλ. επίσης 4.6)**

2.3.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Οργανόγραμμα συνοδευόμενα από συμπληρωματικό κείμενο που επιτρέπει στον αξιολογητή να δει πώς είναι δομημένο το ΣΔΑ και πώς συνδέονται μεταξύ τους τα διάφορα μέρη του.

Παραπομπή στο σύστημα διαχείρισης της επάρκειας (ΣΔΕ) με πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που αυτό είναι δομημένο και συνδέσμους προς πηγές στις οποίες αναφέρονται λεπτομέρειες, οι οποίες περιλαμβάνουν περιγραφή των μεθόδων ΑΠ που υποστηρίζουν το σύστημα, όπως π.χ. η διαχείριση της απόδοσης.

Παρουσιάζεται η μέθοδος ανάδρασης που χρησιμοποιείται για να διασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες που έχουν γνωστοποιηθεί σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού είναι σαφώς κατανοητές.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Η οργανωτική δομή συμβαδίζει με τις ευθύνες που έχουν ανατεθεί σε όλες τις υπηρεσίες του οργανισμού.

Οι γενικές πολιτικές και μέθοδοι που καλύπτουν ρόλους και αρμοδιότητες είναι εναρμονισμένες σε όλες τις υπηρεσίες του οργανισμού.

Η μέθοδος καλύπτει τον τρόπο κατανομής των αρμοδιοτήτων που αφορούν την ασφάλεια και τις περιπτώσεις που επιτρέπεται η ανάθεση καθηκόντων, με ορισμένα παραδείγματα που καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η μέθοδος και που συνδέονται άμεσα με τις ρυθμίσεις αξιολόγησης κινδύνου.

Παραδείγματα περιγραφής των συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων, μεταξύ άλλων των καθηκόντων που δεν συνδέονται άμεσα με τις λειτουργίες και που επηρεάζουν έμμεσα την εκτέλεση των λειτουργιών (δηλ. ρόλοι ανάθεσης, λειτουργία σχεδιασμού και παροχή επιχειρησιακών πληροφοριών στο προσωπικό, λειτουργία επιτήρησης) διατίθενται και επαναξιολογούνται ανάλογα με τις ανάγκες (παραδείγματος χάρη, σε περίπτωση αλλαγής ωραρίων).

Το ΣΔΑ περιλαμβάνει στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν ότι οι αρμοδιότητες και οι κίνδυνοι που ενέχουν τα καθήκοντα περιλαμβάνονται στο σύστημα διαχείρισης της επάρκειας και στα προγράμματα κατάρτισης. Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν (παραδείγματος χάρη το πρόσωπο στο οποίο η αρμοδιότητα έχει ανατεθεί το έχει επιβεβαιώσει εγγράφως) ότι οι αρμοδιότητες έχουν γίνει επίσημα δεκτές.

Η(οι) διαδικασία/-ες προσδιορισμού της επάρκειας και της στελέχωσης που απαιτούνται για την υποστήριξη των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων που άπτονται της ασφάλειας για όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας.

Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες δείχνει πώς οι άνθρωποι και οργανωτικοί παράγοντες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των μεθόδων και των έργων. Η εμπειρογνωμοσύνη και οι δραστηριότητες που συνδέονται με τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες είναι κατάλληλες για το μέγεθος της μεθόδου ή του έργου. Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις λογοδοσίας, καθώς και τα στάδια στα οποία είναι αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί ειδικός σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων καθορίζονται στο σχέδιο της μεθόδου ή του έργου.

2.3.6 Παραπομπές και πρότυπα

- [Υποχρεώσεις λογοδοσίας και αρμοδιότητες για θέματα ασφάλειας \(SKYbrary\)](#)

2.3.7 Ζητήματα εποπτείας

Όσον αφορά την εποπτεία, τα βασικά ζητήματα εδώ είναι θέματα βαθμού. Το ερώτημα που θα πρέπει να απαντηθεί είναι «πόσο καλά αποτυπώνουν την πραγματικότητα της κατάστασης οι παρεχόμενες πληροφορίες;».

Η εξέταση της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης της επάρκειας θα ανοίξει τον δρόμο για να απαντηθούν τα περισσότερα από τα ερωτήματα που διατυπώνονται στην παρούσα ενότητα.

2.4 Γνωμοδότηση του προσωπικού και άλλων μερών

2.4.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 2.4.1. Το προσωπικό, οι εκπρόσωποί του και εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπου αρμόζει και ανάλογα με την περίπτωση, γνωμοδοτεί για την ανάπτυξη, τη συντήρηση και τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας στα σχετικά μέρη για τα οποία είναι υπεύθυνο, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών ασφάλειας των διαδικασιών λειτουργίας.
- 2.4.2. Ο οργανισμός διευκολύνει τη γνωμοδότηση του προσωπικού, προβλέποντας τις μεθόδους και τα μέσα συμμετοχής του προσωπικού, καταγράφοντας τη γνώμη του και απαντώντας στη γνώμη του προσωπικού.

2.4.2 Σκοπός

Ο αιτών θα πρέπει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ότι το προσωπικό του (ή οι εκπρόσωποί του), καθώς και εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμμετέχουν ενεργά στη χρήση και την ανάπτυξη του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας για τον έλεγχο των κινδύνων διαχρονικά. Η αρχή αξιολόγησης θα έχει έτσι μια ενδεικτική εικόνα της νοοτροπίας ασφάλειας εντός του οργανισμού και του πόσο ενεργά τα σχετικά τρίτα μέρη συμμετέχουν στη διαχείριση της ασφάλειας σε τομείς κοινού κινδύνου.

Ο οργανισμός αναγνωρίζει ότι κανένα άτομο δεν διαθέτει μεμονωμένα όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη διαχείριση της ασφάλειας με βιώσιμο τρόπο. Οι ειδικοί σε θέματα μεθόδων, οι ειδικοί σε θέματα ασφάλειας, οι υποστηρικτικές υπηρεσίες, το προσωπικό πρώτης γραμμής, η Διοίκηση και οι επόπτες, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι εξωτερικοί ανάδοχοι κατέχουν και χρησιμοποιούν όλοι γνώσεις και πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την ασφάλεια. Πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συνεδριάζουν, να συζητούν και να εκφράζουν τις απόψεις τους, ώστε να κατανοήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την πραγματική κατάσταση στον χώρο εργασίας. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στα οργανωτικά σημεία επαφής μεταξύ υπηρεσιών, τμημάτων και οργανισμών. Η ανταλλαγή ιδεών και πληροφοριών για την ανάλυση και τη διαχείριση κινδύνων, ατυχημάτων και συμβάντων πρέπει να ενθαρρύνεται.

Η συμμετοχή στην αναφορά κρίσιμων για την ασφάλεια πληροφοριών και στην ανάλυση επικίνδυνων καταστάσεων και συμβάντων υποστηρίζεται από ένα κλίμα εμπιστοσύνης. Επιπροσθέτως, επιδιώκεται ενεργά η έγκαιρη παροχή πληροφοριών από το επιχειρησιακό προσωπικό κατά την πραγματοποίηση της εκτίμησης κινδύνου, κατά τον σχεδιασμό ή τον μετασχηματισμό τεχνικών εγκαταστάσεων και κατά τη σύνταξη νέων διαδικασιών.

2.4.3 Επεξηγηματική σημείωση

Ως εξωτερικά μέρη (**2.4.1**) νοούνται οργανισμοί που έχουν σημείο επαφής με τον αιτούντα όπως ανάδοχοι, συνεργάτες, προμηθευτές, σχετικές κυβερνητικές υπηρεσίες, τοπικές αρχές ή οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Τα εν λόγω εξωτερικά μέρη (**2.4.1**) μπορούν να γνωμοδοτούν σε θέματα συναφή με το σύστημα διαχείρισης. Για παράδειγμα, οι ανάδοχοι μπορούν να είναι υπεύθυνοι για ορισμένα συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα, όπως την προετοιμασία των συρμών ή τη συντήρηση της υποδομής. Όταν αξιολογούνται οι κίνδυνοι που προκύπτουν κατά τη διαδικασία προετοιμασίας των συρμών ή κατά τη συντήρηση της υποδομής, η συμμετοχή των εν λόγω αναδόχων στη διαδικασία αποτελεί ορθή πρακτική.

Η εμπειρογνωμοσύνη των τελικών χρηστών είναι σημαντική για να διασφαλίζεται η σωστή κατανόηση των συνθηκών εργασίας και των διαδικασιών, μεθόδων, εργαλείων και εγγράφων τεκμηρίωσης σύμφωνα με τη χρήση για την οποία προορίζονται. Η διαβούλευση με τους εργαζόμενους για ζητήματα από την αξιολόγηση κινδύνου έως την επιλογή και δοκιμή των εγγράφων τεκμηρίωσης ή του εξοπλισμού θα συμβάλει στην ανάπτυξη βιώσιμης και ασφαλούς απόδοσης (με καλύτερη συμμόρφωση από το προσωπικό).

Η ανάπτυξη μιας θετικής νοοτροπίας ασφάλειας ευνοείται από την καλή ποιότητα και την έγκαιρη γνωστοποίηση των σχετικών πληροφοριών στα πρόσωπα που πρέπει να τις λάβουν.

2.4.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- *Ο αιτών θα πρέπει να παράσχει λεπτομερή στοιχεία της μεθόδου γνωμοδότησης του προσωπικού (ή των εκπροσώπων του) και των σχετικών εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο οι εν λόγω γνωμοδοτήσεις μετουσιώνονται σε αλλαγές στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας ή συγκεκριμένες επιχειρησιακές διαδικασίες (2.4.1), (2.4.2)*
- *Ο αιτών θα πρέπει να προσκομίσει πληροφορίες για το σύστημα που διαθέτει για να σχολιάζει στο προσωπικό τα αποτελέσματα της γνωμοδότησης. (2.4.2)*

2.4.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η μέθοδος ή η διαδικασία γνωμοδότησης του προσωπικού (και, κατά περίπτωση, των εκπροσώπων του) και των ενδιαφερόμενων μερών κατά την ανάπτυξη του ΣΔΑ.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Παραδείγματα πρακτικών των συνεδριάσεων που πραγματοποιήθηκαν με το προσωπικό (και/ή τους εκπροσώπους του) για την υποβολή των γνωμοδοτήσεων και γραπτά αρχεία των αποτελεσμάτων.

Παραδείγματα του τρόπου συγκέντρωσης των γνωμοδοτήσεων και των προτάσεων του προσωπικού κατά τη διαχείριση μεταβολών (π.χ. επί ενός σχεδίου/μιας τροποποίησης/μιας νέας επιχειρησιακής διαδικασίας) και του τρόπου χειρισμού τους.

Έγγραφο/διαδικασία που δείχνει πώς το επιχειρησιακό προσωπικό που θα χειριστεί ένα νέο ή αναπτυγμένο τεχνικό σύστημα συμμετέχει σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας (σχεδιασμός και ανάπτυξη) για τη συγκέντρωση πληροφοριών, π.χ. σχετικά με τη διεπαφή ανθρώπου-μηχανής.

Διαδικασίες που καθορίζουν πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και πώς θα πρέπει να γνωστοποιούνται τα αποτελέσματα εντός του οργανισμού σε σχέση με τους επιχειρηματικούς στόχους του οργανισμού και τις οργανωτικές μεθόδους, π.χ. έργα, διερεύνηση συμβάντων και ατυχημάτων, αναλύσεις κινδύνου και άλλες συναφείς με την ασφάλεια δραστηριότητες που αφορούν το προσωπικό, τους αναδόχους, τους συνεργάτες και τους προμηθευτές.

Ο οργανισμός καθορίζει με σαφήνεια τις προσδοκίες σχετικά με την ασφάλεια και τις απαιτούμενες συμπεριφορές. Οι οργανωτικές προτεραιότητες είναι ευθυγραμμισμένες ώστε να αποφεύγονται οι αντικρουόμενοι στόχοι. Περιγράφεται μέθοδος για δραστηριότητες σχεδιασμού, αξιολόγησης κινδύνου και ελέγχου ώστε να διασφαλίζεται ότι η ασφάλεια δεν υπονομεύεται από άλλα υπηρεσιακά συμφέροντα, μεταξύ άλλων μέσω της λήψης συντηρητικών αποφάσεων. Οι στόχοι ασφάλειας συνδέονται με τη νοοτροπία ασφάλειας. Η διοίκηση διαδραματίζει ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των απαιτούμενων αλλαγών στη νοοτροπία ασφάλειας.

2.4.6 Ζητήματα εποπτείας

Η γνωμοδότηση και η συμμετοχή του σχετικού προσωπικού τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά είναι σημαντικά στοιχεία για να διασφαλιστεί ότι όσοι έχουν σχετική εμπειρία μπορούν να επηρεάζουν θετικά το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας του οργανισμού.

Η εποπτεία σε αυτόν τον τομέα θα πρέπει να εστιάζει στα γραπτά κείμενα που αναφέρουν πώς έχει πραγματοποιηθεί η γνωμοδότηση του προσωπικού και των εξωτερικών μερών και πώς έχουν ληφθεί υπόψη τα σχόλιά τους, καθώς και σε γραπτά κείμενα των αλλαγών στο ΣΔΑ οι οποίες προήλθαν αρχικά από αυτόν τον τομέα.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στον τρόπο με τον οποίο γίνεται ο σχολιασμός και στις γνώσεις που αντλούνται από τη διαδικασία αυτή.

Για να κάνουμε το
σιδηροδρομικό σύστημα
πιο λειτουργικό για την
κοινωνία.

3 Σχεδιασμός

3.1 Ενέργειες για την αντιμετώπιση των κινδύνων

3.1.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων

3.1.1.1. Ο οργανισμός πρέπει να:

- (a) εντοπίζει και αναλύει όλους τους λειτουργικούς (περιλαμβανομένης της ανθρώπινης απόδοσης), οργανωτικούς και τεχνικούς κινδύνους που σχετίζονται με τον τύπο (**χαρακτηριστικά**), την έκταση και το πεδίο λειτουργιών του οργανισμού. Στους εν λόγω κινδύνους περιλαμβάνονται εκείνοι που οφείλονται στον ανθρώπινο και τον οργανωτικό παράγοντα, όπως ο φόρτος εργασίας, ο σχεδιασμός του χώρου εργασίας, η κόπωση ή η καταλληλότητα των διαδικασιών, και οι δραστηριότητες των άλλων ενδιαφερόμενων μερών (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού)·
- (b) αξιολογεί τους κινδύνους που αναφέρονται στο στοιχείο α) με την εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων εκτίμησης κινδύνων·
- (c) αναπτύσσει και θέτει σε εφαρμογή μέτρα ασφάλειας, με προσδιορισμό των σχετικών αρμοδιοτήτων (βλ. 2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες)·
- (d) αναπτύσσει σύστημα παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των μέτρων ασφάλειας (βλ. 6.1. Παρακολούθηση)·
- (e) αναγνωρίζει την ανάγκη συνεργασίας με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (όπως σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, διαχειριστές υποδομής, κατασκευαστές, συντηρητές, οντότητα υπεύθυνη για τη συντήρηση, κάτοχο σιδηροδρομικών οχημάτων, πάροχο υπηρεσιών και προμηθευτή), όπου απαιτείται, για κοινούς κινδύνους και τη θέση σε εφαρμογή κατάλληλων μέτρων ασφάλειας·
- (f) (κοινοποιεί τους κινδύνους στο προσωπικό και εμπλεκόμενους τρίτους (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία).

3.1.1.2 Κατά την εκτίμηση κινδύνων, ο οργανισμός λαμβάνει υπόψη την ανάγκη καθορισμού, διαμόρφωσης και διατήρησης ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, και ιδίως με την οδηγία 89/391/ΕΟΚ.

3.1.2. Προγραμματισμός αλλαγών

3.1.2.1. Ο οργανισμός εντοπίζει τους ενδεχόμενους κινδύνους ασφάλειας και προσδιορίζει κατάλληλα μέτρα ασφάλειας (βλ. 3.1.1. Διαχείριση μεταβολών) πριν επέλθει μεταβολή (βλ. 5.4. Διαχείριση μεταβολών) σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης της επικινδυνότητας που καθορίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 402/2013 της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των κινδύνων ασφάλειας που ενέχει η ίδια η διαδικασία μεταβολής.

3.1.2 Σκοπός

Η παρούσα απαίτηση αφορά τον πυρήνα του ΣΔΑ και στόχος της είναι να υποχρεώσει τον αιτούντα να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο το σύστημά του εντοπίζει και ελέγχει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο οργανισμός. Επίσης, υποχρεώνει τον αιτούντα να καταδείξει πώς χρησιμοποιεί πρακτικά τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνων για να βελτιώσει τον έλεγχο των κινδύνων και πώς ελέγχει αν επιτυγχάνεται η εν λόγω βελτίωση διαχρονικά. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι η παρούσα απαίτηση δεν αφορά άμεσα τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από τις αλλαγές (θέμα που καλύπτεται από άλλη απαίτηση), αλλά συνδέεται με αυτή. Επισημαίνεται επίσης ότι υπάρχει συγκεκριμένη απαίτηση για την αντιμετώπιση, μέσω εκτίμησης των κινδύνων, θεμάτων που σχετίζονται με τις ανθρώπινες επιδόσεις, όπως του σχεδιασμού των θέσεων εργασίας και της διαχείρισης των κινδύνων που προκαλούνται από την κόπωση.

Ο τρόπος με τον οποίο οργανώνονται και γνωστοποιούνται οι εν λόγω πληροφορίες στο πλαίσιο του ΣΔΑ αποτελεί ένα θέμα που πρέπει να περιγράφεται από τον αιτούντα στην αίτηση. Το περιεχόμενο αυτής της περιγραφής θα πρέπει να αποτυπώνει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο οργανισμός, έχοντας υπόψη το είδος, την έκταση και τον τόπο παροχής της υπηρεσίας του (βλ. πλαίσιο του οργανισμού). Θα πρέπει να καλύπτονται τόσο οι κίνδυνοι για τους οποίους υπεύθυνος είναι ο αιτών όσο και οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τις δραστηριότητες τρίτων.

Μια κοινή αντίληψη σε ολόκληρο τον οργανισμό όσον αφορά τον τρόπο πρόληψης των σημαντικών κινδύνων θεωρείται προτεραιότητα για την ορθή διαχείριση της ασφάλειας. Δεν θα πρέπει να αγνοούνται σενάρια λόγω της μικρής συχνότητας εμφάνισής τους. Για να διασφαλιστεί ότι ένα σενάριο που έχει επιλεγεί για την εκτίμηση των κινδύνων είναι ρεαλιστικό με βάση τις πραγματικές υπηρεσίες, τόσο οι εμπειρογνώμονες σε θέματα διαχείρισης της ασφάλειας όσο και οι χειριστές στο δυσκολότερο μέρος της επιχείρησης συμβάλλουν στην ανάλυση της ασφάλειας και στην εκτίμηση των κινδύνων. Τα αποτελέσματα των εν λόγω εκτιμήσεων γνωστοποιούνται σε κατανοητή και προσβάσιμη μορφή σε όλα τα πρόσωπα που συνεισφέρουν στην ασφάλεια. Η διοίκηση ενθαρρύνει συζητήσεις σχετικά με τη διαχείριση σημαντικών κινδύνων, ώστε να διασφαλιστεί μια κοινή αντίληψη και επίγνωση των κινδύνων. Επιπλέον, η ύπαρξη σημαντικών κινδύνων τονίζεται σε όλο τον κύκλο ζωής του συστήματος.

3.1.3 Επεξηγηματική σημείωση

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης μιας αίτησης, ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει πώς συμμορφώνεται με την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου και τους σχετικούς κανονισμούς. Η αξιολόγηση θα εστιαστεί στην απόδειξη της διαχείρισης των ζητημάτων αυτών και όχι στα ζητήματα αυτά καθ' εαυτά. Θέματα όπως η διαχείριση της κόπωσης ή του άγχους, καθώς και η δοκιμή της σωματικής και ψυχολογικής καταλληλότητας, μπορεί να αντιμετωπιστούν ως νομικά ζητήματα στο πλαίσιο της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία. Ωστόσο, διασυνδέονται με το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας (π.χ. για λόγους κατάρτισης μετά από μακροχρόνια απουσία) και με την ανάθεση θέσεων εργασίας (το προσωπικό θα πρέπει να αναλαμβάνει ορισμένες θέσεις εργασίας, μόνο αν διαπιστωθεί ότι είναι κατάλληλο για αυτές), όπως αναφέρεται στην ΤΠΔ ΔΔΚ.

Στην παράγραφο 3.1.1.1 στοιχείο α) του νομικού κειμένου ανωτέρω όπου η απαίτηση αφορά τους διαχειριστές υποδομής, το είδος αντικαθίσταται από τα «χαρακτηριστικά» για τον σκοπό της εκτίμησης.

Ως «Δραστηριότητες» [3.1.1.1 στοιχείο α)] νοούνται στην παρούσα ενότητα οι ενέργειες που πραγματοποιούν τα ενδιαφερόμενα μέρη (ανάδοχοι, προμηθευτές και λοιποί) εκ μέρους ή σε συνδυασμό με έναν αιτούντα και τα στοιχεία ενεργητικού που χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των εν λόγω ενεργειών. Το βασικό στοιχείο είναι ότι ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει μια αξιόπιστη μέθοδο για την εκτίμηση του κινδύνου και ότι όλοι οι σχετικοί κίνδυνοι αντιμετωπίζονται. Ορισμένοι κίνδυνοι (π.χ. υδρογεωλογικοί κίνδυνοι, κίνδυνοι σε ισόπεδες διαβάσεις, ρίψη λίθων εναντίον συρμών, καταπατητές) θα πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη από τον οργανισμό, όταν είναι ενδεδειγμένο και εύλογο. Ωστόσο, τα

ζητήματα αυτά συνδέονται με επιχειρησιακούς κινδύνους (καθώς όλοι επηρεάζουν τη λειτουργία των συρμών) και ενδέχεται να μην αφορούν μόνο τις ανθρώπινες επιδόσεις.

Με τον όρο «λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη» νοούνται τόσο οργανισμοί όσο και φυσικά πρόσωπα. Τα εν λόγω μέρη μπορεί να είναι εκτός του σιδηροδρομικού συστήματος **[1.1 στοιχείο γ)]**.

Μια μεταβολή μπορεί να συνδέεται ή να μην συνδέεται με την ασφάλεια **(3.1.2.1)**. Θα πρέπει να αξιολογείται ο αντίκτυπος οποιωνδήποτε συναφών με την ασφάλεια μεταβολών και να προσδιορίζονται κατάλληλα μέτρα ασφάλειας για τη μείωση των σχετικών κινδύνων σε ένα αποδεκτό επίπεδο. Η εφαρμογή της διαδικασίας διαχείρισης των μεταβολών μπορεί να προκαλέσει επίσης κινδύνους ασφάλειας, ιδίως όταν αποφασίζεται να αναβληθεί η πραγματοποίηση μιας μεταβολής όταν αυτό θα είναι απαραίτητο για να αποφευχθεί, εν μέρει ή πλήρως, η δημιουργία ενός άλλου κινδύνου ασφάλειας. Ωστόσο, η διαχείριση των κινδύνων **(3.1.1.1)** δεν αφορά αποκλειστικά τη διαχείριση των μεταβολών. Γενικά, ο οργανισμός θα πρέπει να διασφαλίζει ότι διαχειρίζεται επαρκώς τους κινδύνους ασφάλειας που συνδέονται με τις υπηρεσίες που παρέχει. Επομένως, η ανάγκη προσδιορισμού, διαχείρισης και ελέγχου αυτών των κινδύνων ασφάλειας, στο πλαίσιο του ΣΔΑ του αιτούντος, υπερβαίνει τη διαχείριση των μεταβολών και την εφαρμογή της ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων.

Η ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων ισχύει για όλες τις τεχνικές, επιχειρησιακές ή οργανωτικές μεταβολές (όσον αφορά τις τελευταίες, ισχύει για τις μεταβολές που έχουν συνέπεια σε επιχειρησιακό επίπεδο ή σε επίπεδο συντήρησης). Για κάθε μεταβολή που αφορά την ασφάλεια, ο αιτών/προτείνων πρέπει να αποφασίσει πρώτα αν η μεταβολή είναι σημαντική (ή όχι). Αν κριθεί ότι είναι, πρέπει να δείξει ότι οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη μεταβολή είναι αποδεκτοί, χρησιμοποιώντας τις αρχές που περιγράφονται στην ΚΜΑ, και ότι οι απαιτήσεις που προκύπτουν από αυτή την επίδειξη εκπληρώνονται αποτελεσματικά στο σύστημα που υφίσταται μεταβολή. Στη συνέχεια, η εκτίμηση κινδύνων που έχει διεξαχθεί αξιολογείται από ανεξάρτητο φορέα αξιολόγησης ή αναγνωρισμένο φορέα, ο οποίος θα συντάξει έκθεση σχετικά με τη δυνατότητα αποδοχής ή όχι της ανάλυσης. Οι ΕΑΑ λαμβάνουν υπόψη τις εν λόγω εκθέσεις στις δραστηριότητες εποπτείας τους, αλλά δεν είναι σε θέση να αμφισβητήσουν τα αποτελέσματα της έκθεσης, εκτός αν έχουν λόγους να πιστεύουν ότι δεν εφαρμόστηκε σωστά η διαδικασία αξιολόγησης της εκτίμησης των κινδύνων. Όταν η μεταβολή συνδέεται με την ασφάλεια αλλά δεν είναι σημαντική, ο αιτών/προτείνων πρέπει να τεκμηριώσει την απόφασή του και εξακολουθεί να πρέπει να αξιολογήσει τη μεταβολή όσον αφορά τους κινδύνους που προκύπτουν, σύμφωνα με τη μέθοδο διαχείρισης των κινδύνων του ΣΔΑ. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών είναι υπεύθυνος να επιλέξει τις κατάλληλες μεθόδους εκτίμησης των κινδύνων για να αιτιολογήσει ότι τα μέτρα ελέγχου των κινδύνων που εφαρμόζει είναι κατάλληλα για τον περιορισμό των σχετικών κινδύνων σε ένα αποδεκτό επίπεδο. Επισημαίνεται ότι, παρόλο που η εφαρμογή της ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων (ΑΕΚ) εξαρτάται από το αν μια μεταβολή είναι σημαντική ή όχι, ο οργανισμός θα μπορούσε να επιλέξει να εφαρμόσει αυτήν την ΚΜΑ σε οποιαδήποτε περίπτωση, παραδείγματος χάριν, αν θεωρήσει ότι, για εμπορικούς ή κοινωνικούς λόγους, αξίζει να πραγματοποιηθεί λόγω της μεταβολής ανεξάρτητη αξιολόγηση του έργου που έχει εκτελέσει ο οργανισμός. Περαιτέρω πληροφορίες για τον τρόπο διαχείρισης σημαντικών μεταβολών διατίθενται στον οδηγό του ERA σχετικά με την κοινή μέθοδο ασφάλειας για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων.

Η ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων περιέχει έξι κριτήρια τα οποία θα πρέπει να εξετάζονται προκειμένου να καθοριστεί η «σημαντικότητα». Αυτοί είναι οι εξής:

- **οι συνέπειες της αστοχίας:** ένα αξιόπιστο πλέον δυσμενές σενάριο στην περίπτωση αστοχίας του αξιολογούμενου συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη φραγμών ασφάλειας εκτός του συστήματος·
- **η καινοτομία που εφαρμόστηκε για την πραγματοποίηση της μεταβολής:** αυτό το κριτήριο αφορά τόσο καινοτομίες στον σιδηροδρομικό τομέα όσο και στοιχεία που είναι απλώς νέα για τον οργανισμό που πραγματοποιεί τη μεταβολή·
- **η πολυπλοκότητα της μεταβολής·**

- **η παρακολούθηση:** η αδυναμία παρακολούθησης της εφαρμοζόμενης μεταβολής καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του συστήματος και πραγματοποίησης κατάλληλων παρεμβάσεων
- **η αναστρεψιμότητα:** η αδυναμία επιστροφής στο σύστημα πριν από τη μεταβολή και
- **η προσθετικότητα:** αξιολόγηση της σημαντικότητας της μεταβολής, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πρόσφατες, συναφείς με την ασφάλεια τροποποιήσεις του συστήματος που αξιολογείται, οι οποίες δεν θεωρήθηκαν σημαντικές.

Αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να αξιολογηθεί ο τρόπος με τον οποίο οι οργανισμοί κατέληξαν στις αποφάσεις που έλαβαν σχετικά με τη «σημαντικότητα» σύμφωνα με την ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων.

Παρόλο που η μέθοδος διαχείρισης των κινδύνων που καθορίζεται στην ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων εφαρμόζεται στην περίπτωση σχετικών με την ασφάλεια και σημαντικών μεταβολών, οι αρχές στις οποίες στηρίζεται η μέθοδος διαχείρισης των κινδύνων που θεσπίζεται στον εν λόγω κανονισμό αποτελούν κοινή πρακτική για τη διαχείριση των κινδύνων και, επομένως, ισχύουν σε όλες τις άλλες καταστάσεις στις οποίες απαιτείται εκτίμηση των κινδύνων.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες εφαρμόζονται ενιαία, εξ αρχής, κατά τον σχεδιασμό (νέων) συστημάτων. Όλα τα επίπεδα του οργανισμού, περιλαμβανομένων των υπαλλήλων πρώτης γραμμής, συμμετέχουν προληπτικά στην εκτίμηση κινδύνων, προλαμβάνοντας την εμφάνιση σφαλμάτων μέσω μιας προσέγγισης που έχει στο επίκεντρο τον χρήστη στο πλαίσιο της οποίας η οργανωτική δομή της εταιρείας, η διαθεσιμότητα/χρήση του εξοπλισμού, ο σχεδιασμός των καθηκόντων ασφάλειας, το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας και οι διαδικασίες λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση των κινδύνων ασφάλειας και τον καθορισμό μέτρων ασφάλειας.

Η διαδικασία εκτίμησης των κινδύνων θα περιλαμβάνει προσεγγίσεις ή μεθόδους που λαμβάνουν συστηματικά υπόψη τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες και έχουν σκοπό να απομακρύνουν τους κινδύνους στην πηγή σε όλες τις μεθόδους και διαδικασίες του ΣΔΑ, αν αυτό είναι δυνατό. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, η στρατηγική για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες θα πρέπει να έχει σκοπό να ελαχιστοποιήσει τις συνέπειες των κινδύνων.

Υπάρχει συστηματική προσέγγιση για τον εντοπισμό των σχετικών εργασιακών καθηκόντων και μεθόδων και χρησιμοποιούνται μέθοδοι σχετικές με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες για την ανάλυση κρίσιμων για την ασφάλεια εργασιακών καθηκόντων, π.χ. ανάλυση καθηκόντων, ιεραρχική ανάλυση καθηκόντων (HTA), ανάλυση καθηκόντων σε μορφή πίνακα (ΤΤΑ). Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται επαγγελματίες εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων για την επιλογή και την εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων.

Η μέθοδος εκτίμησης των κινδύνων θα πρέπει να περιγράφει τη συμμετοχή ειδικών σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και τη σχετική επάρκεια, για τους χρήστες και για λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη. Θα μπορούσε να περιλαμβάνει, παραδείγματος χάριν, περιγραφή του βαθμού στον οποίο ειδικοί σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων θα πρέπει να συμμετέχουν στην ανάλυση των κινδύνων και του επιπέδου της απαιτούμενης επάρκειας σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων.

Περιγράφονται κατάλληλες μέθοδοι για την ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στην εκτίμηση των κινδύνων, π.χ. ανάλυση καθηκόντων, ανάλυση χρηστικότητας, προσομοίωση, μελέτη κινδύνων και λειτουργικότητας (HAZOP) με βάση ανθρώπινους παράγοντες, μέθοδος σχηματικής απεικόνισης των κινδύνων (bow-tie).

3.1.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Ο αιτών θα πρέπει να υποβάλει αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει μέθοδο εκτίμησης των κινδύνων (συμπεριλαμβανομένης περιγραφής των μεθοδολογιών που χρησιμοποιεί, του προσωπικού που συμμετέχει και τυχόν επικύρωσης ή επαλήθευσης που διενεργείται), η οποία περιλαμβάνει τόσο τους κινδύνους που έχουν προσδιοριστεί ως σημαντικές μεταβολές σύμφωνα με την ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων [εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013 της Επιτροπής] όσο και τους κινδύνους που θεωρούνται επουσιώδεις, αλλά που θα πρέπει, μολαταύτα, να ελέγχονται. Θα πρέπει να καταδείξει επίσης ότι η μέθοδος καλύπτει όλους τους επιχειρησιακούς, οργανωτικούς και τεχνικούς κινδύνους **[3.1.1.1 στοιχεία α), β)]**
- Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι κίνδυνοι που συνδέονται με ζητήματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων λαμβάνονται υπόψη στις εκτιμήσεις των κινδύνων. Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες πρέπει να καταδεικνύει πώς και πότε οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της μεθόδου εκτίμησης των κινδύνων και αποδεικνύει τη χρήση κατάλληλων μεθόδων και εμπειρογνωμοσύνης **[3.1.1.1 στοιχείο α)]**
- Αποδεικτικά στοιχεία του τρόπου ένταξης τρίτων μερών στη μέθοδο εκτίμησης των κινδύνων, όπου ενδείκνυται, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο πραγματοποιείται η διαχείριση κινδύνων που προκαλούνται από τρίτα μέρη και επηρεάζουν τις λειτουργίες της σιδηροδρομικής επιχείρησης ή του διαχειριστή υποδομής **[3.1.1.1 στοιχείο α)], [3.1.1.1 στοιχείο ε)], [3.1.1.1 στοιχείο στ)]**
- Αποδεικτικά στοιχεία ότι ο αιτών διαθέτει μέθοδο για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μέτρων ελέγχου των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που αποδεικνύουν ποιος είναι υπεύθυνος να διασφαλίζει την πλήρη εφαρμογή των εν λόγω μέτρων **[3.1.1.1 στοιχείο γ)]**.
- Ο αιτών θα πρέπει να δείξει τον τρόπο με τον οποίο γνωστοποιεί τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων και τα σχετικά μέτρα ελέγχου στο σχετικό προσωπικό και πώς εντάσσει το εν λόγω προσωπικό σε αυτή τη διαδικασία **[3.1.1.1 στοιχείο στ)]**
- Ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει τον τρόπο παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των μέτρων ελέγχου των κινδύνων που εφαρμόζει, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου ενημέρωσης των μεθόδων ή των διαδικασιών, όπως απαιτείται **[3.1.1.1 στοιχείο δ)]**
- Στα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει, ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει πώς λαμβάνει υπόψη την ανάγκη συμμόρφωσης με άλλη ισχύουσα νομοθεσία, όπως αυτή που θεσπίστηκε σύμφωνα με την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου **(3.1.1.2)**
- Ο αιτών παρέχει αποδεικτικά στοιχεία για να καταδείξει, στο πλαίσιο της μεθόδου διαχείρισης των μεταβολών, ότι ο αντίκτυπος οποιασδήποτε μεταβολής αξιολογείται συστηματικά. Αυτό σημαίνει ότι χρησιμοποιεί την εκτίμηση των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων, για τον προσδιορισμό των κινδύνων και των απαραίτητων μέτρων ελέγχου. Ο αιτών προσκομίζει επίσης στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα μέτρα ελέγχου που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια της μεθόδου διαχείρισης των μεταβολών έχουν πραγματοποιηθεί **(3.1.2.1)**

3.1.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Μέθοδος ή διαδικασία εκτίμησης των κινδύνων η οποία περιλαμβάνει, αν είναι αναγκαίο, τον τρόπο και τις περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιείται ανάλυση τρόπων αποτυχίας και επιπτώσεων (FMEA), μελέτη κινδύνων και λειτουργικότητας (HAZOP) ή άλλες τεχνικές για την υποστήριξη της υλοποίησης μέτρων ελέγχου για την αντιμετώπιση των κινδύνων.

Αποδεικτικά στοιχεία όπως μητρώο κινδύνων που αποδεικνύει ότι ο οργανισμός εφαρμόζει διαδικασία για τη συστηματική αξιολόγηση των κινδύνων, ως το πρώτο βήμα για τη διαχείριση των κινδύνων, η οποία

τροφοδοτείται από τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, επικαιροποιείται αμέσως μόλις εντοπιστούν νέοι κίνδυνοι, συνοδεύεται από τις κατάλληλες πληροφορίες για τα μέτρα ασφάλειας που εγκρίνονται για να τεθεί ο κίνδυνος υπό έλεγχο (π.χ. τεχνικός εξοπλισμός, κατάλογοι κρίσιμων για την ασφάλεια στοιχείων, επιχειρησιακές διαδικασίες, κατάρτιση προσωπικού).

Διαδικασία συμμόρφωσης με άλλη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, όπως την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, στον βαθμό που οι κίνδυνοι που αφορούν το προσωπικό (θάνατος, προσωρινοί ή μόνιμοι τραυματισμοί, παρ' ολίγον ατυχήματα) μπορεί να καλύπτονται από το νομικό πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, αλλά τα μέτρα ελέγχου θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε επιχειρησιακούς κανόνες ή να τους συμπληρώνουν.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Επισκόπηση των στοιχείων της μεθόδου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται υπόψη οι ανθρώπινοι παράγοντες στη μέθοδο εκτίμησης των κινδύνων και τον τρόπο και τις περιπτώσεις συμμετοχής τρίτων μερών. Πρακτικά των συνεδριάσεων αποδεικνύουν ότι οι τελικοί χρήστες και εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων συμμετείχαν και ότι οι απόψεις τους ελήφθησαν υπόψη.

Παραδείγματα αναλύσεων που διενεργήθηκαν σχετικά με τον αριθμό και τη φύση των καθηκόντων που πρόκειται να εκτελεστούν, την περιπλοκότητά τους, την επαναληπτικότητά τους, την ανάθεση καθηκόντων, τον φόρτο εργασίας (μεταξύ άλλων το πρόγραμμα, οι βάρδιες, η χρήση μηχανημάτων και των σχετικών οδηγιών κ.λπ.), τη σαφήνεια και την εξαντλητικότητα των κανόνων και των οδηγιών εργασίας, τις παρατηρήσεις του προσωπικού και τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα.

Στη διαδικασία γνωστοποίησης στο προσωπικό των αποτελεσμάτων των εκτιμήσεων κινδύνου με επεξηγηματικά παραδείγματα, αν είναι αναγκαίο.

Ενδεικτική αναφορά της μεθόδου που εξασφαλίζει ότι τα συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα που έχουν ανατεθεί σε κάθε κατηγορία εργαζομένων είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε:

- *ο όγκος των καθηκόντων που θα εκπληρωθούν να μην είναι υπερβολικά μεγάλος στην περίπτωση εκτέλεσης συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων*
- *στην περίπτωση συνδυασμού διαφόρων συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων, ο οργανισμός να είναι σε θέση να αποδείξει ότι διατηρείται το επίπεδο ασφάλειας*
- *να μην υπάρχουν αντιθέσεις μεταξύ της εκπλήρωσης συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων και άλλων στόχων που έχουν τεθεί για το προσωπικό [σύμφωνα με την ενότητα 2.1.1 στοιχείο ι)].*

Στρατηγική για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες που συνδέεται με μεθόδους εκτίμησης των κινδύνων. Αυτό αποδεικνύει ότι τα αποτελέσματα από τις αναλύσεις των κινδύνων χρησιμοποιούνται και ότι εφαρμόζονται και αξιολογούνται μέτρα που βελτιώνουν την ασφάλεια.

Ορισμένα στοιχεία που συνδέονται με ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες εξετάζονται με βάση το νομικό πλαίσιο της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας, ενώ για σημαντικά θέματα όπως η κόπωση, το στρες που οφείλεται στην εργασία και το φυσικό περιβάλλον εργασίας (π.χ. καθαριότητα, θερμοκρασία, φως) η διαχείριση των εγγράφων τεκμηρίωσης για την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια θα πρέπει να γίνεται μέσω του ΣΔΑ.

3.1.6 Παραπομπές και πρότυπα

- [Οδηγός του οργανισμού για την εφαρμογή της ΚΜΑ για την εκτίμηση των κινδύνων](#)
- [Κριτήρια αποδοχής των κινδύνων για τα τεχνικά συστήματα και τις επιχειρησιακές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται στους διάφορους κλάδους](#)

- [Κατευθυντήρια οδηγία για την υποστήριξη της εφαρμογής του κανονισμού \(ΕΕ\) 2015/1136 σχετικά με τους εναρμονισμένους στόχους σχεδιασμού \(ΚΜΑ ΣΣ\) στο πλαίσιο της ΚΜΑ για την εκτίμηση των κινδύνων](#)
- ISO 31000:2018 Διαχείριση κινδύνων
- ISO 31010:2019 Διαχείριση κινδύνων - Τεχνικές εκτίμησης των κινδύνων
- ISO45001:2018 Σύστημα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία – Πρακτικός οδηγός για μικρούς οργανισμούς
- CENELEC - EN50126 Railway Applications – The Specification and Demonstration of Reliability, Availability, Maintainability and Safety (RAMS) Part 1:Basic, Requirements and Generic, Process (Σιδηροδρομικές εφαρμογές - Η προδιαγραφή και η απόδειξη της αξιοπιστίας, της διαθεσιμότητας, της δυνατότητας συντήρησης και της ασφάλειας. Μέρος 1: Βασικές απαιτήσεις και γενική διαδικασία)
- [Υπηρεσία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρομικής Ασφάλειας - Asset management guideline \(2019\) \(Κατευθυντήριες γραμμές διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων\) \(2019\)](#)

3.1.7 Ζητήματα εποπτείας

Η μέθοδος εκτίμησης των κινδύνων θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας κατά τη διενέργεια της εποπτείας. Επομένως, θα πρέπει να είναι δυνατό να διαπιστωθεί μέσω συνεντεύξεων και ελέγχων των εγγράφων τεκμηρίωσης και των μεθόδων αν αυτό όντως ισχύει. Εν προκειμένω, εξαιρετικά σημαντικά είναι οποιαδήποτε ευρήματα της εποπτείας τα οποία θα έχουν σημασία για τη μελλοντική ανανέωση του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας ή της έγκρισης ασφάλειας. Επιπλέον, οποιοσδήποτε διαπιστώσεις από την εποπτεία των μεθόδων εκτίμησης των κινδύνων θα πρέπει να χρησιμοποιούνται, όπως είναι απαραίτητο, στη στρατηγική εποπτείας της ΕΑΑ.

Οι παρακάτω πληροφορίες μπορούν να χρησιμεύσουν για τη μεταγενέστερη εποπτεία:

- Κατάλογος κινδύνων
- Αποτελέσματα της ανάλυσης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων του φορέα ή των φορέων εκτίμησης των κινδύνων, κατά περίπτωση
- Αιτιολόγηση της χρήσης μεθόδων εκτίμησης των κινδύνων [π.χ. FMECA (ανάλυση βλαβών, επιπτώσεων και κρίσιμων στοιχείων), FTA (ανάλυση με βάση δέντρο σφαλμάτων), ETA (ανάλυση με βάση δέντρο περιστατικών), HAZOP (μελέτη κινδύνων και λειτουργικότητας)], συμπεριλαμβανομένου του τρόπου καθορισμού των κριτηρίων εκτίμησης των κινδύνων και του τρόπου προσδιορισμού της σοβαρότητας και της πιθανότητας εμφάνισης του κινδύνου
- Κατά περίπτωση, ταξινόμηση των επικίνδυνων συμβάντων ανά υποκείμενο, επιπτώσεις ή αιτίες (π.χ. προκαταρκτικός κατάλογος κινδύνων).

Το προσωπικό που έχει αρμοδιότητες σχετικές με την εκτίμηση των κινδύνων θα πρέπει να έχει επίγνωση του ρόλου του και της σημασίας της μεθόδου και να έχει τις ικανότητες να την εκτελέσει αποτελεσματικά.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξεταστούν διάφορα παραδείγματα εκτιμήσεων κινδύνων, καθώς αυτά θα καταδείξουν αν λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι κίνδυνοι με τη χρήση κατάλληλης μεθοδολογίας. Στη συνέχεια, θα πρέπει να αποδειχθεί μέσω επιτόπιας παρατήρησης ότι τα μέτρα ελέγχου που έχουν προσδιοριστεί εφαρμόζονται όντως.

3.2 Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός

3.2.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 3.2.1. Ο οργανισμός καθορίζει στόχους ασφάλειας για τις σχετικές λειτουργίες σε διάφορα επίπεδα με σκοπό να διατηρεί και, εφόσον είναι εύλογα εφικτό, να βελτιώνει τις επιδόσεις του στον τομέα της ασφάλειας.
- 3.2.2. Οι στόχοι ασφάλειας:
- (a) συμβαδίζουν με την πολιτική ασφάλειας και του στρατηγικούς στόχους του οργανισμού (κατά περίπτωση)·
 - (b) συνδέονται με τους πρωτεύοντες κινδύνους που επηρεάζουν τις επιδόσεις ασφάλειας του οργανισμού·
 - (c) είναι μετρήσιμοι·
 - (d) λαμβάνουν υπόψη εφαρμοστέες νομικές και άλλες απαιτήσεις·
 - (e) επανεξετάζονται όσον αφορά την επίτευξή τους και αναθεωρούνται, εφόσον ενδείκνυται·
 - (f) κοινοποιούνται.
- 3.2.3. Ο οργανισμός διαθέτει σχέδιο/-α όπου περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο θα επιτύχει τους στόχους ασφάλειας.
- 3.2.4. Ο οργανισμός περιγράφει τη στρατηγική και το/τα σχέδιο/-α που χρησιμοποιεί για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων ασφάλειας (βλ. παρακολούθηση).

3.2.2 Σκοπός

Να διασφαλιστεί ότι ο οργανισμός πληροί τις νομικές απαιτήσεις και μεριμνά ώστε το προσωπικό να είναι ενημερωμένο για την ιδέα της συνεχούς βελτίωσης της ασφάλειας και η Διοίκηση να πιστεύει σε αυτήν.

Ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει ουσιαστικούς στόχους και μια μέθοδο για την υλοποίηση και την παρακολούθησή τους καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.

3.2.3 Επεξηγηματική σημείωση

Ως επιδόσεις ασφάλειας νοούνται, στη συγκεκριμένη ενότητα, οι επιδόσεις του οργανισμού με βάση τους στόχους ασφάλειας που έχει θέσει και οι επιδόσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και του συνόλου των μεθόδων και διαδικασιών που το υποστηρίζουν.

Ο όρος «στόχοι ασφάλειας» μπορεί να υποκατασταθεί από τον όρο «ειδικοί στόχοι ασφάλειας», παρόλο που αυτός έχει συνήθως αριθμητική έννοια. Οι στόχοι ασφάλειας διαφέρουν από τους κοινούς στόχους ασφάλειας (ΚΣΑ) που καθορίζονται σε επίπεδο κράτους μέλους. Ωστόσο, ορισμένες εταιρείες ενδέχεται να χρησιμοποιούν τους δεύτερους ως στόχους που πρέπει να επιτευχθούν για τη διατήρηση ή τη βελτίωση των επιδόσεών τους όσον αφορά την ασφάλεια.

Οι στόχοι θα πρέπει να επανεξετάζονται τακτικά με την εφαρμογή μιας προσέγγισης σχεδιασμού - εκτέλεσης - ελέγχου - δράσης και τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων, της παρακολούθησης που έχει διενεργηθεί στο παρελθόν και της διερεύνησης των ατυχημάτων και των συμβάντων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό προτεραιοτήτων με σκοπό τη διατήρηση και, στις περιπτώσεις που είναι πρακτικά εφικτό, τη βελτίωση των επιδόσεων ασφάλειας.

Ο καθορισμός και η παρακολούθηση των δεικτών επιδόσεων ασφάλειας με βάση τους οποίους ο οργανισμός λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τον έλεγχο των κινδύνων και της αποτελεσματικότητας των εν λόγω δεικτών αποτελούν σημαντικά στοιχεία για τον καθορισμό και την αναθεώρηση στόχων ασφάλειας.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Οι στόχοι ασφάλειας συνδέονται με κινδύνους, καθώς αυτοί επηρεάζουν τις επιδόσεις ασφάλειας του οργανισμού (δηλαδή, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και, επομένως, την επιτυχία στην επίτευξη των στόχων). Οι στόχοι ασφάλειας μπορεί να είναι ποσοτικοί και να δηλώνονται ως μείωση του αριθμού των συμβάντων σε απόλυτες ή σε ποσοστιαίες τιμές. Οι στόχοι ασφάλειας μπορεί επίσης να είναι ποιοτικοί και να εκφράζονται ως μια γενική αξία, όπως «βελτίωση της ασφάλειας στις ισόπεδες διαβάσεις» ή «διατήρηση του τρέχοντος επιπέδου ασφάλειας». Στην περίπτωση αυτή ωστόσο, ο βαθμός βελτίωσης ή το επίπεδο στο οποίο θα διατηρηθεί η ασφάλεια πρέπει να προσδιοριστεί και να παρακολουθείται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια προκειμένου να προσδιοριστεί αν εκπληρώνονται οι στόχοι ασφάλειας.

Ο οργανισμός προσδιορίζει τους στόχους SMART και τους κοινοποιεί στο προσωπικό προκειμένου να το βοηθήσει να συνειδητοποιήσει τη χρησιμότητα και τη σημασία των δραστηριοτήτων του, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων ασφάλειας και στον προγραμματισμό για τη διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας. Το προσωπικό γνωρίζει επίσης ότι η επίτευξη των στόχων παρακολουθείται και επανεξετάζεται όταν είναι αναγκαίο.

Οι στόχοι ιεραρχούνται ανάλογα με την εκτίμηση των κινδύνων και είναι εναρμονισμένοι τόσο μεταξύ τους όσο και με την πολιτική ασφάλειας.

3.2.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- *Υπάρχει ένα σύνολο στόχων ασφάλειας που έχουν τεθεί σύμφωνα με την προσέγγιση SMART και είναι κατάλληλοι με βάση τις ευρύτερες επιχειρηματικές ανάγκες του οργανισμού **(3.2.1), [3.2.2 στοιχεία α), β), γ)]***
- *Δήλωση που αναφέρει τις νομικές απαιτήσεις και τον τρόπο συμμόρφωσης με αυτές **[3.2.2 στοιχείο δ)]***
- *Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο μπορούν να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι και του τρόπου γνωστοποίησής τους στο σχετικό προσωπικό **[3.2.2 στοιχείο στ)], (3.2.3)***
- *Υπάρχει μέθοδος παρακολούθησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην ΚΜΑ σχετικά με την παρακολούθηση [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1078/2012], ώστε να διασφαλίζεται ότι οι στόχοι είναι συνεχώς κατάλληλοι για τον σκοπό για τον οποίο έχουν τεθεί και ότι ο οργανισμός επιτυγχάνει τους στόχους του. **[3.2.2 στοιχείο ε)], (3.2.4)***

3.2.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η μέθοδος μέσω της οποίας τίθενται, ιεραρχούνται και παρακολουθούνται οι στόχοι και ο τρόπος με τον οποίο αποφεύγονται ή, αν δεν αποφεύγονται, επιλύονται οι συγκρούσεις με άλλους στόχους. Η μέθοδος θα πρέπει να καλύπτει το επίπεδο στο οποίο τίθενται οι στόχοι και πώς αυτοί συμβάλλουν σε άλλους στόχους σε άλλα επίπεδα εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο. Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τα σημεία επαφής, το χρονοδιάγραμμα και όλα τα αναγκαία σχετικά ποιοτικά ή ποσοτικά στοιχεία.

Οι στόχοι ασφάλειας και το σχέδιο επίτευξής τους, καθώς και η μέθοδος που πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που διαφαίνεται ότι δεν θα επιτευχθούν οι στόχοι ασφάλειας.

Οι στόχοι ασφάλειας συνάδουν με τις δηλώσεις που περιέχει η πολιτική ασφάλειας σχετικά με την αποστολή και το όραμα και αυτό καταδεικνύει ότι το προσωπικό εκτιμά τους εν λόγω στόχους και ενισχύεται η δέσμευσή του για την επίτευξή τους.

Η μέθοδος ή η διαδικασία μετατροπής των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων παρακολούθησης σε στόχους ασφάλειας, ο σχεδιασμός ενεργειών για την επίτευξή τους και σχετικοί δείκτες επίτευξης.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Στο στρατηγικό σχέδιο του οργανισμού που αναγορεύει την ασφάλεια σε πρωταρχικό στόχο.

Διατάξεις που υπάρχουν στο ΣΔΑ (διαδικασία διαχείρισης κινδύνου) και εξηγούν πώς πρέπει να αντιμετωπίζονται οι συγκρούσεις μεταξύ στόχων.

Μέθοδος για τις διαβουλεύσεις με το προσωπικό σχετικά με τους στόχους ασφάλειας και η μέθοδος για τον καθορισμό και την κοινοποίηση μεμονωμένων στόχων ασφάλειας και πώς αυτοί γίνονται επισήμως αποδεκτοί από το προσωπικό. Η μέθοδος με την οποία επεξηγείται πού μπορούν να αναζητηθούν οι στόχοι από το προσωπικό, πώς το προσωπικό γνωρίζει τον αναμενόμενο βαθμό συνεισφοράς του στην επίτευξη των εν λόγω στόχων και πώς οι στόχοι επανεξετάζονται/μετρούνται σε σχέση με την ασφάλεια, ορίζονται και σχεδιάζονται να επιτευχθούν είναι αναγκαία.

Διαδικασία για την κοινοποίηση των στόχων στο προσωπικό αποδεικνύει πώς αναπτύσσεται η ευαισθητοποίηση και ελέγχεται η κατανόηση.

Σε διαδικασία υποβολής εκθέσεων στην οποία το προσωπικό αναφέρει την επίτευξη των στόχων ασφάλειας.

3.2.6 Ζητήματα εποπτείας

Βασικό ζήτημα εποπτείας θα είναι το κατά πόσον οι στόχοι που έχουν καθοριστεί μπορούν να επιτευχθούν στην πράξη και τι συμβαίνει στην πραγματικότητα, αν αρχίσει να καθίσταται σαφές ότι δεν είναι πιθανό να επιτευχθούν.

Ο τρόπος καθορισμού και επανεξέτασης των στόχων ασφάλειας – ότι οι στόχοι εστιάζουν σε τρωτές ή κρίσιμες δραστηριότητες/ελέγχους και χρησιμοποιούν δείκτες αποτελεσμάτων και δραστηριοτήτων.

Ο τρόπος με τον οποίο ο οργανισμός αποδεικνύει ότι βελτιώνει συνεχώς τον έλεγχο των κινδύνων μέσω των στόχων ασφάλειας που έχει θέσει.

Πώς ο οργανισμός παρακολουθεί αποτελεσματικά τις επιδόσεις ασφάλειάς του και, επομένως, χρησιμοποιεί την ΚΜΑ για την παρακολούθηση για να αξιολογεί τις επιδόσεις με βάση τους στόχους ασφάλειας και τους σχετικούς δείκτες επιδόσεων ασφάλειας.

Πώς οι στόχοι (π.χ. αυτός που έχει καθοριστεί πριν από ορισμένα χρόνια) εξελίσσονται από τη δημιουργία έως τελική επίτευξη (ή μη επίτευξη).

Για να κάνουμε το
σιδηροδρομικό σύστημα
πιο λειτουργικό για την
κοινωνία.

4 Στήριξη

4.1 Πόροι

4.1.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.1.1. Ο οργανισμός διαθέτει τους πόρους, καθώς και ικανό προσωπικό και αποτελεσματικό και εύχρηστο εξοπλισμό που απαιτείται για την κατάρτιση, την εφαρμογή, τη συντήρηση και τη συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.

4.1.2 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απαίτησης είναι να διασφαλιστεί ότι ο οργανισμός διαθέτει μεθόδους για την παροχή επαρκών πόρων, όπως τεχνικού εξοπλισμού ή συστημάτων ή ικανού προσωπικού, οι οποίοι επιτρέπουν στο ΣΔΑ να ελέγχει τον κίνδυνο σύμφωνα με τους στόχους του.

4.1.3 Επεξηγηματική σημείωση

Η διάθεση επαρκών πόρων αποτελεί προαπαιτούμενο της επίτευξης επαρκούς επιπέδου ασφάλειας.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Η εταιρεία διασφαλίζει ότι οι παρέχονται οι αναγκαίοι πόροι στο προσωπικό για να ασκεί αυτό με ασφάλεια τα καθήκοντά του. Στους πόρους περιλαμβάνονται η στελέχωση, ο εξοπλισμός και η τεκμηρίωση. Η απαίτηση αυτή συνδέεται επίσης με την εκτίμηση των κινδύνων και τα μέτρα ασφάλειας που έχουν προσδιοριστεί.

4.1.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας (ΣΔΕ) ή, στην περίπτωση που δεν υπάρχει ΣΔΕ, στοιχεία που αποδεικνύουν πώς ο οργανισμός διασφαλίζει ότι διαθέτει επαρκές ικανό προσωπικό **(4.1.1)**
- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός φροντίζει να διασφαλίσει ότι διαθέτει επαρκή αποτελεσματικό και λειτουργικό εξοπλισμό που του επιτρέπει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την παροχή της υπηρεσίας και να διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας το οποίο ελέγχει τους κινδύνους **(4.1.1)**
- Πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση των λειτουργιών συντήρησης (βλ. επίσης παράρτημα II του κανονισμού ΥΣΦ 2019/779) και τον τρόπο με τον οποίο αυτή συνδέεται με την παροχή επαρκών πόρων που επιτρέπουν στον οργανισμό να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την παροχή της υπηρεσίας. **(4.1.1)**

4.1.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διαδικασία διαχείρισης της επάρκειας ή λεπτομερή στοιχεία της μεθόδου μέσω της οποίας διασφαλίζεται ότι ο οργανισμός διαθέτει ικανό προσωπικό σε σχετικές θέσεις, καθώς και λεπτομερή προγράμματα αξιολόγησης και κατάρτισης, κατά περίπτωση **(βλ. επίσης 4.2)**.

Δήλωση που καθορίζει τη μέθοδο κατανομής πόρων με σκοπό την εκπλήρωση των επιχειρησιακών αναγκών, καθώς και σχετικές παραπομπές σε υποστηρικτικά έγγραφα.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Δήλωση σχετικά με το πώς αποφασίζονται οι απαιτήσεις που αφορούν τη στελέχωση, έτσι ώστε το ΣΔΑ να λειτουργεί αποδοτικά, και λεπτομερή στοιχεία σχετικών διαδικασιών ή μεθόδων στις οποίες γίνεται παραπομπή για την αναζήτηση περαιτέρω πληροφοριών.

Μέθοδος με την οποία επεξηγείται η κατανομή των πόρων ως αποτέλεσμα της εκτίμησης των κινδύνων και των μέτρων ασφάλειας που αποφασίζονται για την άσκηση ενός καθήκοντος: μεταξύ άλλων ο χρόνος, η στελέχωση, οι ικανότητες (περιλαμβανομένων των μη τεχνικών δεξιοτήτων), οι διαδικασίες, τα εργαλεία και ο εξοπλισμός.

Τα αποτελέσματα των αναλύσεων των καθηκόντων που αποδεικνύουν ότι ο κατάλληλος χρόνος και η κατάλληλη στελέχωση προσδιορίζονται με βάση τον φόρτο εργασίας. Η μέθοδος διενεργείται με παρόμοιο τρόπο για όλα τα καθήκοντα ασφάλειας σε όλες τις υπηρεσιακές μονάδες (υπηρεσία μεταφοράς «μεγάλων αποστάσεων»/»μικρών αποστάσεων», οδηγοί αμαξοστοιχιών, εκτροπή σιδηροδρόμων, δραστηριότητες συντήρησης...).

Έγγραφο στο οποίο καθορίζονται οι πόροι που κατανέμονται για τις αλλαγές που σχεδιάζονται στον οργανισμό (συμπεριλαμβανομένης της στελέχωσης και της προμήθειας απαραίτητου εξοπλισμού).

4.1.6 Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί ότι το πλαίσιο της επάρκειας και οι απαιτήσεις εξοπλισμού συνδέονται σαφώς με τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων.

Κατά τον έλεγχο του ΣΔΕ, η εθνική αρχή ασφάλειας θα πρέπει να ελέγξει ότι ο οργανισμός διαθέτει μέσα για τον εντοπισμό και τη διατήρηση προσωπικού το οποίο διαθέτει τις δεξιότητες που απαιτούνται για την ασφαλή εκπλήρωση των καθηκόντων του. Πολύ σημαντικός είναι ο τρόπος ενημέρωσης του ΣΔΕ.

Κατά την εξέταση των δραστηριοτήτων συντήρησης που συνδέονται με τη συγκεκριμένη απαίτηση, οι ασκούντες την εποπτεία θα πρέπει να επιδιώξουν να διασφαλίσουν ότι, στην περίπτωση εξωτερικής ανάθεσης αυτών των δραστηριοτήτων, η σιδηροδρομική επιχείρηση ή ο διαχειριστής υποδομής ασκεί τα εποπτικά του καθήκοντα προκειμένου να διασφαλίζει ότι οι ανάδοχοι παραδίδουν κατάλληλο και ασφαλές προϊόν.

Ο έλεγχος των ελλείψεων όσον αφορά τις κενές θέσεις σε επιλεγμένους τομείς του ΣΔΑ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δείκτης της επάρκειας ή όχι των ανθρώπινων πόρων.

Αντιστοίχως, ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιείται ο εξοπλισμός, π.χ. πόσα ανταλλακτικά μεταφέρονται στην εγκατάσταση, μπορεί να αποτελεί ένδειξη της ποιότητας του παρεχόμενου εξοπλισμού και, επομένως, της επάρκειας των πόρων.

4.2 Επάρκεια

4.2.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 4.2.1. Το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας του οργανισμού εξασφαλίζει ότι το προσωπικό με ρόλο σχετιζόμενο με την ασφάλεια είναι ικανό για τα σχετικά με την ασφάλεια καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί (βλ. 2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες), το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον:
- (a) προσδιορισμό των ικανοτήτων (μεταξύ των οποίων γνώσεις, δεξιότητες, μη τεχνικές συμπεριφορές και στάσεις) που απαιτούνται για καθήκοντα συνδεδεμένα με την ασφάλεια·
 - (b) αρχές επιλογής (βασικό επίπεδο εκπαίδευσης, απαιτούμενη ψυχολογική και σωματική κατάσταση)·
 - (c) αρχική εκπαίδευση, πείρα και προσόντα·
 - (d) συνεχή εκπαίδευση και περιοδική επικαιροποίηση των υφιστάμενων ικανοτήτων·
 - (e) περιοδική αξιολόγηση ικανοτήτων και έλεγχο της ψυχολογικής και της σωματικής κατάστασης, ώστε να διασφαλίζεται ότι διατηρούνται τα προσόντα και οι δεξιότητες με την πάροδο του χρόνου·
 - (f) ειδική εκπαίδευση στα σημαντικά μέρη του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας για την εκτέλεση των σχετικών με την ασφάλεια καθηκόντων τους.
- 4.2.2. Ο οργανισμός προβλέπει κατά την παράγραφο 4.2.1 στοιχεία γ), δ) και στ) εκπαιδευτικό πρόγραμμα του προσωπικού που εκτελεί καθήκοντα σχετιζόμενα με την ασφάλεια, το οποίο εξασφαλίζει ότι:
- (a) το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις προσδιορισθείσες απαιτήσεις επάρκειας και τις εξατομικευμένες ανάγκες του προσωπικού·
 - (b) κατά περίπτωση, η εκπαίδευση εξασφαλίζει ότι το προσωπικό μπορεί να λειτουργεί υπό όλες τις συνθήκες λειτουργίας (κανονικές, υποβαθμισμένες και έκτακτης ανάγκης)·
 - (c) η διάρκεια της εκπαίδευσης και η συχνότητα της ανανεωτικής εκπαίδευσης αρμόζουν στους στόχους της εκπαίδευσης·
 - (d) τηρούνται αρχεία για όλα τα μέλη του προσωπικού (βλ. 4.5.3 Έλεγχος τεκμηριωμένων πληροφοριών)·
 - (e) το εκπαιδευτικό πρόγραμμα επανεξετάζεται και ελέγχεται τακτικά (βλ. 6.2. Εσωτερικός έλεγχος) και μεταβάλλεται, όταν απαιτείται (βλ. 5.4. Διαχείριση μεταβολών).
- 4.2.3. Προβλέπονται ρυθμίσεις επιστροφής μελών του προσωπικού στην εργασία μετά από ατυχήματα/περιστατικά ή μακρά απουσία τους από την εργασία, συμπεριλαμβανομένης της παροχής πρόσθετης εκπαίδευσης όταν διαπιστώνεται ανάγκη.

4.2.2 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απαίτησης είναι να διασφαλιστεί ότι ο οργανισμός διαθέτει κατάλληλες δομές και πόρους για να ελέγχει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει και είναι σε θέση να αξιοποιεί προσωπικό που έχει την απαιτούμενη επάρκεια για να φέρει εις πέρας τα σχετικά με την ασφάλεια καθήκοντα και, ιδίως, τα κρίσιμα για την ασφάλεια καθήκοντα που αναλαμβάνει. Το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας θα επίσης επιτρέψει στον οργανισμό να διατηρεί τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την πείρα του προσωπικού του διαχρονικά.

Ο ρόλος της επάρκειας είναι καθοριστικός για τη διασφάλιση της ικανοποιητικής εκτέλεσης των δραστηριοτήτων. Η ανάγκη ύπαρξης επαρκούς προσωπικού αφορά τόσο το προσωπικό υποστήριξης πρώτης γραμμής (συμπεριλαμβανομένων των αναδόχων, των συμβούλων και των προμηθευτών συναφών με την ασφάλεια υπηρεσιών) όσο και το διοικητικό προσωπικό. Οι απαιτήσεις σχετικά με την επάρκεια των διευθυντικών στελεχών συχνά παραβλέπονται· ωστόσο, τα διευθυντικά στελέχη λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις που μπορεί να έχουν θεμελιώδεις και ευρείες επιπτώσεις στην υγεία και την ασφάλεια. Οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν διατάξεις για την εκπαίδευση του συνόλου του προσωπικού σχετικά με τα απαιτούμενα πρότυπα ασφάλειας, για τη διατήρηση της επάρκειας, ανεξαρτήτως των περιστάσεων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων όπως η διαθεσιμότητα προσωπικού, καθώς και για την παρακολούθηση των επιπέδων επάρκειας σε σχέση με τα απαιτούμενα πρότυπα.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ασφάλεια θεωρείται αναπόσπαστη συνιστώσα της επαγγελματικής συμπεριφοράς και του επαγγελματισμού —και όχι ένα «επιπρόσθετο επίπεδο» που θα προστεθεί στις επαγγελματικές δεξιότητες. Επίσης, η ικανότητα ενός οργανισμού να αντιμετωπίζει απρόσμενα συμβάντα σε πραγματικό χρόνο εξαρτάται ιδιαιτέρως από την επάρκεια του προσωπικού πρώτης γραμμής και των προϊσταμένων του. Η εν λόγω επάρκεια μπορεί να αναπτυχθεί παραδείγματος χάρη μέσω προσομοιώσεων και τακτικής εκπαίδευσης με τη χρήση πολύπλοκων σεναρίων.

4.2.3 Επεξηγηματική σημείωση

Μπορεί να παρασχεθεί πρόγραμμα κατάρτισης (**4.2.2**) μέσω ενός ανεξάρτητου κέντρου κατάρτισης. Σε αυτή την περίπτωση, ο οργανισμός θα πρέπει να διασφαλίσει ότι το κέντρο κατάρτισης είναι ικανό να παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες, είτε διότι έχει πιστοποιηθεί ή αναγνωριστεί βάσει ενός εθνικού ή ευρωπαϊκού συστήματος είτε μέσω άμεσης παρακολούθησης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων τους. Τα κέντρα κατάρτισης δύνανται να καλύπτουν όλες τις ανάγκες κατάρτισης ενός οργανισμού ή μόνο κάποιες από αυτές με βάση τις ικανότητές τους στα διάφορα πεδία. Όταν ένα τρίτο κέντρο κατάρτισης παρέχει στον οργανισμό κατάρτιση, τότε ο εν λόγω οργανισμός πρέπει να ελέγξει αν η κατάρτιση καλύπτει τα αναγκαία στοιχεία και αν όχι, τότε θα πρέπει να συμπληρώσει την εν λόγω εξωτερική κατάρτιση με εσωτερική κατάρτιση ανάλογα με τις ανάγκες.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Οι ικανότητες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του συστήματος διαχείρισης ικανοτήτων, στις οποίες περιλαμβάνονται μη τεχνικές δεξιότητες, στάσεις και συμπεριφορές. Τα αναγκαία επίπεδα των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την άσκηση ενός καθήκοντος προσδιορίζονται σε σχέση με την εκτίμηση κινδύνων και τις αναλύσεις καθηκόντων.

Ο όρος «στάση» [**4.2.1 στοιχείο α)**] χρησιμοποιείται για να περιγράψει πώς αντιδρούν οι άνθρωποι σε ορισμένες καταστάσεις και πώς συμπεριφέρονται γενικά (π.χ. ενεργούν προληπτικά, μπορούν να τα πηγαίνουν καλά με άλλους ανθρώπους). Αυτό είναι πολύ σημαντικό για την πραγματοποίηση των διασυνδέσεων στο πλαίσιο του ΣΔΑ.

Υπάρχει συστηματική προσέγγιση που διασφαλίζει ότι η επάρκεια ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων είναι προσβάσιμη στους αντίστοιχους ρόλους που βασίζονται στην εκτίμηση κινδύνων και στις αναλύσεις καθηκόντων.

Επάρκεια ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων μπορεί να χρησιμοποιείται, παραδείγματος χάριν, σε έργα που αφορούν νέα ή τροποποιημένα σχέδια, στην αξιολόγηση και στη βελτίωση της απόδοσης για την παροχή μιας οπτικής που δεν αφορά τεχνικά ζητήματα ή όσον αφορά θέματα σχετικά με τις ανθρώπινες επιδόσεις. Ειδική κατάρτιση σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων για την αύξηση της ευαισθητοποίησης παρέχεται στη διοίκηση και στο προσωπικό που ασκεί καθήκοντα ασφάλειας.

4.2.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Ο αιτών θα πρέπει να παράσχει πληροφορίες για το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας που διαθέτει και για τον τρόπο με τον οποίο αυτό λειτουργεί για την επίλυση των ζητημάτων που αναφέρονται στις απαιτήσεις **(4.2.1)**, **[4.2.2 στοιχεία α)-ε)]**
- Τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνουν λεπτομέρειες των προγραμμάτων κατάρτισης που χρησιμοποιούνται για το προσωπικό (μεταξύ άλλων, και εφόσον είναι αναγκαίο, πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις του οργανισμού για την επάρκεια των εκπαιδευτών) και πώς τα στοιχεία αυτά επικαιροποιούνται συνεχώς και αναθεωρούνται (μεταξύ άλλων, όταν κρίνεται αναγκαίο, για τον ρόλο του σύμβουλου ασφάλειας βάσει του κανονισμού RID ή όταν προβλέπεται για την επάρκεια του προσωπικού συντήρησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παραρτήματος I και του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΕ) 2019/779 σχετικά με τους ΥΣΦ **[4.2.2 στοιχεία α)-ε)]**·
- Τα αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβάνουν τις ρυθμίσεις επιστροφής των μελών του προσωπικού στην εργασία μετά από ατυχήματα και συμβάντα ή μετά από μακρόχρονη απουσία τους από την εργασία, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο εντοπίζονται τυχόν ανάγκες για επιπρόσθετη κατάρτιση **(4.2.3)**
- Εάν ο αιτών χρησιμοποιεί αναγνωρισμένο κέντρο κατάρτισης το οποίο είναι πιστοποιημένο σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΕΕ, το αντίγραφο του σχετικού πιστοποιητικού αποτελεί τεκμήριο συμμόρφωσης με τα ανωτέρω στοιχεία στον βαθμό που αυτά καλύπτονται από την εν λόγω διαδικασία πιστοποίησης **[4.2.1 στοιχεία α), γ)-στ)]**, **(4.2.2)**
- Ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει πώς διασφαλίζει ότι για τα ίδια καθήκοντα δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ της επάρκειας του προσωπικού του και της επάρκειας οποιωνδήποτε αναδόχων, προμηθευτών και συμβούλων που απασχολεί **[4.2.1 στοιχεία α)-στ)]**
- Κατάλληλη κατάρτιση σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και κατάρτιση για την ευαισθητοποίηση παρέχεται στη διοίκηση και στο προσωπικό που ασκεί καθήκοντα ασφάλειας **(4.2.1)**, **(4.2.2)**
- Ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει πώς αξιολογούνται οι ανάγκες σχετικά με την επάρκεια των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων. Θα πρέπει να καθορίσει, μεταξύ άλλων, τους ρόλους και τις μεθόδους στις οποίες απαιτείται επάρκεια ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, καθώς και το απαιτούμενο επίπεδο επάρκειας. Οι διαθέσιμες ικανότητες των ανθρώπινων παραγόντων (π.χ. τυπικά προσόντα προσωπικού, δηλαδή ακαδημαϊκό δίπλωμα, εσωτερικά/εξωτερικά αναγνωρισμένες ικανότητες και πείρα) είναι προσαρμοσμένες και ανάλογες της ωριμότητας και της πολυπλοκότητας της εταιρείας. **[4.2.1 στοιχεία α)-στ)]**
- Ο αιτών πρέπει να παρέχει πληροφορίες για τη διαδικασία βάσει της οποίας χορηγείται άδεια στο προσωπικό να αναλάβει βασικούς ρόλους, όπως μεταξύ άλλων τη συνεχή διαχείριση των αρμοδιοτήτων του προσωπικού **(4.2.1 στοιχεία α)-στ)**, **4.2.2 στοιχείο δ)**.

4.2.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί διαχρονικά, μεταξύ άλλων και για το προσωπικό που δεν καλύπτει θέσεις πρώτης γραμμής, κατά περίπτωση, καθώς και σύνδεσμοι προς τα έγγραφα τεκμηρίωσης που το υποστηρίζουν, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων προγραμμάτων κατάρτισης και του τρόπου διαχείρισης των κέντρων κατάρτισης στα οποία έχει ανατεθεί η παροχή σχετικών υπηρεσιών.

Παρέχονται οι ρυθμίσεις των συμβάσεων (συμπεριλαμβανομένης της συγγραφής υποχρεώσεων) με οποιαδήποτε πιστοποιημένα κέντρα κατάρτισης, καθώς και αποδεικτικά στοιχεία της πιστοποίησής τους.

Παραδείγματα προγραμμάτων κατάρτισης για ομάδες εργαζομένων.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Μέθοδος που καταδεικνύει με ποιον τρόπο οι απαιτήσεις και τα προσόντα, περιλαμβανομένης της ψυχολογικής ή σωματικής ικανότητας, που θεωρούνται αναγκαία για συγκεκριμένους συναφείς με την ασφάλεια ρόλους, ελέγχονται και τηρούνται, περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων σύνδεσμο προς την εκτίμηση κινδύνου και τις αναλύσεις καθηκόντων.

Μέθοδος που καταδεικνύει πώς ελέγχονται οι απαιτήσεις και τα προσόντα του προσωπικού όσον αφορά:

- τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες απαιτήσεις για τη σωματική και ψυχολογική καταλληλότητα·
- τον καθορισμό επαγγελματικών ικανοτήτων που θεωρούνται αναγκαίες για τον εκάστοτε συναφή με την ασφάλεια ρόλο.

Οι μέθοδοι για την τακτική επανεξέταση των απαιτήσεων και των προγραμμάτων κατάρτισης αποδεικνύουν ότι η κατάσταση επικαιροποιείται συνεχώς και εναρμονίζονται συνεχώς με τεχνικές, επιχειρησιακές και οργανωτικές μεταβολές.

Σε διαδικασία ή μέθοδο που διασφαλίζει ότι το προσωπικό έχει παρακολουθήσει συγκεκριμένα προγράμματα κατάρτισης και επανεκπαίδευσης για τα ακόλουθα:

- Αναμενόμενες μεταβολές που επηρεάζουν τους εσωτερικούς κανονισμούς, την υποδομή, την οργανωτική δομή κ.λπ.·
- Ενημερώσεις των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί (π.χ. για οδηγούς συρμών, νέα δρομολόγια, νέους τύπους μηχανών, νέα είδη υπηρεσίας).

Το ΣΔΑ περιγράφει πώς οι ανάγκες κατάρτισης για τα καθήκοντα ασφάλειας έχουν εντοπιστεί και εφαρμόζονται με βάση τους εκάστοτε ρόλους. Οι συναφείς με τη μέθοδο πληροφορίες χρησιμοποιούνται για να δημιουργηθεί υλικό κατάρτισης και οι διατάξεις εγγυώνται ότι το εμπλεκόμενο προσωπικό εξοικειώνεται με τους κινδύνους που ενέχουν οι δραστηριότητές του.

Διαδικασία διερεύνησης ατυχημάτων και συμβάντων, στον βαθμό που περιλαμβάνει ενέργειες για την τροποποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης βάσει ατυχημάτων και συμβάντων, βάσει εποπτείας που έχει διενεργηθεί στο παρελθόν κ.λπ.

Μέθοδος που επιτρέπει στο προσωπικό να αμφισβητεί διαδικασίες και αποφάσεις και να καταγγέλλει συνήθειες και μη φυσιολογικές αποκλίσεις.

Το ΣΔΑ περιγράφει ποιοι μηχανισμοί κοινοποίησης γνώσης υπάρχουν εντός του οργανισμού.

Η μέθοδος διασφαλίζει ότι:

- Η επάρκεια διατηρείται μέσω κατάλληλης πρακτικής (π.χ. για τους οδηγούς συρμών, γνώση των συνθηκών λειτουργίας, των κατηγοριών συρμών, των μηχανών έλξης, των γραμμών και των σταθμών) και/ή μέσω του προγραμματισμού συγκεκριμένης κατάρτισης, ιδίως στην περίπτωση μακρόχρονης απουσίας από την εργασία (π.χ. ασθένεια) ή ατυχήματος/συμβάντος·
- Η επάρκεια αξιολογείται τακτικά για να διασφαλίζεται ότι διατηρείται η επάρκεια που έχει αποκτηθεί·
- Λαμβάνονται απαραίτητα μέτρα στην περίπτωση που έχουν εντοπιστεί περιστατικά μη συμμόρφωσης ή ακατάλληλης συμπεριφορά, όπως ανάκληση εργαζομένου ή απόσυρση εξοπλισμού από την υπηρεσία για ένα ορισμένο διάστημα, περιορισμοί όσον αφορά τις αναγνωρισμένες δεξιότητες σε σχέση με τις οποίες εντοπίστηκε η έλλειψη συμμόρφωσης, συγκεκριμένη κατάρτιση κ.λπ.·
- Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για το προσωπικό κατόπιν ατυχημάτων και συμβάντων (π.χ. στην περίπτωση που οδηγοί συρμών παραβλέπουν κάποιο σήμα, στην περίπτωση ατυχήματος στο οποίο εμπλέκεται ένα άτομο κ.λπ. Παραδείγματος χάριν, ο οργανισμός διασφαλίζει ότι ο οδηγός του

συρμού είναι σε θέση να επιστρέψει στην υπηρεσία ή αντικαθίσταται από άλλο άτομο, ικανό να παράσχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία.)

- *Γνωστοποιούνται τα διδάγματα που αντλούνται μετά από σοβαρά ατυχήματα ή άλλα σημαντικά συμβάντα, ιδίως όταν εντοπίζονται νέοι κίνδυνοι, οι οποίοι πρέπει να αντιμετωπιστούν σε επιχειρησιακό επίπεδο*
- *Ότι υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης του συστήματος διαχείρισης της επάρκειας, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου μέτρησης της αποτελεσματικότητάς της.*

Το ΣΔΑ επεξηγεί πώς καταρτίζεται η διοίκηση για να μπορεί να διενεργεί αξιολογήσεις κινδύνου πριν τη λήψη απόφασης, περιλαμβάνει ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες στις καθημερινές τους δραστηριότητες (εκτίμηση κινδύνων, αξιολόγηση απόδοσης, βελτίωση...)

Μέθοδος που διασφαλίζει τη συνέχιση των δραστηριοτήτων και τη μέθοδο για τις ρυθμίσεις επιστροφής στην εργασία με σύνδεσμο που παραπέμπει στο σύστημα διαχείρισης επάρκειας.

Το πρόγραμμα κατάρτισης αποδεικνύει ότι προσδιορίζονται συγκεκριμένες μέθοδοι κατάρτισης με βάση τους στόχους κατάρτισης και τα κριτήρια κατάρτισης:

- *καθοδήγηση*
- *κατάρτιση στον χώρο εργασίας*
- *προσομοιωτές*
- *κατάρτιση για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης*
- *κατάρτιση για τη διαχείριση πόρων της ομάδας.*

Η μέθοδος που διασφαλίζει ότι το προσωπικό έχει επαρκείς ικανότητες, μεταξύ των οποίων ο εντοπισμός των αναγκαίων ικανοτήτων, συνδέεται με την εκτίμηση κινδύνων. Η εν λόγω καθιερωμένη διαδικασία αποδεικνύει ότι υπάρχει συστηματική προσέγγιση στην οποία χρησιμοποιούνται επαρκείς άνθρωποι και οργανωτικοί παράγοντες για το προσωπικό που διενεργεί εκτίμηση κινδύνων και που προσδιορίζει τους συνακόλουθους ρόλους και τις συνακόλουθες αρμοδιότητες ασφάλειας προκειμένου να διασφαλίζεται η διάθεση των αναγκαίων πόρων και ικανοτήτων.

Η επάρκεια της νοοτροπίας ασφάλειας βασίζεται σε ανάλυση των αναγκών. Αξιολογούνται οι ανάγκες που αφορούν την επάρκεια της νοοτροπίας ασφάλειας και καταδεικνύεται η ύπαρξη στρατηγικών που εξασφαλίζουν τις σωστές ικανότητες και τους σωστούς πόρους. Αποδεικνύεται ότι η διοίκηση προωθεί βασικές γνώσεις για τη νοοτροπία ασφάλειας και τη σημασία της.

Μέθοδος που διασφαλίζει ότι οι ανάδοχοι, οι συνεργάτες και προμηθευτές πληρούν τις ίδιες απαιτήσεις επάρκειας. Οι συμβατικές ρυθμίσεις (ή συμφωνίες συνεργασίας) που καλύπτουν αυτές τις απαιτήσεις και η παρακολούθηση της απόδοσης της σύμβασης (ή της συνεργασίας).

4.2.6 Παραπομπές και πρότυπα

- *ISO10015:2019 «Κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση ποιότητας όσον αφορά τη διαχείριση ικανοτήτων και την ανάπτυξη των ατόμων»*
- *ISO10018:2020 Διαχείριση ποιότητας – Κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση των ατόμων»*

4.2.7 Ζητήματα εποπτείας

Πώς συνδέονται τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων με την επανεξέταση του ΣΔΕ.

Όταν εξετάζεται το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι θα υπάρχουν απαιτήσεις σχετικά με την επάρκεια οι οποίες υπερβαίνουν το προσωπικό του οργανισμού και επηρεάζουν επίσης τους ανάδοχους και άλλα πρόσωπα.

Το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας θα πρέπει να ελεγχθεί ώστε να διαπιστωθεί πόσο ενημερωμένο είναι και αν οι δραστηριότητες κατάρτισης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιό του αποτυπώνουν τις τρέχουσες ανάγκες του οργανισμού.

Ο οργανισμός θα πρέπει να διαθέτει κάποια μέσα για να διασφαλίσει ότι το προσωπικό αναδόχων που διεξάγει δραστηριότητες έχει τις απαιτούμενες ικανότητες. Αυτό αποτελεί ιδιαίτερο ζήτημα στην περίπτωση αναδόχων οι οποίοι παρέχουν απλώς εργατικό δυναμικό (labour-only contractors), καθώς οι έλεγχοι της επάρκειας των εν λόγω εργαζομένων μπορεί να μην είναι τόσο ενδεδειγμένοι.

Το προσωπικό που απασχολείται άμεσα από τον οργανισμό και το προσωπικό των αναδόχων θα πρέπει να διαθέτουν το ίδιο επίπεδο επάρκειας για την εκτέλεση παρόμοιων δραστηριοτήτων.

Υπάρχει ένα σύστημα το οποίο διασφαλίζει ότι προσδιορίζονται τα καθήκοντα και οι θέσεις που συνδέονται με την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων για την ασφάλεια καθηκόντων.

Υπάρχει ένα ισχυρό και αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης της επάρκειας το οποίο περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων, την κατάρτιση, τη διατήρηση και τους πόρους που απαιτούνται για την επάρκεια: τις μεθόδους πρόσληψης, κατάρτισης, αξιολόγησης, παρακολούθησης της επάρκειας και τήρησης αρχείων, με αναφορά του τρόπου με τον οποίο όλα αυτά τα στοιχεία συμβάλλουν στην επίτευξη και τη διατήρηση της επάρκειας.

Έμφαση στους ανθρώπινους παράγοντες – πώς προσεγγίζει ο οργανισμός το ζήτημα της αξιολόγησης της σωματικής και ψυχολογικής καταλληλότητας (π.χ. των οδηγών συρμών και άλλου προσωπικού που εκτελεί κρίσιμα για την ασφάλεια καθήκοντα).

4.3 Επίγνωση

4.3.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.3.1. Η ανώτατη διοίκηση διασφαλίζει ότι τα στελέχη της και τα μέλη του προσωπικού της με ρόλο σχετιζόμενο με την ασφάλεια έχουν επίγνωση της σπουδαιότητας, της σημασίας και των συνεπειών των δραστηριοτήτων τους και του τρόπου με τον οποίο συμβάλλουν στην ορθή εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, όπως και στην επίτευξη των στόχων ασφάλειας (βλ. Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός).

4.3.2 Σκοπός

Επίγνωση σημαίνει ότι το προσωπικό γνωρίζει την πολιτική ασφάλειας του οργανισμού και τον τρόπο με τον οποίο συμβάλλει στην ασφάλεια εντός του οργανισμού, τους κινδύνους που πρέπει να γνωρίζει και τα αποτελέσματα της διερεύνησης των ατυχημάτων και των συμβάντων. Καλύπτει επίσης την ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με την επιπτώσεις που προκαλεί η μη συμβολή στην υλοποίηση του ΣΔΑ τόσο από την πλευρά τους όσο και από την πλευρά του οργανισμού. Σκοπός της παρούσας απαίτησης είναι να αντιμετωπιστούν ζητήματα σχετικά με τη νοοτροπία ασφάλειας εντός του οργανισμού. Η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης είναι αυτή που καθορίζει την ατζέντα και την κατεύθυνση του οργανισμού, καθώς και τον τρόπο δραστηριοποίησής του. Το προσωπικό του οργανισμού θα ακολουθήσει το παράδειγμα της Διοίκησης. Ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει πώς αντιμετωπίζει τέτοια ζητήματα στο πλαίσιο των μεθόδων και των διαδικασιών του.

4.3.3 Επεξηγηματική σημείωση

Η απαίτηση αυτή συνδέεται με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες μπορούν να αναζητηθούν στο παράρτημα 5.

4.3.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Ο αιτών θα πρέπει να προσδιορίσει συγκεκριμένα σημεία στη μέθοδο που αφορά το ανθρώπινο δυναμικό ή σε άλλες μεθόδους στα οποία αποτυπώνεται ο βασικός ρόλος που διαδραματίζει το προσωπικό στην επίτευξη των στόχων του οργανισμού, τον τρόπο με τον οποίο επιδιώκει να μετρήσει την εν λόγω επίτευξη και τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διατήρηση και τη βελτίωσή της **(4.3.1) (βλ. επίσης 2.3)**
- Πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης της επάρκειας. **(4.3.1)**

4.3.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Δήλωση στην πολιτική ασφάλειας ή σε άλλο έγγραφο σχετικά με τη δέσμευση των «διευθυνόντων» του οργανισμού για την προώθηση της νοοτροπίας ασφάλειας του οργανισμού με σκοπό να διασφαλίζεται ο έλεγχος των κινδύνων μέσω μιας προσέγγισης συστήματος διαχείρισης. Το έγγραφο θα αναφέρει επίσης τη θέση όλων των εργαζομένων στην προώθηση της πολιτικής ασφάλειας μέσω των ενεργειών τους και μέσω της επίτευξης των καθορισμένων στόχων ασφάλειας. Παρέχονται σύνδεσμοι προς συγκεκριμένες διαδικασίες για την προώθηση αυτών των ιδεών σε ολόκληρο τον οργανισμό.

Η διαδικασία παρακολούθησης περιλαμβάνει στοιχείο για την κατανόηση εντός του οργανισμού του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και της σημασίας και της επίγνωσης των κινδύνων που εγκυμονεί κάθε μεμονωμένο καθήκον.

Διενεργούνται τακτικές έρευνες για τη συμμετοχή του προσωπικού με επίκεντρο την ασφάλεια οι οποίες αποδεικνύουν ότι το προσωπικό κατανοεί με ποιον τρόπο ο ρόλος του ανταποκρίνεται στους γενικούς στόχους ασφάλειας του οργανισμού.

Τα προγράμματα κατάρτισης περιλαμβάνουν διευκρινίσεις για τους κινδύνους, τα μέτρα ασφάλειας και τους στόχους ασφάλειας κατά την άσκηση των καθηκόντων και των επιμέρους καθηκόντων.

Σε διαδικασία στην οποία το προσωπικό, ανάδοχοι ή άλλοι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ακολουθούν για να αναφέρουν τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται.

Δήλωση στην οποία αναφέρεται ενδεικτικά ο τρόπος με τον οποίο ο οργανισμός προωθεί την προσέγγισή του σχετικά με την ευαισθητοποίηση για την ασφάλεια, τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες και τη νοοτροπία ασφάλειας στους αναδόχους, τους συνεργάτες και τους προμηθευτές του.

Σε ανακοινώσεις που εκδίδει η ανώτατη διοίκηση σχετικά με τους στόχους, είτε για να ενθαρρύνει το προσωπικό συνολικά ώστε αυτό να συνεισφέρει στην επίτευξή τους είτε, για παράδειγμα, ως έκφραση συγχαρητηρίων για τις βελτιωμένες επιδόσεις.

Σε πληροφορίες που δείχνουν ότι τα μεσαία διοικητικά στελέχη και το επιχειρησιακό προσωπικό συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες ασφάλειας πρώτης γραμμής (σεμινάρια, φόρα, ειδικές ημερίδες ασφάλειας, εκπαιδευτικά προγράμματα με σκοπό την ανάπτυξη της επίγνωσης του ρόλου των εργαζομένων εντός του ΣΔΑ κ.λπ.).

Περιγραφή των διαύλων επικοινωνίας και των διαύλων που χρησιμοποιούνται, καθώς και του τρόπου με τον οποίο οι εν λόγω δίαυλοι ενσωματώνουν ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες.

Σε μέθοδο για τις διαδικασίες σχεδιασμού στην οποία διευκρινίζεται πώς συμμετέχει το προσωπικό και πώς λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι και τα μέτρα ασφάλειας, καθώς και ο πιθανός αντίκτυπος της μη συμμόρφωσης στις επιχειρησιακές δραστηριότητες.

4.3.6 Ζητήματα εποπτείας

Κατά τις συνεντεύξεις με το προσωπικό σχετικά με το ζήτημα αυτό, είναι σημαντικό να καθοριστεί το πώς έχει κατανοήσει το προσωπικό τους ρόλους και τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνει. Θα προσδιοριστεί έτσι αν ο οργανισμός είναι σε θέση να κατανοήσει τη σημασία μιας αποτελεσματικής νοοτροπίας όσον αφορά την οργάνωση ή της επίγνωσης στην επίτευξη της ασφάλειας μέσω του ΣΔΑ.

Ο τρόπος με τον οποίο ο οργανισμός έχει καθορίσει τα σημεία αναφοράς της τρέχουσας νοοτροπίας του και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη βελτίωση και την ανάπτυξή της αποτελούν βασικά ζητήματα εποπτείας.

Να ελεγχθεί η παρακολούθηση της εκπλήρωσης των αρμοδιοτήτων/στόχων που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια, της επίγνωσης των κινδύνων, της νοοτροπίας αναφοράς, αναζητώντας τυχόν σφάλματα, λάθη, παραβιάσεις και άλλες περιπτώσεις ασυνέπειας.

4.4 Πληροφορίες και επικοινωνία

4.4.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

<p>4.4.1. Ο οργανισμός καθορίζει κατάλληλους διαύλους επικοινωνίας για να εξασφαλίσει ότι ανταλλάσσονται οι σχετικές με την ασφάλεια πληροφορίες στα διάφορα επίπεδα του οργανισμού και με εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ των οποίων ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές.</p> <p>4.4.2. Για να εξασφαλιστεί ότι οι υπεύθυνοι κρίσης και λήψης αποφάσεων λαμβάνουν τις σχετικές με την ασφάλεια πληροφορίες, ο οργανισμός διαχειρίζεται την ταυτοποίηση, την παραλαβή, την επεξεργασία, την παραγωγή και τη διάδοση των σχετικών με την ασφάλεια πληροφοριών.</p> <p>4.4.3. Ο οργανισμός διασφαλίζει ότι οι σχετικές με την ασφάλεια πληροφορίες:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) είναι συναφείς, πλήρεις και κατανοητές στον προβλεπόμενο χρήστη·(b) είναι έγκυρες·(c) είναι ακριβείς·(d) είναι συνεκτικές·(e) ελέγχονται (βλ. Έλεγχος τεκμηριωμένων πληροφοριών)·(f) κοινοποιούνται πριν φέρουν αποτέλεσμα·(g) παραλαμβάνονται και κατανοούνται.
--

4.4.2 Σκοπός

Η συμμόρφωση με αυτές τις απαιτήσεις έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να καταδεικνύει ότι ο αιτών έχει αποδείξει στην αίτησή του ότι διαθέτει τα κατάλληλα μέσα για τον εντοπισμό συναφών με την ασφάλεια πληροφοριών σε διάφορα επίπεδα και για την γνωστοποίησή τους στον σωστό χρόνο και στους σωστούς ανθρώπους. Ότι εξετάζει όλα τα διαθέσιμα δεδομένα ώστε να διασφαλίζει ότι οι τρέχοντες έλεγχοι των κινδύνων παραμένουν σχετικοί και επίκαιροι και μπορούν να εντοπίζουν νέες απειλές και ευκαιρίες που προκύπτουν από εξωτερικές επιρροές (πολιτικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, τεχνολογικές, οικονομικές και νομικές). Ότι είναι σε θέση να διασφαλίσει ότι έχει στη διάθεσή του κατάλληλο προσωπικό (ιδίως κρίσιμο για την ασφάλεια προσωπικό) εντός του οργανισμού του που πρέπει να αντιδράσει με βάση τις εν λόγω πληροφορίες. Η εν λόγω επικοινωνία περιλαμβάνει τον τρόπο παροχής συναφών με την ασφάλεια πληροφοριών σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη με τα οποία διασυνδέεται.

4.4.3 Επεξηγηματική σημείωση

Ο οργανισμός προσδιορίζει το είδος των συναφών με την ασφάλεια πληροφοριών που πρέπει να γνωστοποιηθούν, τον τρόπο γνωστοποίησής τους (βλ. επίσης 4.5), τα πρόσωπα στα οποία θα γνωστοποιηθούν και τις συνθήκες υπό τις οποίες θα ξεκινήσει και θα πραγματοποιηθεί η εν λόγω διαδικασία (4.4.1). Ανταλλαγή συναφών με την ασφάλεια πληροφοριών πραγματοποιείται μεταξύ του προσωπικού που εκτελεί καθήκοντα εντός του οργανισμού, με αναδόχους και υπεργολάβους, συνεργάτες ή προμηθευτές, μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και διαχειριστών υποδομής και, κατά περίπτωση, μεταξύ των ίδιων των διαχειριστών υποδομής.

Υπάρχουν διάφορα είδη πληροφοριών:

- τα έγγραφα τεκμηρίωσης του ΣΔΑ (βλ. επίσης 4.5)·

- στατικές πληροφορίες που χρειάζεται ο διαχειριστής υποδομής για τον σχεδιασμό των σιδηροδρομικών υπηρεσιών, όπως κανόνες λειτουργίας και χαρακτηριστικά της σιδηροδρομικής υποδομής (π.χ. εύρος τροχιών, μήκος αμαξοστοιχίας, κλίσεις και φορτίο κατά άξονα)·
- πληροφορίες που απαιτούνται για τον σχεδιασμό σιδηροδρομικών υπηρεσιών, όπως ωράρια λειτουργίας σταθμών, κατάλογοι δρομολογίων, προσωρινοί περιορισμοί ταχύτητας, αλλαγές στη σιδηροδρομική υποδομή, εν εξελίξει εργασίες σε σιδηροτροχιές, περιορισμοί στο εύρος των σιδηροτροχιών, αμαξοστοιχίες που πρέπει να εκτραπούν από την προγραμματισμένη διαδρομή, τμήματα γραμμής που θα λειτουργήσουν ως απλή σιδηροδρομική γραμμή, πρόβλεψη λειτουργίας αμαξοστοιχιών (συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε αλλαγών στα δρομολόγια των αμαξοστοιχιών και/ή τις υπηρεσίες που παρέχονται σε καθημερινούς επιβάτες)·
- πληροφορίες που αφορούν τη διαχείριση της κυκλοφορίας των αμαξοστοιχιών (μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και διαχειριστών υποδομής και, κατά περίπτωση, μεταξύ των ίδιων των διαχειριστών υποδομής), συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του αρμόδιου προσωπικού εντός κάθε οργανισμού που πρέπει να ειδοποιηθεί σε περίπτωση έκρυθμης λειτουργίας ή κατάστασης έκτακτης ανάγκης (**βλ. επίσης 5.5**) κατά τη διάρκεια του βασικού ωραρίου λειτουργίας και πέραν αυτού.

Βασικές απαιτήσεις για σκοπούς ανταλλαγής πληροφοριών (**4.4.2**) προσδιορίζονται στην ΤΠΔ ΔΔΚ, όσον αφορά ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της σιδηροδρομικής επιχείρησης και του διαχειριστή υποδομής, στον κανονισμό σχετικά με τους υπεύθυνους για τη συντήρηση φορείς (ΥΣΦ), όσον αφορά ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της σιδηροδρομικής επιχείρησης και του ΥΣΦ, και στην ΚΜΑ σχετικά με τις απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας, όσον αφορά ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της σιδηροδρομικής επιχείρησης/του διαχειριστή υποδομής και των αρχών (του Οργανισμού, της ΕΑΑ).

Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών με ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τους κινδύνους ασφάλειας που εγκυμονούν ελαττώματα και εκ κατασκευής περιπτώσεις μη συμμόρφωσης ή δυσλειτουργίες των τεχνικών συστημάτων, περιλαμβανομένων των δυσλειτουργικών των δομικών υποσυστημάτων, και οι πληροφορίες αφορούν μεταξύ άλλων διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί π.χ. μέσω του εργαλείου πληροφοριών εγγήγορης για την ασφάλεια (SAIT), το οποίο έχει προωθηθεί από τον Οργανισμό στον σιδηροδρομικό τομέα. Η χρήση του SAIT εκπληρώνει την υποχρέωση που προβλέπεται στην οδηγία για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων (άρθρο 4 παράγραφος 5) και την απαίτηση που περιλαμβάνεται στην ΚΜΑ σχετικά με την παρακολούθηση (άρθρο 4) και στον κανονισμό για τους υπεύθυνους για τη συντήρηση φορείς (άρθρο 5 παράγραφος 5) σχετικά με την ανταλλαγή αυτών των πληροφοριών.

«Έγκυρες» στο ανωτέρω πλαίσιο **[4.4.3 (β)]** σημαίνει επίκαιρες.

«Συνεκτικές» στο ανωτέρω πλαίσιο **[4.4.3 (δ)]** σημαίνει ότι δεν είναι αντικρουόμενες αν προέρχονται από διαφορετικές πηγές.

«Κατανοητές» στο ανωτέρω πλαίσιο **[4.4.3 (ζ)]** σημαίνει ότι ο αιτών αποδεικνύει ότι έχει λάβει μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι κρίσιμες για την ασφάλεια πληροφορίες έχουν γίνει κατανοητές από τα πρόσωπα τα οποία πρέπει να τις γνωρίζουν. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω ad hoc εκπαίδευσης, μέσω υποβολής ερωτήσεων για να ελεγχθεί η ορθή κατανόηση των πληροφοριών κατά τη διάρκεια ενημερωτικών συναντήσεων ή σε κρίσιμη για την ασφάλεια επικοινωνία με τη θέσπιση πρωτοκόλλων βάσει των οποίων απαιτείται η επανάληψη σημαντικών μηνυμάτων, π.χ. μεταξύ του σταθμάρχη και του οδηγού ώστε να επιβεβαιωθεί η ορθή κατανόησή τους, ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο πληροί την απαίτηση.

Η απαίτηση αυτή συνδέεται με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες μπορούν να αναζητηθούν στο Παράρτημα 5.

4.4.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Ο αιτών προσδιορίζει τους διάφορους διαύλους επικοινωνίας που υπάρχουν στον οργανισμό και τον σκοπό τους **(4.4.1)**
- Ο αιτών πρέπει να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία, παραδείγματος χάριν, οποιουδήποτε εσωτερικού συστήματος εγρήγορσης για την ασφάλεια, οποιουδήποτε συστήματος για την παροχή σχετικών αλλά συνηθισμένων πληροφοριών στο προσωπικό και οποιουδήποτε συστήματος για την παροχή σχετικών αλλά *ad hoc* πληροφοριών στο προσωπικό **(4.4.2)**
- Ο αιτών προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο βεβαιώνεται ότι οι πληροφορίες που έχουν μεταδοθεί έχουν φτάσει στους προβλεπόμενους αποδέκτες τους (ιδίως τα άτομα που εκπληρώνουν κρίσιμους για την ασφάλεια ρόλους) και έχουν γίνει κατανοητές από αυτούς. **(4.4.3)**

4.4.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η μέθοδος/διαδικασία που διασφαλίζει ότι έχει οριστεί υπεύθυνος επικοινωνίας με τρίτα μέρη, όπως με τον διαχειριστή ή τους διαχειριστές υποδομής, (άλλες) σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, αρχές κ.λπ., ο οποίος μπορεί να επικοινωνήσει μαζί τους (π.χ. γλωσσικές δεξιότητες) και έχει πρόσβαση στο σωστό επίπεδο πληροφοριών.

Η μέθοδος ή η διαδικασία επιβεβαίωσης της παράδοσης συναφών με την ασφάλεια εγγράφων.

Όσον αφορά τους ρόλους που έχουν αναλάβει να διαχειρίζονται τα σημεία διασύνδεσης: αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το πρόσωπο στο οποίο αποστέλλεται η προειδοποίηση ασφάλειας, αναλόγως του τύπου παροχής της υπηρεσίας (π.χ. οι προειδοποιήσεις ασφάλειας περιέχονται τις πληροφορίες του βιβλίου διαδρομών ή των καθυστερημένων ανακοινώσεων).

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Σε σαφή δήλωση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η επικοινωνία διαφόρων ειδών και επιπέδων πληροφοριών προς ανώτερες και κατώτερες βαθμίδες στην ιεραρχία, συμπεριλαμβανομένων συνδέσμων προς τις συγκεκριμένες διαδικασίες που αφορούν προειδοποιήσεις για θέματα ασφάλειας και καθημερινή επικοινωνία.

Σε μέθοδο ή διαδικασία στην οποία αναφέρονται τα μέτρα που λαμβάνονται για τα διάφορα είδη επικοινωνίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες λαμβάνονται από το προσωπικό το οποίο αφορούν και ότι το εν λόγω προσωπικό κατανοεί τις πληροφορίες που του γνωστοποιούνται, π.χ. κρίσιμες για την ασφάλεια πληροφορίες.

Η διαδικασία ή μέθοδος που διασφαλίζει ότι κάθε υπάλληλος που εμπλέκεται σε συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα λαμβάνει τη σωστή εκδοχή των εγγράφων την κατάλληλη στιγμή, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμετοχή του και η δυνατότητά του να ενεργήσει αμέσως ή να αντιδράσει σε φυσιολογικές καταστάσεις, έκρυθμες καταστάσεις και σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Η ΤΠΔ ΔΔΚ περιλαμβάνει απαιτήσεις για διάφορα έγγραφα. Ορισμένα από αυτά αφορούν την επικοινωνία μεταξύ των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και των διαχειριστών υποδομής. Όλα αυτά τα έγγραφα είναι γνωστά (βιβλίο κανόνων, βιβλίο διαδρομών, πίνακες δρομολογίων, βιβλία φύλλων πορείας...) και περιλαμβάνουν το σύνολο πρωτοκόλλων ή μέσων επικοινωνίας ώστε να ανταλλάσσονται σαφώς και αμέσως επισημοποιημένες πληροφορίες που επηρεάζουν τη λειτουργία, κυρίως για τις κινήσεις αμαξοστοιχιών σε έκρυθμη λειτουργία.

Οι προειδοποιήσεις ασφάλειας που πρέπει να ανταλλάσσονται εντός του οργανισμού ή με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Ορισμένα τυπικά παραδείγματα είναι τα εξής:

- Η σιδηροδρομική επιχείρηση παρέχει πληροφορίες στον διαχειριστή υποδομής σχετικά με οποιοδήποτε πρόβλημα ενδέχεται να επηρεάσει τις κινήσεις των αμαξοστοιχιών (ελαττώματα του τροχαίου υλικού, π.χ. θερμά λιποκιβώτια άξονα, ώστε ο διαχειριστής υποδομής να μπορεί να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των κινδύνων, όπως να αποκλείσει την κυκλοφορία στην παρακείμενη τροχιά)·
- Ο διαχειριστής υποδομής παρέχει πληροφορίες σχετικά με ελαττώματα υποδομής και ενδεχόμενα προσωρινά μέτρα ασφάλειας, όπως επιβολή μείωσης ταχύτητας σε όλες τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην σχετική περιοχή.

Η μέθοδος ή η διαδικασία διάδοσης πληροφοριών σχετικά με αλλαγές στην οργανωτική δομή του οργανισμού, τόσο σε μικροσκοπικό όσο και σε μακροσκοπικό επίπεδο·

Τα αντίγραφα των οδηγιών που παρέχονται στο προσωπικό που αναλαμβάνει συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα και καλύπτουν τους κανόνες λειτουργίας που αφορούν το(τα) δίκτυο(-α) και οι οποίες είναι:

- *πλήρεις: όλοι οι κανόνες και οι απαιτήσεις που αφορούν τα συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα που αφορούν τη λειτουργία της σιδηροδρομικής επιχείρησης προσδιορίζονται και καταγράφονται στα σχετικά έγγραφα·*
- *ακριβείς: κάθε κανόνας και απαίτηση καταγράφεται σωστά χωρίς λάθη (π.χ. συμπεριφορά που απαιτείται πριν από ένα σήμα, συναφείς με την ασφάλεια ανακοινώσεις)·*
- *συνεκτικές: οι απαιτήσεις που ισχύουν για ένα μεμονωμένο άτομο ή μια μεμονωμένη ομάδα βάσει διαφορετικών πηγών είναι συμβατές και συνεκτικές και δεν είναι αντικρουόμενες.*

Η μέθοδος καταχώρισης πληροφοριών καθορίζεται στους σχετικούς εσωτερικούς κανόνες μέσω του κατάλληλου διαύλου επικοινωνίας.

Στα προγράμματα κατάρτισης προσδιορίζεται ο τρόπος διαχείρισης της επικοινωνίας και ο τρόπος ενσωμάτωσης των δεξιοτήτων επικοινωνίας στο σύστημα διαχείρισης επάρκειας.

Στη μέθοδο αναφοράς προβλημάτων που επιτρέπει στο προσωπικό να αναφέρει προβλήματα ασφάλειας στο πλαίσιο της πολιτικής της «δίκαιης νοοτροπίας» εξηγείται πώς αναλύεται και αξιολογείται αυτή η ανατροφοδότηση ώστε οι λανθάνουσες βλάβες των συστημάτων να εντοπίζονται και να εξετάζονται στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου. Η μέθοδος περιλαμβάνει επίσης τον τρόπο με τον οποίο παρέχεται στο προσωπικό η ανατροφοδότηση σχετικά με τις αναφορές.

Η διαδικασία στην οποία διευκρινίζονται τα διαφορετικά είδη συνεδριάσεων και τα σχετικά αποτελέσματα (π.χ. πρακτικά συνεδριάσεων, σημειώσεις...) αποδεικνύει τον τρόπο διαχείρισης της επικοινωνίας για την ασφάλεια τόσο στα ανώτερα όσο και στα κατώτερα κλιμάκια της εταιρείας.

4.4.6 Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί ότι χρησιμοποιούνται τεχνικές και μέθοδοι ώστε ο οργανισμός να είναι συνεχώς ενημερωμένος σε θέματα ελέγχου των κινδύνων και ελέγχου των δεδομένων για την αναζήτηση ευκαιριών ή απειλών.

Να ελεγχθεί ότι υπάρχει μέθοδος για την παρακολούθηση της χρήσης τυπικών πληροφοριών.

Βασικά ζητήματα κατά την εποπτεία είναι πόσο επικαιροποιημένες είναι οι πληροφορίες και αν λαμβάνονται εγκαίρως από το **σύνολο** του σχετικού προσωπικού, π.χ. το προσωπικό νυχτερινής βάρδιας ή το προσωπικό που εργάζεται μακριά από τις κύριες βάσεις του οργανισμού.

4.5 Τεκμηριωμένες πληροφορίες

4.5.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.5.1. Τεκμηρίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας

4.5.1.1. Υφίσταται περιγραφή του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, η οποία περιλαμβάνει:

- (a) ταυτοποίηση και περιγραφή των διαδικασιών και των δραστηριοτήτων που συνδέονται με την ασφάλεια των σιδηροδρομικών λειτουργιών, καθώς και των σχετιζόμενων με την ασφάλεια καθηκόντων και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων (βλ. 2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες)·
- (b) αλληλεπίδραση αυτών των διαδικασιών·
- (c) διαδικασίες ή άλλα έγγραφα όπου περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο τίθενται σε εφαρμογή οι διαδικασίες·
- (d) προσδιορισμό αναδόχων, συνεργατών και προμηθευτών με περιγραφή του τύπου και της έκτασης των παρεχόμενων υπηρεσιών·
- (e) προσδιορισμό των συμβατικών ρυθμίσεων και άλλων επιχειρηματικών συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ του οργανισμού και άλλων μερών που προσδιορίζονται στο στοιχείο δ), οι οποίες είναι αναγκαίες για τον έλεγχο των κινδύνων ασφάλειας του οργανισμού και των κινδύνων που συνδέονται με την προσφυγή σε αναδόχους·
- (f) παραπομπή στις τεκμηριωμένες πληροφορίες που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό.

4.5.1.2. Ο οργανισμός διασφαλίζει ότι η ετήσια έκθεση ασφάλειας υποβάλλεται στη σχετική αρμόδια εθνική αρχή ασφάλειας (ή αρχές) σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798, η οποία περιλαμβάνει:

- (a) σύνοψη των αποφάσεων που σχετίζονται με το επίπεδο σημασίας των σχετικών με την ασφάλεια μεταβολών, καθώς και επισκόπηση των σημαντικών μεταβολών σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 402/2013·
- (b) τους στόχους του οργανισμού στον τομέα της ασφάλειας για το/τα επόμενο/-α έτος/-η και τον τρόπο με τον οποίο οι σοβαροί κίνδυνοι ασφάλειας επηρεάζουν τον καθορισμό αυτών των στόχων ασφάλειας·
- (c) τα αποτελέσματα της εσωτερικής διερεύνησης ατυχήματος/περιστατικού (βλ. 7.1. Διδάγματα από ατυχήματα και περιστατικά) και άλλες δραστηριότητες παρακολούθησης (βλ. 6.1. Παρακολούθηση, 6.2. Εσωτερικός έλεγχος και 6.3. Επανεξέταση από τη διοίκηση), σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1078/2012 της Επιτροπής·
- (d) λεπτομέρειες της προόδου στην αντιμετώπιση των συστάσεων των εθνικών φορέων διερεύνησης που εκκρεμούν (βλ. 7.1. Διδάγματα από ατυχήματα και περιστατικά)·
- (e) τους δείκτες ασφάλειας του οργανισμού που έχουν καθορισθεί για την αξιολόγηση των επιδόσεων ασφάλειας του οργανισμού (βλ. 6.1. Παρακολούθηση)·
- (f) κατά περίπτωση, τα συμπεράσματα της ετήσιας έκθεσης του συμβούλου ασφάλειας, όπως προβλέπεται στον RID, σχετικά με τις δραστηριότητες του οργανισμού που αφορούν τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων.

4.5.2. Παραγωγή και επικαιροποίηση

4.5.2.1. Ο οργανισμός εξασφαλίζει ότι κατά την παραγωγή και την επικαιροποίηση τεκμηριωμένων πληροφοριών σχετικών με το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας χρησιμοποιούνται κατάλληλοι μορφότυποι και μέσα.

4.5.3. Έλεγχος τεκμηριωμένων πληροφοριών

4.5.3.1. Ο οργανισμός ελέγχει τις τεκμηριωμένες πληροφορίες που σχετίζονται με το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας, και ιδίως με την αποθήκευση, τη διανομή και τον έλεγχο των μεταβολών, προκειμένου να εξασφαλίζει τη διαθεσιμότητα, την καταλληλότητα και την προστασία τους, κατά περίπτωση.

4.5.2 Σκοπός

Ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι το συνολικό σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας είναι κατάλληλο για το είδος και την έκταση των υπηρεσιών που παρέχει και είναι σε θέση να διαχειρίζεται τους κινδύνους που δημιουργούνται. Για αυτόν τον σκοπό απαιτούνται τα εξής:

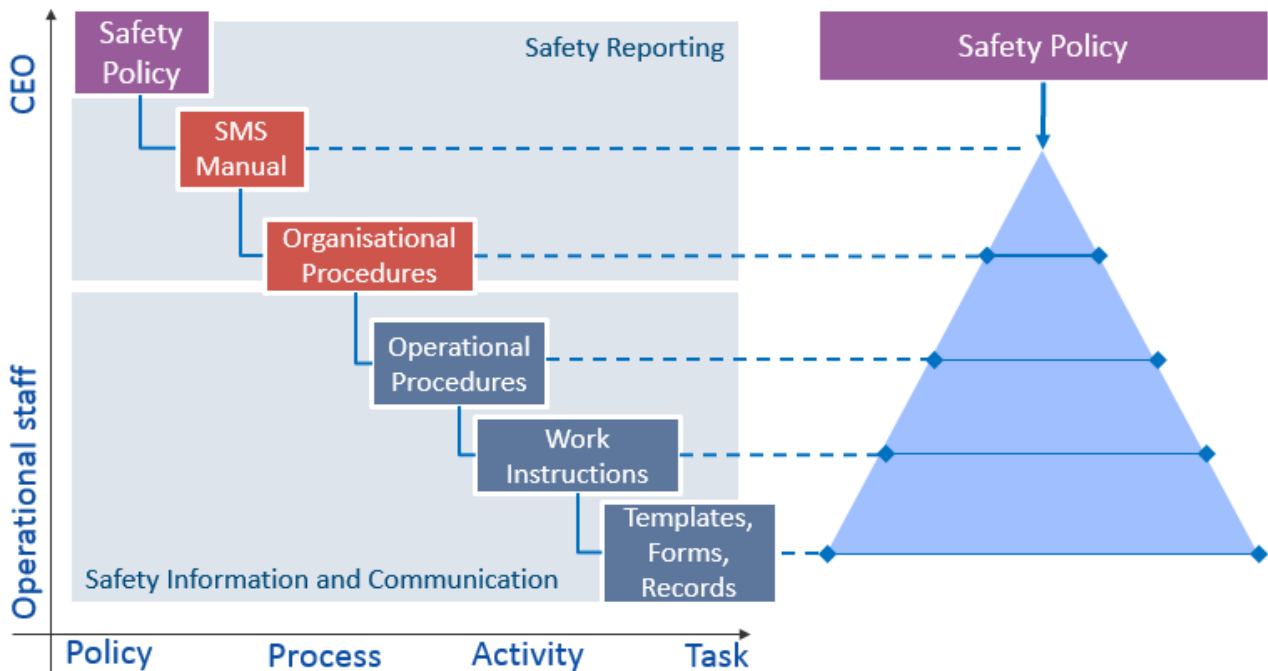
- *επεξήγηση της πολιτικής ασφάλειας, του οργανισμού του αιτούντος και των ρυθμίσεων υψηλού επιπέδου του ΣΔΑ και*
- *οι λεπτομερέστερες ρυθμίσεις που καθορίζονται παραπάνω στις απαιτήσεις, στις παραγράφους 4.5.1.1 (α) έως (στ) και 4.5.1.2 (α) έως (στ).*

Ο αιτών πρέπει επίσης να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τα έγγραφα τεκμηρίωσης του ΣΔΑ που διαθέτει, δηλαδή τον τρόπο προσδιορισμού, δημιουργίας, διατήρησης, διαχείρισης, αποθήκευσης και φύλαξης των τεκμηριωμένων πληροφοριών (δηλαδή εγγράφων και αρχείων/δεδομένων), ώστε να διασφαλίζει ότι τα εν λόγω έγγραφα τεκμηρίωσης είναι ενημερωμένα και ότι οι ορθές εκδόσεις είναι διαθέσιμες στο σχετικό προσωπικό, όταν απαιτείται.

4.5.3 Επεξηγηματική σημείωση

Οποιαδήποτε έγγραφα με τα οποία ο αιτών αποδεικνύει τη συμμόρφωση του ΣΔΑ που διαθέτει με τις ισχύουσες απαιτήσεις **[4.5.1.1 (στ)]** αποτελούν μέρος των τεκμηριωμένων πληροφοριών του ΣΔΑ.

Στο ακόλουθο **Διάγραμμα 3** απεικονίζεται μια τυπική δομή τεκμηρίωσης:

Διάγραμμα 3: Τυπική δομή τεκμηρίωσης

Αναλόγως του τόπου παροχής της υπηρεσίας, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις δύνανται να υποβάλλουν διαφορετικές εκθέσεις **(4.5.1.2)** στις ΕΑΑ των κρατών μελών στα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Γενικά, το πεδίο εφαρμογής της έκθεσης αφορά μόνο το μέρος της υπηρεσίας στο αντίστοιχο κράτος μέλος. Ωστόσο, σύμφωνα με συστάσεις του Οργανισμού, η ίδια έκθεση θα πρέπει να καλύπτει ολόκληρο τον τόπο παροχής της υπηρεσίας, καθώς αυτό θα διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ΕΑΑ που εποπτεύουν την ίδια σιδηροδρομική επιχείρηση.

Ετήσια έκθεση του συμβούλου ασφάλειας **[4.5.1.2 (στ)]**, στην περίπτωση μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων, όπως απαιτείται από την οδηγία 2008/68/ΕΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, και τον κανονισμό για τη διεθνή σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (RID). Η ετήσια έκθεση του συμβούλου ασφάλειας για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων χρησιμοποιείται επίσης για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης ασφάλειας. Ο σύμβουλος ασφάλειας πρέπει να εκπληρώνει καθορισμένα καθήκοντα, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών στην επιχείρηση που τον διόρισε σχετικά με θέματα υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος σε σχέση με τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων και την εκπόνηση απαραίτητων εκθέσεων.

Ο προσδιορισμός, ο μορφότυπος (π.χ. γλώσσα, έκδοση λογισμικού και γραφικά) και το μέσο (π.χ. έντυπο, ηλεκτρονικό) που χρησιμοποιούνται για τις τεκμηριωμένες πληροφορίες **(4.5.2.1)** εναπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια του οργανισμού. Δεν χρειάζεται να παρέχονται με τη μορφή έντυπου εγχειριδίου.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Ο έλεγχος των εγγράφων **(4.5.3.1)** καθορίζει τη μέθοδο (ή τη διαδικασία) η οποία προσδιορίζει τους εσωτερικούς ελέγχους, ιδίως την επανεξέταση και την έγκριση όσον αφορά την επάρκεια πριν από την έκδοση και τη χρήση, οι οποίοι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να εφαρμόζονται για πληροφορίες οι οποίες πρέπει να είναι τεκμηριωμένες. Διενεργείται με στόχο να προσδιοριστεί η τρέχουσα κατάσταση αναθεώρησης των εγγράφων, ώστε να αποκλείεται η χρήση μη έγκυρων ή παρωχημένων εγγράφων. Ειδικότερα, διασφαλίζει ότι:

- οι σχετικές εκδόσεις κατάλληλων εγγράφων είναι διαθέσιμες οπουδήποτε εκτελούνται εργασίες ουσιώδεις για την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
- οποιαδήποτε μη έγκυρα ή απαρχαιωμένα έγγραφα απομακρύνονται αμέσως από όλα τα σημεία έκδοσης ή χρήσης ή, σε αντίθετη περίπτωση, λαμβάνονται άλλα μέτρα κατά της ακούσιας χρήσης αυτών·
- σε οποιαδήποτε απαρχαιωμένα έγγραφα τα οποία φυλάσσονται για νομικούς σκοπούς ή για διατήρηση των γνώσεων τίθεται η δέουσα ένδειξη.

4.5.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Ο αιτών θα πρέπει να παράσχει περιγραφή του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και του τρόπου λειτουργίας του, με κατάλληλες αναφορές στις σχετικές διαδικασίες, όπου είναι απαραίτητο **[4.5.1.1 στοιχεία α) - γ)]**
- Ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει ποιοι είναι οι ανάδοχοί του, οι προμηθευτές του και οι συνεργάτες του και πώς οι σχέσεις ελέγχονται και παρακολουθούνται προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι κίνδυνος ασφαλείας τόσο του αιτούντος όσο και εκείνου με τον οποίον έχει συμβατικές σχέσεις ελέγχονται επαρκώς για να υπάρχει ασφάλεια **[4.5.1.1 στοιχεία δ), ε)]**
- Ο αιτών θα πρέπει να παρέχει τη σχετική/-ες διαδικασίες/-ες που αποδεικνύει/-ουν ότι μπορεί να ελέγχει τις τεκμηριωμένες πληροφορίες **[4.5.1.1 στοιχείο στ)]**
- Ο αιτών θα πρέπει να προσδιορίσει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες που υπάρχουν σε σχέση με συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα και τον τρόπο διαχείρισης των κινδύνων που προκύπτουν από τις δραστηριότητες του αιτούντος και άλλων **[4.5.1.1 στοιχείο α)]**
- Ο αιτών θα παράσχει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι διαθέτει ετήσια έκθεση ασφαλείας η οποία καλύπτει τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 4.5.1.2 παραπάνω (ή διαθέτει ρυθμίσεις για την εκπόνηση της εν λόγω έκθεσης) **[4.5.1.2 στοιχεία α) - στ)]**
- Ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης των εγγράφων, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο οι πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες και είναι κατάλληλες για χρήση όπου και όταν απαιτείται, τον τρόπο μεταβολής τους με ελεγχόμενο τρόπο εντός του συστήματος και τον τρόπο αποθήκευσης και διατήρησής τους έτσι ώστε να μπορούν να ανακτηθούν άμεσα. Επίσης, το σύστημα διαχείρισης των εγγράφων θα πρέπει να επιτρέπει τη φύλαξη πληροφοριών σε εγκαταστάσεις που παρέχουν κατάλληλο περιβάλλον, ώστε να ελαχιστοποιείται η φθορά ή η ζημία και να προλαμβάνεται η απώλεια. **(4.5.2.1), (4.5.3.1)**

4.5.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Περιγραφή του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και της συνολικής δομής του και σύνδεσμοι προς τα έγγραφα που υποστηρίζουν τις μεθόδους του (μη αυτόματες, οργανωτικές και επιχειρησιακές διαδικασίες, οδηγίες εργασίας). Παρά τη νέα έννοια των τεκμηριωμένων πληροφοριών, η οποία εισήχθη από τον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO), ο οργανισμός δύναται να διατηρεί την παραδοσιακή αρχιτεκτονική τεκμηρίωσης, εφόσον αυτή είναι κατάλληλη για τον απαιτούμενο σκοπό.

Συνοπτική περιγραφή του τρόπου με τον οποίο είναι δομημένα, δημοσιεύονται, διατίθενται, αρχειοθετούνται, διατηρούνται/αναθεωρούνται και καταργούνται τα διάφορα έγγραφα με αναφορά στις σχετικές διαδικασίες ελέγχου των εγγράφων.

Η διαδικασία σύνταξης της ετήσιας έκθεσής του σε συνδυασμό με αντίγραφο προηγούμενης έκδοσης, αν ο αιτών είναι νέος, υποδεικνύει την προτεινόμενη δομή της έκθεσης.

Καθορίζονται, τεκμηριώνονται και εφαρμόζονται περίοδοι φύλαξης εγγράφων και αρχείων.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Η μέθοδος ή η διαδικασία διαχείρισης των εγγράφων καλύπτει τον τρόπο επικαιροποίησης των εγγράφων κατόπιν τακτικής επανεξέτασης ή κατόπιν ατυχημάτων ή συμβάντων. Η μέθοδος ή η διαδικασία παρουσιάζει τη διαδικασία κλιμάκωσης, στην περίπτωση που δεν έχουν πραγματοποιηθεί οι συμφωνηθείσες ενημερώσεις εντός του απαιτούμενου χρονικού πλαισίου ή στην περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία σχετικά με τον τρόπο ενημέρωσης του εγγράφου.

Χρησιμοποιείται ελεγχόμενη γλώσσα (δηλαδή, χρήση σύντομων, σαφών προτάσεων και αποφυγή ορολογίας) για να ενθαρρύνεται η κοινή κατανόηση και η καλή ποιότητα των δεδομένων.

Εφόσον είναι εφικτό, ο χαρακτήρας των αλλαγών προσδιορίζεται στο έγγραφο ή σε κατάλληλα συνημμένα έγγραφα, ώστε να διευκολύνεται η επανεξέταση και η έγκρισή τους, καθώς και η κατανόησή τους από το προσωπικό.

Στη μέθοδο σχεδιασμού των διαδικασιών διευκρινίζεται πώς λαμβάνονται υπόψη οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες, παραδείγματος χάρη:

- *περιεχόμενο και συνάφεια: συνάφεια με το καθήκον που εκτελείται από το πρόσωπο, μεταξύ άλλων πώς εμπλέκονται ενεργά στον σχεδιασμό αυτών των διαδικασιών οι υπάλληλοι πρώτης γραμμής·*
- *ροή: πώς καθορίζεται η ηλεκτρονική περιγραφή των μεθόδων και των σχετικών αρμοδιοτήτων (ποιος κάνει τι), η οποία υποστηρίζεται από διαγράμματα ροής·*
- *πεδίο εφαρμογής: ενσωματώνεται ευρύτερο υποθετικό σενάριο λειτουργίας προκειμένου να διασφαλιστεί η κατανόηση των αρχικών δεδομένων και των τελικών αποτελεσμάτων για την εκτέλεση του καθήκοντος·*
- *σημεία επαφής: περιλαμβάνει εξαντλητικό προσδιορισμό και περιγραφή σημείων επαφής. Είναι σαφές τότε θα πρέπει να χρησιμοποιείται η διαδικασία και τότε παύει να είναι έγκυρη λόγω των αλλαγών που επέρχονται στο καθήκον ή στην εργασία· σαφείς κανόνες για τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας·*
- *εγκυρότητα: επικαιροποιείται και παρέχεται εγκαίρως για εκτέλεση·*
- *επάρκεια και πληρότητα: επαρκής όσον αφορά τον τρόπο εκτέλεσης της εργασίας και πλήρης όσον αφορά τις λεπτομέρειες που είναι αναγκαίες·*
- *επίγνωση: το προσωπικό κατανοεί καλά τις υφιστάμενες διαδικασίες/τους κανόνες/τις απαιτήσεις, το προσωπικό κατανοεί τους λόγους ασφάλειας για τις διαδικασίες και τον πιθανό αντίκτυπο της συμμόρφωσης για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες·*
- *δράση/αντίδραση: από τις διαδικασίες προκύπτει με σαφήνεια ποια ενέργεια αποτελεί συνέπεια της εκάστοτε επικοινωνίας και ποια είναι η αναμενόμενη αντίδραση·*
- *απόδοση σε καταστάσεις πίεσης/έκτακτης ανάγκης: οι διαδικασίες εκτελούνται εύκολα υπό την πίεση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης·*
- *ευελιξία: μέθοδοι επιτρέπουν στους υπαλλήλους να αντιδρούν με ευελιξία σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές συνέπειες·*
- *διαβούλευση με το προσωπικό: κατά την εκτέλεση των διαδικασιών ζητείται η άποψη του προσωπικού –το προσωπικό γνωρίζει καλύτερο πώς να διεκπεραιώνονται οι εργασίες– και το προσωπικό μπορεί να διατυπώνει παρατηρήσεις ή να προτείνει εναλλακτικές λύσεις·*
- *περίοδο δοκιμής: η διαδικασία υποβάλλεται σε περίοδο δοκιμής και τα αποτελέσματα αξιολογούνται πριν από την έναρξη ισχύος·*
- *αναθεώρηση: η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αξιολογείται τακτικά και η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, τους λογιστικούς ελέγχους και τα διδάγματα που αντλούνται από προγενέστερα γεγονότα. Η διαδικασία διέπεται από πνεύμα συνεχούς βελτίωσης και από την οργανωτική μάθηση*

- *διαχείριση αλλαγών: οι διαδικασίες επανεξετάζονται όταν προστίθενται νέοι εξοπλισμοί ή μέθοδοι. Η διαχείριση των αλλαγών που επέρχονται στις διαδικασίες είναι σημαντική επειδή επιτρέπει στις διαδικασίες να εναρμονίζονται με τους στόχους και τις ρυθμίσεις των εταιρειών και να διασφαλίζουν την αντιμετώπιση των σχετικών κινδύνων.*

Το προσωπικό που είναι εξουσιοδοτημένο να εγκρίνει έγγραφα για έκδοση διασφαλίζει ότι το περιεχόμενό τους είναι ακριβές και μπορεί να γίνει κατανοητό από όλους τους τελικούς χρήστες (ή αποδέκτες) για τους οποίους ισχύει.

4.5.6 Παραπομπές και πρότυπα

- [Καθοδήγηση σχετικά με τις απαιτήσεις για τεκμηριωμένες πληροφορίες του προτύπου ISO 9001:2015, ISO/TC 176/SC2/N1286](#)

4.5.7 Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί ότι οι συμβατικές ρυθμίσεις προβλέπουν την αποτελεσματική εποπτεία και τον έλεγχο των κινδύνων από τον οργανισμό (δηλαδή, κατά την εξωτερική ανάθεση υπηρεσιών).

Εξαιρετικά σημαντικό κατά τη διενέργεια της εποπτείας είναι να προσδιοριστεί η σχέση που υπάρχει πρακτικά μεταξύ των προσώπων που έχουν τον έλεγχο του συστήματος διαχείρισης εγγράφων και των προσώπων που είναι υπεύθυνα για την ενημέρωση των πληροφοριών και για τις επαφές με τα πρόσωπα που έχουν τον έλεγχο του συστήματος διαχείρισης εγγράφων. Σε αυτό ακριβώς το επίπεδο παρατηρούνται συχνά δυσλειτουργίες στον έλεγχο της τεκμηρίωσης καθώς είναι πολύ πιθανό τα δύο μέρη της μεθόδου να βρίσκονται σε δύο διαφορετικές αλυσίδες διαχείρισης. Έτσι, η σημασία του έργου επικαιροποίησης της τεκμηρίωσης μπορεί π.χ. να γίνεται αντιληπτή με διαφορετικό τρόπο με αποτέλεσμα να δημιουργούνται χρονικές αποκλίσεις κατά την ανάπτυξη και την επικαιροποίηση της τεκμηρίωσης με τους σχετικούς κινδύνους.

Η ικανότητα του προσωπικού να έχει πρόσβαση σε ενημερωμένες πληροφορίες/ενημερωμένα έγγραφα τεκμηρίωσης.

Η δομή και ο τρόπος λειτουργίας του ΣΔΑ θα πρέπει να αποτυπώνουν την πραγματική κατάσταση όσον αφορά τον τρόπο εκτέλεσης της εργασίας και δεν θα πρέπει να καλύπτουν τεχνητά τις συνήθειες και τις πρακτικές.

4.6 Ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων

4.6.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 4.6.1. Ο φορέας επιδεικνύει συστηματική προσέγγιση όσον αφορά την ενσωμάτωση του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας. Η προσέγγιση αυτή:
- (a) περιλαμβάνει την ανάπτυξη στρατηγικής και την αξιοποίηση της εμπειρογνώσιας και των αναγνωρισμένων μεθόδων στο πεδίο του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα·
 - (b) έχει ως αντικείμενο τους κινδύνους που συνδέονται με τον σχεδιασμό και τη χρήση εξοπλισμού, τα καθήκοντα, τις συνθήκες εργασίας και τις οργανωτικές ρυθμίσεις, με βάση τις ικανότητες του ανθρώπου, όπως και τα όριά του και τις επιρροές στις επιδόσεις του ανθρώπου.

4.6.2 Σκοπός

Ο αιτών καταδεικνύει ότι η χρήση μιας συστηματικής προσέγγισης σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες για την αντιμετώπιση των κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του ΣΔΑ. Η εκπλήρωση αυτών των απαιτήσεων είναι σημαντική για να μπορέσει ο αιτών να αποδείξει ότι είναι ικανός να παράσχει μια σιδηροδρομική υπηρεσία και διαθέτει ενσωματωμένα στο ΣΔΑ συστήματα ελέγχου των κινδύνων για να διαχειρίζεται τους κινδύνους που αντιμετωπίζει.

4.6.3 Επεξηγηματική σημείωση

Οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες συνδέονται με την υιοθέτηση μιας συστημικής οπτικής, στην οποία λαμβάνονται υπόψη οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ ανθρώπινων, τεχνολογικών και οργανωτικών παραγόντων. Ο οργανισμός πρέπει να εξετάζει τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες μέσω της προσέγγισης του κύκλου ζωής. Αυτή συνίσταται στον προσδιορισμό και την αντιμετώπιση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων σε δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας που συνδέονται με τους επιχειρηματικούς στόχους, τη διαχείριση, τις υπηρεσίες, τις ανθρώπινες επιδόσεις, τον σχεδιασμό των καθηκόντων και του χώρου εργασίας σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής του συστήματος, δηλαδή από την αρχική θέση σε λειτουργία έως την οριστική θέση του εκτός λειτουργίας. Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες προσδιορίζει μια συστηματική προσέγγιση για την ενσωμάτωση των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων σε δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας.

Ο οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει την αναγκαία επάρκεια στον τομέα των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων που χρειάζεται προκειμένου να υποστηρίξει τις υπηρεσιακές τους δραστηριότητες, κυρίως για τους ρόλους της ασφάλειας. Αυτό αφορά επίσης το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την ενσωμάτωση των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στην εκτίμηση κινδύνων. Εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων σημαίνει ότι το αρμόδιο προσωπικό έχει λάβει ειδική κατάρτιση, όπως ορίζεται στο σύστημα διαχείρισης επάρκειας. Επαγγελματίες εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων σημαίνει είτε ότι υπάρχει προσωπικό που έχει καταρτιστεί σε επίπεδο τέτοιο που του επιτρέπει να εκπληρώσει την απαίτηση είτε ότι υπάρχει πρόσβαση σε κάποιον ειδικό με βάση συγκεκριμένα εθνικά και/ή διεθνή πρότυπα για το θέμα αυτό. Οι μεγάλοι οργανισμοί ενδέχεται να διαθέτουν τμήμα ανθρώπινων παραγόντων με επαγγελματίες εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων που υποστηρίζουν τον οργανισμό. Οι μικροί οργανισμοί ενδέχεται να αναθέτουν σε διευθυντικά στελέχη όλων των βαθμίδων την αρμοδιότητα εντοπισμού των αναγκών για εξωτερικούς επαγγελματίες εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων, ανάλογα με την περίπτωση.

Η απαίτηση αυτή συνδέεται με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες μπορούν να αναζητηθούν στο Παράρτημα 5.

4.6.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- *Ο αιτών αναφέρει λεπτομερώς σε μια στρατηγική τον τρόπο συστηματικής ενσωμάτωσης των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων έτσι ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη στις σχετικές μεθόδους του ΣΔΑ οι κίνδυνοι που συνδέονται με την αλληλεπίδραση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, των οργανωτικών συνθηκών και της τεχνολογίας. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αιτών θα πρέπει να καταστήσει σαφές πού μπορούν να αναζητηθούν περαιτέρω λεπτομερή στοιχεία για τις σχετικές διαδικασίες ή να αναφέρει σχέδια δράσης για τη σταδιακή ενσωμάτωση/ανάπτυξη, επισημαίνοντας τις δραστηριότητες, ποιος θα έχει την ευθύνη και το χρονοδιάγραμμα **(4.6.1)***
- *Χρησιμοποιούνται τα διαθέσιμα πρότυπα σχεδιασμού βάσει του ανθρώπινου και οργανωτικού παράγοντα, και σχετικές ορθές πρακτικές. Σχετικά πρότυπα είναι π.χ. η σειρά ISO 11064 Εργονομικός σχεδιασμός κέντρων ελέγχου και η σειρά ISO 9241 Εργονομία της αλληλεπίδρασης ανθρώπου-συστήματος*
- *Μέθοδος σχεδιασμού με επίκεντρο τον χρήστη, η οποία βασίζεται σε ανθρώπινες και οργανωτικές αρχές και μεθόδους, καθώς και στη συμμετοχή των χρηστών εφαρμόζεται σε σχέση π.χ. με νέους ή τροποποιημένους σχεδιασμούς, διαδικασίες, προγράμματα κατάρτισης, φόρτο εργασίας και εργασιακό περιβάλλον που διασφαλίζει τη διά βίου ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα ενός συστήματος. Οι τελικοί χρήστες συμμετέχουν στη μέθοδο σχεδιασμού, όπως π.χ. στον ορισμό των απαιτήσεων, στη μεταγενέστερη μέθοδο ανάπτυξης και δοκιμών. Η μέθοδος σχεδιασμού με επίκεντρο τον χρήστη είναι επαναλαμβανόμενη διαδικασία που περιλαμβάνει πολλά στάδια. Διενεργούνται αναλύσεις για να γίνει κατανοητό και να προσδιοριστεί το πλαίσιο χρήσης (π.χ. ανάλυση στελέχωσης και ικανοτήτων, ανάλυση καθηκόντων και ανάλυση κινδύνων). Οι απαιτήσεις των χρηστών προσδιορίζονται με βάση αυτές τις αναλύσεις. Παρέχονται σχεδιαστικές λύσεις, στις οποίες περιλαμβάνεται ο σχεδιασμός σημείων επαφής, χώρων εργασίας, σεμιναρίων κατάρτισης, διαδικασιών και οργανισμών, προκειμένου να εκπληρώνονται οι απαιτήσεις των χρηστών. Οι αξιολογήσεις των σχεδίων γίνονται με επίσημες μεθόδους, όπως π.χ. με αναλύσεις καθηκόντων, προσομοιώσεις, εκτιμήσεις κινδύνων, αξιολογήσεις από εμπειρογνώμονες, αξιολογήσεις από χρήστες, ελέγχους και επικυρώσεις. Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία αυτή αφορά την ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στην εκτίμηση κινδύνων, την ενημέρωση, την επικοινωνία και τις τεκμηριωμένες πληροφορίες **(3.1, 4.4 και 4.5)***
- *Οι κατασκευαστές και προμηθευτές συμμετέχουν και έχουν επίγνωση της συμμετοχής των ανθρώπινων παραγόντων στον σχεδιασμό των οχημάτων (διασύνδεση ανθρώπου-μηχανής) και των συστημάτων ΤΠ, και οι αναγκαίες απαιτήσεις που προκύπτουν από τη μέθοδο που αναφέρεται αναλυτικά στο ανωτέρω σημείο περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές και στις συμβάσεις **(5.2)***
- *Οι συνεργάτες, οι προμηθευτές και οι ανάδοχοι συμμετέχουν στην προώθηση και ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων **(5.3.)***
- *Οι μέθοδοι αξιολόγησης της απόδοσης περιλαμβάνουν αρχές και μεθόδους ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, οι οποίες προέκυψαν από την εκτίμηση κινδύνων **(6)***
- *Οι μέθοδοι βελτίωσης, οι οποίες αφορούν και την έρευνα ατυχημάτων, περιλαμβάνουν αναλύσεις των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων **(7)***

4.6.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Αντίγραφο της στρατηγικής για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες, η οποία αναφέρει λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη η χρήση εμπειρογνομόνων σε θέματα ανθρώπινων

και οργανωτικών παραγόντων και σχετικών τεχνικών. Η πολιτική ασφάλειας αφορά τη στρατηγική για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες.

Ο οργανισμός πραγματοποιεί ανάλυση κινδύνων, με τη χρήση μεθόδων που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία, των επιχειρησιακών και υποστηρικτικών μεθόδων σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής τους, από τον σχεδιασμό έως την απόρριψή τους. Στην ανάλυση προσδιορίζονται όλοι οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες, οι παράγοντες που επηρεάζουν τις επιδόσεις και θα έχουν αντίκτυπο στη σιδηροδρομική ασφάλεια, καθώς και οι δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας που απαιτούνται για τον έλεγχο των κινδύνων που έχουν εντοπιστεί.

Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες παρουσιάζει τις δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας που διενεργούνται, καθώς και μια προσέγγιση για την παρακολούθηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της στρατηγικής. Η στρατηγική βασίζεται σε μια προσέγγιση πρόληψης, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει και τις απαραίτητες δραστηριότητες αντίδρασης.

Μέθοδοι για τους ανθρώπινους παράγοντες, όπως π.χ. αναλύσεις καθηκόντων και αναλύσεις χρηστικότητας χρησιμοποιούνται ως δεδομένα που λαμβάνονται υπόψη στον σχεδιασμό, τη δομή και το περιεχόμενο των διαδικασιών, ενώ στις πλήρεις προσομοιώσεις συμμετέχει το εν ενεργεία επιχειρησιακό προσωπικό με σκοπό τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών. Προσδιορίζονται δραστηριότητες για τη διαχείριση της ασφάλειας που συνδέονται με τα υποστηρικτικά καθήκοντα, τον σχεδιασμό καθηκόντων, τα επίπεδα στελέχωσης, την κατάρτιση, τον σχεδιασμό και τη χρήση εξοπλισμού, τις διαδικασίες και τα πρωτόκολλα επικοινωνίας και εξαρτώνται από τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνων.

Η στρατηγική περιλαμβάνει τον τρόπο ενσωμάτωσης ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στη μέθοδο διαχείρισης αλλαγών. Ως ενσωμάτωση των ανθρώπινων παραγόντων νοείται η μέθοδος για την ενσωμάτωση των ανθρώπινων παραγόντων και της εργονομίας στη μέθοδο σχεδιασμού του συστημάτων. Το σχέδιο ενσωμάτωσης των ανθρώπινων παραγόντων παρέχει μια συστηματική προσέγγιση για τον καθορισμό της σχέσης μεταξύ όλων των δραστηριοτήτων έργου και του τομέα των ανθρώπινων παραγόντων. Ως σχεδιασμός των ανθρώπινων παραγόντων νοείται η ενσωμάτωση χαρακτηριστικών που αφορούν τους ανθρώπους στον ορισμό, τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των συστημάτων για τη βελτιστοποίηση των επιδόσεων ανθρώπων-μηχανών υπό τις συνθήκες λειτουργίας.

Καθώς οι επιχειρησιακές μέθοδοι περιλαμβάνουν περίπλοκους κανόνες εργασίας, η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα διαχείρισης των κινδύνων που προκαλεί η κόπωση.

Υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ των αποτελεσμάτων της εκτίμησης κινδύνων, της στρατηγικής των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και των στόχων για την ασφάλεια. Οι στόχοι αυτοί περιλαμβάνουν τη σταδιακή ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, όπως π.χ. τη χαρτογράφηση της πραγματικής κατάστασης της εταιρείας, τον προσδιορισμό των κενών, την επεξεργασία σχεδίων για την ενσωμάτωση ή τη βελτίωση των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στο ΣΔΑ ώστε η μέθοδος και η σχετική τεκμηρίωση να ελέγχονται σε βάθος χρόνου.

Επεξηγείται ο τρόπος με τον οποίο η στρατηγική ή μέρος αυτής κοινοποιείται στο προσωπικό μέσω διαφορετικών μεθόδων όπως κοινοποίηση της πολιτικής για την ασφάλεια, αύξηση της ευαισθητοποίησης ή στόχοι για την ασφάλεια.

4.6.6 Παραπομπές και πρότυπα

- Wickens, C.D., Lee, J.D., Liu, Y & Gordon Becker, S.E (2004). *An Introduction to Human Factors Engineering (Εισαγωγή στον σχεδιασμό των ανθρώπινων παραγόντων)*. New Jersey: Pearson Education. ISBN-13: 978-0131837362
- Σειρά προτύπων ISO, π.χ.
- Σειρά ISO 6385:2004 Αρχές εργονομίας στον σχεδιασμό συστημάτων εργασίας

- Σειρά ISO 11064 Εργονομικός σχεδιασμός κέντρων ελέγχου
- Σειρά ISO 9241 Εργονομία της αλληλεπίδρασης ανθρώπου-συστήματος
- Σειρά ISO 10075 Αρχές εργονομίας που σχετίζονται με τον ψυχικό φόρτο εργασίας
- CENELEC - EN 50126-1 Railway Applications - The Specification and Demonstration of Reliability, Availability, Maintainability and Safety (RAMS) – Part 1: Generic RAMS Process, Chapter 5.6 (in particular § 5.6.4) (Σιδηροδρομικές εφαρμογές - Προδιαγραφή και επίδειξη αξιοπιστίας, διαθεσιμότητας, συντηρησιμότητας και ασφάλειας (RAMS) – Μέρος 1:) Γενική διαδικασία RAMS, κεφάλαιο 5.6 (ιδίως παράγραφος 5.6.4)
- EEMUA 191. Alarm systems, a guide to design, management and procurement (Συστήματα συναγερμού: οδηγός σχεδιασμού, διαχείρισης και προμήθειας)
- UIC 651 Layout of drivers' cabs in locomotives, railcars, multiple unit trains and driving trailers (Διάταξη του θαλάμου οδήγησης μηχανών έλξης, αυτοκινηταμαξών, συρμών πολλών οχημάτων και ελκόμενων οχημάτων με θάλαμο οδήγησης)
- Rail Safety & Standards Board (2008). Understanding Human Factors, a guide for the railway industry (Κατανόηση των ανθρώπινων παραγόντων: οδηγός για τον σιδηροδρομικό τομέα)

4.6.7 Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί ότι τα ζητήματα που αφορούν τους ανθρώπινους παράγοντες λαμβάνονται υπόψη στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τη διαχείριση των κινδύνων μέσω εκτίμησης των κινδύνων, διαχείρισης των μεταβολών και διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων.

Να ελεγχθεί ότι τα επιχειρησιακά έγγραφα αποτυπώνουν τη δέσμευση για τη διαχείριση των ανθρώπινων παραγόντων μέσω εργονομικού σχεδιασμού (π.χ. σχεδιασμού φιλικού προς τους χρήστες, απλής γλώσσας, γραφικών για την υποστήριξη των οδηγίων, εύκολης διαχείρισης των ενημερώσεων) για την υποστήριξη της διαχείρισης των κινδύνων.

Να ελεγχθεί ότι, κατά την παρακολούθηση των επιδόσεων, η σιδηροδρομική επιχείρηση/ο διαχειριστής υποδομής εστιάζει την ανάλυσή του στους ανθρώπινους παράγοντες ως πρωταρχική ή βασική αιτία ατυχημάτων, συμβάντων ή επικίνδυνων περιστατικών.

Να ελεγχθεί αν υπάρχουν τεκμηριωμένα παραδείγματα ληφθέντων διορθωτικών μέτρων που έχουν σχεδιαστεί για την απομάκρυνση παραγόντων που επηρεάζουν τις ανθρώπινες επιδόσεις και βλάπτουν την ασφάλεια.

Για να κάνουμε το
σιδηροδρομικό σύστημα
πιο λειτουργικό για την
κοινωνία.

5 Λειτουργία

5.1 Σχεδιασμός και έλεγχος λειτουργίας

5.1.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 5.1.1. Κατά τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την επανεξέταση των λειτουργικών του διαδικασιών, ο οργανισμός εξασφαλίζει ότι κατά τη λειτουργία:
- (a) εφαρμόζονται κριτήρια αποδοχής της επικινδυνότητας και μέτρα ασφάλειας (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων)·
 - (b) καταρτίζεται/-ονται σχέδιο/-α με σκοπό την επίτευξη των στόχων ασφάλειας (βλ. 3.2. Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός)·
 - (c) συλλέγονται πληροφορίες για τη μέτρηση του βαθμού ορθής εφαρμογής και αποτελεσματικότητας των ρυθμίσεων λειτουργίας (βλ. 6.1. Παρακολούθηση).
- 5.1.2. Ο οργανισμός διασφαλίζει ότι οι οικείες ρυθμίσεις λειτουργίας πληρούν τις σχετικές με την ασφάλεια απαιτήσεις των εφαρμοστέων τεχνικών προδιαγραφών διαλειτουργικότητας και τους σχετικούς εθνικούς κανόνες και οποιοσδήποτε άλλες συναφείς απαιτήσεις (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού).
- 5.1.3. Για τον έλεγχο των κινδύνων όταν σχετίζονται με την ασφάλεια των δραστηριοτήτων λειτουργίας (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων) λαμβάνονται υπόψη τουλάχιστον τα ακόλουθα:
- (a) ο σχεδιασμός των υφιστάμενων ή νέων διαδρομών αμαξοστοιχιών και νέων σιδηροδρομικών υπηρεσιών, καθώς και η εισαγωγή νέων τύπων οχημάτων, η ανάγκη χρηματοδοτικής μίσθωσης οχημάτων και/ή η πρόσληψη προσωπικού από τρίτους και η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη συντήρηση για λόγους λειτουργίας με τους φορείς στους οποίους έχει ανατεθεί η συντήρηση·
 - (b) η ανάπτυξη και η εφαρμογή των πινάκων ωραρίων σιδηροδρομικών δρομολογίων·
 - (c) η προετοιμασία αμαξοστοιχιών ή οχημάτων πριν τεθούν σε κίνηση, καθώς και οι έλεγχοι πριν από την αναχώρηση και η σύνθεση των αμαξοστοιχιών·
 - (d) η κυκλοφορία των αμαξοστοιχιών ή η κυκλοφορία των οχημάτων υπό διαφορετικές συνθήκες λειτουργίας (κανονικές, υποβαθμισμένες και έκτακτης ανάγκης)·
 - (e) η προσαρμογή της λειτουργίας σε αιτήματα για παύση λειτουργίας και η κοινοποίηση επαναφοράς σε λειτουργία που εκδίδουν οι φορείς στους οποίους έχει ανατεθεί η συντήρηση·
 - (f) οι εγκρίσεις θέσης οχημάτων σε κίνηση·
 - (g) εύχρηστες διεπαφές των θαλάμων οδήγησης αμαξοστοιχιών και των κέντρων ελέγχου αμαξοστοιχιών με τον εξοπλισμό που χρησιμοποιεί το προσωπικό συντήρησης.
- 5.1.3 Για τον έλεγχο των κινδύνων όταν σχετίζονται με την ασφάλεια των δραστηριοτήτων λειτουργίας (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων) λαμβάνονται υπόψη τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- (a) ο προσδιορισμός των ασφαλών ορίων μεταφοράς στον σχεδιασμό της κυκλοφορίας και τον έλεγχο με βάση τα χαρακτηριστικά σχεδιασμού της υποδομής·
- (b) ο προγραμματισμός της κυκλοφορίας, καθώς και των πινάκων δρομολογίων και της εκχώρησης χρονοδιαδρόμων αμαξοστοιχιών·
- (c) η διαχείριση της κυκλοφορίας σε πραγματικό χρόνο σε κανονική κατάσταση και σε καταστάσεις υποβαθμισμένης λειτουργίας με την εφαρμογή κυκλοφοριακών περιορισμών στη χρήση και τη διαχείριση των διακοπών κυκλοφορίας·
- (d) ο καθορισμός των όρων για την εκτέλεση έκτακτων αποστολών.

5.1.4. Για τον έλεγχο της κατανομής αρμοδιοτήτων εφόσον σχετίζονται με την ασφάλεια των δραστηριοτήτων λειτουργίας, ο οργανισμός προσδιορίζει αρμοδιότητες για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία του σιδηροδρομικού δικτύου και καθορίζει στο αρμόδιο προσωπικό του τον τρόπο κατανομής των αντίστοιχων καθηκόντων που επηρεάζουν την ασφαλή εκτέλεση όλων των υπηρεσιών (βλ. 2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες) και άλλων εξωτερικών ειδικευμένων μερών, κατά περίπτωση (βλ. 5.3. Ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές).

5.1.4 Για τον έλεγχο της κατανομής αρμοδιοτήτων εφόσον σχετίζονται με την ασφάλεια των δραστηριοτήτων λειτουργίας, ο οργανισμός προσδιορίζει αρμοδιότητες για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία του σιδηροδρομικού δικτύου και καθορίζει στο αρμόδιο προσωπικό του τον τρόπο κατανομής των αντίστοιχων καθηκόντων που επηρεάζουν την ασφαλή εκτέλεση όλων των υπηρεσιών (βλ. 2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες) και άλλων εξωτερικών ειδικευμένων μερών, κατά περίπτωση (βλ. 5.3. Ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές).

5.1.5. Για τον έλεγχο των πληροφοριών και της επικοινωνίας όταν σχετίζονται με την ασφάλεια των δραστηριοτήτων λειτουργίας (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία), το αρμόδιο προσωπικό (π.χ. πληρώματα αμαξοστοιχιών) ενημερώνεται για τα λεπτομερή στοιχεία τυχόν συγκεκριμένων συνθηκών μετακίνησης, καθώς και για σχετικές μεταβολές που ενδέχεται να ενέχουν κίνδυνο, προσωρινούς ή μόνιμους περιορισμούς λειτουργίας (π.χ. λόγω του ειδικού τύπου οχημάτων ή συγκεκριμένων διαδρομών) και για τους όρους εκτέλεσης εξαιρετικών αποστολών, κατά περίπτωση.

5.1.5 Για τον έλεγχο των πληροφοριών και της επικοινωνίας όταν σχετίζονται με την ασφάλεια των δραστηριοτήτων λειτουργίας (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία), το αρμόδιο προσωπικό (π.χ. υπεύθυνοι σηματοδότησης) ενημερώνεται για τα λεπτομερή στοιχεία συγκεκριμένων απαιτήσεων διαδρομής αμαξοστοιχιών και κίνησης οχημάτων, καθώς και για σημαντικές μεταβολές που ενδέχεται να ενέχουν κίνδυνο, προσωρινούς ή μόνιμους περιορισμούς λειτουργίας (π.χ. λόγω συντήρησης των γραμμών) και τους όρους εκτέλεσης εξαιρετικών αποστολών, κατά περίπτωση.

5.1.6. Για τον έλεγχο της επάρκειας, όταν σχετίζεται με την ασφάλεια των δραστηριοτήτων λειτουργίας (βλ. 4.2. Επάρκεια), ο οργανισμός διασφαλίζει για το προσωπικό του, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (βλ. 1.: Πλαίσιο του οργανισμού):

- (a) συμμόρφωση με την εκπαίδευση και τις οδηγίες εργασίας και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, όταν απαιτείται·
- (b) ειδική εκπαίδευση σε περίπτωση αναμενόμενων μεταβολών που επηρεάζουν την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του ή την ανάθεση καθηκόντων του·
- (c) λήψη κατάλληλων μέτρων μετά από ατυχήματα και περιστατικά.

5.1.2 Σκοπός

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει σχετικές μεθόδους για τη διαχείριση των κινδύνων που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία μέσω του ΣΔΑ, διασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι το προσωπικό κατανοεί τους ρόλους του, τους κινδύνους που αντιμετωπίζει κατά τη λειτουργία και τα μέτρα ελέγχου που υπάρχουν διαθέσιμα, καθώς και ότι έχει την κατάλληλη επάρκεια και κατάρτιση για τη διαχείρισή των εν λόγω κινδύνων σύμφωνα με τα έγγραφα τεκμηρίωσης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.

Ο αιτών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα οχήματα ή οι υποδομές λειτουργούν με ασφάλεια, σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις υπό διάφορες συνθήκες λειτουργίας (δηλαδή κανονική λειτουργία, έκρυθμη κατάσταση και κατάσταση έκτακτης ανάγκης), συμπεριλαμβανομένης επίσης της χρήσης περιουσιακών στοιχείων για σκοπούς δοκιμών (π.χ. δοκιμή της συμπεριφοράς λειτουργίας οχημάτων πριν από τη χορήγηση έγκρισης) και σε έκτακτες περιστάσεις (π.χ. ασυνήθιστες αποστολές, όπως μεταφορά μεγάλων αδιαίρετων αντικειμένων που δεν μπορούν να μεταφερθούν με άλλα μέσα μεταφοράς, όπως δοκοί από σκυρόδεμα/δοκοί για γέφυρες κ.λπ.).

5.1.3 Επεξηγηματική σημείωση

Στα σημεία 5.1.3, 5.1.4 και 5.1.5 του νομικού κειμένου ανωτέρω όπου η απαίτηση αφορά διαχειριστές υποδομής οι ρήτρες με μαύρο χρώμα αντικαθίστανται από τις ρήτρες με [γαλάζιο](#) χρώμα.

Σύμφωνα με την [οδηγία \(ΕΕ\) 2016/798](#), οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής πρέπει να εγκαταστήσουν ΣΔΑ για να διαχειρίζονται τους κινδύνους ασφάλειας που αποτελούν εγγενές στοιχείο των σιδηροδρομικών υπηρεσιών τους. Είναι γενικά αποδεκτό στη διαχείριση της ασφάλειας ότι η ασφάλεια θα πρέπει να είναι ενσωματωμένη όσο το δυνατό περισσότερο στις συνήθεις επιχειρησιακές μεθόδους. Ο λόγος για αυτό είναι ότι, έτσι, η επιχείρηση επικεντρώνεται τόσο στην ασφάλεια όσο και σε οποιαδήποτε άλλη επιχειρησιακή μέθοδο, γεγονός που μειώνει τις συγκρούσεις μεταξύ των διαφόρων μεθόδων.

Στο έγγραφο καθοδήγησης (N360) του ISO για την υποστήριξη του παραρτήματος SL αναφέρεται ότι σκοπός του άρθρου 8 (Λειτουργία) είναι να προσδιοριστούν τα στοιχεία που πρέπει να υλοποιούνται στις δραστηριότητες του οργανισμού, ώστε να διασφαλίζεται η εκπλήρωση των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης, καθώς και η αντιμετώπιση των κινδύνων και η αξιοποίηση των ευκαιριών που αποτελούν προτεραιότητα. Επιπλέον, αναφέρεται ότι μπορούν να προβλεφθούν συμπληρωματικές απαιτήσεις (που αφορούν τον συγκεκριμένο κλάδο) σχετικά με τον σχεδιασμό και τον έλεγχο της λειτουργίας. Ειδικότερα, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν πρέπει να είναι επιβλαβείς για την επιχείρηση της εταιρείας, αλλά να παρέχουν ένα επαρκές πλαίσιο για τον έλεγχο του τρόπου διαχείρισης βασικών ζητημάτων ασφάλειας στο πλαίσιο των επιχειρηματικών μεθόδων του οργανισμού.

Έχουν προστεθεί σαφείς σύνδεσμοι μεταξύ των επιχειρησιακών απαιτήσεων και άλλων απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης (αντίστοιχων της προσέγγισης που προβλέπεται στο παράρτημα II του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2019/779](#)), ώστε να καθίσταται σαφές ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένες επιχειρησιακές απαιτήσεις όσον αφορά τις σχετικές απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης (π.χ. ο σχεδιασμός των δρομολογίων μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης αποτελεί δραστηριότητα η οποία θα πρέπει να υπόκειται σε εκτίμηση των κινδύνων). Σκοπός δεν είναι η εν λόγω προσέγγιση να είναι εξαντλητική, αλλά να εντοπίζει συγκεκριμένα ζητήματα τα οποία κρίνονται σημαντικά από τις αρχές (με βάση την πείρα τους) και τα οποία, επομένως, θα πρέπει να εξετάζονται κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων αξιολόγησης ή εποπτείας που διενεργούν. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής δεν θα πρέπει να εστιάζουν μόνο σε αυτές τις συγκεκριμένες απαιτήσεις κατά την ανάπτυξη και την εφαρμογή των ρυθμίσεων του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτουν (αγνοώντας άλλους κινδύνους ασφάλειας, παραδείγματος χάριν). Σε κάθε περίπτωση, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής πρέπει να εφαρμόζουν απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας (π.χ. εκτίμηση των κινδύνων,

παρακολούθηση, επάρκεια, πληροφορίες και επικοινωνία) σε όλες τις σχετικές επιχειρηματικές μεθόδους τους, ώστε να αποδεικνύουν ότι οι κίνδυνοι ασφάλειας ελέγχονται επαρκώς.

Η ενσωμάτωση του ΣΔΑ στις επιχειρηματικές/επιχειρησιακές μεθόδους είναι ύψιστης σημασίας και, για την επίτευξη αυτού του στόχου, ο οργανισμός πρέπει να συμμορφώνεται με τις ισχύουσες ΤΠΔ (**5.1.2**), όπως την ΤΠΔ ΔΔΚ, και με τους κοινοποιηθέντες εθνικούς κανόνες, στις περιπτώσεις που οι απαιτήσεις διασύνδεσης δεν καθορίζονται πλήρως στις ΤΠΔ. Αποδεκτά μέσα συμμόρφωσης ενδέχεται να δημοσιεύονται επίσης από το κράτος μέλος ή την αρχή του κράτους μέλους για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης με τους εθνικούς κανόνες. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, τουλάχιστον οι ακόλουθες επιχειρησιακές μέθοδοι:

- *Λειτουργία υποδομής (έλεγχος διαδρομών και εξοπλισμού υποδομής, έγκριση κινήσεων οχημάτων υπό όλες τις συνθήκες και διασφάλιση της συντήρησης της υποδομής: σύστημα(-τα) τροχιάς, ελέγχου-χειρισμού και σηματοδότησης*
- *Λειτουργία αμαξοστοιχιών (ανάπτυξη δρομολογίων και σχετικών πινάκων ωραρίων δρομολογίων, διαχείριση της προετοιμασίας των αμαξοστοιχιών, διασφάλιση της οδήγησης των αμαξοστοιχιών, συνοδεία, δοκιμή, συντήρηση και επισκευή οχημάτων)*
- *Ελιγμός (μετακίνηση οχημάτων για τη συναρμολόγηση ή αποσυναρμολόγηση μιας αμαξοστοιχίας).*

Η ΤΠΔ ΔΔΚ είναι σημαντική εν προκειμένω, καθώς καθορίζει «θεμελιώδεις αρχές λειτουργίας» (ΘΑΛ) οι οποίες θα πρέπει να αποτυπώνονται στα σχετικά μέρη του ΣΔΑ. Επομένως, η συμμόρφωση με την ΤΠΔ ΔΔΚ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απόδειξη της συμμόρφωσης με τις παραπάνω σχετικές απαιτήσεις για το ΣΔΑ.

Ο διαχειριστής υποδομής θα πρέπει να προσδιορίσει και να παράσχει συνθήκες και μέτρα για τη χρήση ενός οχήματος για δοκιμές στο δίκτυο εντός του δεδομένου χρονικού πλαισίου που προσδιορίζεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3 και το άρθρο 21 παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/797 (**5.1.2**).

Τα αρχεία ελέγχων συμβατότητας με τα δρομολόγια περιλαμβάνουν τα χαρακτηριστικά του οχήματος/της αμαξοστοιχίας που εξετάζονται με βάση τα προβλεπόμενα δρομολόγια λειτουργίας, όπως π.χ. τα πιθανά δρομολόγια παράκαμψης που προσδιορίζονται από τους διαχειριστές υποδομής (βλ. ρήτρα 4.2.2.5 της ΤΠΔ ΔΔΚ).

Τα χαρακτηριστικά των δρομολογίων λειτουργίας βασίζονται στο μητρώο υποδομής και/ή στις πληροφορίες που παρέχονται από τον διαχειριστή υποδομής.

Αν οποιοδήποτε από τα μέρη εντοπίσει προβλήματα, θα πρέπει να ληφθεί κοινή απόφαση από τη σιδηροδρομική επιχείρηση και τον διαχειριστή υποδομής.

Μια νέα σιδηροδρομική υπηρεσία [**5.1.3 στοιχείο α)**] ενδέχεται να περιλαμβάνει μεταφορά νέων ειδών εμπορευμάτων.

Ως «ασφαλή όρια» [**5.1.3 στοιχείο α)**] για τους διαχειριστές υποδομής νοούνται τόσο τα ασφαλή όρια της υλικής υποδομής, όπου αυτό είναι αναγκαίο, όσο και τα όρια ασφάλειας για την υποδομή και τον χειρισμό και τον έλεγχο, όπου απαιτούνται από τα όρια σχεδιασμού αυτής της υποδομής.

Η κίνηση των οχημάτων [**5.1.3 στοιχείο δ)**] έχει ευρύτερο νόημα από την κίνηση των αμαξοστοιχιών (δηλαδή, προγραμματισμένη κίνηση οχημάτων) και τις εγκρίσεις που παρέχονται πριν από την αναχώρηση των αμαξοστοιχιών. Μπορεί να περιλαμβάνει επίσης την ανάκτηση μιας αμαξοστοιχίας που έχει παρουσιάσει βλάβη, την κίνηση μηχανημάτων συντήρησης των σιδηροτροχιών ή τη μη προγραμματισμένη αντικατάσταση ενός οχήματος αμαξοστοιχίας με ζημία, πριν από την αναχώρηση της αμαξοστοιχίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 1.1 του φυλλαδίου 502-1 της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων (UIC), προτείνεται ο ακόλουθος ορισμός του όρου «έκτακτες αποστολές» (**5.1.5**): «Μια αποστολή θεωρείται έκτακτη αν οι εξωτερικές διαστάσεις, το βάρος ή τα χαρακτηριστικά της σε σχέση με τον σταθερό εξοπλισμό ή τη φορτάμαξα μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης που ασχολείται με τη μεταφορά προκαλεί ιδιαίτερες δυσκολίες και, επομένως, μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνο υπό ειδικές τεχνικές ή λειτουργικές συνθήκες». Η

ΤΠΔ ΔΔΚ ορίζει την έκτακτη μεταφορά ως εξής: «Όχημα και/ή το φορτίο που μεταφέρει, το οποίο λόγω κατασκευής/σχεδιασμού, διαστάσεων ή βάρους δεν εκπληρώνει τις παραμέτρους του δρομολογίου και χρειάζεται ειδική έγκριση για τη μετακίνηση και πρέπει ενδεχομένως να συντρέχουν ειδικές συνθήκες σε τμήμα ή στο σύνολο του ταξιδιού».

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2019/779](#) προβλέπεται η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη συντήρηση των οχημάτων για επιχειρησιακούς σκοπούς [5.1.3 στοιχείο α)]. Στις εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνεται το χρονοδιάγραμμα συντήρησης και οι περιορισμοί που εκδίδει ο ΥΣΦ κατά τη διάρκεια της συντήρησης (βραχυπρόθεσμος σχεδιασμός).

Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία στην ανάπτυξη και την εφαρμογή των πινάκων ωραρίων σιδηροδρομικών δρομολογίων [5.1.3 στοιχείο δ)], ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει τον τρόπο με τον οποίο έχει διαχειριστεί μέσω της εκτίμησης των κινδύνων τον κίνδυνο που προκαλείται από τη δραστηριότητα εντός του οργανισμού του και στα σημεία διασύνδεσης με άλλους φορείς. Για παράδειγμα, ότι έχει λάβει υπόψη:

- τον επιπρόσθετο φόρτο εργασίας του προσωπικού σηματοδότησης, όταν αυξάνεται ο αριθμός των αμαξοστοιχιών σε ορισμένες περιπτώσεις·
- τις κατάλληλες επιχειρησιακές συμφωνίες με τον σχετικό ή τους σχετικούς διαχειριστές υποδομής για τη διακοπή κυκλοφορίας, την ανάκτηση, την ανταλλαγή πληροφοριών και όλες τις άλλες υπηρεσίες που θεωρούνται απαραίτητες·
- τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τη συντήρηση των σιδηροτροχιών, όταν οι συρμοί λειτουργούν 24 ώρες το 24ωρο.

Ο οργανισμός εφαρμόζει μέθοδο προληπτικής εκτίμησης κινδύνων, η οποία επιτρέπει τον προσδιορισμό των κινδύνων για τις σιδηροδρομικές του δραστηριότητες, μεταξύ άλλων των κοινών κινδύνων των σημείων διασύνδεσης και των κινδύνων που απορρέουν από ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες (βλ. επίσης 3.1). Επίσης, περιορίζει τον κίνδυνο της υπερβολικής εξάρτησης από τις κληροδοτημένες διαδικασίες ή τους κληροδοτημένους κανόνες.

Ο οργανισμός εφαρμόζει κριτήρια αποδοχής κινδύνων προκειμένου να κρίνει αν οι υφιστάμενες ενέργειες είναι επαρκείς για να διατηρηθούν ή να περιοριστούν οι κίνδυνοι σε φυσιολογικό επίπεδο ή αν πρέπει να καθοριστούν νέες ενέργειες. Στη συνέχεια, ο οργανισμός ενσωματώνει τις επιχειρησιακές του δραστηριότητες και τη συμμόρφωσή του με τις ΤΠΔ στον βαθμό που αυτές αφορούν υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στη μέθοδο παρακολούθησης (βλ. την ενότητα 6 που ακολουθεί **Αξιολόγηση επιδόσεων**).

Οι άνθρωποι και οργανωτικοί παράγοντες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον επιχειρησιακό σχεδιασμό για τη συνεχή βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας σε σχέση, παραδείγματος χάριν, με τον φόρτο εργασίας, το περιβάλλον εργασίας (φυσικό και ψυχοκοινωνικό), τις εργασιακές μεθόδους κ.λπ. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι οι συνέπειες των αλλαγών ή των ρυθμίσεων δεν έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις ανθρώπινες επιδόσεις ή την οργανωτική ασφάλεια.

5.1.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Πληροφορίες που δείχνουν ότι, κατά τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την επανεξέταση των επιχειρησιακών μεθόδων του, ο αιτών σχεδιάζει την επίτευξη των στόχων ασφάλειας, εφαρμόζει μέτρα εκτίμησης των κινδύνων και παρακολουθεί τα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων αναφορών σχετικά με πηγές στις οποίες μπορούν να αναζητηθούν επιπρόσθετες πληροφορίες για τις διαδικασίες [5.1.1 στοιχείο α)-γ)]

- Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο οργανισμός έχει επίγνωση και εκπληρώνει πραγματικά όλες τις κατηγορίες υποχρεωτικών απαιτήσεων ασφάλειας οι οποίες ισχύουν για τη λειτουργία του και περιγράφει συνοπτικά τον τρόπο με τον οποίο το ΣΔΑ διασφαλίζει τη συμμόρφωση με αυτές·
- Πληροφορίες που δείχνουν ότι ο αιτών διασφαλίζει τη συμμόρφωση των ρυθμίσεων που αφορούν τη λειτουργία του με τις ισχύουσες απαιτήσεις (νομοθεσία, πρότυπα κ.λπ.)· **(5.1.2)**
- Στο πλαίσιο της έγκρισης τύπου οχήματος και/ή της έγκρισης οχήματος για διάθεση στην αγορά, ο διαχειριστής υποδομής είναι σε θέση να προσδιορίσει και να παράσχει **(5.1.2)**:
 - τις επιχειρησιακές συνθήκες που απαιτούνται για τη χρήση του οχήματος για δοκιμές στο δίκτυο, με βάση τις πληροφορίες που παρέχει ο αιτών για την έγκριση·
 - οποιαδήποτε απαραίτητα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην υποδομή προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφαλής και αξιόπιστη λειτουργία κατά τη διάρκεια των δοκιμών στο δίκτυο· και/ή
 - οποιαδήποτε απαραίτητα μέτρα στις εγκαταστάσεις της υποδομής για την εκτέλεση των δοκιμών στο δίκτυο.
- Για τον έλεγχο πριν από τη χρήση εγκριθέντων οχημάτων (άρθρο 23 παράγραφος 1 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/797](#)) και ιδίως τον έλεγχο συμβατότητας διαδρομής (άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο α) της [οδηγίας \(ΕΥ\) 2016/797](#)) η σιδηροδρομική επιχείρηση, στο πλαίσιο του ΣΔΑ, μπορεί να προσδιορίσει και να παρέχει **(5.1.3 (α))** αποδεικτικές διαδικασίες και αρχεία που αποδεικνύουν ότι το όχημα είναι συμβατό με τη διαδρομή που πρόκειται να εξυπηρετεί και έχει ενταχθεί με ορθό τρόπο στη σύνθεση του συρμού (βλ. επίσης ρήτρα 4.2.2.5 της ΤΠΔ ΔΔΚ).
- Αποδεικτικά στοιχεία της συμμόρφωσης των εγγράφων τεκμηρίωσης της λειτουργίας με τις απαιτήσεις για τη διαχείριση της λειτουργίας (και της συντήρησης) στα οργανωτικά και φυσικά όρια, π.χ. στα σημεία οργανωτικής, τεχνικής και επιχειρησιακής διασύνδεσης με παρακείμενη υποδομή, σε συνοριακούς σταθμούς, σε σημεία αλληλεπίδρασης με άλλες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή διαχειριστές υποδομής κ.λπ· **(5.1.2)**
- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης των κινδύνων που προκύπτουν από τις επιχειρησιακές δραστηριότητες μέσω της μεθόδου εκτίμησης των κινδύνων και την κάλυψη των στοιχείων που καθορίζονται στις ανωτέρω απαιτήσεις, μεταξύ άλλων για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες· **[5.1.3 στοιχεία α) - ζ)]**
- Στοιχεία που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση του υπεύθυνου για τη συντήρηση φορέα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#)· **[5.1.3 στοιχείο στ)]**
- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης των αρμοδιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της αρμοδιότητας διαχείρισης των κινδύνων που προκαλούνται από την κόπωση, για την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων· **(5.1.4)**
- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός διαχειρίζεται τις πληροφορίες και την επικοινωνία για την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων· **(5.1.5)**
- Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας και τις σχετικές διαδικασίες, καθώς και για τον τρόπο σύνδεσής τους με συγκεκριμένες οδηγίες εργασίας ή εκτέλεσης καθηκόντων για τη διατήρηση της ασφάλειας των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων· **(5.1.6)**
- Στοιχεία που αποδεικνύουν την ενημέρωση των εγγράφων τεκμηρίωσης της λειτουργίας (διαδικασίες, οδηγίες εργασίας κ.λπ.) όταν και όπου είναι αναγκαίο. **(βλ. επίσης 4.5.3)**

5.1.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Κατάλογος των υποχρεωτικών απαιτήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ΤΠΔ) και του τρόπου συμμόρφωσης με αυτές **(βλ. επίσης 2)**.

Εξήγηση του τρόπου διαχείρισης των επιχειρησιακών κινδύνων μέσω της μεθόδου εκτίμησης των κινδύνων και του τρόπου με τον οποίο διασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων επιχειρησιακής ασφάλειας. Παρέχονται σύνδεσμοι προς σημεία στα οποία μπορούν να αναζητηθούν σχετικές διαδικασίες.

Δήλωση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το ΣΔΕ συμβάλλει στον έλεγχο των επιχειρησιακών κινδύνων και τον τρόπο διαχείρισης της ροής πληροφοριών και επικοινωνίας, ώστε να διασφαλίζεται ο κατάλληλος έλεγχος των κινδύνων.

Λεπτομερή στοιχεία του συστήματος συντήρησης για το τροχαίο υλικό.

Λεπτομερή στοιχεία της διαδικασίας ελέγχων πριν από την αναχώρηση (ΤΠΔ ΔΔΚ) που εφαρμόζονται για να διασφαλιστεί ο έλεγχος συμμόρφωσης των εξής:

- των επιδόσεων πέδησης (κατά την προετοιμασία του δελτίου πέδησης)·
- της σύνθεσης της αμαξοστοιχίας·
- των εμπρόσθιων και οπίσθιων σημάτων·
- της κατάστασης του φορτίου και του ρυμουλκούμενου οχήματος.

Αντίγραφο της μεθόδου εντοπισμού περιπτώσεων μη συμμόρφωσης και του τρόπου με τον οποίο διασφαλίζεται ότι λαμβάνεται οποιοδήποτε απαραίτητο μέτρο, όπως μέτρα που επιφέρουν την απόσυρση του οχήματος, την αντικατάσταση εξαρτήματος/εξοπλισμού/οχήματος που εμφανίζει βλάβη/ελαττώματα ή την εφαρμογή περιορισμών στη λειτουργία.

Έγγραφο που παρουσιάζει τους τύπους οχημάτων που θα χρησιμοποιούνται σε κάθε συγκεκριμένη διαδρομή και το είδος των υπηρεσιών που θα παρέχονται και, ιδίως, τυχόν:

- περιορισμούς στη λειτουργία που οφείλονται σε συγκεκριμένους τύπους οχημάτων·
- περιορισμούς λόγω της λειτουργίας συγκεκριμένων τύπων οχημάτων σε συγκεκριμένες διαδρομές·
- επιπρόσθετες απαιτήσεις συντήρησης για συγκεκριμένες διαδρομές **(βλ. επίσης 5.2)**.

Όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις θεμελιώδεις αρχές λειτουργίας (ΘΑΛ) της ΤΠΔ ΔΔΚ, παρέχονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η σιδηροδρομική επιχείρηση μπορεί να διασφαλίσει ότι (ενδεικτικά μόνο):

- Μια αμαξοστοιχία μπορεί να λειτουργεί σε ένα συγκεκριμένο τμήμα γραμμής, μόνο αν η σύνθεση της αμαξοστοιχίας είναι συμβατή με την υποδομή (ΘΑΛ 3)

Η εν λόγω απαίτηση αφορά την επιβεβαίωση της συμβατότητας της αμαξοστοιχίας με την υποδομή που υπάρχει στη διαδρομή στην οποία σχεδιάζεται να λειτουργήσει, πριν να εγκριθεί η κίνησή της. Η συμβατότητα μεταξύ μιας αμαξοστοιχίας και της υποδομής επηρεάζεται πρωτίστως από τις διαστάσεις ενός οχήματος και οποιουδήποτε φορτίου το οποίο τοποθετείται σε αυτό· τις αποστάσεις ασφαλείας μεταξύ της αμαξοστοιχίας και της υποδομής ή μεταξύ αμαξοστοιχιών σε παρακείμενες σιδηροτροχιές (εύρος γραμμής)· την ελάχιστη απαιτούμενη ικανότητα πέδησης της αμαξοστοιχίας· το βάρος και το μήκος μιας αμαξοστοιχίας και την ικανότητα και τη δυναμικότητα της υποδομής.

Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι:

- Θα διενεργηθούν έλεγχοι πριν από την αναχώρηση για να διασφαλιστεί ότι, πριν να αρχίσει ή να συνεχίσει το ταξίδι της μια αμαξοστοιχία, οι επιβάτες, το προσωπικό και τα εμπορεύματα της αμαξοστοιχίας μεταφέρονται με ασφάλεια (ΘΑΛ 4)

Η εν λόγω απαίτηση αφορά την αμαξοστοιχία και την ετοιμότητά της για κίνηση. Περιλαμβάνει παραδείγματος χάριν: την ικανότητα πέδησης της αμαξοστοιχίας, την επιτρεπόμενη ταχύτητα της αμαξοστοιχίας, τη σύνθεση και τη σύζευξη της αμαξοστοιχίας, τον προσδιορισμό, τη φόρτωση και την ασφάλιση του φορτίου, την παροχή επαρκών πληροφοριών στο προσωπικό που προετοιμάζει και χειρίζεται την αμαξοστοιχία. Στόχος είναι η πρόληψη των συγκρούσεων και των εκτροχιασμών λόγω διαφόρων κινδύνων.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Έγγραφο που περιγράφει οποιοσδήποτε επιπρόσθετες απαιτήσεις για τη διαχείριση έκρυθμων συνθηκών (π.χ. συμβάντων στα οποία εμπλέκεται κάποιο όχημα) για το σχετικό ή τα σχετικά δίκτυα στον τόπο παροχής της υπηρεσίας.

Τα πρόσωπα που είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων καταρτίζονται για να λαμβάνουν υπόψη τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες, ενσωματώνοντας τόσο τις δυνατότητες όσο και τους περιορισμούς της ανθρώπινης απόδοσης, μεταξύ άλλων τους κινδύνους που εντοπίζονται και τα μέτρα ασφάλειας.

Πληροφορίες για την ασφάλεια που προσδιορίζονται και ακολουθούν τις αρχές των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων (βλ. ενότητα **4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία** κατωτέρω)

Σε μέθοδο για τη διαχείριση της κόπωσης η οποία εφαρμόζεται για το προσωπικό που εργάζεται με ακανόνιστο ωράριο εργασίας. Η μέθοδος αυτή βασίζεται σε μεθόδους που στηρίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία και σε επαγγελματική εμπειρογνωμοσύνη. Η μέθοδος λαμβάνει υπόψη ότι, κατά την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση των κινδύνων που προκαλούνται από την κόπωση, πρέπει να εξετάζεται μια σειρά παραγόντων. Το πρόγραμμα διαχείρισης της κόπωσης περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και τον έλεγχο του περιβάλλοντος εργασίας και των εργασιακών καθηκόντων, ώστε να ελαχιστοποιούνται, στο μέτρο του εφικτού, οι επιπτώσεις της κόπωσης στην εγρήγορση και τις επιδόσεις του εργατικού δυναμικού, με τρόπο κατάλληλο βάσει του επιπέδου της έκθεσης στον κίνδυνο και του χαρακτήρα της υπηρεσίας.

5.1.6 Παραπομπές και πρότυπα

- Έγγραφο N360 της Κοινής Τεχνικής Συντονιστικής Ομάδας (JTCG) του ISO για την επεξήγηση εννοιών (concept document) με σκοπό την υποστήριξη της εφαρμογής του παραρτήματος SL
- [Φυλλάδιο 502-1 της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων \(UIC\)](#)
- [Παράρτημα II της οδηγίας 2008/68/EK \(RID\)](#)
- [Καθοδήγηση σχετικά με την ΤΠΔ ΔΔΚ](#)

5.1.7 Ζητήματα εποπτείας

Η εποπτεία της δραστηριότητας λειτουργίας θα πρέπει να διενεργείται δίνοντας έμφαση σε συγκεκριμένους τομείς και εξετάζοντας τους εν λόγω τομείς λεπτομερώς, ώστε να διαπιστωθεί πώς αποτυπώνονται στο υπό εποπτεία σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας του οργανισμού και αν διαθέτουν το σωστό προσωπικό στη σωστή θέση για την εκτέλεση των σωστών καθηκόντων. Με αυτόν τον τρόπο, η ΕΑΑ μπορεί να διαπιστώσει αν οι δραστηριότητες καλύπτονται στο ΣΔΑ κατά τρόπο συνολικό ή αν κάθε δραστηριότητα τελεί υπό χωριστή διαχείριση, χωρίς να συνδέεται σθεναρά με τους στόχους ασφάλειας και τη συνολική στρατηγική.

Συγκεκριμένα, κατά την εποπτεία θα πρέπει να ελέγχονται τα εξής:

- πώς το υψηλότερο επίπεδο εγγράφων ΣΔΑ μεταφράζεται σε συνεκτικές τοπικές οδηγίες που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση του κινδύνου στο επιχειρησιακό επίπεδο·
- η διαχείριση συνθηκών έκτακτης ανάγκης ή μη συνηθισμένων καταστάσεων·
- ο τρόπος διαχείρισης των συνόρων λειτουργίας/ορίων λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων διασύνδεσης με άλλα μέρη·
- οι ρυθμίσεις διαχείρισης της κόπωσης·
- η διαχείριση επικίνδυνων ουσιών·

- *οι ρυθμίσεις για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, των ρόλων και των αρμοδιοτήτων του προσωπικού του οργανισμού, όπως αναφέρεται στα κεφάλαια 1,3, 1.4 και 1.8 του κανονισμού RID, σε συνδυασμό, αν κρίνεται αναγκαίο, με οποιαδήποτε άλλη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων από αρμόδια αρχή*
- *η συμμόρφωση με τις θεμελιώδεις αρχές λειτουργίας που καθορίζονται στην ΤΠΔ ΔΔΚ.*

5.2 Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων

5.2.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 5.2.1. Ο οργανισμός διαχειρίζεται τους κινδύνους ασφάλειας που συνδέονται με τα υλικά περιουσιακά στοιχεία σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων), από τον σχεδιασμό έως την τελική διάθεση, και εκπληρώνει τις απαιτήσεις για τη χρήση του ανθρώπινου παράγοντα.
- 5.2.2. Ο οργανισμός πρέπει να:
- (a) διασφαλίζει ότι τα περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται, ενώ παράλληλα διατηρεί ασφαλή την κατάσταση λειτουργίας τους, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798, κατά περίπτωση, και το προσδοκώμενο επίπεδο επιδόσεών τους·
 - (b) διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία σε λειτουργία υπό κανονικές και υποβαθμισμένες συνθήκες·
 - (c) εντοπίζει το συντομότερο δυνατόν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις λειτουργίας πριν ή κατά τη διάρκεια λειτουργίας περιουσιακού στοιχείου, καθώς και την εφαρμογή των περιορισμών χρήσης, όταν κρίνεται σκόπιμο, ώστε να εξασφαλίζει ασφαλή κατάσταση λειτουργίας του περιουσιακού στοιχείου (βλ. 6.1. Παρακολούθηση).
- 5.2.3. Ο οργανισμός διασφαλίζει ότι οι ρυθμίσεις διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων, ανάλογα με την περίπτωση, πληρούν όλες τις βασικές απαιτήσεις που καθορίζονται στις σχετικές τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας και οποιεσδήποτε άλλες σχετικές προϋποθέσεις (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού).
- 5.2.4. Για τον έλεγχο των κινδύνων όταν σχετίζονται με την ασφάλεια των δραστηριοτήτων λειτουργίας (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων) λαμβάνονται υπόψη τουλάχιστον τα ακόλουθα:
- (a) αναγνώριση της ανάγκης συντήρησης για τη διατήρηση του περιουσιακού στοιχείου σε ασφαλή κατάσταση λειτουργίας, με βάση την προγραμματισμένη και την πραγματική χρήση του περιουσιακού στοιχείου και τα χαρακτηριστικά σχεδιασμού του·
 - (b) διαχείριση της απόσυρσης του περιουσιακού στοιχείου για συντήρηση, όταν έχουν εντοπισθεί ελαττώματα ή όταν η κατάσταση του περιουσιακού στοιχείου υποβαθμίζεται πέραν των ορίων ασφαλούς κατάστασης λειτουργίας κατά το στοιχείο α)·
 - (c) διαχείριση της επαναφοράς του περιουσιακού στοιχείου σε λειτουργία, ενδεχομένως με περιορισμούς χρήσης, μετά την παράδοσή του από τη συντήρηση, ώστε να εξασφαλίζεται ότι είναι σε ασφαλή κατάσταση λειτουργίας·
 - (d) διαχείριση του εξοπλισμού παρακολούθησης και μέτρησης, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι αρμόζει για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται.
- 5.2.5. Για τον έλεγχο των πληροφοριών και της επικοινωνίας όταν σχετίζονται με την ασφαλή διαχείριση περιουσιακών στοιχείων (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία), ο οργανισμός λαμβάνει υπόψη:
- (a) την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών εντός του οργανισμού ή με εξωτερικούς φορείς στους οποίους έχει ανατεθεί η συντήρηση (βλ. 5.3. Ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές), και ιδίως των πληροφοριών για δυσλειτουργίες, ατυχήματα και περιστατικά που σχετίζονται με την ασφάλεια, καθώς και για ενδεχόμενους περιορισμούς χρήσης του περιουσιακού στοιχείου·

- (b) την ιχνηλασιμότητα όλων των απαραίτητων πληροφοριών, καθώς και των πληροφοριών που σχετίζονται με το στοιχείο α) (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία και 4.5.3. και 4.5.3. Έλεγχος τεκμηριωμένων πληροφοριών)·
- (c) την κατάρτιση και την τήρηση αρχείων όλων των περιουσιακών στοιχείων, καθώς και τη διαχείριση των μεταβολών που επηρεάζουν την ασφάλεια των περιουσιακών στοιχείων (βλ. 5.4. Διαχείριση μεταβολών).

5.2.2 Σκοπός

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τον κύκλο ζωής των περιουσιακών στοιχείων του από τον σχεδιασμό έως την απόρριψή τους, μέσω των διαδικασιών και των ρυθμίσεων που καθορίζονται στο ΣΔΑ. Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι εφαρμόζει ανθρωποκεντρική προσέγγιση σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των περιουσιακών στοιχείων. Θα πρέπει να αναφέρει λεπτομερώς τα σημεία διασύνδεσης της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων του με διάφορα στοιχεία του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, όπως τη διαχείριση της επάρκειας, τον σχεδιασμό της λειτουργίας και την παρακολούθηση. Στόχος του αιτούντος θα πρέπει να είναι να αποδείξει ότι διαθέτει ένα αξιόπιστο σύστημα για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων, το οποίο αποτυπώνει τους κινδύνους που εγείρονται λόγω του είδους και της έκτασης των υπηρεσιών που παρέχει.

5.2.3 Επεξηγηματική σημείωση

Ως «περιουσιακό στοιχείο» (5.2) νοείται οποιοσδήποτε εξοπλισμός (σταθερός ή κινητός), δομή, λογισμικό ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο το οποίο πρέπει να συντηρείται διαχρονικά με σκοπό την παροχή μιας σιδηροδρομικής υπηρεσίας. Τα περιουσιακά στοιχεία θα διακρίνονται σε αυτά που διαχειρίζεται η σιδηροδρομική επιχείρηση (κυρίως οχήματα αλλά μεταξύ άλλων και άλλος εξοπλισμός όπως π.χ. τόννοι τροχών, προστατευτικός εξοπλισμός και προγράμματα υπολογιστών που παρέχονται για την ασφαλή συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων) και σε αυτά που διαχειρίζεται ένας διαχειριστής υποδομής (όλα τα συστατικά στοιχεία της υποδομής, όπως εξοπλισμός ελέγχου-χειρισμού/σηματοδότησης, αλλαγής σιδηροτροχιάς, παροχής ισχύος, ισόπεδες διαβάσεις, έργα πολιτικού μηχανικού, όπως γέφυρες, οδογέφυρες, σήραγγες, πλατφόρμες, ανελκυστήρες, κυλιόμενες σκάλες κ.λπ. Πλήρης κατάλογος παρέχεται στο παράρτημα I της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2012/34](#)).

Ο κύκλος ζωής ενός περιουσιακού στοιχείου περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- a) *σχεδιασμός·*
- b) *υλοποίηση (κατασκευή, εγκατάσταση, δοκιμή και θέση σε λειτουργία)·*
- c) *λειτουργία και συντήρηση·*
- d) *επισκευή, τροποποίηση και μετασκευή, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης μεταβολών·*
- e) *ανακαίνιση, οριστική θέση εκτός λειτουργίας και απόρριψη.*

Είναι σημαντικό να καταδείξει ο οργανισμός τον τρόπο με τον οποίο αποτυπώνει και τηρεί τις απαιτήσεις που αφορούν (το σύστημα και) την ασφάλεια για τα περιουσιακά στοιχεία και τον τρόπο επαλήθευσης, επικύρωσης και παρακολούθησης των εν λόγω απαιτήσεων.

Αν η συντήρηση ανατίθεται σε τρίτους, ο οργανισμός είναι υπεύθυνος να προσδιορίζει και να παρακολουθεί τη συμμόρφωση των επιδόσεων του περιουσιακού στοιχείου με τα καθορισμένα πρότυπα του οργανισμού.

Μόλις υπάρξουν μέθοδοι για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με κρίσιμα για την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία, ο οργανισμός παρακολουθεί τις επιδόσεις των περιουσιακών στοιχείων με βάση αυτούς τους κινδύνους και τις προσδοκίες του.

Στην περίπτωση που είναι πιθανή η ανακαίνιση, η οριστική θέση εκτός λειτουργίας ή η απόρριψη περιουσιακών στοιχείων, ο οργανισμός θεσπίζει και τεκμηριώνει μεθόδους για τη διαχείριση οποιωνδήποτε κινδύνων που συνδέονται με τις εν λόγω δραστηριότητες.

Οι εν λόγω μέθοδοι αφορούν μόνο οργανισμούς που εκτελούν τέτοιες δραστηριότητες ή που είναι πιθανόν να το κάνουν.

Για την ανακαίνιση ενός περιουσιακού στοιχείου που πλησιάζει στο τέλος του κύκλου ζωής του, ο οργανισμός διασφαλίζει ότι το περιουσιακό στοιχείο που θα το αντικαταστήσει πληροί καθορισμένα κριτήρια επιδόσεων ασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτής της μεθόδου επανεξετάζονται όλες οι αναλύσεις ασφάλειας.

Απαιτήσεις σχετικά με τη συντήρηση **(5.2.4)** απορρέουν από τον κανονισμό ΥΣΦ, καθώς το τροχαίο υλικό αποτελεί περιουσιακό στοιχείο το οποίο θα πρέπει να διαχειρίζεται μια σιδηροδρομική επιχείρηση και, πιθανόν, ένας διαχειριστής υποδομής. Οι εν λόγω απαιτήσεις στο παράρτημα II του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2019/779](#) είναι περισσότερο συγκεκριμένες και κανονιστικές, ενώ οι ανωτέρω απαιτήσεις αφορούν κυρίως τη διασύνδεση μεταξύ του ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης ή του διαχειριστή υποδομής και του συστήματος συντήρησης του ΥΣΦ με στόχο να διασφαλιστεί ότι τα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να λειτουργούν και να συντηρούνται με ασφάλεια. Περισσότερα αναλυτικά στοιχεία διατίθενται στον κανονισμό ΥΣΦ και στον συνοδευτικό οδηγό. Η εκτίμηση κινδύνων θα πρέπει να καλύπτει επίσης τον ενδεχόμενο αντίκτυπο στην ασφάλεια οποιασδήποτε αντικατάστασης κατά τη διάρκεια συντήρησης (η οποία αποτελεί μέρος του κύκλου ζωής του περιουσιακού στοιχείου) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/797](#) και των σχετικών ΤΠΔ.

Δεν ρυθμίζονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία μέσω ΤΠΔ **(5.2.3)**. Επίσης, ακόμα και αν εφαρμόζεται μια ΤΠΔ (π.χ. ΤΠΔ για την υποδομή), ρυθμίζονται μόνο όσα ζητήματα είναι απαραίτητα για σκοπούς διαλειτουργικότητας, γεγονός που σημαίνει ότι ενδέχεται να εξακολουθούν να πρέπει να εκπληρωθούν άλλες απαιτήσεις ασφάλειας. Η συμμόρφωση με τις βασικές απαιτήσεις των σχετικών ΤΠΔ (όχι μόνο τις βασικές απαιτήσεις για την ασφάλεια) πρέπει να διατηρείται στην περίπτωση αντικατάστασης, ανακαίνισης ή αναβάθμισης.

Ο όρος «ασφαλής κατάσταση λειτουργίας» **[5.2.4 στοιχείο α)]** σημαίνει ότι το περιουσιακό στοιχείο πρέπει να χρησιμοποιείται ενός των ορίων ασφαλούς χρήσης του. Τα όρια ασφαλούς χρήσης ενδέχεται να εξελίσσονται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του συστήματος, αλλά πρέπει να καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους διαλειτουργικότητας. Ενδέχεται να εντοπίζονται ελαττώματα **[5.2.4 στοιχείο β)]** και, με βάση μια ανάλυση των πρωταρχικών αιτιών, τα όρια ασφαλούς χρήσης μπορούν να προσαρμόζονται αναλόγως. Στην περίπτωση οχημάτων, ως ασφαλή κατάσταση λειτουργίας νοείται μια ασφαλή κατάσταση κυκλοφορίας σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#).

Η διάρθρωση των περιουσιακών στοιχείων **[5.2.5 στοιχείο γ)]** περιλαμβάνει το μοναδικό αναγνωριστικό των περιουσιακών στοιχείων, τη θέση τους, οποιαδήποτε συντήρηση που έχει διενεργηθεί κ.λπ. (και όχι μόνο τη διαχείριση της διάρθρωσης των μεταβολών). Η διαχείριση της διάρθρωσης των (τεχνικών) μεταβολών ισχύει για την αντικατάσταση.

Πρέπει να ορίζεται ΥΣΦ σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#) για να διασφαλίζεται ότι τα οχήματα για τη συντήρηση των οποίων είναι υπεύθυνος ο εν λόγω ΥΣΦ είναι σε ασφαλή κατάσταση κυκλοφορίας. Δεν είναι απαραίτητο να περιγράφονται λεπτομερώς οι δραστηριότητες που εκτελεί ένας ΥΣΦ ο οποίος έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2019/779](#). Από την άλλη πλευρά, είναι απαραίτητο να αναφέρονται τα στοιχεία και οι πτυχές που καλύπτονται από το πιστοποιητικό του ΥΣΦ και ο τρόπος διαχείρισης της διασύνδεσης με τον ΥΣΦ και, ιδίως, οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ του αιτούντος και του ΥΣΦ και ο τρόπος με τον οποίο πραγματοποιείται η εν λόγω ανταλλαγή. Αν ο ΥΣΦ δεν έχει προσληφθεί απευθείας από τη σιδηροδρομική επιχείρηση αλλά αποτελεί τρίτο μέρος της σύμβασης μεταξύ του ιδιοκτήτη (ή κατόχου) οχήματος και της σιδηροδρομικής επιχείρησης,

η ανταλλαγή πληροφοριών μπορεί να διενεργείται μέσω ενδιάμεσου φορέα αλλά πρέπει σε κάθε περίπτωση να γίνεται αποτελεσματικά και εγκαίρως και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Στην περίπτωση σύμπραξης μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση παραμένει πλήρως υπεύθυνη για την ασφαλή λειτουργία της και, επομένως, για τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές της. Η χρήση από μια σιδηροδρομική επιχείρηση του πιστοποιητικού ασφάλειας της άλλης σιδηροδρομικής επιχείρησης με την οποία συνεργάζεται ως μέσο για τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με την προμήθεια υπηρεσιών συντήρησης δεν επαρκεί, αν δεν υποστηρίζεται από συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των συνεργαζόμενων σιδηροδρομικών επιχειρήσεων. Οι εν λόγω συμβατικές ρυθμίσεις πρέπει να αναπτυχθούν από κοινού και να παρακολουθούνται από κάθε εταίρο. Επίσης, αποτελούν μέρος κάθε ΣΔΑ και, επομένως, υπόκεινται στην εποπτεία των αντίστοιχων ΕΑΑ. Οι αντίστοιχες ΕΑΑ θα πρέπει να συντονίζονται για την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε ζητημάτων διασυννοριακής διασύνδεσης που ενδέχεται να έχουν προκύψει από τους συμβαλλόμενους φορείς.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Οι ανθρώπινοι παράγοντες ενσωματώνονται μέσω του κύκλου ζωής σε όλα τα συστήματα και υποσυστήματα με βάση τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνων που περιλάμβαναν ήδη ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες και τα καθορισμένα μέτρα ασφάλειας.

Στο πλαίσιο αυτό ακολουθείται προσέγγιση με επίκεντρο τον χρήστη στο στάδιο σχεδιασμού του συστήματος, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει την κατανομή καθηκόντων (ανθρώπους/μηχανές), συνεντεύξεις και αναλύσεις καθηκόντων (για κάθε επιμέρους καθήκον). Οι προδιαγραφές για τα περιουσιακά στοιχεία βασίζονται στις ανάγκες των χρηστών, μεταξύ άλλων στην απόδοση και στους περιορισμούς των χρηστών.

Τα μέτρα ασφάλειας καθορίζονται με βάση το εργασιακό περιβάλλον, τον οργανισμό και την στελέχωση, τις ομάδες και την επικοινωνία, τον σχεδιασμό των διαδικασιών (περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες και η συντήρηση του περιουσιακού στοιχείου) και τους επαρκείς πόρους που συνδέονται με το περιουσιακό στοιχείο, διασφαλίζοντας ότι οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες εξετάζονται και λαμβάνονται επαρκώς υπόψη. Τα μέτρα αυτά μπορεί να αφορούν προδιαγραφές σχετικά π.χ. με τη διάταξη του χώρου εργασίας, τον εργονομικό σχεδιασμό του εξοπλισμού (εργαλεία, μηχανήματα, υλικά), τη χρηστικότητα του εξοπλισμού, τα σχόλια που αναμένεται να υποβληθούν, την ποιότητα του εξοπλισμού, το πρόγραμμα επιθεωρήσεων/συντήρησης και την ανοχή σφαλμάτων.

5.2.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- *Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων εντός του ΣΔΑ του οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων σχετικών συνδέσμων προς άλλους τομείς, όπως η εκτίμηση κινδύνων, ο σχεδιασμός λειτουργίας, η διαχείριση μεταβολών κ.λπ. (5.2.1), (5.2.2), [5.2.5 στοιχεία α) - β)]:*

Στάδιο σχεδιασμού

- *Αποδεικτικά στοιχεία των μεθόδων και των γνωμοδοτήσεων για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων που αφορούν τα περιουσιακά στοιχεία*
- *Αποδεικτικά στοιχεία των στρατηγικών διαχείρισης των κινδύνων σε σχέση με την προμήθεια και τη θέση σε λειτουργία νέων ή τροποποιημένων περιουσιακών στοιχείων*
- *Έγγραφα τεκμηρίωσης όλων των σχετικών μεθόδων για τον σχεδιασμό και την παράδοση περιουσιακών στοιχείων*
- *μέθοδοι για τη διαχείριση των κινδύνων κατά το στάδιο του σχεδιασμού*

- Αποδεικτικά στοιχεία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται για τη διασφάλιση της ασφάλειας·
- Λεπτομέρειες των προτύπων ή άλλων πληροφοριών ασφάλειας στις οποίες βασίζεται ο σχεδιασμός και η συντήρηση του περιουσιακού στοιχείων και οποιωνδήποτε δοκιμών που έχουν διενεργηθεί για την επιβεβαίωση της συμμόρφωσης·
- Ύπαρξη εγχειριδίου ή παρόμοιου εγγράφου που περιλαμβάνει τις μεθόδους για τη λειτουργία και τη συντήρηση περιουσιακών στοιχείων και για τη διαχείριση των κινδύνων κατά το στάδιο λειτουργίας και συντήρησης·

Στάδιο υλοποίησης

- Αποδεικτικά στοιχεία των μεθόδων διαχείρισης των κινδύνων ασφάλειας, δοκιμής και επικύρωσης, τα οποία καλύπτουν την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία του περιουσιακού στοιχείου, καθώς και την επιχειρησιακή ετοιμότητά του·

Στάδιο λειτουργίας και συντήρησης

- Αποδεικτικά στοιχεία της συνεχούς συμμόρφωσης με τα πρότυπα και τις μεθόδους, καθώς και της διαχείρισης των κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί·
- Σχέδια και διαδικασίες συντήρησης περιουσιακών στοιχείων·
- Αποδεικτικά στοιχεία των δραστηριοτήτων του οργανισμού σε σχέση με τον εντοπισμό και την εξάλειψη των κινδύνων·
- Αποδεικτικά στοιχεία των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για την αναφορά και τη διαχείριση οποιωνδήποτε ζητημάτων επιδόσεων και διορθωτικών μέτρων για την ασφάλεια·
- Αποδεικτικά στοιχεία της χρήσης επιδόσεων με βάση τις τάσεις σε σχέση με την προβλεπόμενη στρατηγική διάρκεια ζωής ενός περιουσιακού στοιχείου για την παρακολούθηση των επιδόσεων και τον σχεδιασμό ανακαινίσεων·
- μέθοδοι για τον εντοπισμό σφαλμάτων και αστοχιών και για την πραγματοποίηση διορθωτικών ενεργειών·
- Διαχείριση συνθηκών έκτακτης ανάγκης ή μη συνηθισμένων καταστάσεων που ενδέχεται να επηρεάζουν την ασφάλεια των περιουσιακών στοιχείων·
- Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων λαμβάνεται υπόψη για τα περιστατικά που χρήζουν κοινοποίησης και ότι πραγματοποιείται διαχείριση των κοινών κινδύνων στα σημεία διασύνδεσης **(βλ. επίσης 3.1)**·

Ανακαίνιση, οριστική θέση εκτός λειτουργίας και απόρριψη

- Αποδεικτικά στοιχεία των μεθόδων για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με την ανακαίνιση, την οριστική θέση εκτός λειτουργίας ή την απόρριψη των περιουσιακών στοιχείων ανάλογα με την κλίμακα και τον χαρακτήρα του οργανισμού·
- Στοιχεία που αποδεικνύουν μια συστηματική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων **(5.2.1)**
- Αποδεικτικά στοιχεία της συμμόρφωσης των εγγράφων τεκμηρίωσης της λειτουργίας με τις απαιτήσεις για τη διαχείριση (της λειτουργίας και) της συντήρησης στα οργανωτικά και φυσικά όρια, π.χ. στα σημεία οργανωτικής, τεχνικής και επιχειρησιακής διασύνδεσης με παρακείμενη υποδομή, σε συνοριακούς σταθμούς, σε σημεία αλληλεπίδρασης με άλλες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή διαχειριστές υποδομής **(5.2.3)**
- Πληροφορίες που δείχνουν ότι ο αιτών αποδεικνύει τη συμμόρφωση των ρυθμίσεων που αφορούν τη συντήρηση με τις ισχύουσες απαιτήσεις (νομοθεσία, πρότυπα κ.λπ.) **(5.2.3)**
- Στην περίπτωση οχημάτων, αντίγραφο του πιστοποιητικού ΥΣΦ (το οποίο μπορεί να φέρει η σιδηροδρομική επιχείρηση ή ο φορέας στον οποίο βασίζεται η σιδηροδρομική επιχείρηση για να παρέχει υπηρεσίες συντήρησης οχημάτων, ή να τις έχει αναθέσει υπεργολαβικώς) ή (μέχρι τις 16 Ιουνίου 2022) στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το άρθρο 14 παράγραφοι 2 και 3 και το παράρτημα

III της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#) τηρείται από τον υπεύθυνο για τη συντήρηση φορά **[5.2.4 στοιχεία α)-δ)]**

Στην περίπτωση συμπράξεων μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων στο πλαίσιο των οποίων τη συντήρηση του οχήματος διενεργεί ο εταίρος:

Αποδεικτικά στοιχεία ότι εφαρμόζονται συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των εταίρων, συμπεριλαμβανομένων ρυθμίσεων για τα εξής:

- ανταλλαγή πληροφοριών, όπως περιγράφεται στο άρθρο 5 του [κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 2019/779](#):
- τεχνική υποστήριξη, κατά περίπτωση, ιδίως για κληροδοτημένα συστήματα ελέγχου, χειρισμού και σηματοδότησης·
- έλεγχος των ικανοτήτων των συνεργείων συντήρησης στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της συντήρησης·
- παρακολούθηση οχημάτων και ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών που προκύπτουν από την εν λόγω παρακολούθηση **(βλ. επίσης 6.1)**
- Στην περίπτωση περιουσιακών στοιχείων για τα οποία απαιτείται πιστοποιητικό συμμόρφωσης σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ ή τους εθνικούς κανόνες, αντίγραφο του εν λόγω πιστοποιητικού και επεξήγηση του βαθμού στον οποίο ο αιτών έχει βασιστεί στο πιστοποιητικό στο πλαίσιο του ΣΔΑ **[5.2.4 στοιχεία α) - δ)]**
- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το τμήμα του ΣΔΑ που αφορά τη διαχείριση εγγράφων λειτουργεί σε σχέση με τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που αποδεικνύουν ότι τα έγγραφα τεκμηρίωσης της συντήρησης (διαδικασίες, οδηγίες εργασίας κ.λπ.) ενημερώνονται όταν και εφόσον είναι απαραίτητο **[5.2.5 στοιχεία α) - γ)]**
- Αποδεικτικά στοιχεία της διαχείρισης της διάρθρωσης των περιουσιακών στοιχείων μέσω του κύκλου ζωής τους, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε μεθόδων διαχείρισης των μεταβολών που εφαρμόζονται για την αντιμετώπιση αναδιαρθρώσεων γραμμής βάσης **[5.2.5 στοιχείο γ)]**

5.2.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Στάδιο σχεδιασμού

Ο οργανισμός τεκμηριώνει όλες τις σχετικές συναφείς με την ασφάλεια μεθόδους και πληροφορίες που αφορούν τον σχεδιασμό και την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων μέσω της χρήσης μεθόδων διαχείρισης της διάρθρωσης (ή συστήματος διαχείρισης της διάρθρωσης). Σε αυτές περιγράφονται συνοπτικά οι τεχνικές και οργανωτικές δραστηριότητες που εδραιώνουν και διατηρούν τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Ο οργανισμός θεσπίζει και τεκμηριώνει μέθοδο για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τον σχεδιασμό της λύσης του περιουσιακού στοιχείου μέσω:

- καθορισμού των απαιτήσεων για οποιαδήποτε νέα και/ή τροποποιημένα περιουσιακά στοιχεία **(βλ. επίσης 1)** και λήψης των γνωμοδοτήσεων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών επ' αυτών **(βλ. επίσης 2.4)**·
- διαχείρισης των κινδύνων που συνδέονται με την υλοποίηση των εν λόγω μεταβολών **(βλ. επίσης 3.1)**· και
- διαχείρισης των κινδύνων που συνδέονται με την προμήθεια περιουσιακών στοιχείων και τη διαχείριση συμβάσεων κατά περίπτωση **(βλ. επίσης 3.1 και 5.3)**.

Αυτές περιλαμβάνουν αναλύσεις της ασφάλειας έναντι κινδύνων για τον εντοπισμό των τομέων που εμφανίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο αστοχίας, οι οποίες επανεξετάζονται με βάση το αρχείο καταγραφής της επικινδυνότητας του οργανισμού. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του εντοπισμού κρίσιμων για την ασφάλεια

συστημάτων και του καθορισμού βασικών δεικτών επιδόσεων με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών εντοπισμού των κινδύνων, όπως οι εξής:

- *Ανάλυση αξιοπιστίας, διαθεσιμότητας, δυνατότητας συντήρησης και ασφάλειας (RAMS) του σχεδιασμού των περιουσιακών στοιχείων (στην περίπτωση που βασικά κριτήρια επιδόσεων ασφάλειας κοινοποιούνται στους σχεδιαστές για να διασφαλιστεί ότι το περιουσιακό στοιχείο είναι κατάλληλο για τον προβλεπόμενο σκοπό)· και*
- *Ανάλυση βλαβών, επιπτώσεων και κρίσιμων στοιχείων (FMECA) και/ή συντήρηση με επίκεντρο την αξιοπιστία (RCM) για τη διαχείριση κινδύνων κατά το στάδιο σχεδιασμού και για την υποστήριξη του καθορισμού ενός σχεδίου συντήρησης.*

Η διαχείριση των εν λόγω απαιτήσεων πραγματοποιείται με βάση τα συγκεκριμένα πρότυπα και τις συγκεκριμένες μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για τον σχεδιασμό, τη συντήρηση και τη λειτουργία της σιδηροδρομικής υποδομής και του τροχαίου υλικού, όπως έχουν προσδιοριστεί από τον οργανισμό. Ο οργανισμός αποδεικνύει ότι:

- *τα κρίσιμα για την ασφάλεια συστήματα έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με προδιαγραφές λειτουργίας·*
- *υπάρχει ένα σχέδιο δοκιμών επικύρωσης και θέσης σε λειτουργία για την επιβεβαίωση της καταλληλότητας του περιουσιακού στοιχείου για τον προβλεπόμενο σκοπό και της ασφαλούς λειτουργίας και συντήρησής του· και*
- *έχουν εκπονηθεί έγγραφα τεκμηρίωσης της λειτουργίας και της συντήρησης, τα οποία περιγράφουν συνοπτικά μεθόδους για την ενημέρωση, την ανακαίνιση και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων (βλ. επίσης 4.5).*

Ο οργανισμός καταδεικνύει ότι χρησιμοποιεί κατάλληλες μεθόδους σχεδιασμού συστημάτων και μεθόδους εγγύησης της ασφάλειας (π.χ. EN50126/8/9 για πολύπλοκα συστήματα) στην προσέγγιση που εφαρμόζει για τον σχεδιασμό και την προμήθειά τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της δημιουργίας ενός «σχεδίου διαχείρισης του σχεδιασμού συστημάτων» (ΣΔΣΣ), το οποίο θα προσδιορίζει τη διαδικασία για τον εντοπισμό και την καταγραφή ενδιαφερόμενων μερών, απαιτήσεων συστήματος και αναγκών ασφάλειας.

Στάδιο υλοποίησης

Για να διασφαλιστεί η επιτυχημένη και ασφαλής υλοποίηση του περιουσιακού στοιχείου, ο οργανισμός θεσπίζει μεθόδους για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με την κατασκευή, τη δοκιμή και τη θέση του σε λειτουργία, σύμφωνα με τις μεθόδους του ΣΔΑ.

Εφαρμόζει επίσης μέθοδο για τη διαχείριση:

- *της δοκιμής, της επαλήθευσης και της επικύρωσης των απαιτήσεων συστήματος και ασφάλειας του περιουσιακού στοιχείου, η οποία μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενός «σχεδίου διαχείρισης της δοκιμής και της θέσης σε λειτουργία» ή άλλης ισοδύναμης μεθόδου· και*
- *της επιχειρησιακής ετοιμότητας του περιουσιακού στοιχείου, η οποία μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση ενός καταλόγου ελέγχου της επιχειρησιακής ετοιμότητας.*

Στάδιο λειτουργίας και συντήρησης

Ο οργανισμός έχει αναπτύξει έγγραφα τεκμηρίωσης της λειτουργίας και της συντήρησης των περιουσιακών στοιχείων τα οποία περιγράφουν συνοπτικά τις μεθόδους διαχείρισης ασφάλειας που χρησιμοποιεί για την ενημέρωση, την επανεξέταση και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων του. Περιγράφουν το πεδίο εφαρμογής των υπηρεσιών και, κατά περίπτωση, τις στρατηγικές διαχείρισης των κινδύνων που εφαρμόζει για την κάλυψη όλων των σχετικών δραστηριοτήτων.

Τα εν λόγω έγγραφα τεκμηρίωσης:

- *διασφαλίζουν τη λειτουργία και τη συντήρηση του περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με τον σχεδιασμό του·*

- προσδιορίζουν και περιλαμβάνουν όλες τις συναφείς με την ασφάλεια συνθήκες, οι οποίες προσδιορίζουν τον τρόπο με τον οποίο ενδέχεται να περιοριστεί η χρήση του περιουσιακού στοιχείου και τις συνθήκες που ισχύουν για τη χρήση του· και
- προδιαγράφουν τους συνεχείς ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται.

Η μέθοδος διάρθρωσης του σχεδιασμού και της παράδοσης των προτεινόμενων περιουσιακών στοιχείων (που περιγράφεται στο στάδιο σχεδιασμού) επεκτείνεται ώστε να καλύπτει τον πλήρη κύκλο ζωής του μέσω:

- της δημιουργίας και της τήρησης αρχείων για όλα τα περιουσιακά στοιχεία με τη δημιουργία ενός μητρώου περιουσιακών στοιχείων. Αυτό περιέχει πληροφορίες όπως το μοναδικό αναγνωριστικό των περιουσιακών στοιχείων, τη θέση τους, οποιαδήποτε συντήρηση που έχει διενεργηθεί κ.λπ.·
- της διαχείρισης εγγράφων και πληροφοριών σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με το ΣΔΑ του οργανισμού (βλ. επίσης 4.4 και 4.5)· και
- του προσδιορισμού της κρισιμότητας των περιουσιακών στοιχείων με βάση τα αποτελέσματα μιας εκτίμησης των κινδύνων ασφάλειας. Τα κρίσιμα για την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία φέρουν ειδική σήμανση στο μητρώο περιουσιακών στοιχείων.

Ο οργανισμός καταδεικνύει τον τρόπο ανάπτυξης, τήρησης και ένταξης των πληροφοριών για τα περιουσιακά στοιχεία στο αρχείο καταγραφής επικινδυνότητας που διατηρεί.

Ο οργανισμός παρακολουθεί τη διαρκή συμμόρφωση με τα πρότυπα και τις μεθόδους που έχει ορίσει, ώστε να διασφαλίζει ότι οι σιδηροδρομικές υπηρεσίες που παρέχει συνεχίζουν να είναι ασφαλείς και αποδοτικές. Για αυτόν τον σκοπό, ο οργανισμός θεσπίζει μεθόδους, προκειμένου να διασφαλίζει:

- τη λειτουργία και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τα σχετικά εγχειρίδια·
- την παρακολούθηση της κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων·
- τον κατάλληλο έλεγχο και την κατάλληλη βαθμονόμηση και συντήρηση του εξοπλισμού που απαιτείται για τη δοκιμή ή την επιθεώρηση περιουσιακών στοιχείων·
- τη διαχείριση οποιωνδήποτε κινδύνων που συνδέονται με τη λειτουργία και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τις μεθόδους διαχείρισης των κινδύνων και όλους τους νόμους για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας· και
- τη διαθεσιμότητα ανταλλακτικών για τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων, ιδίως κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων. Η εν λόγω διαθεσιμότητα μπορεί να επιτευχθεί μέσω του προσδιορισμού των αναγκών για ανταλλακτικά για τα περιουσιακά στοιχεία με βάση την κρισιμότητα των περιουσιακών στοιχείων, όπως αυτή προσδιορίζεται με τη χρήση της προσέγγισης «συντήρησης με επίκεντρο την αξιοπιστία» (RCM).

Ο οργανισμός αποδεικνύει ότι έχει σχεδιάσει τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων, έτσι ώστε:

- να εκπληρώνει απαιτήσεις που αφορούν την επάρκεια, την ικανότητα και τους πόρους·
- να καλύπτει τις ανάγκες διαχείρισης των πληροφοριών και τήρησης αρχείων·
- να παραδίδει λεπτομερή σχέδια τα οποία έχουν εκπονηθεί μέσω μιας μεθόδου βασισμένης στον κίνδυνο και τα οποία καθορίζουν τα διάφορα επίπεδα συντήρησης και τις καθορισμένες τυπικές οργανωτικές δομές, διαδικασίες και αρμοδιότητες για τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων· και
- να διασφαλίζει τη βαθμονόμηση των εργαλείων και του εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί για τη συντήρηση.

Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει συγκεκριμένα:

- «σχέδιο τεχνικής συντήρησης» (ΣΤΣ)· και
- οδηγίες εργασίας που έχουν αναπτυχθεί και ελεγχθεί με βάση το ΣΤΣ.

Ο σχεδιασμός τεκμηριώνεται και ελέγχεται με ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης της συντήρησης (βλ. επίσης 4.5).

Ο οργανισμός διαθέτει μεθόδους οι οποίες διασφαλίζουν ότι:

- όταν ορίζεται ένα όχημα ή εξοπλισμός για την εκτέλεση μιας εργασίας:
 - ελέγχεται η συμμόρφωση με την εργασία/αποστολή που θα εκτελεστεί (π.χ. τεχνική συμβατότητα κάθε τύπου τροχαίου υλικού με τις διαδρομές) κατά τον χρονοπρογραμματισμό και πριν από την αναχώρηση
 - πραγματοποιείται συντήρηση τουλάχιστον των κρίσιμων για την ασφάλεια στοιχείων σύμφωνα με το σχέδιο (προληπτική συντήρηση και συχνότητα και είδος παρεμβάσεων)
 - καθορίζονται παρεμβάσεις συντήρησης, όταν εντοπίζονται ελαττώματα ή όταν υπάρχει υπέρβαση των ορίων ασφαλούς χρήσης τους (διορθωτική συντήρηση), εκτός αν εφαρμόζονται περιορισμοί στη λειτουργία
 - λαμβάνονται απαραίτητα μέτρα το συντομότερο δυνατό μετά τον εντοπισμό της ανάγκης μεταβολής, όπως απόσυρση ή καθορισμός περιορισμών στη λειτουργία
- υπάρχουν διαθέσιμες οδηγίες εργασίας για όλες τις κρίσιμες για την ασφάλεια δραστηριότητες
- όλες οι εργασίες εγκρίνονται κατόπιν ελέγχου της συμμόρφωσης
- ελέγχονται τα έγγραφα τεκμηρίωσης σχετικά με τη συντήρηση που έχει διενεργηθεί **(βλ. επίσης 4.5)** και
- υπάρχει διαθέσιμη κατάρτιση με βάση τις ικανότητες για όλα τα κρίσιμα για την ασφάλεια συστήματα **(βλ. επίσης 4.1)**.

Υπάρχει μέθοδος/διαδικασία η οποία διασφαλίζει ότι οι περιορισμοί στη λειτουργία, είτε προσωρινοί είτε μόνιμοι (π.χ. οφειλόμενοι σε συγκεκριμένο τύπο οχήματος ή συγκεκριμένες διαδρομές):

- λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάθεση οχήματος ή εξοπλισμού για την εκτέλεση μιας εργασίας/αποστολής
- γνωστοποιούνται εγκαίρως στο προσωπικό που χειρίζεται το όχημα ή τον εξοπλισμό (π.χ. οδηγός αμαξοστοιχίας, προϊστάμενος αμαξοστοιχίας).

Ο οργανισμός αποδεικνύει ότι:

- κατανοεί τις επιδόσεις των κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων του, εντοπίζοντας τα στοιχεία που χρήζουν παρακολούθησης, μέτρησης και αναφοράς
- καθορίζει και καταγράφει τη μέθοδο και τη συχνότητα παρακολούθησης, μέτρησης, ανάλυσης και αξιολόγησης των επιδόσεων των κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων
- παρακολουθεί τις επιδόσεις βάσει των τάσεων σε σχέση με την προβλεπόμενη στρατηγική διάρκεια ζωής ενός περιουσιακού στοιχείου **(βλ. επίσης 6.1)**
- υποβάλει αναφορές για θέματα επιδόσεων με βάση το επίπεδο του κινδύνου για την ασφάλεια και κλιμακώνει ζητήματα επιδόσεων ασφάλειας, έτσι ώστε αυτά να αντιμετωπίζονται επαρκώς
- τα αποτελέσματα της παρακολούθησης χρησιμοποιούνται για την προσαρμογή του σχεδίου συντήρησης, κατά περίπτωση
- καθορίζει διαύλους για την γνωστοποίηση οποιωνδήποτε αποτελεσμάτων **(βλ. επίσης 4.4)**
- βελτιώνει τη συμμόρφωση των κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων με τα πρότυπα:
 - επανεξετάζοντας τους ελέγχους λειτουργίας και συντήρησης και αξιολογώντας τους κινδύνους μη συμμόρφωσης των περιουσιακών στοιχείων με τα προκαθορισμένα πρότυπα
 - εντοπίζοντας την πρωταρχική ή τις πρωταρχικές αιτίες ζητημάτων που αφορούν τις επιδόσεις ασφάλειας και
 - εντοπίζοντας μέτρα που ενδεχομένως να απαιτηθούν για την επαναφορά των περιουσιακών στοιχείων σε ασφαλή κατάσταση λειτουργίας
- βελτιώνει συνεχώς το ΣΔΑ εντοπίζοντας τους δυνητικούς κινδύνους και λαμβάνοντας διορθωτικά μέτρα **(βλ. επίσης 7.2)** και
- τεκμηριώνει τα σημεία στα οποία αξιοποιήθηκαν ευκαιρίες για τη μείωση ή την εξάλειψη των κινδύνων και τον τρόπο με τον οποίο επιτεύχθηκε αυτό.

Ο οργανισμός διαθέτει μεθόδους για τον εντοπισμό σφαλμάτων ή αστοχιών που ενδέχεται να εμφανιστούν στα περιουσιακά στοιχεία του και για τη διασφάλιση της εφαρμογής των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων. Οι εν λόγω μέθοδοι είναι σύμφωνες με τις διατάξεις και τα προγράμματα ή τα σχέδια συντήρησης και:

- διασφαλίζουν την κατάλληλη καταγραφή των αστοχιών και των διορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν·
- αντιμετωπίζουν κρίσιμες για την ασφάλεια αστοχίες·
- διασφαλίζουν την κατάλληλη αναφορά περιστατικών που χρήζουν κοινοποίησης· και
- συντονίζουν μη προγραμματισμένες δραστηριότητες επισκευής για συναφή με την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία.

Ο οργανισμός:

- τεκμηριώνει τη μέθοδο διαχείρισης αστοχιών·
- χρησιμοποιεί κατάλληλες τεχνικές ανάλυσης κρίσιμων για την ασφάλεια χαρακτηριστικών, όπως την «ανάλυση πρωταρχικών αιτίων» (RCA)·
- πραγματοποιεί καταγραφή αστοχιών, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει κωδικούς σφαλμάτων, τρόπους αστοχίας, αποτελέσματα, κρισιμότητα και διορθωτικά μέτρα·
- αναπτύσσει διαδικασίες για τη διαχείριση κοινών δραστηριοτήτων επισκευής· και
- καθιερώνει μέθοδο ανάδρασης για τις ομάδες σχεδιασμού ή τις τεχνικές ομάδες με σκοπό την επανεξέταση και τη βελτίωση των συστημάτων και την ελαχιστοποίηση του κινδύνου εμφάνισης αστοχιών στο μέλλον.

Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση της μεθόδου αναφοράς σφαλμάτων, ανάλυσης και λήψης διορθωτικών μέτρων (FRACAS), η οποία:

- καταγράφει τα σφάλματα που εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια της δοκιμής και της θέσης σε λειτουργία, καθώς και οποιαδήποτε σφάλματα που προέκυψαν κατά τη λειτουργία ή τη συντήρηση· και
- διαχειρίζεται τα επακόλουθα διορθωτικά μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπισή τους.

Ο οργανισμός τεκμηριώνει όλα τα σφάλματα και τα διορθωτικά μέτρα και αναθέτει σε τεχνικά ικανό άτομο τον έλεγχο οποιωνδήποτε μη προγραμματισμένων επισκευών.

Υπάρχει μέθοδος/διαδικασία που διέπει τη διαχείριση συνθηκών έκρυθμης λειτουργίας ή έκτακτης ανάγκης στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.

Ο οργανισμός έχει θεσπίσει μεθόδους για τη διαχείριση κινδύνων διασύνδεσης που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια της λειτουργίας και της συντήρησης των περιουσιακών στοιχείων του (**βλ. επίσης 3.1.1**). Αυτές καλύπτουν τα σημεία διασύνδεσης μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και μεταξύ των παραγόντων που τα χρησιμοποιούν.

Στάδιο ανακαίνισης, οριστικής θέσης εκτός λειτουργίας και απόρριψης

Ο οργανισμός κατανοεί την κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων του και, όταν αυτά επιδεινώνονται, αντιδρά αναλόγως αντικαθιστώντας ή συντηρώντας τα.

Ο οργανισμός έχει θεσπίσει σχέδιο δοκιμών επικύρωσης και θέσης σε λειτουργία για την επιβεβαίωση της καταλληλότητας του νέου περιουσιακού στοιχείου για τον προβλεπόμενο σκοπό και της ασφαλούς λειτουργίας και συντήρησής του· Αν ο οργανισμός επεκτείνει τη διάρκεια ζωής ενός υπάρχοντος περιουσιακού στοιχείου, αναζητά κατάλληλες πληροφορίες ασφάλειας, όπως ιστορικά στοιχεία, προκειμένου να διασφαλίσει ότι το περιουσιακό στοιχείο εξακολουθεί να μπορεί να χρησιμοποιείται με ασφάλεια.

Πραγματοποιείται παρακολούθηση των τάσεων με βάση τις αναμενόμενες επιδόσεις (βλ. στάδιο λειτουργίας και συντήρησης).

Κατά την απόρριψη οποιασδήποτε σιδηροδρομικής υποδομής ή τροχαίου υλικού, ο οργανισμός διαχειρίζεται καταλλήλως τους κινδύνους της απόσυρσης του περιουσιακού στοιχείου.

Διαχείριση μεταβολών σε κρίσιμα για την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία

Στις περιπτώσεις που ένας οργανισμός επιθυμεί να μεταβάλει τη γραμμή βάση της διάρθρωσης κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων, εφαρμόζει μια μέθοδο διαχείρισης των μεταβολών, ώστε να διασφαλίζει την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας, καθορίζοντας γραμμές βάσης διάρθρωσης για όλα τα κρίσιμα για την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία με σχετικό λογισμικό (είτε λογισμικά ενσωματωμένα σε υπάρχοντα συστήματα είτε ανεξάρτητα προγράμματα). Αν ένας χειριστής αλλάξει τη γραμμή βάσης της διάρθρωσης κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων, φροντίζει, όπου είναι δυνατόν:

- να διαχειρίζεται τους κινδύνους που προκύπτουν από τις μεταβολές σε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία
- να παρακολουθεί σειριακούς αριθμούς και αριθμούς μοντέλου
- να επικυρώνει λειτουργικές απαιτήσεις με βάση τις προδιαγραφές και τα μέτρα ελέγχου των κινδύνων
- να ελέγχει την έγκριση των στοιχείων της διάρθρωσης και
- να διασφαλίζει ότι η κατάσταση οποιωνδήποτε περιουσιακών στοιχείων που τελούν υπό διαχείριση της διάρθρωσης είναι ενημερωμένη.

Οι μεταβολές καθορισμένων γραμμών βάσης, συνθηκών λειτουργίας ή του προγράμματος συντήρησης κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων του οργανισμού δεν μειώνουν σε καμία περίπτωση την ασφάλεια των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.

Εφαρμογή κοινών μεθόδων ασφάλειας

Υπάρχει μέθοδος/διαδικασία παρακολούθησης που χρησιμοποιείται από τους υπεύθυνους για τη συντήρηση φορείς (ΥΣΦ) για να ελέγχεται η εφαρμογή της ΚΜΑ σχετικά με την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων και της ΚΜΑ σχετικά με την παρακολούθηση (π.χ. είτε σύμφωνα με τον νόμο και/ή σύμφωνα με συμβατικές ρυθμίσεις).

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Το μητρώο κινδύνων του οργανισμού περιλαμβάνει κινδύνους ασφάλειας για όλα τα στάδια που αποτελούν μέρος του κύκλου ζωής της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και προσδιορίζει υποκείμενες βασικές αιτίες που συνδέονται με ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες για κάθε σενάριο κινδύνου που συνδέεται με τη διαχείριση του κύκλου ζωής περιουσιακών στοιχείων.

Το πρόγραμμα του οργανισμού προσδιορίζει ένα πλαίσιο σχετικά με τον τρόπο επανεξέτασης, συμφωνίας και διεκπεραίωσης των ζητημάτων που έχουν προσδιοριστεί σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες για τη λήψη αποφάσεων καθ' όλη τη διάρκεια της μεθόδου σχεδιασμού ή διαχείρισης των μεταβολών. Το πρόγραμμα προσδιορίζει τη σχέση με άλλα μέρη που συνδέονται με τη δραστηριότητα σχεδιασμού ή μεταβολής.

Ενδεικτικά:

- Οι τελικοί χρήστες αποτελούν μέρος της ανάλυσης αναγκών: η ανάλυση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει αναλύσεις καθηκόντων και συνεντεύξεις και ορισμένοι εκπρόσωποι του προσωπικού συμμετέχουν από τα στάδια του σχεδιασμού έως το στάδιο των δοκιμών
- Υπάρχουν διαδικασίες και ειδικά μέσα που διασφαλίζουν τη σαφή επικοινωνία μεταξύ των επιχειρησιακών ομάδων και των ομάδων συντήρησης, καθώς και με τον/τους ΥΣΦ

- Οι τελικοί χρήστες συμμετέχουν επίσης στις μεθόδους διαχείρισης αλλαγών, μεταξύ άλλων και στον αυτοματισμό. Παρατηρήσεις μπορούν να κοινοποιούνται από το προσωπικό στην ομάδα έργου, και οι παρατηρήσεις αυτές αναλύονται και λαμβάνονται μέτρα βελτίωσης. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων και οι εκθέσεις για τη διαχείριση αλλαγών αποδεικνύουν σαφώς τη δέσμευση του προσωπικού και τον συνυπολογισμό των αναγκών του.
- Όλοι οι ενδιαφερόμενοι χρήστες αναγνωρίζονται ως μέρος της εκτίμησης των κινδύνων και λαμβάνουν κατάρτιση στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης επάρκειας προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το προσωπικό παραμένει επαρκές.
- Οι κατασκευαστές και οι προμηθευτές συμμετέχουν στη διαδικασία του σχεδιασμού και της διαχείρισης των μεταβολών προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι ανθρώπινοι παράγοντες λαμβάνονται δεόντως υπόψη.

Παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη χρήση του εργαλείου πληροφοριών εγρήγορσης για την ασφάλεια (SAIT)·[βλ. 5.4.3]

5.2.6 Παραπομπές και πρότυπα

- [Κατευθυντήριες οδηγίες ΣΔΑ](#)
- [Επεξηγηματικό σημείωμα ERA για την ασφαλή ενσωμάτωση](#)
- CENELEC - EN50126 Σιδηροδρομικές εφαρμογές - Η προδιαγραφή και η απόδειξη της αξιοπιστίας, της διαθεσιμότητας, της δυνατότητας συντήρησης και της ασφάλειας. Μέρος 1: Βασικές απαιτήσεις και γενική διαδικασία
- [Υπηρεσία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρομικής Ασφάλειας - Κατευθυντήριες γραμμές διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων\) \(2019\)](#)
- ISO 55000:2014 Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων – Επισκόπηση, αρχές και ορολογία
- ISO 55001:2014 Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων – Συστήματα διαχείρισης – Απαιτήσεις

5.2.7 Ζητήματα εποπτείας

Από άποψη εποπτείας, είναι σημαντικό να δίνεται έμφαση στη διαχείριση του περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του, από τον σχεδιασμό έως την απόρριψη, και όχι σε μεμονωμένες αστοχίες στη διαχείριση του περιουσιακού στοιχείου, εκτός αν αυτές έχουν άμεσες επιπτώσεις στην ασφάλεια.

Κατά την εποπτεία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο τρόπος διαχείρισης και συντήρησης υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων τα οποία προϋπήρχαν των τρεχόντων προτύπων.

Κατά την εποπτεία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη αν και πώς ο οργανισμός χρησιμοποιεί το SAIT.

5.3 Ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές

5.3.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 5.3.1. Ο οργανισμός εντοπίζει και ελέγχει τους κινδύνους ασφάλειας που απορρέουν από την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων, καθώς και από λειτουργίες ή συνεργασία με αναδόχους, συνεργάτες και προμηθευτές.
- 5.3.2. Για τον έλεγχο των κινδύνων ασφάλειας κατά την παράγραφο 5.3.1, ο οργανισμός καθορίζει κριτήρια για την επιλογή αναδόχων, συνεργατών και προμηθευτών και τις συμβατικές απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν, μεταξύ των οποίων:
- (a) τις νομικές και άλλες απαιτήσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού)·
 - (b) το επίπεδο επάρκειας που απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων που ορίζονται στη σύμβαση (βλ. 4.2. Επάρκεια)·
 - (c) τις αρμοδιότητες για τα προς εκτέλεση καθήκοντα·
 - (d) τις αναμενόμενες επιδόσεις ασφάλειας που πρέπει να τηρούνται κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης·
 - (e) τις υποχρεώσεις σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν την ασφάλεια (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία)·
 - (f) την ιχνηλασιμότητα των σχετικών με την ασφάλεια εγγράφων (βλ. 4.5. Τεκμηριωμένες πληροφορίες).
- 5.3.3. Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1078/2012, ο οργανισμός παρακολουθεί:
- (a) τις επιδόσεις ασφάλειας όλων των δραστηριοτήτων και λειτουργιών αναδόχων, συνεργατών και προμηθευτών, ώστε να εξασφαλίζει τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στη σύμβαση·
 - (b) τη γνωστοποίηση στους αναδόχους, τους συνεργάτες και τους προμηθευτές των κινδύνων ασφάλειας που ενδέχεται να επιδρούν στις λειτουργίες του οργανισμού.

5.3.2 Σκοπός

Ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι είναι σε θέση να εντοπίζει, να αξιολογεί και να ελέγχει κινδύνους που προκύπτουν από τις δραστηριότητες αναδόχων και άλλων προμηθευτών με τους οποίους διατηρεί εργασιακή σχέση. Αυτό δεν είναι απλώς ζήτημα εκτίμησης των κινδύνων και δεν απαιτείται κατάλογος όλων των κινδύνων ή των κατηγοριών σχετικών κινδύνων. Ωστόσο, ο αιτών πρέπει να αποδείξει τον τρόπο με τον οποίο έχουν σχεδιαστεί και οργανωθεί συνολικά τα συστήματα και οι διαδικασίες του, προκειμένου να διευκολύνουν τον εντοπισμό, την εκτίμηση και τον έλεγχο αυτών των κινδύνων. Μεταξύ άλλων, η σύμβαση πρέπει να ορίζει πώς ανταλλάσσονται οι σχετικές με την ασφάλεια πληροφορίες. Η χρήση συμβάσεων που έχουν συνταχθεί σωστά αποτελεί γενικά αποδεκτό τρόπο διαχείρισης των κινδύνων. Ωστόσο, ο οργανισμός εξακολουθεί να φέρει την πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση των αναδόχων και τον έλεγχο της εκπλήρωσης των καθηκόντων τους με βάση τις καθορισμένες προδιαγραφές. Η χρήση αναδόχων ή υπεργολάβων δεν σημαίνει ότι η σιδηροδρομική επιχείρηση/ο διαχειριστής υποδομής αναθέτει οποιαδήποτε από τις αρμοδιότητές που έχει να διασφαλίζει την εκτέλεση των υπηρεσιών που έχουν ανατεθεί σε τρίτους σύμφωνα με τα πρότυπα που καθορίζονται πριν από τη λειτουργία.

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει μεθόδους για τον προσδιορισμό της επάρκειας των αναδόχων και άλλων προμηθευτών και για την αξιολόγηση των επιδόσεων ασφάλειάς τους στο πλαίσιο της μεθόδου προμήθειας που εφαρμόζει.

Κάθε οργανισμός είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση της μεθόδου παρακολούθησης που καθορίζεται στην ΚΜΑ για την παρακολούθηση και για τη διασφάλιση, μέσω συμβατικών ρυθμίσεων, της παρακολούθησης των μέτρων ελέγχου των κινδύνων που εφαρμόζουν οι ανάδοχοί του σύμφωνα με την ΚΜΑ. Αν ο οργανισμός εντοπίσει οποιονδήποτε σχετικό κίνδυνο ασφάλειας που αφορά ελαττώματα ή δυσλειτουργίες τεχνικού εξοπλισμού, οφείλει, σύμφωνα με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση, να αναφέρει τους εν λόγω κινδύνους στα άλλα εμπλεκόμενα μέρη, έτσι ώστε να μπορούν να λάβουν οποιαδήποτε απαραίτητα διορθωτικά μέτρα για να εγγυηθούν την ασφάλεια του συστήματος.

5.3.3 Επεξηγηματική σημείωση

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις συμβατικές ρυθμίσεις και τις εταιρικές σχέσεις μπορούν να αναζητηθούν στο Παράρτημα 3.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Οι μέθοδοι που καθορίζονται από την εταιρεία για να ελέγχει τους κινδύνους της περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες των αναδόχων, των συνεργατών και των προμηθευτών. Οι κίνδυνοι και τα μέτρα ασφάλειας που καθορίζονται από την εταιρεία κοινοποιούνται σε αναδόχους, προμηθευτές και εταίρους και περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές κάθε είδους δραστηριότητας που ανατίθεται σε εξωτερικό φορέα. Αυτό μπορεί να αφορά και την παρακολούθηση της απόδοσης της δραστηριότητας που ανατίθεται σε εξωτερικό φορέα (βλ. ενότητα **6.1 Παρακολούθηση** κατωτέρω).

Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες μπορεί να καλύπτει σημαντικά ζητήματα σχετικά με τους αναδόχους, τους εταίρους και τους προμηθευτές.

Οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και οι ικανότητες που είναι αναγκαίες για την άσκηση των καθηκόντων που ανατίθενται σε εξωτερικούς φορείς ορίζονται σαφώς στις συμβάσεις. Οι ικανότητες αυτές είναι οι ίδιες με τις ικανότητες που περιγράφονται στο σύστημα διαχείρισης επάρκειας για το εσωτερικό προσωπικό.

Οι συμβάσεις περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης των πληροφοριών και της επικοινωνίας για την ασφάλεια προκειμένου να διασφαλίζουν το ίδιο επίπεδο ασφάλειας που περιγράφεται για τις εσωτερικές πληροφορίες και την επικοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται και η ανταλλαγή γνώσεων.

5.3.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Αποδεικτικά στοιχεία του τρόπου με τον οποίο το ΣΔΑ του οργανισμού διασυνδέεται με τα συστήματα διαχείρισης των αναδόχων και των προμηθευτών για τον έλεγχο των κινδύνων **(5.3.1)**
- Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι συμβατικές ρυθμίσεις αναπτύσσονται βάσει των αποτελεσμάτων της εκτίμησης κινδύνων **(5.3.1) (βλ. επίσης 3.1)**
- Υπάρχουν διαδικασίες που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζονται και να κοινοποιούνται οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες στους υπεργολάβους, καθώς και με τη διαχείρισή τους **(5.3.1)**
- Αποδεικτικά στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός διαχειρίζεται την τεκμηρίωση σχετικά με τους αναδόχους και τους προμηθευτές **(5.3.2 στοιχεία α) - δ)**
- Αποδεικτικά στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός επιλέγει τους αναδόχους και τους προμηθευτές προκειμένου να διασφαλίζει ότι είναι αρμόδιοι και ότι οι κίνδυνοι ασφάλειας τυγχάνουν ορθής διαχείρισης **[(5.3.2 στοιχεία α) - ε)]**

- Η διαδικασία που εφαρμόζεται για την παροχή επείγουσας πληροφόρησης για την ασφάλεια κοινοποιείται στους αναδόχους και τους προμηθευτές ή αναφέρεται από αυτούς **(5.3.2 στοιχείο δ))**
- Στοιχεία που αποδεικνύουν πώς η διαδικασία ελέγχου εγγράφων διασφαλίζει τη διαχείριση εγγράφων σχετικών με την ασφάλεια, τα οποία είναι σημαντικά για τους αναδόχους και τους προμηθευτές **(5.3.2 στοιχείο στ))**
- Η διαδικασία για την παρακολούθηση του οργανισμού ώστε να διασφαλίζεται ότι οι συνεργάτες ανάδοχοι και οι προμηθευτές με τους οποίους έχει εργασιακή σχέση είναι σε θέση να διαχειρίζονται τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν **(5.3.3 στοιχεία α) - β))**
- Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι ανάδοχοι, οι εταίροι ή οι προμηθευτές παρακολουθούνται τακτικά σύμφωνα με την κοινή μέθοδο ασφάλειας (ΚΜΑ) σχετικά με την παρακολούθηση (Κανονισμός (ΕΕ) 1078/2012) προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το προϊόν ή η υπηρεσία πληροί συγκεκριμένες απαιτήσεις και στόχους ασφάλειας. **(5.3.3 στοιχείο α)) (βλ. επίσης 6.1)**

5.3.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Παρέχονται στοιχεία που αποδεικνύουν τους στόχους ασφάλειας που αναμένεται να επιτύχουν οι ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές και τους δείκτες που χρησιμοποιούνται για τη μέτρησή τους.

Η διαδικασία διαχείρισης εγγράφων που ασχολείται με τα πρότυπα των οργανισμών που θα εφαρμόζουν οι ανάδοχοι, οι συνεργάτες και οι προμηθευτές (βλ. επίσης 4.5.1.1. στοιχείο ε) Διαχείριση εγγράφων)

Κατάλογος των αναδόχων, των συνεργατών και των προμηθευτών του για εσωτερική ή εξωτερική χρήση, με προσδιορισμό των προϊόντων ή/και των υπηρεσιών που παρέχονται από αυτούς **(βλ. επίσης 4.5.1.1 στοιχεία δ) και ε))** και αναφορές στην επίδραση στην ασφάλεια, καθώς και στα μέτρα για τον έλεγχο των κινδύνων που εντοπίζονται (π.χ. ανταλλαγή πληροφοριών, κατάρτιση) **(βλ. επίσης 3.1.1.1 στοιχείο α))**.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Σε κατάλληλη διαδικασία σχεδιασμού ελέγχου/επιθεώρησης για τους αναδόχους, τους συνεργάτες και τους προμηθευτές του με κάποια παραδείγματα καταγραφής των εν λόγω δραστηριοτήτων, όπως εκθέσεις ελέγχου/επιθεώρησης ή πορίσματα και τα σχετικά σχέδια δράσης.

Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες διευκρινίζει πώς καλύπτονται αυτά τα ζητήματα με τους αναδόχους, τους εταίρους και τους προμηθευτές.

Σε διαδικασία με την οποία επιλέγονται και παρακολουθούνται οι ανάδοχοι, οι συνεργάτες και οι προμηθευτές. Η διαδικασία καθιστά σαφές ότι τα πρότυπα που πρόκειται να εφαρμόζουν οι ανάδοχοι είναι τα ίδια με εκείνα που ισχύουν για το άμεσα απασχολούμενο προσωπικό, και προσδιορίζει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες. Η διαδικασία τεκμηριώνει την απαραίτητη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συστημάτων ΣΔΑ στον αιτούντα και τους αναδόχους, συνεργάτες και προμηθευτές.

Στη διαδικασία του συστήματος διαχείρισης επάρκειας, που συνδέεται με τη διαδικασία των αναδόχων, των συνεργατών και των προμηθευτών τους.

Η διαδικασία για τη διαχείριση των αναδόχων, των συνεργατών και των προμηθευτών περιλαμβάνει τον τρόπο διαχείρισης και κοινοποίησης σε αυτούς των κινδύνων διασύνδεσης που απορρέουν από τις δραστηριότητες των αναδόχων, των συνεργατών ή των προμηθευτών και, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους τρόπους με τους οποίους αυτοί περιλαμβάνονται στις συμβατικές ρυθμίσεις και ενσωματώνεται η ανταλλαγή πληροφοριών στο ΣΔΑ.

Η διαδικασία με την οποία προσδιορίζονται οι σχετικές απαιτήσεις που ισχύουν για τους αναδόχους, τους συνεργάτες ή τους προμηθευτές, κοινοποιούνται σε αυτούς και, όπου κρίνεται σκόπιμο, οι τρόποι με τους

οποίους συμπεριλαμβάνονται στις συμβατικές ρυθμίσεις που είναι κατάλληλα τεκμηριωμένες στο σύστημα διαχείρισης εγγράφων, διασφαλίζοντας έτσι την ιχνηλασιμότητα των πληροφοριών.

Η διαδικασία του συστήματος διαχείρισης τεκμηρίωσης για τη διαχείριση των πιστοποιητικών, των αδειών, των αναγνωρίσεων ή κάθε άλλου είδους στοιχείων που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που ισχύουν για τους αναδόχους, τους συνεργάτες ή τους προμηθευτές, και τον έλεγχο της εγκυρότητάς τους με την πάροδο του χρόνου (π.χ. μέσω δραστηριοτήτων παρακολούθησης).

5.3.6 Ζητήματα εποπτείας

Κατά την εποπτεία ενός οργανισμού, και προκειμένου να προκύψει πλήρης εικόνα της έκτασης του ελέγχου και της παρακολούθησης, ενδέχεται να χρειαστούν δραστηριότητες εποπτείας με ανάδοχο ή προμηθευτή που εργάζεται για τον εν λόγω οργανισμό. Επίσης, ενδέχεται να χρειαστεί προσπέλαση της τεκμηρίωσης ότι ο ανάδοχος ή ο προμηθευτής εργάζεται, και αξιολόγηση του συσχετισμού με τις διαδικασίες που ορίζονται στο ΣΔΑ του οργανισμού.

Ρυθμίσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιδόσεις και η επάρκεια των αναδόχων και των προμηθευτών είναι αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας προμηθειών.

5.4 Διαχείριση μεταβολών

5.4.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

5.4.1. Ο οργανισμός εφαρμόζει και ελέγχει τις μεταβολές στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας με σκοπό να διατηρούνται ή να βελτιώνονται οι επιδόσεις ασφάλειας. Εν προκειμένω περιλαμβάνονται αποφάσεις στα διάφορα στάδια διαχείρισης των μεταβολών και η συνακόλουθη επανεξέταση των κινδύνων ασφαλείας (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων)

5.4.2 Σκοπός

Είναι σημαντικό για τον αιτούντα να είναι σε θέση να εντοπίζει και να ανταποκρίνεται σε νέους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη λειτουργία του, εφαρμόζοντας κατά περίπτωση την ΚΜΑ για την εκτίμηση και την αξιολόγηση κινδύνου ([κανονισμός \(ΕΕ\) 2013/402](#) της Επιτροπής. Το ΣΔΑ θα πρέπει να αποδεικνύει ότι διαθέτει διαδικασίες για την αξιολόγηση των εν λόγω κινδύνων και την εφαρμογή νέων μέτρων ελέγχου κινδύνων, όπου ενδείκνυται. Θα πρέπει να καλύπτονται όλοι οι τύποι και τα επίπεδα μεταβολών (σημαντικές και μικρές, μόνιμες και προσωρινές, άμεσες και μακροπρόθεσμες). Θα πρέπει να αφορά μεταβολές τεχνικούς, επιχειρησιακού ή οργανωτικού χαρακτήρα.

5.4.3 Επεξηγηματική σημείωση

Δεν υπόκεινται όλες οι μεταβολές σε εκτίμηση κινδύνων (**5.4.1**). Όταν οι μεταβολές τυγχάνουν ενεργής διαχείρισης μέσω άλλων διαδικασιών στο ΣΔΑ, λόγω χάρη καθημερινών λειτουργιών, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως μεταβολές που απαιτούν διαχείριση μέσω της επίσημης διαδικασίας μεταβολών.

Οι ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες που θα καθοριστούν (**βλ. επίσης 2.3**) περιλαμβάνουν τη διαχείριση των μεταβολών (**5.4.1**) (π.χ. ανάθεση ρόλων σε μια επιτροπή ελέγχου μεταβολών).

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Η διαδικασία διαχείρισης μεταβολών επιτρέπει την αξιολόγηση των κινδύνων με αναλογικό και αξιόπιστο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, όπου ενδείκνυται, και την εφαρμογή λογικών μέτρων ελέγχου.

Η άποψη του προσωπικού λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία διαχείρισης μεταβολών (**βλ. επίσης 2.4**).

Οι κίνδυνοι ασφάλειας που απορρέουν από τη συρρίκνωση ή την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων, καθώς και από λειτουργίες ή τη συνεργασία με αναδόχους, συνεργάτες και προμηθευτές τυγχάνουν διαχείρισης ως εσωτερικοί κίνδυνοι και έχουν την ανάλογη προτεραιότητα.

5.4.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Περιγραφή της διαδικασίας διαχείρισης μεταβολών, (**5.4.1**)
- Περιγραφή των διαδικασιών και μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση νέων κινδύνων ή κινδύνων που έχουν μεταβληθεί, και την εφαρμογή νέων, (**5.4.1**)
- Μέτρα ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων σημείων σήμανσης που θα επισημαίνουν λεπτομερείς μεθόδους, (**5.4.1**)
- Πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός καθορίζει σημαντικές μεταβολές και αποφάσεις σχετικά με τον χρόνο εφαρμογής των μεθόδων στην ΚΜΑ για την εκτίμηση και

αξιολόγηση κινδύνου ή τον χρόνο εφαρμογής της εκτίμησης κινδύνων βάσει των διαδικασιών του ΣΔΑ, (5.4.1)

- Πληροφορίες για τις ρυθμίσεις στο πλαίσιο της διαχείρισης μεταβολών, τις οποίες εφαρμόζει ο οργανισμός για τη διαχείριση των αδειών κυκλοφορίας οχημάτων, και τις μεταβολές στο ενιαίο πιστοποιητικό ασφαλείας ή στην άδεια ασφαλείας, **(5.4.1)**
- Πληροφορίες για τη διαδικασία κοινοποίησης μεταβολών στην αρμόδια εθνική αρχή ασφαλείας πριν από την έναρξη μιας νέας σιδηροδρομικής μεταφοράς. **(5.4.1)**

5.4.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Αντίγραφο της διαδικασίας διαχείρισης μεταβολών ως μέρος της αίτησής τους. Το παρόν έγγραφο καλύπτει την ανάγκη εκτίμησης κινδύνων για όλες τις μεταβολές σύμφωνα με διαφορετικές νομικές απαιτήσεις. Ένα παράδειγμα ημερολογίου προβλημάτων και παραδοχών το οποίο αναθεωρείται τακτικά καθώς εξελίσσεται η μεταβολή. Τέλος, η διαδικασία καλύπτει επίσης τη διαδικασία κοινοποίησης των μεταβολών στη/στις σχετική/-ές εθνική/-ές αρχή/-ές ασφαλείας.

Η μέθοδος διαχείρισης μεταβολών αφορά τη χρήση της μεθόδου εκτίμησης κινδύνων και τα αποτελέσματα λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την επανεξέταση επιχειρησιακών διαδικασιών.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφαλείας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Οι αλλαγές στους ρόλους, στις αρμοδιότητες, στα εργαλεία και στον εξοπλισμό, στα περιβάλλοντα εργασίας, στις μεθόδους και διαδικασίες υποστηρίζονται από ανάλυση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, η οποία προσδιορίζει πιθανούς κινδύνους ασφαλείας σχετικούς με την αλλαγή. Στις μεθόδους που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνονται π.χ. οι αναλύσεις καθηκόντων, οι αναλύσεις χρηστικότητας, οι προσομοιώσεις, η εκτίμηση των κινδύνων, η HAZOP και η έρευνα για την ασφάλεια. Υπάρχουν παραδείγματα μεταβολών που προηγούνται της εκτίμησης των κινδύνων στις οποίες εφαρμόζεται προσέγγιση για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες. Συγκεκριμένα, τα παραδείγματα αυτά αφορούν μεταβολές των διαδικασιών εργασίας που οφείλονται σε τροποποιήσεις του εξοπλισμού, αλλαγές των ωραρίων εργασίας ή ανακατανομή αρμοδιοτήτων.

Σε παραδείγματα έργων που καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι και οργανωτικοί παράγοντες λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της μεθόδου διαχείρισης των μεταβολών, από την αρχή, μέσω της ανάλυσης των αναγκών της εταιρείας: τεχνικές μεταβολές, ως νέος ή αναβαθμισμένος εξοπλισμός, οργανωτικές ή επιχειρησιακές μεταβολές, με τον αναμενόμενο αντίκτυπο στην υπάρχουσα κατάσταση κ.λπ., αποφεύγοντας έτσι τον κακό σχεδιασμό που θα είχε βλάψει την απόδοση της εταιρείας. Υπάρχουν πρακτικά συνεδριάσεων στα οποία αναλύεται ο αντίκτυπος που θα έχει η μεταβολή στη νοοτροπία του οργανισμού, και πώς ο αντίκτυπος αυτός έχει κοινοποιηθεί στη διοίκηση.

Οι ρόλοι και αρμοδιότητες για τη διαχείριση των μεταβολών και των σχετικών με την ασφάλεια κινδύνων έχουν προσδιοριστεί επαρκώς, και το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας αποδεικνύει ότι οι αρμόδιοι υπάλληλοι έχουν καταρτιστεί για την ενσωμάτωση των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων.

Το αρχείο καταγραφής της επικινδυνότητας του έργου που δημιουργείται σε κάθε έργο και στο οποίο προσδιορίζονται οι υποκείμενες και σχετικές με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες βασικές αιτίες για κάθε σενάριο κινδύνου που συνδέεται με την ασφάλεια. Περιλαμβάνει επίσης τον πιθανό αντίκτυπο για τους αναδόχους, τους εταίρους και τους προμηθευτές, οι οποίοι εμπλέκονται όταν χρειάζεται.

Εκτιμήσεις των κινδύνων των έργων που διενεργούνται στα πρώτα στάδια του έργου και αφορούν τους τελικούς χρήστες. Η εκτίμηση κινδύνων θεωρείται συνεχιζόμενη διαδικασία που αφορά τρέχοντα ζητήματα

κατά τη διαδικασία της μεθόδου των μεταβολών (π.χ. οι παραδοχές εξελίσσονται και οι νέοι κίνδυνοι που έχουν εντοπιστεί επικαιροποιούνται).

Σε διοικητικές μεθόδους/ρυθμίσεις μεταξύ διαφόρων οργανισμών, παρέχονται σχέδια και λεπτομέρειες για το έργο κ.λπ. σε διαφορετικά μέρη. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλοι ενδιαφερόμενοι συμμετέχουν από τα πρώτα στάδια της μεθόδου για όλες τις μεγάλες αποφάσεις ή αλλαγές.

Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται είναι τα ίδια με αυτά που παρουσιάζονται στο κεφάλαιο για την εκτίμηση των κινδύνων, για την ακρίβεια αναλύσεις καθηκόντων, αναλύσεις χρηστικότητας, προσομοιώσεις, εκτίμηση των κινδύνων, HAZOP και έρευνα για την ασφάλεια

5.4.6 Ζητήματα εποπτείας

Προκειμένου να διαπιστώνεται κατά πόσον οι ρυθμίσεις διαχείρισης μεταβολών στο ΣΔΑ είναι αρκετά αυστηρές, απαιτείται να εφαρμόζεται σειρά διαφόρων ειδών μεταβολών κατά τη διάρκεια της καθορισμένης διαδικασίας ώστε να διαπιστώνεται (α) αν η διαχείριση είναι η ενδεδειγμένη και οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τις μεταβολές λαμβάνονται δεόντως υπόψη, και (β) αν τα διδάγματα που αποκομίστηκαν έχουν ενσωματωθεί στις αναθεωρήσεις των διαδικασιών του ΣΔΑ.

Αξιολόγηση της συμμόρφωσης των ρυθμίσεων διαχείρισης μεταβολών με την ΚΜΑ για την εκτίμηση και την αξιολόγηση κινδύνου.

Ο οργανισμός διαθέτει διαδικασίες για την εφαρμογή και τη συνεχή παρακολούθηση των σχετικών ΤΠΔ, εθνικών κανόνων και άλλων προτύπων, παρουσιάζοντας, όπου ενδείκνυται, τον τρόπο εφαρμογής τους σε όλη τη διάρκεια ζωής οποιουδήποτε εξοπλισμού ή λειτουργίας.

5.5 Διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

5.5.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 5.5.1. Ο οργανισμός εντοπίζει τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και προσδιορίζει συναφή και έγκαιρα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπισή τους (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων) και για την αποκατάσταση κανονικών συνθηκών λειτουργίας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/995.
- 5.5.2. Ο οργανισμός διασφαλίζει ότι για κάθε εντοπισθέντα τύπο έκτακτης ανάγκης:
- (a) είναι δυνατή η άμεση επαφή με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης·
 - (b) οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης λαμβάνουν όλες τις σχετικές πληροφορίες τόσο εκ των προτέρων για να προετοιμάσουν την επέμβασή τους όσο και κατά τον χρόνο της έκτακτης ανάγκης·
 - (c) παρέχονται εσωτερικά πρώτες βοήθειες.
- 5.5.3. Ο οργανισμός προσδιορίζει και τεκμηριώνει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες όλων των μερών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/995.
- 5.5.4. Ο οργανισμός διαθέτει σχέδια δράσης, προειδοποίησης και πληροφόρησης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, καθώς και ρυθμίσεις:
- (a) προειδοποίησης όλου του προσωπικού που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης·
 - (b) κοινοποίησης πληροφοριών σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. τον διαχειριστή υποδομής, τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, τους αναδόχους, τις αρχές, τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης), καθώς και οδηγίων έκτακτης ανάγκης για τους επιβάτες·
 - (c) λήψης τυχόν αποφάσεων που απαιτούνται σύμφωνα με τον τύπο της κατάστασης έκτακτης ανάγκης.
- 5.5.5. Ο οργανισμός περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο διατίθενται οι πόροι και τα μέσα διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (βλ. 4.1. Πόροι) και τον τρόπο προσδιορισμού των απαιτήσεων εκπαίδευσης (βλ. 4.2. Επάρκεια).
- 5.5.6. Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης υποβάλλονται τακτικά σε δοκιμή σε συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και επικαιροποιούνται όταν απαιτείται.
- 5.5.7. Ο οργανισμός διασφαλίζει ότι η επαφή του αρμόδιου προσωπικού, το οποίο διαθέτει επαρκείς γλωσσικές δεξιότητες, με τον διαχειριστή υποδομής είναι εύκολη και άμεση και του παρέχουν το κατάλληλο επίπεδο πληροφοριών.
- 5.5.7. Ο οργανισμός συντονίζει τα σχέδια έκτακτης ανάγκης με όλες τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην υποδομή του, με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, ώστε να διευκολύνεται η ταχεία παρέμβασή τους, καθώς και με οποιοδήποτε άλλο μέρος που μπορεί να εμπλέκεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.
- 5.5.8. Ο οργανισμός διαθέτει διαδικασία επαφής με τον φορέα που έχει αναλάβει τη συντήρηση ή με τον κάτοχο σιδηροδρομικών οχημάτων σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
- 5.5.8. Ο οργανισμός προβλέπει ρυθμίσεις ταχείας διακοπής των λειτουργιών και της κυκλοφορίας αμαξοστοιχιών, εάν χρειασθεί, και ενημέρωσης όλων των ενδιαφερόμενων για τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

5.5.9. Όσον αφορά τις διασυνοριακές υποδομές, η συνεργασία μεταξύ των αντίστοιχων διαχειριστών υποδομής διευκολύνει τον απαραίτητο συντονισμό και την ετοιμότητα των αρμόδιων υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης εκατέρωθεν των συνόρων.

5.5.2 Σκοπός

Τα άρτια συστήματα σχεδιασμού για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης είναι ουσιαστικής σημασίας για όλους όσοι εκτελούν καθήκοντα, και θα πρέπει να καλύπτουν τις πληροφορίες που απαιτείται να παρέχονται στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης ώστε να είναι σε θέση να καταρτίζουν τα σχέδιά τους για την αντιμετώπιση μειζόνων συμβάντων. Σημαντικές είναι και οι πτυχές του ΣΔΑ που σχετίζονται άμεσα με τις ρυθμίσεις αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, π.χ. εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και δοκιμές σχεδίων έκτακτης ανάγκης.

5.5.3 Επεξηγηματική σημείωση

Οι καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (5.5.1) συνδέονται με τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου του οργανισμού, αν και η ΤΠΔ ΔΔΚ (βλ. σημείο 4.2.3.7) περιλαμβάνει μη περιοριστικό κατάλογο καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Το ότι παρέχονται εσωτερικά πρώτες βοήθειες (5.5.4 στοιχείο γ)) σημαίνει ότι η εταιρεία είναι ικανή να διαχειρίζεται την παροχή πρώτων βοηθειών για τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που προσδιορίζονται στη ρήτρα 5.5.1.

Οι ρήτρες 5.5.7 και 5.5.8 στο νομικό κείμενο ανωτέρω αντικαθίστανται από τις ρήτρες που εμφανίζονται με γαλάζιο χρώμα και στις οποίες η εκτίμηση αφορά τον διαχειριστή υποδομής. Η ρήτρα 5.5.9 που εμφανίζεται με γαλάζιο χρώμα ανωτέρω αφορά μόνο τον διαχειριστή υποδομής.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Η διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης συνδέεται με τη διαχείριση πόρων, τους ρόλους και τις αρμοδιότητες, καθώς και με το σύστημα διαχείρισης επάρκειας, προκειμένου να διασφαλίζεται η ευαισθητοποίηση και η κατάρτιση του προσωπικού (περιλαμβανομένης της διατήρησης της επάρκειας). Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η ανάπτυξη ικανοτήτων (περιλαμβανομένων των μη τεχνικών δεξιοτήτων όπως η αντοχή στο άγχος, η ανθεκτικότητα...) για τους εμπλεκόμενους στα σχέδια και στις διαδικασίες έκτακτης ανάγκης.

5.5.4 Αποδεικτικά στοιχεία

Ο αιτών υποχρεούται να παράσχει γενική εικόνα των εξής:

- των ειδών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που καλύπτονται, συμπεριλαμβανομένων των υποβαθμισμένων λειτουργιών και των διαδικασιών που εφαρμόζονται για τη διαχείρισή τους, (5.5.1)
- των πληροφοριών που παρέχονται από τον αιτούντα ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης να προγραμματίσουν την ανταπόκρισή τους σε μείζον ατύχημα στη σιδηροδρομική γραμμή, συμπεριλαμβάνοντας, όπου ενδείκνυται, αναφορά σε καθήκοντα βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ και κάθε σχετικής διασυνοριακής ρύθμισης, (5.5.2 στοιχεία α) και β))
- Οι εταιρείες θα πρέπει να προσδιορίζουν στην εκτίμηση κινδύνων τους ποιες πρώτες βοήθειες μπορούν να προσφέρουν οι ίδιες και ποιες πρώτες βοήθειες πρέπει να παρέχονται από τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (5.5.2 στοιχείο γ)).

- των σχεδίων, των ρόλων και των ευθυνών (και για εκείνους με καθορισμένες δεξιότητες, που τους έχει ανατεθεί να βοηθήσουν τον διαχειριστή υποδομής ή αντιστρόφως), της κατάρτισης και των ρυθμίσεων για τη διατήρηση δεξιοτήτων, και των ρυθμίσεων για αποτελεσματική επικοινωνία με υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αρμόδιο προσωπικό, καθώς και επικοινωνία με όσους επηρεάζονται από περιστατικά, όπως επιβάτες ή θιγόμενους τρίτους (θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται έγγραφο που θα καθορίζει τους ρόλους και τις ευθύνες όλων των μερών, τον τρόπο κατανομής των πόρων και των μέσων, και τις απαιτήσεις εκπαίδευσης), των διαδικασιών αποκατάστασης της ομαλής λειτουργίας έπειτα από κατάσταση έκτακτης ανάγκης(5.5.1), (5.5.3), (5.5.4 στοιχεία α)-γ)), (5.5.5), (5.5.7) (5.5.8 και 5.5.9 μόνο από τις κανονιστικές απαιτήσεις του διαχειριστή υποδομής)
- των συγκεκριμένων πτυχών του ΣΔΑ που σχετίζονται άμεσα με τις ρυθμίσεις αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, π.χ. εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και δοκιμές σχεδίων έκτακτης ανάγκης για τον εντοπισμό τυχόν αδυναμιών, (5.5.6)
- της διαδικασίας επικοινωνίας με τον αρμόδιο φορέα για τη συντήρηση ή τον κάτοχο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης που επηρεάζει ένα από τα οχήματά τους,(5.5.8 μόνο από τις κανονιστικές απαιτήσεις της σιδηροδρομικής επιχείρησης).

5.5.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Αντίγραφο της/των διαδικασίας/διαδικασιών διαχείρισης έκτακτης ανάγκης, και των σχεδίων (π.χ. διαδικασιών ανάκτησης) που σχετίζονται με αυτή. Η διαδικασία καλύπτει ολόκληρο το εν λειτουργία δίκτυο με ειδικές ρυθμίσεις απαραίτητες τόσο για σήραγγες και άλλες τοποθεσίες υψηλού κινδύνου όσο και για διασυννοριακή συνεργασία, με στελέχωση, ρόλους και ευθύνες, και περιλαμβάνει συνδέσμους με τις ρυθμίσεις έκτακτης ανάγκης του διαχειριστή υποδομής και τρόπους επικοινωνίας με άλλα σχετικά μέρη, όπως ο ΥΣΦ, ανάλογα με την περίπτωση. Όταν ο τόπος παροχής της υπηρεσίας μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης περιλαμβάνει πολλούς διαχειριστές υποδομής, η σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις διαφορές μεταξύ των ρυθμίσεων έκτακτης ανάγκης (και των συμφωνιών των χρηστών) με αυτούς τους διαχειριστές υποδομής.

Η διαδικασία έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνει την παροχή οδηγιών σχετικά με τις διαδικασίες καταγγελιών στα θύματα συμβάντων και στις οικογένειές τους.

Όπου απαιτείται, η διαδικασία περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το τι συμβαίνει σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με επικίνδυνα υλικά, και ο οργανισμός (σιδηροδρομική επιχείρηση) διαθέτει διαδικασία ώστε να διασφαλίζει ότι:

- ο φορτωτής, ο ιδιοκτήτης της φορτάμαξας δεξαμενής, ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος και χειριστής του περιέκτη δεξαμενής, ο παραλήπτης, κτλ, μπορούν να επικοινωνήσουν άμεσα.
- ο διαχειριστής υποδομής λαμβάνει σχετικές πληροφορίες το συντομότερο δυνατό (π.χ. αριθμός καταχώρισης των φορταμαξών, θέση των φορταμαξών στην αμαξοστοιχία, αριθμός UN, κωδικός ταξινόμησης RID και αριθμός αναγνώρισης επικινδυνότητας των επικινδυνων υλικών σύμφωνα με τις διατάξεις RID).
- ο οργανισμός (διαχειριστής υποδομής) διαθέτει διαδικασία που διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές (π.χ. υπηρεσίες διάσωσης, αστυνομία, άλλες υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αρχές) λαμβάνουν σχετικές πληροφορίες για επικίνδυνα υλικά (βλ. παραδείγματα παραπάνω).

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Στη διαδικασία που προβλέπει τα σενάρια των καθορισμένων δυνητικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και με την οποία αξιολογούνται οι κίνδυνοι που συνδέονται με τις διαφορετικές καταστάσεις (με τα

καθορισμένα σημεία επαφής), περιλαμβανομένων των κινδύνων που προκύπτουν από τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες. Τα μέτρα ασφάλειας που έχουν καθοριστεί για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων ενσωματώνονται στα σχετικά σχέδια, στις σχετικές μεθόδους και διαδικασίες (μεταξύ άλλων στις επιχειρησιακές διαδικασίες).

Στις διαδικασίες που περιγράφουν τον δεσμό μεταξύ του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης και της διαχείρισης κινδύνων.

Γίνεται αναφορά στις απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης επάρκειας για το προσωπικό που πρέπει να ανταποκρίνεται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και διασφαλίζεται ότι το συμβεβλημένο προσωπικό είναι σε θέση να πληροί τα ίδια πρότυπα.

Υπάρχει διαδικασία που περιγράφει τη διαχείριση των (θεωρητικών και πρακτικών) ασκήσεων έκτακτης ανάγκης σε τακτική βάση με όλους τους (εσωτερικούς και εξωτερικούς) ενδιαφερομένους, πώς συλλέγονται οι παρατηρήσεις από τις ασκήσεις έκτακτης ανάγκης μέσω δραστηριοτήτων παρακολούθησης (βλ. ενότητα **6.1 Παρακολούθηση** κατωτέρω) προκειμένου να πραγματοποιούνται ενέργειες/να λαμβάνονται μέτρα για να βελτιωθούν τα σχέδια και οι διαδικασίες έκτακτης ανάγκης, καθώς και οι ικανότητες όλων των ενδιαφερομένων (βλ. **7.2. Συνεχής βελτίωση** κατωτέρω).

Υπάρχει διαδικασία που περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται οι ασκήσεις έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση των ικανοτήτων και για τη βελτίωση της μεθόδου.

Υπάρχει διαδικασία που περιγράφει το σχέδιο διαχείρισης της συνέχισης των δραστηριοτήτων που θα τεθεί σε εφαρμογή προκειμένου να αποφεύγονται αποκλίσεις προτύπων/διαδικασιών όταν προκαλούνται απροσδόκητες επιπτώσεις στις λειτουργίες.

Υπάρχει μέθοδος που περιγράφει πώς τίθενται σε εφαρμογή τα σχέδια έκτακτης ανάγκης προκειμένου να διασφαλίζονται αποτελεσματικές και γρήγορες παρεμβάσεις και να σώζονται ζωές μετά από ατυχήματα.

Οι διατάξεις διασφαλίζουν ότι το προσωπικό και οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης του οργανισμού έχουν εύκολη πρόσβαση σε έγγραφα τεκμηρίωσης σχετικά με τα σχέδια έκτακτης ανάγκης και συνέχισης των δραστηριοτήτων ώστε να αποφεύγεται η περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης.

Υπάρχει διαδικασία που περιγράφει πώς οι συστάσεις που διατυπώνονται από άλλα μέρη (αρχές, υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης) και οι βέλτιστες πρακτικές λαμβάνονται υπόψη για την επανεξέταση των σχεδίων και διαδικασιών έκτακτης ανάγκης).

5.5.6 Ζητήματα εποπτείας

Προκειμένου να αξιολογούνται σωστά οι διαδικασίες του ΣΔΑ για τη διαχείριση έκτακτων αναγκών, ενδέχεται να απαιτείται διασταύρωση των διαδικασιών του ΣΔΑ με εκείνες των σχετικών φορέων διεπαφής (ιδίως της σχέσης μεταξύ των βασικών παραγόντων όπως η σιδηροδρομική εταιρεία, ο διαχειριστής υποδομής και η υπηρεσία έκτακτης ανάγκης) ώστε να διασφαλίζεται ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για τη διαχείριση τέτοιων συμβάντων αντιπροσωπεύουν ένα συνεκτικό σύνολο.

Έλεγχος ότι υπάρχουν σχέδια για όλες τις προβλέψιμες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Ρυθμίσεις για δοκιμή των σχεδίων έκτακτης ανάγκης και ρυθμίσεις συντονισμένες με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, και όχι μόνο ασκήσεις επί χάρτου.

Υπάρχουν ρυθμίσεις διασύνδεσης με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και περιλαμβάνουν δοκιμές ελέγχου, επικοινωνίας, συντονισμού και ικανοτήτων.

Για να κάνουμε το
σιδηροδρομικό σύστημα
πιο λειτουργικό για την
κοινωνία.

6 Αξιολόγηση επιδόσεων

6.1 Παρακολούθηση

6.1.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 6.1.1. Ο οργανισμός διεξάγει έλεγχο σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1078/2012 με σκοπό:
- (a) να ελέγχει την ορθή εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα όλων των μεθόδων και διαδικασιών του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και των τεχνικών, λειτουργικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας·
 - (b) να ελέγχει την ορθή εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας συνολικά, και αν επιτυγχάνει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα·
 - (c) να διερευνά κατά πόσον το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας πληροί τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού·
 - (d) να διαπιστώνει, να εφαρμόζει και να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των διορθωτικών μέτρων (βλ. 7.2. Συνεχής βελτίωση), κατά περίπτωση, εφόσον διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με τα στοιχεία α), β) και γ).
- 6.1.2. Ο οργανισμός παρακολουθεί τακτικά σε όλα τα επίπεδά του την εκτέλεση σχετιζόμενων με την ασφάλεια καθηκόντων και παρεμβαίνει εάν αυτά τα καθήκοντα δεν εκτελούνται σωστά.

6.1.2 Σκοπός

Ο οργανισμός θα πρέπει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ότι εφαρμόζει διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας και ότι η εν λόγω διαδικασία είναι η κατάλληλη για το μέγεθος, την έκταση και το είδος της λειτουργίας του. Ο οργανισμός θα πρέπει να αποδείξει ότι η διαδικασία μπορεί να εντοπίσει, να αξιολογήσει και να διορθώσει τυχόν ελαττώματα στη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας.

6.1.3 Επεξηγηματική σημείωση

Αποτελεσματικότητα των μέτρων ελέγχου σημαίνει ότι ο οργανισμός εφαρμόζει μια διαδικασία προκειμένου να ελέγχει ότι, μόλις ολοκληρωθεί η εκτίμηση κινδύνων και εφαρμοστούν τα κατάλληλα μέτρα ελέγχου, τόσο η αξιολόγηση όσο και τα μέτρα επανεξετάζονται μετά από ένα χρονικό διάστημα ώστε να διασφαλίζεται η αναμενόμενη μείωση του κινδύνου ασφάλειας (6.1.1 (δ)).

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Τα προγράμματα, οι πρακτικές και οι επιδόσεις της νοοτροπίας ασφάλειας του οργανισμού υπόκεινται συχνά σε αυτοκριτική και αντικειμενικές αξιολογήσεις. Για παράδειγμα, συλλέγονται συχνά και αξιολογούνται πληροφορίες ασφάλειας σχετικά με το πρόγραμμα διορθωτικών ενεργειών, τις ανθρώπινες επιδόσεις, την ανάλυση συμβάντων και ατυχημάτων, τις έρευνες και τη σχετική εσωτερική και εξωτερική

εμπειρία λειτουργίας, ώστε να εντοπιστούν οι τάσεις και να αποφευχθούν οι εκτροπές και ο εφησυχασμός σε ατομικό επίπεδο και επίπεδο οργανισμού.

Μια επιτυχημένη αξιολόγηση είναι σε θέση να συμβάλλει στη βελτίωση των επιδόσεων ασφάλειας, παρέχοντας σαφή εικόνα του τρόπου με τον οποίο η νοοτροπία ασφάλειας του οργανισμού επηρεάζει την ασφάλεια. Η αξιολόγηση επιδιώκει να εντοπίζει τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες της νοοτροπίας ασφάλειας, συγκρίνοντας την υπάρχουσα νοοτροπία με εκείνη στην οποία θα έπρεπε να στοχεύει. Αυτό επιτρέπει ιεράρχηση των τομέων για τη βελτίωση και εφαρμογή αλλαγών, όπως επεξεργασία, εκπαίδευση και συμπεριφορά. Η αξιολόγηση της νοοτροπίας ασφάλειας είναι ένας τρόπος προληπτικής δράσης με στόχο τη βελτίωση των επιδόσεων ασφάλειας και τη διεύρυνση των περιθωρίων ασφάλειας. Οι ανεξάρτητες αξιολογήσεις της νοοτροπίας ασφάλειας συνιστάται να εφαρμόζονται κάθε τρία έως πέντε χρόνια, ενώ οι αυτοαξιολογήσεις του οργανισμού κάθε χρόνο ή κάθε δύο χρόνια.

6.1.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που ο αιτών εφαρμόσε την ΚΜΑ στην παρακολούθηση, [\(κανονισμός \(ΕΕ\) 1078/2012, \(6.1.1 α\)\)](#)
- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που η διαδικασία παρακολούθησης εντοπίζει την επιτυχία ή μη όσον αφορά την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων ασφάλειας, **(6.1.1 (β))**
- Αποδείξεις ότι το ΣΔΑ τροποποιήθηκε ως συνέπεια της διόρθωσης ατελειών στις διαδικασίες της ΚΜΑ, που εντοπίστηκαν κατά την παρακολούθηση, **(6.1.1 (γ))**
- Αποδείξεις ότι εφαρμόζεται διαδικασία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των διορθωτικών μέτρων όταν υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν μη συμμόρφωση με τις διαδικασίες ΣΔΑ **(6.1.1 (δ))**
- Ο οργανισμός θα πρέπει να εφαρμόζει διαδικασία για τον καθορισμό προτύπων απόδοσης και δεικτών για την παρακολούθηση επιχειρησιακών διαδικασιών και των εφαρμοζόμενων αλλαγών. Θα πρέπει να υπάρχει πρόγραμμα για τη συνεχή αξιολόγηση της απόδοσης των διαδικασιών που σχετίζονται με τον ανθρώπινο και τον οργανωτικό παράγοντα, καθώς και του αποτελέσματος αυτών των διαδικασιών, π.χ. της τήρησης από το προσωπικό των εφαρμοζόμενων διαδικασιών και της χρήσης νέου εξοπλισμού. **(6.1.2)**
- Οι επιδόσεις ασφάλειας αξιολογούνται συστηματικά υπό το πρίσμα της στρατηγικής για τη βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας. Αυτό σημαίνει ότι ο οργανισμός θα πρέπει να διερευνά με ποιον τρόπο η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας ανταποκρίνεται και εντάσσεται στον στόχο της βελτίωσης της ασφάλειας. **(6.1.2)**

6.1.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Δήλωση ότι εφαρμόζεται η ΚΜΑ στην παρακολούθηση ([κανονισμός \(ΕΕ\) 1078/2012](#)) και ότι υφίσταται διαδικασία που καλύπτει αυτήν τη δραστηριότητα. Η διαδικασία περιγράφει τον τρόπο μέτρησης και διόρθωσης της απόδοσης με βάση τους στόχους ασφάλειας μέσω της διαχείρισης των μεταβολών και της διαδικασίας εκτίμησης κινδύνων, και τον τρόπο με τον οποίο θα διορθωθούν οι ατέλειες στο ΣΔΑ.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Ο οργανισμός εφαρμόζει διαδικασίες και μεθόδους προκειμένου να αξιολογεί συστηματικά ότι οι ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα είναι επαρκείς και ότι τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται συμμορφώνονται με τα πρότυπα απόδοσης.

Ο οργανισμός εφαρμόζει διαδικασίες και μεθόδους προκειμένου να αξιολογεί συστηματικά τις επιδόσεις του προσωπικού σε κρίσιμης σημασίας εργασίες σχετικές με την ασφάλεια. Οι εν λόγω διαδικασίες βασίζονται σε μια προληπτική προσέγγιση και καθορίζουν πρότυπα για την απόδοση και τη συστηματική αξιολόγηση. Χρησιμοποιούνται μέθοδοι που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία, όπως η διαχείριση πόρων πληρώματος.

Η μέθοδος παρακολούθησης περιλαμβάνει διατάξεις για τους πόρους που διατίθενται, στους οποίους συγκαταλέγονται η στελέχωση και οι ικανότητες για το προσωπικό που συμμετέχει σε δραστηριότητες παρακολούθησης.

Η παρακολούθηση διενεργείται και ενσωματώνει τον έλεγχο της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των μεθόδων και διαδικασιών λαμβάνοντας υπόψη τα μέτρα ασφάλειας των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων που προκύπτουν από τη διαδικασία εκτίμησης κινδύνων. Ως εκ τούτου, η παρακολούθηση ενσωματώνει ειδικά στοιχεία ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, μεταξύ άλλων και στις επιχειρησιακές δραστηριότητες. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται επίσης η αξιολόγηση και συντήρηση των ικανοτήτων (τεχνικές και μη τεχνικές δεξιότητες, συμπεριφορές, στάσεις...) για το προσωπικό (εσωτερικό ή εξωτερικό) που διενεργεί καθήκοντα ασφάλειας (όπως φαίνεται στην ενότητα **4.2. Επάρκεια** ανωτέρω)

Η παρακολούθηση που διενεργείται περιλαμβάνει την ανάλυση της επιτυχίας της στρατηγικής σε επίπεδο ανθρώπινου και οργανωτικού παράγοντα.

Η μέθοδος παρακολούθησης περιλαμβάνει την ανάλυση των προβλημάτων που αναφέρονται από το προσωπικό. Το ΣΔΑ περιλαμβάνει μέθοδο «δίκαιης νοοτροπίας» βάσει της οποίας η σοβαρή αμέλεια, οι εσκεμμένες παραβιάσεις και οι καταστροφικές πράξεις τιμωρούνται. Ο σκοπός είναι να αναπτυχθεί νοοτροπία αναφοράς στο πλαίσιο της οποίας το προσωπικό θα νιώθει άνετα να αναφέρει ζητήματα για να μην κατηγορηθεί για μη σκόπιμα σφάλματα ή παραλείψεις. Το ΣΔΑ εξηγεί επίσης πώς τα ζητήματα/περιστατικά σχετικά με την ασφάλεια μπορούν να αναφέρονται από μέλη του προσωπικού, αναδόχους ή άλλους άμεσα εμπλεκόμενους.

Η μέθοδος παρακολούθησης αποτελεί στοιχείο το οποίο βελτιώνει την οργάνωση της μάθησης στον οργανισμό. Η ανάλυση των προβλημάτων που αναφέρονται από το προσωπικό εντάσσεται στο πλαίσιο της μεθόδου παρακολούθησης και έχει σκοπό να βελτιώσει τα μέτρα ασφάλειας και τις διαδικασίες και μεθόδους του ΣΔΑ.

Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης αναλύονται από την πλευρά της νοοτροπίας ασφάλειας και περιλαμβάνονται στη διαδικασία αξιολόγησης της νοοτροπίας ασφάλειας.

6.1.6 Παραπομπές και πρότυπα

- [ΚΜΑ για τον οδηγό εφαρμογής της παρακολούθησης](#)

6.1.7 Ζητήματα εποπτείας

Η εξέταση της διαδικασίας παρακολούθησης και των ευρημάτων και ενεργειών που προκύπτουν από αυτή είναι κρίσιμης σημασίας προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον το ΣΔΑ είναι ένα «ζωντανό» και εξελισσόμενο έγγραφο, καθώς η εμπειρία συνεπάγεται βελτίωση, ή ένα σταθερό έγγραφο που δεν μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου.

Η εξέταση ορισμένων βασικών τομέων επικινδυνότητας, και οι έλεγχοι και η δοκιμή της ορθής εφαρμογής και της αποτελεσματικότητάς τους μέσω του ΣΔΑ, είναι κρίσιμης σημασίας προκειμένου η εθνική αρχή ασφάλειας να είναι σε θέση να προσδιορίσει κατά πόσον επιτυγχάνεται συμμόρφωση με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση.

6.2 Εσωτερικός έλεγχος

6.2.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 6.2.1. Ο οργανισμός διενεργεί εσωτερικούς ελέγχους με ανεξάρτητο, αμερόληπτο και διαφανή τρόπο για να συγκεντρώνει και να αναλύει πληροφορίες για τις οικείες δραστηριότητες παρακολούθησης (βλ. 6.1. Παρακολούθηση), που περιλαμβάνουν:
- (a) χρονοδιάγραμμα προγραμματισμένων εσωτερικών ελέγχων, το οποίο είναι δυνατόν να αναθεωρηθεί ανάλογα με τα αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων και την παρακολούθηση των επιδόσεων·
 - (b) εξεύρεση και επιλογή των αρμοδίων ελεγκτών (βλ. 4.2. Επάρκεια)·
 - (c) ανάλυση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων·
 - (d) αναγνώριση της ανάγκης για διορθωτικά ή βελτιωτικά μέτρα·
 - (e) επαλήθευση της ολοκλήρωσης και της αποτελεσματικότητας των μέτρων αυτών·
 - (f) έγγραφα σχετικά με την εκτέλεση και τα αποτελέσματα των ελέγχων·
 - (g) κοινοποίηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων στην ανώτατη διοίκηση.

6.2.2 Σκοπός

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει σύστημα εσωτερικού ελέγχου το οποίο χρησιμοποιεί αρμόδιο προσωπικό, παράγει σημαντικά αποτελέσματα τα οποία εξετάζονται από τη διοίκηση, και διασφαλίζει τη συμμόρφωση του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας με τις διατάξεις του νόμου.

6.2.3 Επεξηγηματική σημείωση

Οι εσωτερικοί έλεγχοι **(6.2.1)** αποτελούν εργαλεία παρακολούθησης υπό την έννοια της ΚΜΑ για την παρακολούθηση ([κανονισμός \(ΕΕ\) 1078/2012](#)). Μολονότι πρόκειται για ξεχωριστή απαίτηση, επιδιώκεται η επίτευξη των στόχων παρακολούθησης σύμφωνα με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση.

Στόχος των εσωτερικών ελέγχων **(6.2.1)** είναι να παρέχουν πληροφορίες για το κατά πόσον το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας συμμορφώνεται με τις ισχύουσες απαιτήσεις **(6.1.1 στοιχείο γ))**, και αν εφαρμόζεται και τηρείται αποτελεσματικά **(6.1.1 στοιχεία α), β) και δ))**. Οι ισχύουσες απαιτήσεις αναφέρονται στις απαιτήσεις του παραρτήματος I (ή του παραρτήματος II) του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#) και, κατ' επέκταση, σε όλες τις ισχύουσες απαιτήσεις με τις οποίες έχει συμφωνήσει ο οργανισμός **(βλ. επίσης 1.1)**.

Οι ελεγκτές φέρουν την ευθύνη της επαλήθευσης της ολοκλήρωσης και της αποτελεσματικότητας των διορθωτικών ή βελτιωτικών μέτρων **(6.2.1 στοιχείο γ))** που πρέπει να ληφθούν βάσει των πορισμάτων του ελέγχου.

6.2.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Αποδεικτικά στοιχεία ότι υφίσταται διαδικασία ή πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου που προβλέπει προγραμματισμένους ελέγχους και επιπρόσθετους στοχοθετημένους ελέγχους σε σχέση με τα δεδομένα των επιδόσεων στην ασφάλεια, **(6.2.1 στοιχείο α))**
- Αποδεικτικά στοιχεία συστήματος διαχείρισης επάρκειας, που περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με την επάρκεια των εσωτερικών ελεγκτών, **(6.2.1 στοιχείο β))**
- Αποδεικτικά στοιχεία βάσει πορισμάτων εσωτερικών και εξωτερικών ελέγχων, για τα οποία ελήφθησαν μέτρα, **(6.2.1 στοιχεία γ), δ), ε), στ))**

- **Αποδεικτικά στοιχεία ότι τα αποτελέσματα των ελέγχων συζητήθηκαν σε επίπεδο ανώτατης διοίκησης και ότι ελήφθησαν σχετικά μέτρα βάσει των εν λόγω στοιχείων. (6.2.1 στοιχείο ζ)**

6.2.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Εφαρμόζεται διαδικασία εσωτερικού ελέγχου για προγραμματισμένους και συμπληρωματικούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένης της συζήτησης των αποτελεσμάτων σε επίπεδο ανώτατης διοίκησης.

Παραδείγματα εκθέσεων ελέγχου και μητρώο των πορισμάτων των εσωτερικών ελέγχων που περιλαμβάνει τα μέτρα που ελήφθησαν βάσει των εν λόγω πορισμάτων.

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων ελέγχου που διεξάγονται σε ολόκληρο τον οργανισμό συλλέγονται και αναλύονται, και διατυπώνονται συστάσεις που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την περιοδική επανεξέταση από τη διοίκηση.

Η διαδικασία αναφέρεται στο σύστημα διαχείρισης επάρκειας. Το ΣΔΕ αποδεικνύει ότι οι ελεγκτές ολοκλήρωσαν την ενδεδειγμένη σχετική κατάρτιση (π.χ. ISO).

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Η μέθοδος εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνει διατάξεις για τους πόρους που διατίθενται, στους οποίους συγκαταλέγονται η στελέχωση και οι ικανότητες για το εμπλεκόμενο προσωπικό. Οι απαιτήσεις επάρκειας για το προσωπικό που διενεργεί εσωτερικούς ελέγχους ενσωματώνονται στο σύστημα διαχείρισης επάρκειας που εστιάζει μεταξύ άλλων στην επάρκεια που αφορά ειδικά τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες. Από τα παραδείγματα κατάρτισης προκύπτει ότι οι άνθρωποι και οργανωτικοί παράγοντες είχαν ληφθεί υπόψη.

Ο εσωτερικός έλεγχος ενσωματώνει τον έλεγχο της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των μεθόδων και διαδικασιών με βάση τα μέτρα ασφάλειας των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων που προκύπτουν από τη διαδικασία εκτίμησης κινδύνων (βλ. **6.1 Παρακολούθηση** ανωτέρω).

Ο οργανισμός έχει διαδικασίες και μεθόδους για τη συστηματική ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στο εσωτερικό του ελέγχου. Ο σκοπός είναι να ελέγχεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων ασφάλειας των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και να αξιολογούνται τα επιτεύγματα των στόχων ασφάλειας που περιλαμβάνουν ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες.

Παραδείγματα εσωτερικών ελέγχων που αποδεικνύουν ότι οι άνθρωποι και οργανωτικοί παράγοντες λαμβάνονται υπόψη όταν αναλύονται τα αποτελέσματα των ελέγχων, προσδιορίζεται η ανάγκη λήψης διορθωτικών μέτρων ή μέτρων βελτίωσης και κοινοποιούνται τα μέτρα στην ανώτατη διοίκηση.

Ο οργανισμός εφαρμόζει διαδικασίες και μεθόδους προκειμένου να ενσωματώνει συστηματικά την αξιολόγηση της απόδοσης του προσωπικού σε κρίσιμης σημασίας εργασίες σχετικές με την ασφάλεια και σε επιχειρησιακές δραστηριότητες.

Η μέθοδος περιγράφει τη διαχείριση της επικοινωνίας σχετικά με τα αποτελέσματα, συστάσεις/μέτρα που οδηγούν σε μια κοινή και διαφανή προσέγγιση.

6.2.6 Παραπομπές και πρότυπα

- *ISO 19011:2018 - Κατευθυντήριες γραμμές για τα συστήματα διαχείρισης ελέγχων*
- [ΚΜΑ για τον οδηγό εφαρμογής της παρακολούθησης](#)

6.2.7 Ζητήματα εποπτείας

Κατά την εποπτεία είναι σημαντικό να εξετάζονται ο σχεδιασμός και τα πορίσματα των ελέγχων. Αυτά αποκαλύπτουν αν οι έλεγχοι στοχεύουν στους σωστούς τομείς, αν τα αποτελέσματα είναι λογικά και αν το προσωπικό που διενεργεί τους ελέγχους είναι αρμόδιο και ανεξάρτητο.

Πρέπει να ελέγχεται ότι οι τομείς που επιλέγονται για έλεγχο ανταποκρίνονται στο προφίλ κινδύνου του οργανισμού.

Υπάρχει μηχανισμός για την ενεργοποίηση μη προγραμματισμένων ελέγχων και εφαρμόζεται με την επανεξέταση ορισμένων παραδειγμάτων.

6.3 Επανεξέταση από τη διοίκηση

6.3.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

6.3.1. Η ανώτατη διοίκηση επανεξετάζει τακτικά εάν το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας εξακολουθεί να αρμόζει και να είναι αποτελεσματικό, όπως επίσης εξετάζει τουλάχιστον τα κάτωθι:

- (a) τα στοιχεία της κατάστασης προόδου στη λήψη μέτρων που εκκρεμούν από προηγούμενες επανεξετάσεις της διοίκησης·
- (b) τη μεταβολή εσωτερικών και εξωτερικών συνθηκών (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού)·
- (c) τις επιδόσεις του οργανισμού στον τομέα της ασφάλειας που σχετίζονται με:
 - (i.) την επίτευξη των στόχων ασφάλειας που έχει θέσει·
 - (ii.) τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, καθώς και των ευρημάτων εσωτερικού ελέγχου, και των εσωτερικών διερευνήσεων ατυχήματος/περιστατικού και την κατάσταση των αντίστοιχων μέτρων·
 - (iii.) τη σχετική απόδοση των εποπτικών δραστηριοτήτων που διενεργεί η εθνική αρχή ασφάλειας·
- (d) τις συστάσεις βελτίωσης.

6.3.2. Με βάση τα αποτελέσματα της επανεξέτασης της διοίκησης, η ανώτατη διοίκηση αναλαμβάνει τη γενική ευθύνη για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των αναγκαίων μεταβολών στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας.

6.3.2 Σκοπός

Η ισχυρή ηγεσία από πλευράς διοίκησης σε θέματα ασφάλειας είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας ενός οργανισμού, καθώς και για τη συνεχή εξέλιξή του με την πάροδο του χρόνου. Ο οργανισμός θα πρέπει να αποδεικνύει ότι η διοίκηση συμμετέχει ενεργά στην επανεξέταση της απόδοσης του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας και στη μελλοντική ανάπτυξή του.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Η επανεξέταση από τη διοίκηση συνδέεται με όλες τις μεθόδους και διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, και στη συνέχεια μπορεί να ενσωματώνει ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες με σκοπό τη βελτίωσή τους.

6.3.3 Αποδεικτικά στοιχεία

- Μέθοδοι για συνεδριάσεις της διοίκησης που καλύπτουν την επανεξέταση του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας και την πρόοδο στις εσωτερικές συστάσεις που προκύπτουν από ελέγχους και διαδικασίες επανεξέτασης **(6.3.1 στοιχείο α)-δ))**
- Αρχείο για τις επιδόσεις του οργανισμού σε σχέση με τους στόχους του για την ασφάλεια, **(6.3.1 στοιχείο γ) περίπτωση i))**
- Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι συστάσεις της αρμόδιας εθνικής αρχής ασφάλειας ελήφθησαν υπόψη στο σύστημα διαχείρισης ασφάλειας, **(6.3.1 στοιχείο γ) περίπτωση iii))**
- Ο οργανισμός δύναται να αποδείξει ότι διαθέτει διαδικασίες για τον προσδιορισμό και τον καθορισμό στόχων που συνάδουν με το είδος και την έκταση των συναφών κινδύνων, αξιολογεί τακτικά τις επιδόσεις σε σχέση με τους στόχους, και τη συμμόρφωση με τις διαδικασίες, και χρησιμοποιεί τα δεδομένα ασφάλειας για την παρακολούθηση, την επανεξέταση και την εφαρμογή αλλαγών στις επιχειρησιακές ρυθμίσεις. **(6.3.1)**
- Αποδεικτικά στοιχεία ότι η διοίκηση αναλαμβάνει ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό και εφαρμόζει απαραίτητες αλλαγές στο σύστημα διαχείρισης ασφάλειας **(6.3.2)**
 - Υπάρχουν μέθοδοι και εργαλεία για να αναφέρονται συστηματικά όλων των ειδών οι κίνδυνοι που έχουν εντοπιστεί, σφάλματα, αποσοβηθέντα ατυχήματα, ανεπάρκειες και συμβάντα, καθώς και για να κατηγοριοποιείται και να αναλύεται όποιο πρόβλημα αναφέρεται από την οπτική των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων προκειμένου να είναι δυνατή η εξεύρεση των υποκείμενων αιτιών και αποτελεσματικών μέτρων
 - Η εμπειρογνωμοσύνη των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων χρησιμοποιείται στη μέθοδο διερεύνησης ατυχημάτων
 - Υπάρχουν συστηματικές μέθοδοι για να αξιοποιούνται τα διδάγματα που αντλούνται σχετικά με τα ζητήματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στην κατάρτιση και στον σχεδιασμό
 - Τα διδάγματα που αντλούνται από τις έρευνες ατυχημάτων και συμβάντων κοινοποιούνται στους υπαλλήλους του οργανισμού και αξιοποιούνται στην κατάρτιση, στον σχεδιασμό και σε άλλους τομείς προκειμένου να περιοριστούν οι πιθανότητες να επαναληφθούν
 - Τα αποτελέσματα από τις διερευνήσεις ατυχημάτων αναφέρονται στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της διοίκησης και θεωρούνται σημαντικό εργαλείο μάθησης και βελτίωσης
- Ακολουθείται διαδικασία αξιοπιστίας για έρευνες ατυχημάτων.

6.3.4 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διαδικασία που καλύπτει την επανεξέταση και την πρόοδο στις εσωτερικές συστάσεις βάσει ελέγχων και διαδικασιών επανεξέτασης που διενεργούνται από ανώτερα διοικητικά στελέχη, καθώς και πρακτικά επιλεγμένων συνεδριάσεων.

Το αρχείο καταγραφής προβλημάτων που αναφέρει τις συστάσεις που έγιναν και την πρόοδο στην αποκατάσταση των σφαλμάτων που παρακολουθεί η διοίκηση.

Η διαδικασία για την επανεξέταση από τη διοίκηση των αποτελεσμάτων της εσωτερικής έρευνας ατυχημάτων και των σχετικών αποτελεσμάτων από την εποπτεία της εθνικής αρχής ασφάλειας.

Παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες που παρακολουθούνται από την ανώτατη διοίκηση και πόσο συχνά.

Τα παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων που αναφέρονται ανωτέρω πρέπει να καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες ενσωματώνονται στην επανεξέταση από τη διοίκηση.

6.3.5 Ζητήματα εποπτείας

Κατά τη διάρκεια της εποπτείας είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι η διαδικασία που ακολουθείται κατά την επανεξέταση της αποτελεσματικότητας του ΣΔΑ από τη διοίκηση, επιφέρει πραγματικές αλλαγές σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Επίγνωση της διοίκησης σχετικά με τις μεταβαλλόμενες εσωτερικές και εξωτερικές συνθήκες. Διενεργεί π.χ. η διοίκηση γενικές αναλύσεις ή άλλες τεχνικές, όπως πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και τεχνολογικές, νομικές και περιβαλλοντικές αναλύσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ΣΔΑ της;

Η σύνδεση/ο σύνδεσμος μεταξύ των αποτελεσμάτων της επανεξέτασης από τη διοίκηση και πώς λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα στην ετήσια έκθεση ασφάλειας.

Για να κάνουμε το
σιδηροδρομικό σύστημα
πιο λειτουργικό για την
κοινωνία.

7 Βελτίωση

7.1 Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα

7.1.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

<p>7.1. Διδάγματα από ατυχήματα και περιστατικά</p> <p>7.1.1. Ατυχήματα και περιστατικά σχετιζόμενα με τις σιδηροδρομικές λειτουργίες του οργανισμού:</p> <p>(a) αναφέρονται, καταχωρίζονται, διερευνώνται και αναλύονται για να προσδιορισθούν οι αιτίες τους·</p> <p>(b) αναφέρονται σε εθνικούς φορείς, κατά περίπτωση.</p> <p>7.1.2. Ο οργανισμός διασφαλίζει ότι:</p> <p>(a) οι συστάσεις της εθνικής αρχής ασφάλειας, του εθνικού φορέα διερεύνησης και κλαδικών/εσωτερικών διερευνήσεων αξιολογούνται και εφαρμόζονται εάν ενδείκνυται ή επιβάλλεται·</p> <p>(b) οι συναφείς εκθέσεις/πληροφορίες από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη όπως σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, διαχειριστές υποδομής, φορείς συντήρησης και κάτοχοι σιδηροδρομικών οχημάτων, εξετάζονται και λαμβάνονται υπόψη.</p> <p>7.1.3. Ο οργανισμός αξιοποιεί τις πληροφορίες που σχετίζονται με τη διερεύνηση για να επανεξετάσει την εκτίμηση κινδύνων (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση κινδύνων), να αντλήσει διδάγματα με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας και, ενδεχομένως, να λάβει διορθωτικά και/ή βελτιωτικά μέτρα (βλ. 5.4. Διαχείριση μεταβολών).</p>
--

7.1.2 Σκοπός

Ο οργανισμός θα πρέπει να αποδείξει ότι διερευνά ατυχήματα και συμβάντα προκειμένου να μάθει και να βελτιώσει τους ελέγχους κινδύνου, ότι το εντεταλμένο προσωπικό είναι αρμόδιο για τη διεξαγωγή της εν λόγω έρευνας, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων που άπτονται του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα, ότι τα ατυχήματα αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές, ότι γίνονται συστάσεις και υποβάλλονται εκθέσεις, και ότι, βάσει αυτών, η διοίκηση προβαίνει στις σχετικές ενέργειες.

Συν τοις άλλοις, ο οργανισμός εφαρμόζει τη λογική της «μάθησης δύο όψεων», δηλαδή η μάθηση δεν επικεντρώνεται αποκλειστικά στην πραγματικότητα των συμβάντων, αλλά και στην ικανότητα του οργανισμού να βελτιώνεται εστιάζοντας στα στοιχεία που είτε προωθούν είτε αναστέλλουν τη μεταφορά γνώσεων και πληροφοριών εντός του.

7.1.3 Επεξηγηματική σημείωση

Οι όροι «αποσοβηθέντα ατυχήματα» και «άλλα επικίνδυνα περιστατικά» περιλαμβάνονται στον ορισμό του «συμβάντος» στην [οδηγία \(ΕΕ\) 2016/798](#). Είναι εξίσου σημαντικό να διερευνώνται τα αποσοβηθέντα ατυχήματα και τα άλλα επικίνδυνα περιστατικά, με στόχο την προληπτική διαχείριση της ασφάλειας.

Η μάθηση από ατυχήματα και συμβάντα θα πρέπει να στηρίζει την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (διαχειριστή υποδομής, άλλες σιδηροδρομικές εταιρείες, ΥΣΦ), για την ανάπτυξη της συνεργασίας και την προώθηση της γενικής βελτίωσης της απόδοσης του ΣΔΑ.

Για τις διερευνήσεις που απαιτούν προοπτική ανθρώπινου και οργανωτικού παράγοντα, οι ερευνητές θα πρέπει είτε να εκπαιδεύονται είτε να έχουν πρόσβαση στη δέουσα εμπειρογνωμοσύνη προκειμένου να εξετάσουν τα σχετικά ζητήματα.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Η ανάλυση ατυχημάτων/συμβάντων δεν θα πρέπει να αναζητά εξιλαστήριο θύμα ή ένα τμήμα «πιο αρμόδιο από το άλλο», αλλά να στοχεύει στην κατανόηση των οργανωτικών αδυναμιών που οδήγησαν στα εν λόγω συμβάντα, και την αντιμετώπισή τους. Η πλέον σημαντική πρόκληση κατά την ανάλυση συμβάντων είναι η αποτροπή συναφών συμβάντων. Αναλύσεις που σταματούν στον εντοπισμό των άμεσων αιτιών επιτρέπουν μόνο την αποτροπή παρόμοιων συμβάντων. Αντιθέτως, αναλύσεις που επιτρέπουν τον εντοπισμό των τεχνικών και οργανωτικών βασικών αιτιών συνεπάγονται δράσεις ικανές να αποτρέψουν άλλο είδος ατυχήματος στο οποίο ενεργούν οι ίδιοι μηχανισμοί. Για παράδειγμα, εάν η ανάλυση καθιστά σαφές ότι μια διαδικασία δεν είναι ενημερωμένη, και η διορθωτική ενέργεια στοχεύει αποκλειστικά στη διόρθωση της εν λόγω διαδικασίας, ο αντίκτυπός της θα είναι περιορισμένος. Εάν η ανάλυση προχωρήσει περαιτέρω στον εντοπισμό αδυναμιών στη διαδικασία ενημέρωσης των διαδικασιών, ο θετικός αντίκτυπος της βελτιωτικής ενέργειας μπορεί να αποδειχθεί πολύ ευρύτερος.

Η εταιρεία μπορεί να χρησιμοποιεί τη δομή υποβολής εκθέσεων που προβλέπεται στο άρθρο 4 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2020/572](#) «*σχετικά με τη δομή που πρέπει να ακολουθείται για τις εκθέσεις διερεύνησης σιδηροδρομικών ατυχημάτων και συμβάντων*» για να προσδιορίζει τα στοιχεία για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες που πρέπει να διερευνηθούν και να τα ενσωματώνει στις εκθέσεις της. Σημείωση: η δομή αυτή είναι μία μόνο από τα πρότυπα αναφοράς που υπάρχουν και μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

Ενθαρρύνεται και διευκολύνεται η αναφορά επικίνδυνων καταστάσεων και συμβάντων «υψηλού δυναμικού». Σε περίπτωση ανάγκης, υφίστανται μηχανισμοί ώστε οι αναφορές να είναι ανώνυμες. Εάν η αναφορά είναι επώνυμη, τα μέλη του προσωπικού και οι ομάδες που απέστειλαν την αναφορά βοηθούν στην ανάλυση και τον καθορισμό των βραχυπρόθεσμων λύσεων. Διοργανώνονται συζητήσεις μεταξύ ομάδων και οι δράσεις που αποφασίζονται κοινοποιούνται στα αρμόδια μέλη του προσωπικού και σε όλον τον οργανισμό, ανάλογα με την περίπτωση.

7.1.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- ***Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία αναφοράς ατυχημάτων/συμβάντων, συμπεριλαμβανομένων του τρόπου εντοπισμού και ανάλυσης των βασικών αιτιών, και της υποβολής εκθέσεων εντός του οργανισμού και σε άλλες αρμόδιες αρχές και άλλα μέρη (7.1.1)***
- ***Πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιεί ο οργανισμός στην έρευνα, συμπεριλαμβανομένου του στοιχείου των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, για την επανεξέταση της διαδικασίας ανάλυσης και αξιολόγησης κινδύνου μετά από ένα γεγονός (7.1.3)***
- ***Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι συστάσεις των αρμόδιων αρχών έχουν ληφθεί υπόψη σε αναφορές ατυχημάτων και συμβάντων και ότι έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες με στόχο τυχόν απαραίτητες αλλαγές (7.1.2 στοιχεία α), β))***
- ***Επανεξέταση παρελθόντων συμβάντων για τον εντοπισμό παραγόντων σε σχέση με τρέχον/τρέχοντα περιστατικό(-ά). Υπάρχουν αποδείξεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ότι είναι σημαντικότερα τα οργανωτικής φύσης διδάγματα που βασίζονται σε συμβάντα και εμπειρία (7.1.3).***

- Υπάρχει μεθοδολογία για τη διενέργεια ερευνών που βασίζεται στη γνώση των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και σε σύγχρονες μεθόδους.
- Υπάρχει πρόγραμμα κατάρτισης για ερευνητές ατυχημάτων και συμβάντων στο οποίο εφαρμόζεται η οπτική ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων.
- Προωθείται μια «νοοτροπία δικαιοσύνης», μέσω της αναγνώρισης και ενίσχυσης θετικών πρωτοβουλιών ασφάλειας (αναφορά συμβάντων, συμμετοχή του προσωπικού στην ανάλυση και τη συνεχή βελτίωση, υποστήριξη συναδέλφων, κ.λπ.). Η εν λόγω «νοοτροπία δικαιοσύνης» αναμένεται να διαλύσει την ευθυνοφοβία, θέτοντας ένα ευρέως αποδεκτό όριο μεταξύ αποδεκτού και μη αποδεκτού. Αναγνωρίζεται το δικαίωμα στο λάθος.

7.1.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διαδικασία για τη διερεύνηση ατυχημάτων που περιγράφει τις μεθόδους έρευνας και περιλαμβάνει αναφορά στις απαιτήσεις διαχείρισης αρμοδιοτήτων για τους ερευνητές ατυχημάτων και συμβάντων.

Δείγμα αναφορών ατυχημάτων και συμβάντων διαφόρων ειδών που υποδεικνύουν ότι οι έρευνες διεξήχθησαν από αρμόδιο πρόσωπο, ότι τα συμπεράσματα βασίζονται στα αποδεικτικά στοιχεία και ότι οι συστάσεις ελήφθησαν υπόψη.

Αντίγραφο της διαδικασίας παρακολούθησης των μέτρων διόρθωσης/μετριασμού που ακολούθησαν το ατύχημα/συμβάν.

Παρέχονται πληροφορίες για τη χρήση του εργαλείου πληροφοριών εγρήγορσης για την ασφάλεια (SAIT) ώστε να παρακολουθούνται και να ενημερώνονται άλλοι οργανισμοί για ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία.

Υπάρχουν καταρτισμένοι ερευνητές.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Απαιτήσεις επάρκειας για το προσωπικό που διενεργεί έρευνες, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στο σύστημα διαχείρισης επάρκειας της εταιρείας. Υπάρχει πρόγραμμα κατάρτισης για ερευνητές ατυχημάτων και συμβάντων, μεταξύ άλλων για τον τρόπο της συστηματικής ενσωμάτωσης ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων.

Οι εκθέσεις παρουσιάζουν μια εμπεριστατωμένη ανάλυση των συμβάντων που οδηγούν στην εφαρμογή συνεκτικών σχεδίων δράσης σε όλα τα επίπεδα του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, καλλιεργώντας ένα κλίμα προθυμίας για άντληση διδαγμάτων από συμβάντα μέσω αλλαγών στις συμπεριφορές σε όλες τις δραστηριότητες. Τα πρακτικά συνεδριάσεων και η ανταλλαγή ανακοινώσεων αποδεικνύουν ότι όταν τα συμβάντα αφορούν εξωτερικά μέρη, υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα αποτελέσματα των αναλύσεων και των ενεργειών κοινοποιούνται ανοικτά.

Η διοίκηση αναγνωρίζει ότι τα συμβάντα και τα ατυχήματα προκαλούνται από πολλούς παράγοντες και ορισμένα οφείλονται σε αποφάσεις της διοίκησης, και τα πρακτικά συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου δείχνουν ότι τα αποτελέσματα της έρευνας ατυχήματος/συμβάντος και οι σχετικές συστάσεις (ήτοι διορθωτικές και/ή βελτιωτικές ενέργειες) αναφέρονται στη διοίκηση, και τον τρόπο που τα εν λόγω αποτελέσματα και οι συστάσεις συμβάλλουν στην επανεξέταση του ΣΔΑ **(βλ. επίσης 6.3)**.

Στις έρευνες συμβάντων και ατυχημάτων ακολουθείται προσέγγιση για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες και η προσέγγιση αυτή αναφέρεται στις στρατηγικές για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες και για τη νοοτροπία ασφάλειας σε όλες τις σχετικές μεθόδους (εκτίμηση κινδύνων, αξιολόγηση απόδοσης, συνεχή βελτίωση...)

Τα προγράμματα αρχικής και συνεχούς κατάρτισης του προσωπικού αποδεικνύουν ότι οι ενέργειες που πραγματοποιούνται με βάση τα αντληθέντα διδάγματα είναι ενσωματωμένες, δίνοντας κυρίως έμφαση στους κινδύνους των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και στους τρόπους περιορισμού τους.

Οι έρευνες ακολουθούν συστημική προοπτική, δηλαδή δεν εξετάζουν μόνο τον ανθρώπινο, τον τεχνολογικό και τον οργανωτικό παράγοντα μεμονωμένα, αλλά δίνουν έμφαση στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των παραγόντων. Για παράδειγμα, εάν ένας μηχανοδηγός πέρασε σήμα κινδύνου, οι παράγοντες που προτείνεται να διερευνηθούν περιλαμβάνουν τα εξής: η κόπωση, η γνωστική υπερφόρτωση, η επάρκεια, κ.λπ. (ανθρώπινος παράγοντας), η επιρροή της τεχνολογίας στην απόδοση, όπως οι αλληλεπιδράσεις ανθρώπου και συστήματος, η διάταξη, η τοποθέτηση του σήματος (τεχνολογικός παράγοντας), η επίδραση του οργανισμού στην απόδοση, όπως η κατάρτιση, το ΣΔΑ, οι οργανωτικές προτεραιότητες (οργανωτικός παράγοντας), καθώς και η αλληλεπίδραση μεταξύ των τριών τομέων, όπως η επίδραση της προμήθειας στον σχεδιασμό ή τη διαχείριση της αλλαγής με την εισαγωγή νέου σχεδιασμού.

Η ανάλυση επικίνδυνων περιστατικών πραγματοποιείται σε διατομεακό επίπεδο, με τη χρήση ποικίλων δεξιοτήτων και λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων μερών (συμπεριλαμβανομένων εξωτερικών μερών, όπου απαιτείται).

Πολιτική που βασίζεται στη «νοοτροπία δικαιοσύνης» και υφιστάμενα εργαλεία αναφοράς που καλλιεργούν νοοτροπία αναφοράς συμβάντων και στάση αμφισβήτησης στο προσωπικό. Όλες οι συνηθισμένες και μη φυσιολογικές αποκλίσεις που αναφέρονται από το προσωπικό αναλύονται και οδηγούν στην εφαρμογή μέτρων βελτίωσης, όπου κρίνεται αναγκαίο. Στο οικείο προσωπικό ανακοινώνονται συστηματικά τα μέτρα που λαμβάνονται.

7.1.6 Παραπομπές και πρότυπα

- [Ιστοσελίδα για τη νοοτροπία ασφάλειας του ERA](#)
- [Ιστοσελίδα για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες του ERA](#)
- [Εκτελεστικός κανονισμός \(ΕΕ\) 2020/572 της Επιτροπής της 24ης Απριλίου 2020 σχετικά με τη δομή που πρέπει να ακολουθείται για τις εκθέσεις διερεύνησης σιδηροδρομικών ατυχημάτων και συμβάντων](#)
- Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) (2002) - *Safety culture in nuclear installations: Guidance for use in the enhancement of safety culture. (Νοοτροπία ασφάλειας σε πυρηνικές εγκαταστάσεις: Κατευθυντήριες γραμμές για βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας)*. ΙΑΕΑ TECDOC-1529. Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, Βιέννη (2002).
- Mathis, T.L. & Galloway, S.M. (2013) - *Steps to safety culture excellence (Βήματα για εξαιρετική νοοτροπία ασφάλειας)*.
- Kecklund, L., Lavin, M. & Lindvall, J. (2016) - *Safety culture: A requirement for new business models. Lessons learned from other High-Risk Industries. In proceeding presented of The International Conference on Human and Organisational Aspects of Assuring Nuclear Safety – Exploring 30 Years of Safety Culture, (Νοοτροπία ασφάλειας: Ανάγκη για νέα επιχειρηματικά μοντέλα. Διδάγματα από άλλες βιομηχανίες υψηλού κινδύνου. Στο πλαίσιο της Διεθνούς Διάσκεψης για τις Ανθρώπινες και Οργανωτικές Πτυχές της Πυρηνικής Ασφάλειας - Ανασκόπηση 30 χρόνων Κουλτούρας Ασφάλειας, Βιέννη, 22-26 Φεβρουαρίου 2016*
- RSSB (2015) - *Safety Culture and behavioural development: Common factors for creating a culture of continuous development (Νοοτροπία ασφάλειας και ανάπτυξη συμπεριφοράς: Κοινοί παράγοντες για τη δημιουργία νοοτροπίας συνεχούς ανάπτυξης)* (www.sparkrail.org)

7.1.7 Ζητήματα εποπτείας

Η ικανότητα των ερευνητών ατυχημάτων/συμβάντων είναι καθοριστικής σημασίας για τον εντοπισμό σημαντικών συστάσεων και τη θέσπιση των κατάλληλων προληπτικών μέτρων. Όσοι ασκούν εποπτεία θα πρέπει να αναζητούν παρεμβάσεις της διοίκησης στα αποτελέσματα αναφορών ατυχημάτων και συμβάντων, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ποιότητα της αναφοράς και όσα προκύπτουν από αυτή.

Τα αποτελέσματα εσωτερικής έρευνας οδήγησαν σε οργανωτικά διδάγματα, τα οποία εντοπίζονται σε έγγραφα, αναφορές ή άλλα κανάλια πληροφοριών (π.χ. εσωτερικό δίκτυο του οργανισμού, εταιρικό περιοδικό κ.λπ.).

Η νοοτροπία του οργανισμού σχετικά με τις αναφορές συμβάντων και αποσοβηθέντων ατυχημάτων.

7.2 Συνεχής βελτίωση

7.2.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 7.2.1. Ο οργανισμός βελτιώνει συνεχώς την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα του οικείου συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο που καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1078/2012 και, τουλάχιστον, το αποτέλεσμα των ακόλουθων δραστηριοτήτων:
- (a) παρακολούθηση (βλ. 6.1. Παρακολούθηση)·
 - (b) εσωτερικός έλεγχος (βλ. 6.2. Εσωτερικός έλεγχος)·
 - (c) επανεξέταση από τη διοίκηση βλ. 6.3. Επανεξέταση από τη διοίκηση)·
 - (d) διδάγματα από ατυχήματα και περιστατικά (βλ. 7.1. Διδάγματα από ατυχήματα και περιστατικά).
- 7.2.2. Ο οργανισμός διαθέτει μέσα για την παροχή κινήτρων στο προσωπικό και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό να δραστηριοποιούνται στη βελτίωση της ασφάλειας στο πλαίσιο της οργανωτικής μάθησης.
- 7.2.3. Ο οργανισμός προβλέπει στρατηγική για τη συνεχή βελτίωση της οικείας νοοτροπίας ασφάλειας, η οποία στηρίζεται στην αξιοποίηση της εμπειρογνώσιας και σε αναγνωρισμένες μεθόδους για τον εντοπισμό προβλημάτων συμπεριφοράς που επηρεάζουν τις διάφορες συνιστώσες του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και για τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή τους.

7.2.2 Σκοπός

Η συνεχή βελτίωση είναι σημαντική για ένα αποτελεσματικό ΣΔΑ. Σκοπός αυτής της απαίτησης είναι να αποδείξει ο αιτών τη δέσμευσή του στη βελτίωση και ότι το ΣΔΑ του κινείται προς αυτή την κατεύθυνση.

Η ανώτατη διοίκηση συμμετέχει σε διαδικασία **συλλογικού προβληματισμού** για να βελτιώνει συνεχώς τη νοοτροπία ασφάλειας του οργανισμού.

Ο συλλογικός προβληματισμός ενσωματώνεται σε στρατηγική που εστιάζει στις **πολιτιστικές ιδιαιτερότητες**, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά την απόδοση και πρέπει να αξιολογούνται καλύτερα ή να μεταβάλλονται.

7.2.3 Επεξηγηματική σημείωση

Η συνεχή βελτίωση (**7.2.1**) επικεντρώνεται στα στοιχεία του ΣΔΑ που αξιολογούν και οδηγούν σε δράσεις βελτίωσης, αλλά όχι σε εκείνα τα στοιχεία που υπόκεινται σε βελτίωση, δεδομένου ότι εντάσσονται ήδη στο πεδίο των δραστηριοτήτων παρακολούθησης.

Πώς ενσωματώνονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και η νοοτροπία ασφάλειας;

Οργανωτική μάθηση (**7.2.2**) σημαίνει διαδικασία βελτίωσης των ενεργειών μέσω καλύτερης γνώσης και κατανόησης.

Η νοοτροπία ασφάλειας (**7.2.3**) έχει εδώ την έννοια της παραγράφου 2.1.1 (ι). Μια θετική νοοτροπία ασφάλειας ενθαρρύνει και επιτρέπει στους οργανισμούς και τα άτομα να προσπαθήσουν να βελτιώσουν την ασφάλεια και την απόδοση. Ενισχύει την ικανοποίηση από την εργασία, και τη διατήρηση θέσεων εργασίας, και παρέχει οφέλη από πλευράς κόστους. Μπορεί επίσης να συμβάλει στην εκπλήρωση των ρυθμιστικών προσδοκιών, καθώς οι αρχές ασφάλειας και οι ρυθμιστικές αρχές αναγνωρίζουν όλο και

περισσότερο τον ρόλο της νοοτροπίας ασφάλειας στην αποτελεσματική διαχείριση της ασφάλειας. Πιο συγκεκριμένα, μια θετική νοοτροπία ασφάλειας μπορεί να συνεπάγεται:

- *Μείωση του λειτουργικού κινδύνου μέσω μιας πιο ολοκληρωμένης εκτίμησης κινδύνων και καλύτερης κατανόησης του κινδύνου από το εργατικό δυναμικό,*
- *Μείωση των τραυματισμών εργαζομένων μέσω της εξάλειψης των πηγών κινδύνου που εντοπίζονται στο πλαίσιο αυξημένης αναφοράς αποσοβηθέντων ατυχημάτων,*
- *Μείωση των επισφαλών ενεργειών και συνθηκών μέσω βελτιωμένης συμμετοχής του εργατικού δυναμικού και ανάπτυξης ηγεσίας,*
- *Μείωση του κόστους που συνδέεται με τραυματισμούς εργαζομένων και με επισφαλείς ενέργειες και συνθήκες,*
- *Βελτιωμένη απόδοση μέσω της ενίσχυσης της εκπαίδευσης του προσωπικού, της περιορισμένης εμπλοκής σε και της μείωσης των τραυματισμών, των επισφαλών ενεργειών και συνθηκών.*
- *Βελτιωμένο και πιο αποδοτικό ΣΔΑ, με διαδικασίες και κανόνες καλύτερα προσαρμοσμένους στην πραγματικότητα*

Λόγω των θεμελιωδών χαρακτηριστικών που καθορίζουν μια νοοτροπία, η οποία δημιουργείται μέσω των καθημερινών συναναστροφών και είναι δύσκολο να αλλάξει, η στρατηγική αυτή θεωρείται μακροπρόθεσμη, είναι «κτήμα» της ανώτατης διοίκησης και ενθαρρύνεται από αυτή.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι βελτίωσης της νοοτροπίας ασφάλειας, για παράδειγμα:

- *Ανάπτυξη ενός απλού συστήματος για την ανταλλαγή προβληματισμών. Αυτό μπορεί να εξαρτάται από την ωριμότητα του οργανισμού να καλλιεργεί κλίμα εμπιστοσύνης και προσβασιμότητα για όλους. Είναι σημαντικό να ενσωματωθεί η ανατροφοδότηση στο σύστημα ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εργαζόμενοι αισθάνονται ότι συμμετέχουν και αποτελούν μέρος του οργανισμού.*
- *Μεταβολή των όρων των προμηθειών και των συμβάσεων για την ενθάρρυνση καλής νοοτροπίας ασφάλειας για τους προμηθευτές. Η νοοτροπία ασφάλειας θα πρέπει να αποτελεί κριτήριο για την επιλογή των προμηθευτών.*
- *Εμφανής ανταμοιβή ασφαλών συμπεριφορών. Η ανταμοιβή μπορεί να λαμβάνει πολλές μορφές, από αυξημένη ετήσια αμοιβή μέσω μπόνους έως εβδομαδιαία επιβράβευση για εξαιρετικές επιδόσεις στην ασφάλεια.*
- *Καθορισμός συγκεκριμένων στόχων για τους διαχειριστές, όσον αφορά τον ηγετικό ρόλο στην ασφάλεια, για παράδειγμα, ενθάρρυνση της διοίκησης να διαδραματίζει πιο ορατό ρόλο στον τομέα, δίνοντας το παράδειγμα με τις ενέργειές της,*
- *κ.λπ.*

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων θα πρέπει να κοινοποιούνται σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού. Θα πρέπει να λαμβάνονται τα σχετικά μέτρα ώστε να προωθείται και να διατηρείται μια θετική νοοτροπία ασφάλειας, να βελτιώνεται ο ηγετικός ρόλος όσον αφορά την ασφάλεια και να προωθείται μια στάση εκμάθησης εντός του οργανισμού.

Ο προσδιορισμός και η επιλογή σχετικών πολιτιστικών χαρακτηριστικών είναι συχνά περίπλοκο καθήκον¹ το οποίο θα πρέπει να εκτελείται προσεκτικά.

Πράγματι, σε αυτό το καθήκον θα πρέπει να συμμετέχει το προσωπικό όλων των επιπέδων εντός και συχνά εκτός του οργανισμού (π.χ. ανάδοχοι).

Μολονότι οι αντιλήψεις και οι πεποιθήσεις του προσωπικού συλλέγονται συχνά με ερωτηματολόγια, η μέθοδος αυτή θεωρείται γενικά ανεπαρκής για να καθοριστούν τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά που επηρεάζουν την ασφάλεια. Οι εμπειρογνώμονες, οι οποίοι καθοδηγούνται ενδεχομένως από τα

¹ Η πολυμορφία των δραστηριοτήτων και το μέγεθος του οργανισμού είναι απλά παραδείγματα παραμέτρων που συνδυάζονται με την περιπλοκότητα αυτού του καθήκοντος.

αποτελέσματα των ερωτηματολογίων, θα πρέπει να διενεργούν παρατηρήσεις, προσωπικές συνεντεύξεις και ομάδες συζήτησης για να καταλήγουν σε πιο ακριβή διάγνωση.

Σημείωση: Η ομάδα συζήτησης απαρτίζεται από έναν μικρό αριθμό ατόμων (συνήθως 4 έως 15), με την παρουσία συντονιστή, και εστιάζει το ενδιαφέρον σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Οι ομάδες συζήτησης επιδιώκουν τον διάλογο και όχι τις μεμονωμένες απαντήσεις σε επίσημα ερωτήματα, παράγουν δε ποιοτικά δεδομένα

Με βάση αυτήν τη διάγνωση, η ανώτατη διοίκηση μπορεί να προσδιορίσει και να υποστηρίξει σχέδιο δράσης ώστε να αξιολογήσει καλύτερα τα μεταβαλλόμενα πολιτιστικά χαρακτηριστικά ή να συμβάλει στην υλοποίησή τους. Η ανώτατη διοίκηση παρακολουθεί την εφαρμογή των μέτρων που έχουν εντοπιστεί και τα αναθεωρεί αναλόγως.

Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της στρατηγικής, η διάγνωση θα πρέπει να αναθεωρείται κάθε 2-5 έτη με την ίδια προσέγγιση. Η συχνότητα εξαρτάται από τα αποτελέσματα της αρχικής διαδικασίας.

Σε πολλούς κλάδους υψηλού κινδύνου, η διάγνωση αυτή διενεργείται συχνά στο πλαίσιο της αξιολόγησης της νοοτροπίας ασφάλειας. Η αξιολόγηση της νοοτροπίας ασφάλειας μπορεί να διενεργείται είτε ανεξάρτητα είτε με τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης. Το πλεονέκτημα μιας ανεξάρτητης αξιολόγησης είναι ότι ο οργανισμός αποκτά πιο αντικειμενική εικόνα της νοοτροπίας ασφάλειας αλλά υπάρχει κίνδυνος ο οργανισμός να παρεξηγήσει ή να δυσκολευτεί να αποδεχτεί τα συμπεράσματα. Το πλεονέκτημα μιας αυτοαξιολόγησης είναι ότι διεξάγεται εσωτερικά, από προσωπικό του οργανισμού που έχει βαθιά γνώση του οργανισμού. Το μειονέκτημα της αυτοαξιολόγησης είναι ότι παρεμβάλλονται συχνά οι ιδιότητες και οι ιεραρχίες. Ορισμένα χαρακτηριστικά της αξιολόγησης της νοοτροπίας ασφάλειας αναφέρονται στη συνέχεια:

- Περιλαμβάνει διαδικασία αξιολόγησης 2/3 εβδομάδων και προπαρασκευαστικό στάδιο.
- Συμμετέχει διεπιστημονική ομάδα αξιολόγησης.
- Η συλλογή δεδομένων βασίζεται στις μεθόδους κοινωνικών επιστημών (μεταξύ άλλων σε συνεντεύξεις, σε ομάδες συζήτησης, σε παρατηρήσεις).
- Αντικείμενο της αξιολόγησης είναι το σύνολο του οργανισμού και οι διασυνδέσεις του.
- Βασίζεται σε πρότυπο ή πλαίσιο νοοτροπίας ασφάλειας.
- Η ανώτατη διοίκηση είναι προσηλωμένη και προσεγγίζει την αξιολόγηση ως δυνατότητα μάθησης.
- Τα αποτελέσματα κοινοποιούνται σε όλον τον οργανισμό.
- Με βάση τα αποτελέσματα σχεδιάζεται/αναθεωρείται στρατηγική για τη συνεχή βελτίωση των επιλεγμένων χαρακτηριστικών της νοοτροπίας ασφάλειας.

Η βελτίωση της στρατηγικής και των διαδικασιών σχετικά με τον ανθρώπινο και τον οργανωτικό παράγοντα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συνεχούς βελτίωσης του ΣΔΑ.

Ως «συστηματική προσέγγιση» ορίζεται η βήμα-προς-βήμα διαδικασία για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που σχετίζονται με την νοοτροπία ασφάλειας, π.χ. μια διαδικασία παρατήρησης κινδύνου, αναφοράς συμβάντων και ατυχημάτων, και ο τρόπος χρήσης των πληροφοριών και των διδαγμάτων ώστε να γίνονται συνεχείς βελτιώσεις.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη νοοτροπία ασφάλειας και τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες μπορούν να αναζητηθούν στο Παράρτημα 4 και στο Παράρτημα 5 αντίστοιχα.

7.2.4 Αποδεικτικά στοιχεία

- Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία συλλογής στοιχείων που αποδεικνύουν συνεχή βελτίωση του ΣΔΑ, **(7.2.1)**

- Διαδικασίες που περιγράφουν λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, του εσωτερικού ελέγχου, της επανεξέτασης από τη διοίκηση, και της μάθησης από τα ατυχήματα και τα συμβάντα, ώστε να βελτιώσει το ΣΔΑ, **(7.2.1)**
- Πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός επιδιώκει να εντάξει προσωπικό και άλλα μέρη στη διαδικασία βελτίωσης του ΣΔΑ, **(7.2.2)**
- Ο αιτών θα πρέπει να παρουσιάζει λεπτομερώς και με στρατηγική τον τρόπο ανάπτυξης της νοοτροπίας ασφάλειας, έτσι ώστε οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τη νοοτροπία ασφάλειας να λαμβάνονται δεόντως υπόψη στις σχετικές διαδικασίες του ΣΔΑ. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αιτών θα πρέπει να καθιστά σαφές πού μπορούν να αναζητηθούν περαιτέρω λεπτομερή στοιχεία για τις σχετικές διαδικασίες. **(7.2.3)**
- Η νοοτροπία ασφάλειας αξιολογείται συνεχώς για να εντοπιστούν βελτιώσεις **(7.2.3)**.
- Οι βελτιώσεις της νοοτροπίας ασφάλειας εφαρμόζονται βάσει του κύκλου PDCA ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ενέργειες θα έχουν αντίκτυπο. Τα διδάγματα υλοποιούνται και ο αντίκτυπός τους αξιολογείται συστηματικά. **(7.2.3)**

7.2.5 Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διαδικασία που καλύπτει την παρακολούθηση, τον εσωτερικό έλεγχο, την επανεξέταση από τη διοίκηση, και τη διερεύνηση ατυχημάτων και συμβάντων, ιδίως τα τμήματα που επικεντρώνονται στα διδάγματα που θα προκύψουν για το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας.

Η πρωτοβουλία «Close Call» στο δίκτυο σιδηροδρόμων ([Network Rail](#)) όπου το προσωπικό ενθαρρύνεται να κινητοποιείται για την ενημέρωση του οργανισμού σχετικά με αδυναμίες/κενά ή καταστάσεις όπου υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια ή την υγεία.

Ο συνυπολογισμός των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και η βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση με τη σχετική απαίτηση ΣΔΑ, και αυτό θα αποδειχθεί στα εξής:

Παραδείγματα πρακτικών των περιοδικών συνδικαλιστικών/διοικητικών συνεδριάσεων για την υγεία και την ασφάλεια, που καταδεικνύουν πότε συζητήθηκαν καταστάσεις που θεωρήθηκαν αβέβαιες/επισημασμένες ή ότι έχρηζαν περαιτέρω εξέτασης.

Τα αποτελέσματα από τις έρευνες ατυχημάτων αναφέρονται στις συνεδριάσεις της διοίκησης και θεωρούνται σημαντικό εργαλείο μάθησης και βελτίωσης, το οποίο λαμβάνει υπόψη ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες με συστημικό και συστηματικό τρόπο.

Ένα αντίγραφο της στρατηγικής βελτίωσης της νοοτροπίας ασφάλειας και ο τρόπος που αυτή σχετίζεται με τα διάφορα τμήματα του ΣΔΑ.

Η στρατηγική παρέχει επαρκείς αποδείξεις ότι το προσωπικό που επιδιώκει να υλοποιήσει και να αναπτύξει τη στρατηγική διαθέτει επαγγελματική επάρκεια και απαραίτητη κατάρτιση.

Το είδος της κατάρτισης και της επάρκειας που απαιτούνται σχετίζεται με την κατανόηση της έννοιας της νοοτροπίας ασφάλειας και των μέσων και τρόπων εργασίας με στόχο συνεχείς βελτιώσεις, αλλά και μέτρησης των εν λόγω βελτιώσεων. Είναι κρίσιμης σημασίας η νοοτροπία ασφάλειας να γίνεται κατανοητή ως ολιστική έννοια που επηρεάζει όλα τα μέρη του ΣΔΑ και να γίνεται αντιληπτό ότι η νοοτροπία ασφάλειας δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως ανεξάρτητο στοιχείο.

Υπάρχει διαδικασία για τη συνεχή αξιολόγηση των μέτρων αναβάθμισης της ασφάλειας. Τα αποτελέσματα των μέτρων αναβάθμισης της ασφάλειας προσδιορίζονται και τίθενται σε εφαρμογή ώστε να είναι δυνατή η αξιολόγησή τους.

Τα πρακτικά της επανεξέτασης από τη διοίκηση αποδεικνύουν ότι η διοίκηση αναγνωρίζει ότι τα περιστατικά, τα ατυχήματα και οι αποκλίσεις προκαλούνται από πολλούς παράγοντες και οφείλονται ενίοτε στις διαδικασίες και στις αποφάσεις της διοίκησης.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων επανεξέτασης από τη διοίκηση καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι διορθωτικές ενέργειες που προέκυψαν από τις δραστηριότητες παρακολούθησης, τους εσωτερικούς ελέγχους και τη διαδικασία διερεύνησης συμβάντων και ατυχημάτων λαμβάνουν υπόψη τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες και προσδιορίζονται σε όλα τα επίπεδα του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και του οργανισμού. Καταδεικνύουν επίσης τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα για τη βελτίωση της εκτίμησης των κινδύνων **(βλ. 3.1.)**

Οι διαδικασίες που καλύπτουν την παρακολούθηση, τον εσωτερικό έλεγχο, την επανεξέταση από τη διοίκηση και τη διερεύνηση των ατυχημάτων και συμβάντων συνδέονται με τη μέθοδο επίγνωσης **(βλ. 4.3.)** και το σύστημα διαχείρισης επάρκειας **(βλ. 4.2.)**.

7.2.6 Ζητήματα εποπτείας

Κατά τη διάρκεια της εποπτείας, η δέσμευση της διοίκησης για συνεχή βελτίωση του ΣΔΑ θα πρέπει να ελέγχεται μέσω συνεντεύξεων και μέσω ανάλυσης τεκμηρίωσης. Υπάρχει προσέγγιση που βασίζεται στον κίνδυνο και επιδιώκει βελτίωση της στόχευσης, δηλαδή επικεντρώνεται σε ευαίσθητους και κρίσιμους ελέγχους;

Θα πρέπει να εξετάζεται η χρήση μοντέλων ωριμότητας του οργανισμού με στόχο την αξιολόγηση των επιδόσεων του ΣΔΑ (όταν υπάρχουν τέτοια μοντέλα).

Παράρτημα 1 – Πίνακες αντιστοιχίας

Οι παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν σύγκριση μεταξύ των απαιτήσεων αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα II των προγενέστερων κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1169/2010 και των απαιτήσεων που παρατίθενται στο παράρτημα I και το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 της Επιτροπής. Το παράρτημα αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μετάβασης από το παλαιό καθεστώς πιστοποίησης ασφάλειας σύμφωνα με την οδηγία 2004/49/ΕΚ στο νέο καθεστώς που ψηφίστηκε με την [οδηγία \(ΕΕ\) 2016/798](#).

Συνδέεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/762 και δεν αποδεικνύει την ικανότητα των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων ή των διαχειριστών υποδομής να πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του ΣΔΑ σύμφωνα με το άρθρο 9 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#). Οι λεπτομέρειες που σχετίζονται με τις προηγούμενες και τις νέες απαιτήσεις αξιολόγησης ενδέχεται να διαφέρουν, αν και υπάρχουν αρκετές κοινές αρχές. Επιπλέον, δεν βρίσκουν αντιστοιχία στους πρώην κανονισμούς όλες οι απαιτήσεις αξιολόγησης του παραρτήματος I και του παραρτήματος II του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#). Συνεπώς, απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής προκειμένου να συμμορφωθούν με τις νέες απαιτήσεις (ή μέρος αυτών).

Οι απαιτήσεις του ΣΔΑ του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#) που δεν βρίσκουν καμία αντιστοιχία σε εκείνες του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 και/ή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2010 θα πρέπει να θεωρούνται νέες απαιτήσεις και, από αυτή την άποψη, θα πρέπει να προσκομίζονται συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία από τον αιτούντα ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωσή του με τις εν λόγω απαιτήσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν είναι δυνατόν να υπάρχει τέλεια αντιστοιχία μεταξύ των κριτηρίων των προηγούμενων κανονισμών και των απαιτήσεων του νέου κανονισμού ΚΜΑ. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η σύγκριση βασίζεται στην πρόθεση των απαιτήσεων. Μπορεί επίσης οι απαιτήσεις να έχουν γίνει περισσότερο σαφείς στον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2018/762](#) μολονότι ο σκοπός είναι ο ίδιος. Σε αυτή την περίπτωση, οι απαιτήσεις του εν λόγω κανονισμού δεν θα πρέπει να θεωρούνται νέες αλλά μπορούν να χρησιμοποιούνται από τα διάφορα μέρη ώστε αυτά να κατανοήσουν τι είδους αποδεικτικά στοιχεία απαιτείται να προσκομίσει ο αιτών.

Στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής που επιθυμούν να αναπτύξουν ολοκληρωμένο πρόγραμμα διαχείρισης παρέχεται επίσης η αντιστοιχία με τη δομή υψηλού επιπέδου (HLS)² ISO. Ομοίως, η ύπαρξη συστήματος διαχείρισης που πιστοποιείται βάσει ενός ή περισσότερων προτύπων συστήματος διαχείρισης ISO (π.χ. ISO 9001, ISO 14001 ή ISO 45001) δεν αποδεικνύει την ικανότητα των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων ή των διαχειριστών υποδομής να πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις ΣΔΑ σύμφωνα με το άρθρο 9 της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#).

Πίνακας 1: Παράλληλη σύγκριση – Κριτήρια/απαιτήσεις αξιολόγησης κοινές για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής

<i>Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης</i>	<i>ISO HLS Ρήτρα αριθ.</i>	<i>Σχόλιο</i>
A.1	3.1.1.1	6.1	
A.2	3.1.1.1	6.1	
A.3	6.1.1	9.1	

² Οδηγίες ISO/IEC, μέρος 1, κωδικοποιημένο συμπλήρωμα 2016, παράρτημα SL προσάρτημα 2.

<i>Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης</i>	<i>ISO HLS Ρήτρα αριθ.</i>	<i>Σχόλιο</i>
A.4	3.1.1.1 στοιχείο ε)	Άνευ αντικειμένου	
A.5	4.4 4.5.1.1	7.4	
A.6	6.1.1 5.4.1	9.1 8.1	
B.1.	5.2.4	Άνευ αντικειμένου	Η συντήρηση είναι φάση του κύκλου ζωής του περιουσιακού στοιχείου.
B.2.	5.2.4	Άνευ αντικειμένου	Η συντήρηση είναι φάση του κύκλου ζωής του περιουσιακού στοιχείου.
B.3.	2.3.1 4.2.1	5.3 7.2	Ο καθορισμός και ο επιμερισμός αρμοδιοτήτων συντήρησης περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 2.3.1. Η αναγνώριση των ικανοτήτων που απαιτούνται για τη συντήρηση περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 4.2.1.
B.4.	6.1.1 5.2.5	9.1 7.4	Η συλλογή και η ανάλυση δεδομένων (δυσλειτουργίες, ελαττώματα) αποτελούν μέρος της διαδικασίας παρακολούθησης. Η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των υπεύθυνων για τις καθημερινές λειτουργίες και των υπεύθυνων για τη συντήρηση αποτελεί μέρος της διαδικασίας πληροφόρησης και επικοινωνίας που εφαρμόζεται στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.
B.5.	6.1.1	Άνευ αντικειμένου	Αναφέρθηκε στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΚΜΑ για την παρακολούθηση.
B.6.	6.1.1	9.1	Η αξιολόγηση της απόδοσης και των αποτελεσμάτων της συντήρησης εντάσσεται στη διαδικασία παρακολούθησης που εφαρμόζεται στη συντήρηση.
Γ.1.	5.3.2 στοιχείο α) 5.3.3 στοιχείο α)	8.1	
Γ.2.	5.3.3 στοιχείο α)	8.1	
Γ.3.	5.3.2 στοιχείο β)	Άνευ αντικειμένου	
Γ.4	5.2.5 στοιχείο β) 5.3.2 στοιχείο γ)	Άνευ αντικειμένου	
Γ.5	5.3.2 στοιχείο γ) 5.3.3 στοιχείο α)	Άνευ αντικειμένου	
Δ.1	3.1.1.1 στοιχείο α)	Άνευ αντικειμένου	

<i>Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης</i>	<i>ISO HLS Ρήτρα αριθ.</i>	<i>Σχόλιο</i>
Δ.2	3.1.1.1 στοιχείο γ)	Άνευ αντικειμένου	
Δ.3	6.1.1	Άνευ αντικειμένου	
Ε.1	1.1.1 στοιχείο α) 1.1.1 στοιχείο β)	4.1	
Ε.2	4.5.1.1 στοιχείο α)	4.4	
Ε.3	4.5.1.1 στοιχείο γ)	7.5.1	
Ε.4	4.5.1.1 στοιχείο α) 4.5.1.1 στοιχείο β)	7.5.1	
ΣΤ.1	4.5.1.1 στοιχείο α)	4.4	
ΣΤ.2	2.3 4.5.1.1 στοιχείο α)	5.3 4.4	
ΣΤ.3	2.3.1 2.3.4	Άνευ αντικειμένου	
ΣΤ.4	4.5.1.1 στοιχείο α) 4.2.1 2.3.1 2.3.2 2.3.3	4.4 5.3	Ο ορισμός των καθηκόντων που σχετίζονται με την ασφάλεια περιλαμβάνεται στην περιγραφή του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένου του επιμερισμού αρμοδιοτήτων. Οι αρμοδιότητες καθορίζονται για κάθε σχετικό ρόλο στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας.
Z.1	4.5.1.1 στοιχείο α) 2.3.1	4.4 5.3	Ο ορισμός των καθηκόντων που σχετίζονται με την ασφάλεια περιλαμβάνεται στην περιγραφή του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένου του επιμερισμού αρμοδιοτήτων. Οι αρμοδιότητες καθορίζονται για κάθε σχετικό ρόλο στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας.
Z.2	6.1.1 6.2.1	9.1 9.2	Ο εσωτερικός έλεγχος αποσκοπεί στον έλεγχο της συμμόρφωσης του οργανισμού με τις ισχύουσες απαιτήσεις.
Z.3	2.1.1 στοιχεία δ) θ) 2.3.2	Άνευ αντικειμένου	
Z.4	2.3.1	5.3	
Z.5	4.1.1	7.1	Σημειώνεται ότι στην προκειμένη περίπτωση υπάρχει σύνδεση με το κριτήριο του κανονισμού 1158/2010 N2(δ)

<i>Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης</i>	<i>ISO HLS Ρήτρα αριθ.</i>	<i>Σχόλιο</i>
H.1	2.4.1	Άνευ αντικειμένου	
H.2	(αφαιρέθηκε)	Δεν εφαρμόζεται	Το προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα που σχετίζονται με την ασφάλεια θα πρέπει να συμμετέχει στην ανάπτυξη, τη συντήρηση και τη βελτίωση του ΣΔΑ. Εναπόκειται στον οργανισμό να εφαρμόσει τις διατάξεις της παραγράφου 2.4.1 έτσι ώστε να είναι ανιχνεύσιμη η συμμόρφωσή του προς αυτές.
Θ	7.2.1	10.1 10.2	
I	2.2.1	5,2	
IA.1	3.2.1 3.2.2 στοιχείο δ)	6.2	
IA.2	3.2.2 στοιχείο α)	6.2	Οι στόχοι ασφάλειας θα πρέπει να είναι συνεπείς με την πολιτική ασφάλειας η οποία θα πρέπει να ανταποκρίνεται στο είδος και την έκταση των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων.
IA.3	3.2.4	6.2	Οι στόχοι ασφάλειας δεν περιορίζονται στους κοινούς στόχους ασφάλειας που έχουν θεσπιστεί σε επίπεδο κράτους μέλους.
IA.4.	6.1.1 5.4	9.1 8.1	
IA.5.	3.2.4 (προσαρμόστηκε)	9.1	Αναφορά στη στρατηγική και το/τα σχέδιο(-α) παρακολούθησης σύμφωνα με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση.
IB.1.	6.1.1 5.4	9.1 8.1	
IB.2.	4.2 4.4 4.5 5.2.2 στοιχείο α)	Άνευ αντικειμένου	Η χρήση αρμόδιου προσωπικού, διαδικασιών, ειδικών εγγράφων και τροχαίου υλικού πραγματοποιείται με βάση την αρμοδιότητα, την πληροφόρηση και την επικοινωνία, καθώς και την τεκμηριωμένη πληροφόρηση και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.
IB.3.	1.1.1 στοιχείο ε) 6.1.1 6.1.2	4.3 9.2	Η συμμόρφωση με τις ισχύουσες απαιτήσεις (όχι αποκλειστικά για τη συντήρηση) βασίζεται κυρίως στην παράγραφο 3.1.2.2. Η παρακολούθηση διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή των διαδικασιών. Ο εσωτερικός έλεγχος διασφαλίζει τη συμμόρφωση των διαδικασιών με τις ισχύουσες απαιτήσεις.

<i>Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης</i>	<i>ISO HLS Ρήτρα αριθ.</i>	<i>Σχόλιο</i>
ΙΓ.1.	3.1.2.1 5.4.1	6.1 8.1	Σύμφωνα με το πρότυπο ISO, πρώτα γίνεται προγραμματισμός της αλλαγής, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού και της εκτίμησης κινδύνων, και στη συνέχεια εφαρμόζεται η αλλαγή.
ΙΓ.2.	3.1.2.1	Άνευ αντικειμένου	
ΙΓ.3	5.4.1	8.1	
ΙΔ.1.	4.2.1 4.2.3	7.2	
ΙΔ.2.	4.5.1.1 στοιχείο α) 2.3.1 2.3.2 2.3.4 6.1.1	Άνευ αντικειμένου	
ΙΕ.1	4.4.1 4.4.2 4.4.3	7.4	
ΙΕ.2.	4.4.3	7.4	
ΙΕ.3.	4.4.1	Άνευ αντικειμένου	
ΙΣΤ.1	4.4.3	Άνευ αντικειμένου	
ΙΣΤ.2	4.5.2 4.5.3	7.5.2 7.5.3	
ΙΣΤ.3	4.5.3	7.5.3	
ΙΖ.1	7.1.1	10.1	
ΙΖ.2.	7.1.2	Άνευ αντικειμένου	
ΙΖ.3	7.1.3	10.2	
ΙΗ.1.	5.5.1	Άνευ αντικειμένου	
ΙΗ.2	5.5.2	Άνευ αντικειμένου	
ΙΗ.3	5.5.3	Άνευ αντικειμένου	
ΙΗ.4	5.5.4	Άνευ αντικειμένου	
ΙΗ.5	5.5.5	Άνευ αντικειμένου	

<i>Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαιτήσης</i>	<i>ISO HLS Ρήτρα αριθ.</i>	<i>Σχόλιο</i>
IΗ.6	5.5.1	Άνευ αντικειμένου	
IΗ.7	5.5.6	Άνευ αντικειμένου	
ΙΘ.1	6.2.1	9.2	
ΙΘ.2.	6.2.1 στοιχείο α)	9.2	
ΙΘ.3.	6.2.1 στοιχείο β)	9.2	
ΙΘ.4.	6.2.1 στοιχεία γ) έως (στ)	9.2	
ΙΘ.5.	6.2.1 στοιχείο ζ) 6.3.1	9.3	
ΙΘ.6.	6.2.1	9.2	

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει παράλληλη σύγκριση μεταξύ των προηγούμενων κριτηρίων αξιολόγησης και των νέων απαιτήσεων για το ΣΜΑ, που ισχύουν μόνο για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις.

Πίνακας 2: Παράλληλη σύγκριση – Κριτήρια/απαιτήσεις αξιολόγησης αποκλειστικά για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις

<i>Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Παράρτημα I Αναγνωριστικό κριτηρίου</i>	<i>ISO HLS Ρήτρα αριθ.</i>	<i>Σχόλιο</i>
IΗ.8.	5.5.7	Άνευ αντικειμένου	
IΗ.9	5.5.8	Άνευ αντικειμένου	

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει παράλληλη σύγκριση μεταξύ των προηγούμενων κριτηρίων αξιολόγησης και των νέων απαιτήσεων για το ΣΜΑ, που ισχύουν μόνο για διαχειριστές υποδομής.

Πίνακας 3: Παράλληλη σύγκριση – Κριτήρια/απαιτήσεις αξιολόγησης αποκλειστικά για διαχειριστές υποδομής

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1169/2010 Κριτήριο	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Παράρτημα II Αναγνωριστικό κριτηρίου	ISO HLS Ρήτρα αριθ.	Σχόλιο
IΗ.8.	5.5.7	Άνευ αντικειμένου	
IΗ.9	5.5.8	Άνευ αντικειμένου	
Κ.1	5.2.1	Άνευ αντικειμένου	Ο ασφαλής σχεδιασμός και η ασφαλής εγκατάσταση της υποδομής αποτελούν μέρος του κύκλου ζωής του περιουσιακού στοιχείου.
Κ.2.	3.1.2 5.4.1	Άνευ αντικειμένου	Η αναγνώριση της τεχνικής αλλαγής της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 3.1.2. Η διαχείριση της τεχνικής αλλαγής της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.4.1.
Κ.3.	3.1.2	Άνευ αντικειμένου	Η συμμόρφωση με τους ισχύοντες κανόνες που αφορούν τον σχεδιασμό της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 3.1.2.
ΚΑ.1.	5.1.1 5.1.3	Άνευ αντικειμένου	Η διαχείριση της ασφάλειας της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.1.1.
ΚΑ.2.	5.1.1	Άνευ αντικειμένου	Η διαχείριση της ασφάλειας στα φυσικά και/ή λειτουργικά όρια της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.1.1.
ΚΑ.3.	5.1.3 στοιχείο γ) 5.5.7	Άνευ αντικειμένου	Η διαχείριση κανονικών και υποβαθμισμένων λειτουργιών περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.1.3 στοιχείο γ).
ΚΑ.4.	5.1.2 5.2.3	Άνευ αντικειμένου	
ΚΒ.1	5.2.4 6.1.1	Άνευ αντικειμένου	Η συντήρηση της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.2.4. Οι έλεγχοι και οι επιθεωρήσεις (κατά περίπτωση) εντάσσονται στις δραστηριότητες παρακολούθησης.
ΚΒ.2.	5.2.4	Άνευ αντικειμένου	Η συντήρηση της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.2.4.
ΚΒ.3.	5.2.3	Άνευ αντικειμένου	
ΚΓ.1	5.1.3	Άνευ αντικειμένου	

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1169/2010 Κριτήριο	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Παράρτημα II Αναγνωριστικό κριτηρίου	ISO HLS Ρήτρα αριθ.	Σχόλιο
ΚΓ.2	5.1.1	Άνευ αντικειμένου	Η διαχείριση της ασφάλειας στα φυσικά και/ή λειτουργικά όρια του συστήματος ελέγχου και σηματοδότησης κυκλοφορίας περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.1.1.
ΚΓ.3.	5.1.2 5.2.3	Άνευ αντικειμένου	

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει παράλληλη σύγκριση της ISO HLS με τις νέες απαιτήσεις για το ΣΔΑ.

Πίνακας 4: Παράλληλη σύγκριση – Δομή υψηλού επιπέδου ISO

ISO HLS Ρήτρα αριθ.	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Σχόλιο
4.1	1.1.1 στοιχείο α) 1.1.1 στοιχείο β)	
4.2	1.1.1 στοιχείο γ) 1.1.1 στοιχείο δ)	
4.3	1.1.1 στοιχείο ε) 1.1.1 στοιχείο στ)	
4.4	4.5.1.1 στοιχείο α)	
5.1	2.1	
5.2	2.2	
5.3	2.3	
6.1	3.1.1 3.1.2	Η ΚΜΑ για την εκτίμηση κινδύνων εφαρμόζεται ώστε να προσδιοριστεί κατά πόσον μια αλλαγή σχετίζεται με την ασφάλεια και κατά πόσον αυτή η αλλαγή είναι σημαντική. Ο εικονικός διαχωρισμός που έγινε από τον ISO μεταξύ του στρατηγικού επιπέδου (αριθ. αναφ. ISO HLS 6) και του τακτικού επιπέδου (αριθ. αναφ. ISO HLS 8) του σχεδιασμού επαναξιολογείται λαμβάνοντας υπόψη το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ και, ειδικότερα, την εφαρμογή της προαναφερθείσας ΚΜΑ (ανεξαρτήτως της φύσης των αλλαγών).
6.2	3.2.1 3.2.2 στοιχείο α) 3.2.2 στοιχείο δ) 3.2.4	
7.1	4.1	

<i>ISO HLS Ρήτρα αριθ.</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαιτήσης</i>	<i>Σχόλιο</i>
7.2	4.2	
7.3	4.3	
7.4	4.4	
7.5.1	4.5.1	
7.5.2	4.5.2	
7.5.3	4.5.3	
8.1	5.1 5.2 5.3 5.4 5.5	Σύμφωνα με το έγγραφο καθοδήγησης (N360) του ISO, σκοπός του άρθρου 8 της ISO HLS είναι να καθοριστούν οι απαιτήσεις που πρέπει να υλοποιούνται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του οργανισμού, ώστε να διασφαλίζεται η εκπλήρωση των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης, καθώς και η αντιμετώπιση των κινδύνων και η αξιοποίηση των ευκαιριών που αποτελούν προτεραιότητα. Επιπλέον, αναφέρεται ότι μπορούν να προβλεφθούν συμπληρωματικές απαιτήσεις (που αφορούν τον συγκεκριμένο κλάδο) σχετικά με τον σχεδιασμό και τον έλεγχο της λειτουργίας. Υπό αυτή την έννοια, οι απαιτήσεις της παραγράφου 5.Χ συμβαδίζουν με την προσέγγιση του ISO. Ειδικότερα, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν είναι επιβλαβείς για την επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρείας, αλλά παρέχουν επαρκές πλαίσιο για τον έλεγχο του τρόπου διαχείρισης βασικών ζητημάτων ασφάλειας στο πλαίσιο των επιχειρηματικών μεθόδων του οργανισμού.
9.1	6.1	Η έννοια της «παρακολούθησης» αναφέρεται στο πλαίσιο παρακολούθησης που ορίζεται στην ΚΜΑ για την παρακολούθηση και, συνεπώς, έχει την ευρύτερη έννοια της παρακολούθησης, μέτρησης, ανάλυσης και αξιολόγησης, όπως αυτή ορίζεται στην ενότητα 9.1 της ISO HLS.
9.2	6.2	Οι εσωτερικοί έλεγχοι αποτελούν εργαλεία παρακολούθησης υπό την έννοια της ΚΜΑ για την παρακολούθηση. Αν και πρόκειται για ξεχωριστή απαίτηση, επιδιώκεται η επίτευξη των στόχων παρακολούθησης σύμφωνα με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση.
9.3	6.3	
10.1	7.1	
10.2	7.2	

Παράρτημα 2 – Διαποδοχή εγκρίσεων, αναγνωρίσεων ή πιστοποιητικών προϊόντων ή υπηρεσιών που χορηγούνται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο

Η αρχή έκδοσης του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας ή της έγκρισης ασφάλειας μπορεί να λαμβάνει υπόψη πιστοποιητικά που χορηγούνται από άλλους φορείς, όπως τα όργανα του ISO για αξιολόγηση της συμμόρφωσης, ώστε να αποφεύγεται η επικάλυψη της αξιολόγησης και πρόσθετα έξοδα σε βάρος του αιτούντα. Η τελική απόφαση εναπόκειται πάντα στην αρχή έκδοσης.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 12 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/763](#), για την αξιολόγηση των αιτήσεων για τα ενιαία πιστοποιητικά ασφάλειας, η αρχή έκδοσης θα αποδέχεται τις εγκρίσεις, τις αναγνωρίσεις ή τα πιστοποιητικά προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχονται από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή τους αντισυμβαλλόμενους, τους εταίρους ή τους προμηθευτές τους, που χορηγούνται σύμφωνα με το σχετικό ενωσιακό δίκαιο, ως απόδειξη της ικανότητας των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων να πληρούν τις αντίστοιχες απαιτήσεις που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) XXXX/XXXX σχετικά με τον τύπο συγκεκριμένου προϊόντος ή υπηρεσίας. Αν και δεν υπάρχει ισοδύναμη διάταξη στο δίκαιο της ΕΕ σχετικά με την αξιολόγηση των αιτήσεων για άδειες ασφάλειας, οι εθνικές αρχές ασφάλειας ενθαρρύνονται επίσης να εφαρμόζουν την ίδια αρχή.

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει τις διάφορες περιπτώσεις που υφίστανται μέχρι σήμερα στο κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ και παρέχει ενδεικτικά παραδείγματα για είδη προϊόντων ή υπηρεσιών που μπορεί να καλύπτονται από κάθε περίπτωση.

Πίνακας 5: Εγκρίσεις, αναγνωρίσεις ή πιστοποιητικά προϊόντων ή υπηρεσιών που χορηγούνται σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ

Περίπτωση	Είδος προϊόντος ή υπηρεσίας	Εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Σχόλιο
Πιστοποιητικό ΥΣΦ	Συντήρηση οχημάτων	Άρθρο 14 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 Κανονισμός (ΕΕ) 2019/779	5.2 5.3	Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 14 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798, η πιστοποίηση των φορέων που είναι υπεύθυνοι για τη συντήρηση παρέχει επαρκείς αποδείξεις ότι οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής είναι σε θέση, μέσω του συστήματός τους για τη διαχείριση της ασφάλειας, να ελέγχουν τους κινδύνους που συνδέονται με τη συντήρηση οχημάτων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης αναδόχων.

<i>Περίπτωση</i>	<i>Είδος προϊόντος ή υπηρεσίας</i>	<i>Εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο</i>	<i>Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης</i>	<i>Σχόλιο</i>
Αναγνώριση	Εκπαίδευση μηχανοδηγών	Οδηγία 2007/59/ΕΚ Απόφαση 2011/765/ΕΕ	4.2.2	<p>Τα κέντρα κατάρτισης θα πρέπει να αναγνωρίζονται από την αρμόδια αρχή για την παροχή μαθημάτων κατάρτισης στους μηχανοδηγούς και να εκπαιδεύουν υποψήφιους οδηγούς σύμφωνα με την οδηγία 2007/59/ΕΚ.</p> <p>Τα κέντρα κατάρτισης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, καθώς διασφαλίζουν ότι οι μηχανοδηγοί είναι κατάλληλοι να αναλάβουν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται σε σχέση με την ασφάλεια. Από αυτή την άποψη, τα κέντρα κατάρτισης θα πρέπει να είναι αρμόδια να παρέχουν τη σχετική εκπαίδευση και η αναγνώρισή τους από αρμόδια αρχή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, κατά περίπτωση, από τον φορέα πιστοποίησης ασφάλειας και την εθνική αρχή ασφάλειας κατά την αξιολόγηση του συστήματος διαχείρισης επάρκειας.</p>
Άδεια και πιστοποιητικό μηχανοδηγού	Επάρκεια και καταλληλότητα μηχανοδηγών	Οδηγία 2007/59/ΕΚ	4.2.1	<p>Οι άδειες και τα πιστοποιητικά που εκδίδονται σύμφωνα με την οδηγία 2007/59/ΕΚ παρέχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την καταλληλότητα και την επάρκεια των μηχανοδηγών. Αυτό δεν εμποδίζει τον οργανισμό να αποδείξει ότι οι ρυθμίσεις σχετικά με την επάρκεια και την καταλληλότητα είναι επαρκείς.</p>

Περίπτωση	Είδος προϊόντος ή υπηρεσίας	Εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Σχόλιο
Ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας	Συντήρηση και επιθεώρηση υποδομής Ελιγμός (Shunting) Έλεγχος τροχαίου υλικού	Άρθρο 10 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798	5.3	Οι διαχειριστές υποδομής δύνανται να αναθέτουν υπεργολαβικά τη συντήρηση ή την επιθεώρηση της υποδομής τους σε εταιρείες που εκμεταλλεύονται ειδικά οχήματα στην τροχιά. Ομοίως, ενδέχεται να ζητηθεί από τους φορείς εκτροπής σιδηροδρόμων ή δοκιμής να διαθέτουν πιστοποιητικό ασφάλειας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας παρέχει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ότι οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής είναι σε θέση, μέσω του συστήματός τους για τη διαχείριση της ασφάλειας, να ελέγχουν τους κινδύνους που συνδέονται με τη χρήση αναδόχων και προμηθευτών.
Άδεια κυκλοφορίας στην αγορά / Έγκριση τύπου οχήματος	Έγκριση (τύπου) οχήματος	Οδηγία (ΕΕ) 2016/797	5.2	Η έγκριση (τύπου) οχήματος εξασφαλίζει, μέσω σχεδιασμού, κατασκευής, επαλήθευσης και επικύρωσης, τη συμμόρφωση με τις βασικές απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας) ώστε το όχημα να μπορεί να χρησιμοποιείται με ασφάλεια στα σιδηροδρομικά δίκτυα για τα οποία προορίζεται σύμφωνα με τα όρια και τους όρους χρήσης που καθορίζονται στον τεχνικό φάκελο για το όχημα / τον τύπο του οχήματος.

Σε ειδικές περιπτώσεις, η κατοχή πιστοποιητικού (ή ισοδύναμου πιστοποιητικού) που χορηγείται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο ενδέχεται να μην επαρκεί για τον έλεγχο όλων των κινδύνων ασφάλειας που αφορούν τα προϊόντα που παραδίδονται ή τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής.

Για παράδειγμα, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης, εξακολουθούν να είναι πλήρως υπεύθυνες για την ασφαλή λειτουργία και επομένως για τον έλεγχο των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης οχημάτων. Η χρήση από μια

σιδηροδρομική επιχείρηση του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας της σιδηροδρομικής επιχείρησης με την οποία συνεργάζεται ως μέσο για τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με την προμήθεια υπηρεσιών συντήρησης δεν επαρκεί αν δεν υποστηρίζεται από άρτιες συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των εταίρων. Οι εν λόγω συμβατικές ρυθμίσεις πρέπει να αναπτύσσονται από κοινού και να παρακολουθούνται κατά την εφαρμογή των διαδικασιών του ΣΔΑ κάθε εταίρου. Επίσης, αποτελούν μέρος κάθε ΣΔΑ και, επομένως, υπόκεινται στην εποπτεία των αντίστοιχων ΕΑΑ.

Ως εκ τούτου, το ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και ως μέσο συμμόρφωσης για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που σχετίζονται με τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με τη συντήρηση των οχημάτων, όταν πληρούνται οι ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

1. Πρέπει να ισχύουν συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των σιδηροδρομικών εταίρων, οι οποίες να περιλαμβάνουν πτυχές που σχετίζονται με τη συντήρηση οχημάτων, όπως:
 - a) Ανταλλαγή πληροφοριών, όπως περιγράφεται στο άρθρο 5 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2019/779](#).
 - b) τεχνική υποστήριξη, κατά περίπτωση, ιδίως για κληροδοτημένα συστήματα ελέγχου, χειρισμού και σηματοδότησης·
 - c) έλεγχος των ικανοτήτων των συνεργείων συντήρησης στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της συντήρησης·
 - d) αποτελεσματική παρακολούθηση οχημάτων και ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών που προκύπτουν από την εν λόγω παρακολούθηση.
2. Οι εν λόγω συμβατικές ρυθμίσεις διατυπώνονται ως αποτέλεσμα της εκτίμησης κινδύνων και πρέπει να παρακολουθούνται τακτικά από κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση, σε αντιπαραβολή με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση ([κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 1078/2012](#)). Το αποτέλεσμα αυτής της παρακολούθησης πληροφορούνται επίσημα και οι δύο σιδηροδρομικοί εταίροι.
3. Το ΣΔΑ αμφότερων των εταίρων περιλαμβάνει επαρκείς διαδικασίες για την επίτευξη των ανωτέρω όρων 1 και 2.

Σε άλλες περιπτώσεις, το εθνικό δίκαιο μπορεί να απαιτεί για συγκεκριμένο τύπο προϊόντος ή υπηρεσίας την έκδοση εθνικού πιστοποιητικού (ή ισοδύναμου) από αρμόδιο φορέα (π.χ. την εθνική αρχή ασφάλειας), το οποίο θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί για να αποδείξει την ικανότητα των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων ή των διαχειριστών υποδομής να πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/762](#). Για παράδειγμα, τα εθνικά πιστοποιητικά που χορηγούνται σε ΥΣΦ και/ή εργαστήρια συντήρησης οχημάτων, εκτός φορταμαξών, μπορούν επίσης να παρέχουν εύλογη βεβαιότητα, παρόμοια με το πιστοποιητικό ΥΣΦ, ότι τα οχήματα για τη συντήρηση των οποίων είναι υπεύθυνοι βρίσκονται σε ασφαλή κατάσταση λειτουργίας.

Παράρτημα 3 – Εργασίες παρακαμπτήριων γραμμών, συμβατικές ρυθμίσεις και εταιρικές σχέσεις

Εργασίες παρακαμπτήριων γραμμών

Στο παρόν έγγραφο, ως «παρακαμπτήρια γραμμή» νοείται η σιδηροδρομική υποδομή που συνδέεται με σιδηροδρομικό δίκτυο το οποίο βρίσκεται υπό την ευθύνη ενός διαχειριστή υποδομής (δηλαδή το τμήμα υποδομής του σιδηροδρομικού συστήματος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της [οδηγίας \(ΕΕ\) 2016/798](#)). Οι παρακαμπτήριες γραμμές ενδέχεται να αποτελούν ή όχι μέρος αυτού του σιδηροδρομικού δικτύου, ανάλογα με τη μεταφορά της ανωτέρω οδηγίας σε κάθε κράτος μέλος.

Οι δραστηριότητες που εκτελούνται σε παρακαμπτήριες γραμμές, όπως η φόρτωση βαγονιών, είναι βιομηχανικές δραστηριότητες οι οποίες στη συνέχεια διασυνδέονται με συγκεκριμένες σιδηροδρομικές δραστηριότητες όπως η σύνθεση, η προετοιμασία και η μετακίνηση συνδεδεμένων οχημάτων που μπορεί να είναι αμαξοστοιχίες ή να χρησιμοποιούνται σε αμαξοστοιχίες. Στις δραστηριότητες περιλαμβάνεται η σύζευξη διαφόρων οχημάτων για τον σχηματισμό συνδεδεμένων οχημάτων ή αμαξοστοιχιών, και η μετακίνησή τους.

Οι παρακαμπτήριες γραμμές μπορεί να είναι (αν και όχι αποκλειστικά):

- Υποδομή που χρησιμοποιείται για την στάθμευση των σιδηροδρομικών οχημάτων μεταξύ δραστηριοτήτων.
- Διατροφικά τερματικά.
- Υποδομή που χρησιμοποιείται για υπηρεσίες σε επιβατικά οχήματα, π.χ. καθαρισμός ή συντήρηση των φώτων.
- Υποδομή που ανήκει σε και διοικείται από συνεργείο συντήρησης σιδηροδρομικών οχημάτων.
- Βιομηχανικές περιοχές ή μονάδες όπου διεξάγονται οι βιομηχανικές δραστηριότητες φόρτωσης/εκφόρτωσης φορταμαξών.

Οι δραστηριότητες στις παρακαμπτήριες γραμμές εκτελούνται από έναν «φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων». Ο φορέας εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων μπορεί να είναι σιδηροδρομική επιχείρηση, διαχειριστής υποδομής, πάροχος υπηρεσιών (π.χ. καθαρισμός επιβατικών οχημάτων), βιομηχανικός οργανισμός (π.χ. χημικό εργοστάσιο φόρτωσης/εκφόρτωσης δεξαμενών), ακόμα και υπεργολάβος του βιομηχανικού οργανισμού. Στην πρώτη περίπτωση, ο οργανισμός έχει λάβει την επιχειρησιακή απόφαση να γίνει σιδηροδρομική επιχείρηση ή είναι σιδηροδρομική επιχείρηση που σχεδιάζει να προσθέσει στις σιδηροδρομικές της δραστηριότητες τη διαχείριση παρακαμπτήριων γραμμών. Στη δεύτερη περίπτωση, διαχειριστής υποδομής είναι ο διαχειριστής υποδομής των παρακαμπτήριων γραμμών ή ενεργεί ως σιδηροδρομική επιχείρηση βάσει της έγκρισης ασφάλειας που κατέχει.

Ο «φορέας εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων» ελέγχει τους κινδύνους που συνδέονται με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, μέσω του συστήματος διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας, σύμφωνα με τη διεθνή και την εθνική νομοθεσία. Όταν ο «φορέας εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων» δεν είναι σιδηροδρομική επιχείρηση, το εν λόγω σύστημα διαχείρισης λαμβάνει υπόψη τις υποχρεώσεις υγείας και ασφάλειας που σχετίζονται με τους εξωτερικούς εργαζόμενους, ιδίως εκείνους των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, π.χ. όταν μηχανοδηγοί εισέρχονται στην παρακαμπτήρια γραμμή. Παράλληλα, η σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει τους κινδύνους που συνδέονται με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, μέσω του συστήματος διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας σύμφωνα με τη διεθνή και την εθνική νομοθεσία.

Περίπτωση 1: Φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας γραμμής είναι η σιδηροδρομική επιχείρηση «Υ».

Η εν λόγω σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει, μέσω του ΣΔΑ, τους κινδύνους που συνδέονται με τις σιδηροδρομικές της δραστηριότητες στην υποδομή της παρακαμπτήριας γραμμής και στο σιδηροδρομικό δίκτυο, υπό την ευθύνη ενός διαχειριστή υποδομής. Αυτός ο έλεγχος κινδύνων λαμβάνει υπόψη τους

κινδύνους που συνδέονται με ζημιές στα οχήματα οι οποίες προκαλούνται από όλες τις δραστηριότητες που εκτελούνται στην παρακαμπτήρια γραμμή, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης, της προετοιμασίας και της λειτουργίας των αμαξοστοιχιών.

Στην πράξη, είναι ενίοτε δύσκολο να προσδιοριστεί η υπεύθυνη σιδηροδρομική επιχείρηση. Για παράδειγμα, έστω ότι φτάνει σε παρακαμπτήρια γραμμή αμαξοστοιχία της σιδηροδρομικής επιχείρησης «X» (μίσθωση οδηγού και μηχανής), η σιδηροδρομική επιχείρηση «Y», η οποία εκμεταλλεύεται την παρακαμπτήρια, τη θεωρεί νέα αμαξοστοιχία (μίσθωση οδηγού και μηχανής) και, εν τω μεταξύ, πρέπει να γίνουν εργασίες στην παρακαμπτήρια. Σε αυτή την περίπτωση ισχύει η παραπάνω αρχή ασφάλειας. Υπάρχουν κίνδυνοι διεπαφής που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης «Y» (π.χ. βλάβες στα οχήματα που προκαλούνται από εργασίες στην παρακαμπτήρια, όπως η φόρτωση). Πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη η διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με τα οχήματα από τη σιδηροδρομική επιχείρηση «X» στη σιδηροδρομική επιχείρηση «Y». Στις πληροφορίες περιλαμβάνεται η διαβεβαίωση ότι το όχημα βρίσκεται σε ασφαλή κατάσταση όταν το μεταφέρει η σιδηροδρομική επιχείρηση «X» στον φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων και, ομοίως, όταν μεταφέρεται από τη σιδηροδρομική επιχείρηση «Y». Η σιδηροδρομική επιχείρηση «Y» που είναι υπεύθυνη για τις εργασίες στην παρακαμπτήρια παραμένει εξ ολοκλήρου υπεύθυνη για τον έλεγχο των κινδύνων που ενυπάρχουν στις εργασίες συντήρησης που εκτελούνται στη γραμμή.

Περίπτωση 2: Ο φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας γραμμής δεν είναι σιδηροδρομική επιχείρηση.

Υπάρχουν τέσσερις υποπεριπτώσεις.

- **Υποπερίπτωση 2.1** όταν φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας είναι ο διαχειριστής υποδομής.
- **Υποπεριπτώσεις 2.2 και 2.3** όταν ο φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας, που δεν είναι διαχειριστής υποδομής, εκτελεί δραστηριότητες μόνο στη δική του υποδομή αλλά όχι στο σιδηροδρομικό δίκτυο υπό την ευθύνη του διαχειριστή υποδομής.
- **Υποπερίπτωση 2.4** περιλαμβάνει σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που εκτελούνται από φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτήριας γραμμής, που δεν είναι διαχειριστής υποδομής, στο σιδηροδρομικό δίκτυο υπό την ευθύνη του διαχειριστή υποδομής.

Υποπερίπτωση 2.1: Όταν οι δραστηριότητες στις παρακαμπτήριες γραμμές μοιράζονται μεταξύ σιδηροδρομικής(-ών) επιχείρησης(-ων) και διαχειριστή υποδομής (ή άλλου οργανισμού που ενεργεί εξ ονόματός του), κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να ενημερώνεται για όλα τα περιστατικά ασφάλειας που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της διεκπεραίωσης των δραστηριοτήτων του διαχειριστή υποδομής μέσω συμβατικών ρυθμίσεων. Τα εν λόγω περιστατικά περιλαμβάνουν υλικές ζημιές, ατυχήματα και συμβάντα με οχήματα.

Τις προαναφερθείσες συμβατικές ρυθμίσεις διαχειρίζεται κατά περίπτωση είτε το ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης είτε το ΣΔΑ του διαχειριστή υποδομής.

Μέσω του ΣΔΑ της, η σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δικές της δραστηριότητες βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει.

Υποπερίπτωση 2.2: Η σύζευξη και η προετοιμασία της αμαξοστοιχίας διεκπεραιώνεται από τη σιδηροδρομική επιχείρηση στην υποδομή των παρακαμπτηρίων γραμμών. Η σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να ενημερώνεται για όλα τα γεγονότα που άπτονται της ασφάλειας και που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων γραμμών (π.χ. φόρτωση ή καθαρισμός) βάσει συμβατικών ρυθμίσεων. Τα εν λόγω γεγονότα περιλαμβάνουν υλικές ζημιές, ατυχήματα και συμβάντα με οχήματα.

Τις προαναφερθείσες συμβατικές ρυθμίσεις διαχειρίζεται το ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης.

Μέσω του ΣΔΑ της, η σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις επόμενες δραστηριότητες της βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει.

Υποπερίπτωση 2.3: Η σύνθεση της αμαξοστοιχίας διεκπεραιώνεται στο σύνολό της/εν μέρει από τον χειριστή της παρακαμπτηρίας γραμμής ή από οργανισμό που εργάζεται για λογαριασμό του.

Μετά τη σύζυξή της, η αμαξοστοιχία μεταφέρεται σε σιδηροδρομική επιχείρηση.

Ομοίως με την υποπερίπτωση 2.2, η σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να ενημερώνεται για όλα τα γεγονότα που άπτονται της ασφάλειας και που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων γραμμών (π.χ. φόρτωση ή καθαρισμός) βάσει συμβατικών ρυθμίσεων. Τα εν λόγω γεγονότα περιλαμβάνουν υλικές ζημιές, ατυχήματα και συμβάντα με οχήματα.

Τις προαναφερθείσες συμβατικές ρυθμίσεις διαχειρίζεται το ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης.

Μέσω του ΣΔΑ της, η σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δικές της δραστηριότητες βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει.

Υποπερίπτωση 2.4: Αυτή η υποπερίπτωση συμπληρώνει την υποπερίπτωση 2.3. Συνεπώς, στο εξής προστίθεται μόνο ο πρόσθετος δασμός της σιδηροδρομικής επιχείρησης.

Ο χειριστής παρακαμπτηρίων διαχειρίζεται αμαξοστοιχίες ή μετακινεί συνδεδεμένα οχήματα από τη σιδηροδρομική υποδομή του στο σιδηροδρομικό δίκτυο, υπό την ευθύνη ενός διαχειριστή υποδομής.

Ενδεικτικά:

- *Μετακινεί την αμαξοστοιχία ή τα συνδεδεμένα οχήματα από τον χώρο επισκευής στις πλατφόρμες ενός επιβατικού σταθμού ή σε χώρο στάθμευσης δίπλα στον επιβατικό σταθμό.*
- *Μετακινεί την αμαξοστοιχία ή τα συνδεδεμένα οχήματα από μια βιομηχανική μονάδα σε σημείο ανταλλαγής (ανταλλακτήριο) δίπλα σε σταθμό εμπορευμάτων.*

Ο φορέας εκμετάλλευσης των παρακαμπτηρίων δεν είναι ούτε σιδηροδρομική επιχείρηση ούτε διαχειριστής υποδομής, αλλά οι εργασίες που εκτελούνται στο δίκτυο ενός διαχειριστή υποδομής πρέπει να καλύπτονται από ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας ή έγκριση ασφάλειας.

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούνται από τον φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων γραμμών στο σιδηροδρομικό δίκτυο υπό την ευθύνη ενός διαχειριστή υποδομής καλύπτονται από το ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης ή από την έγκριση ασφάλειας ενός διαχειριστή υποδομής. Αυτό σημαίνει ότι η σιδηροδρομική επιχείρηση ή ο διαχειριστής της υποδομής πρέπει να ελέγχουν τους κινδύνους που συνδέονται με τις εργασίες που εκτελεί ο φορέας εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων βάσει των ρυθμίσεων για τη διαχείριση υπερβολάβων στα ΣΔΑ τους.

Σε κάθε περίπτωση, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και ο διαχειριστής υποδομής πρέπει να περιγράψουν με ακρίβεια το σύνολο των σιδηροδρομικών δραστηριοτήτων τους και των δραστηριοτήτων τους οι οποίες συνδέονται με άλλες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, ώστε να καταστεί αποτελεσματική η εποπτεία των ΣΔΑ από τις εθνικές αρχές ασφάλειας. Η ικανότητα των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και των διαχειριστών υποδομής να περιγράψουν πλήρως και με σαφήνεια τις δραστηριότητές τους και άλλες δραστηριότητες που συνδέονται με τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις είναι ουσιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του ΣΔΑ και της αποτελεσματικότητας της εποπτείας από τις εθνικές αρχές ασφάλειας.

Σε όλες τις παραπάνω υποπεριπτώσεις οι συμβατικές ρυθμίσεις πρέπει να προσδιορίζουν με σαφήνεια (αν και όχι αποκλειστικά) τα εξής:

- *Τι πρέπει να κάνει το κάθε συμβαλλόμενο μέρος,*
- *Την αναμενόμενη ποιότητα των αποτελεσμάτων/υπηρεσιών,*
- *Την ανάθεση ρόλων και αρμοδιοτήτων,*

- Ποιες πληροφορίες θα ανταλλάξουν τα συμβαλλόμενα μέρη, πότε και πώς. Στις πληροφορίες συμπεριλαμβάνονται οι αναφορές περιστατικών όπως περιγράφονται σε όλες τις ανωτέρω υποπεριπτώσεις, και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υποδομής της παρακαμπτήριας γραμμής, όπως τα όρια ταχύτητας και βάρους, και οι όροι για την κλίση,
- Απαιτήσεις επάρκειας,
- Απαιτήσεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια (που προκύπτουν από την εκτίμηση κινδύνων, τις εθνικές απαιτήσεις, κτλ).

Συμβατικές ρυθμίσεις και εταιρικές σχέσεις

Η σιδηροδρομική επιχείρηση είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της ασφαλούς λειτουργίας της αμαξοστοιχίας μέσω του συντονισμού και της διαχείρισης των σιδηροδρομικών δραστηριοτήτων. Οι συμβατικές συμφωνίες (συνήθως πρόκειται για συμφωνίες-πλαίσια, ειδικές συμφωνίες και παραρτήματα) αποτελούν τη βάση για αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ διαφορετικών σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, είτε πρόκειται για νεοεισερχόμενους είτε για κατεστημένους φορείς, και πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ευρωπαϊκής και της εθνικής νομοθεσίας, καθώς και με άλλες ισχύουσες απαιτήσεις.

Ως εκ τούτου, η σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να ελέγχει τους κινδύνους των δραστηριοτήτων της, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με εταίρους και της χρήσης (υπ)εργολάβων. Στη συνέχεια, η ΕΑΑ εποπτεύει για να διαπιστώσει αν η σιδηροδρομική επιχείρηση εκπληρώνει τις νομικές της υποχρεώσεις επιμελώς και με διαφάνεια.

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να μεταβιβάσουν σε τρίτους την ευθύνη τους περί ασφάλειας όσον αφορά τον συντονισμό και τη διαχείριση της ασφαλούς λειτουργίας των αμαξοστοιχιών. Ωστόσο, αυτό δεν είναι επιζήμιο για την επίτευξη καθεστώτος συνεργασίας μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων. Οι ανωτέρω βασικές αρχές ισχύουν επίσης για τη συνεργασία μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων. Η σιδηροδρομική επιχείρηση που είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της ασφαλούς λειτουργίας των αμαξοστοιχιών πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια σε όλες τις συμφωνίες μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών και να διαθέτει ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας. Η σιδηροδρομική επιχείρηση διαχειρίζεται άμεσα τους πόρους (προσωπικό, οχήματα) μέσω του ΣΔΑ αλλά μπορεί και να αποφασίσει να αναθέσει με υπεργολαβία (εν μέρει ή εξ ολοκλήρου) τη χρήση των πόρων (π.χ. μίσθωση οχημάτων, μίσθωση μηχανοδηγών) σε άλλο μέρος. Στη δεύτερη περίπτωση η σιδηροδρομική επιχείρηση εξακολουθεί να είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο των κινδύνων που σχετίζονται με τη χρήση (υπ)εργολάβων παρακολουθώντας μέσω του ΣΔΑ της την εκτέλεση της σύμβασης σύμφωνα με [τον κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 1078/2012](#). Συνεπώς, πρέπει να ελέγχει ότι αυτοί οι πόροι συμμορφώνονται με τις νομικές και τις λοιπές ισχύουσες απαιτήσεις ασφάλειας (π.χ. ασφαλή οχήματα, συμβατότητα με τα δρομολόγια, κατάρτιση προσωπικού, μηχανοδηγοί με έγκυρη άδεια και πιστοποιητικό για συγκεκριμένη διαδρομή).

Ένα ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας που χορηγείται στο συμβαλλόμενο μέρος (δηλαδή στον εταίρο ή στον υπεργολάβο) από φορέα πιστοποίησης ασφάλειας (και εποπτεύεται δεόντως από εθνική αρχή ασφάλειας) μπορεί να παράσχει επαρκή διαβεβαίωση στη σιδηροδρομική επιχείρηση που είναι υπεύθυνη για την ασφαλή λειτουργία ότι οι ρυθμίσεις του ΣΔΑ ανταποκρίνονται στις σχετικές απαιτήσεις. Οι συμβατικές ρυθμίσεις περιλαμβάνουν τη διαβίβαση πληροφοριών σχετικών με την ασφάλεια (π.χ. προηγούμενος χρόνος ανάπαυσης των μηχανοδηγών) μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Οι αρχές που διέπουν τη συνεργασία μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων παραμένουν ίδιες ανεξαρτήτως των καθεστώτων συνεργασίας, δηλαδή των εταιρικών ή υπεργολαβικών (εν μέρει ή εξ ολοκλήρου) σχέσεων σχετικά με σιδηροδρομικές δραστηριότητες σε εγχώριες ή διασυνοριακές επιχειρήσεις. Ωστόσο, η φύση και η έκταση των μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, και ο βαθμός στον οποίο η εθνική αρχή ασφάλειας πρέπει να εποπτεύει αυτές τις ρυθμίσεις συνεργασίας, είναι ανάλογες με τον βαθμό συνεργασίας μεταξύ των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων.

Για παράδειγμα, η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων (ήτοι η χρήση εξωτερικών οχημάτων και/ή προσωπικού) ενδέχεται να απαιτεί περισσότερους ελέγχους σε σχέση με τα άλλα καθεστάτα συνεργασίας, καθώς η επιχείρηση μεταβιβάζεται σε άλλη σιδηροδρομική επιχείρηση με γλώσσα και κανόνες λειτουργίας όσον αφορά το τροχαίο υλικό, που μπορεί να διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Αντίθετα, η μίσθωση εξωτερικών μηχανοδηγών ή οχημάτων θα απαιτούσε προφανώς λιγότερη παρακολούθηση και, κατά συνέπεια, λιγότερες δραστηριότητες εποπτείας από την εθνική αρχή ασφάλειας.

Παράρτημα 4 – Νοοτροπία ασφάλειας

Εισαγωγή στη νοοτροπία ασφάλειας και στρατηγική για τη βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας

Η νοοτροπία προκύπτει από τις καθημερινές αλληλεπιδράσεις των ανθρώπων και συμβάλλει στον προσδιορισμό των προσδοκιών όσον αφορά τη συμπεριφορά και των κοινωνικών κανόνων. Η νοοτροπία είναι σύνθετη έννοια, περιλαμβάνει πλήθος παραγόντων και εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου ανάλογα με τις συνθήκες, το περιβάλλον, τις εμπειρίες ενός έθνους, ενός κράτους, μιας κοινωνίας και/ή ενός οργανισμού.

Η νοοτροπία ασφάλειας αναφέρεται στα στοιχεία εκείνα της νοοτροπίας που άπτονται συγκεκριμένα της ασφάλειας. Αν και μπορούν να περιγραφούν κάποιοι από τους παράγοντες σε μια νοοτροπία ασφάλειας, είναι αδύνατο να συγκεντρωθούν όλες οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτή. Δεν υφίσταται ενιαίος επιστημονικός τρόπος μέτρησης της νοοτροπίας ασφάλειας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτή ποικίλλουν όχι μόνο μεταξύ οργανισμών αλλά και στο εσωτερικό τους. Τα διάφορα τμήματα έχουν διαφορετικές απαιτήσεις και ανάγκες ως προς την ασφάλεια, για παράδειγμα επιχειρησιακές και οικονομικές, και η κυρίαρχη νοοτροπία αναπτύσσεται βάσει αυτών. Εξωτερικοί παράγοντες όπως οι κανονιστικές απαιτήσεις, τα επίπεδα εκπαίδευσης, οι κοινωνικές δομές και η εθνική κουλτούρα, συμβάλλουν επίσης στη διαμόρφωση της νοοτροπίας ασφάλειας ενός οργανισμού.

Η νοοτροπία ασφάλειας είναι παγιωμένη έννοια. Ωστόσο, δεν υφίσταται συμφωνημένος ορισμός. Στο πλαίσιο αυτό, ο Οργανισμός, από κοινού με εκπροσώπους του τομέα, έχει αναπτύξει την ακόλουθη θεώρηση που ισχύει για κάθε σιδηροδρομικό οργανισμό: *«Η νοοτροπία ασφάλειας αναφέρεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας (ΣΔΑ), του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τις απαιτήσεις αυτές με βάση τις στάσεις, τις αξίες και τις πεποιθήσεις τους και του τρόπου με τον οποίο αυτοί ενεργούν στην πράξη, όπως εκδηλώνεται στις αποφάσεις και τις συμπεριφορές τους».*

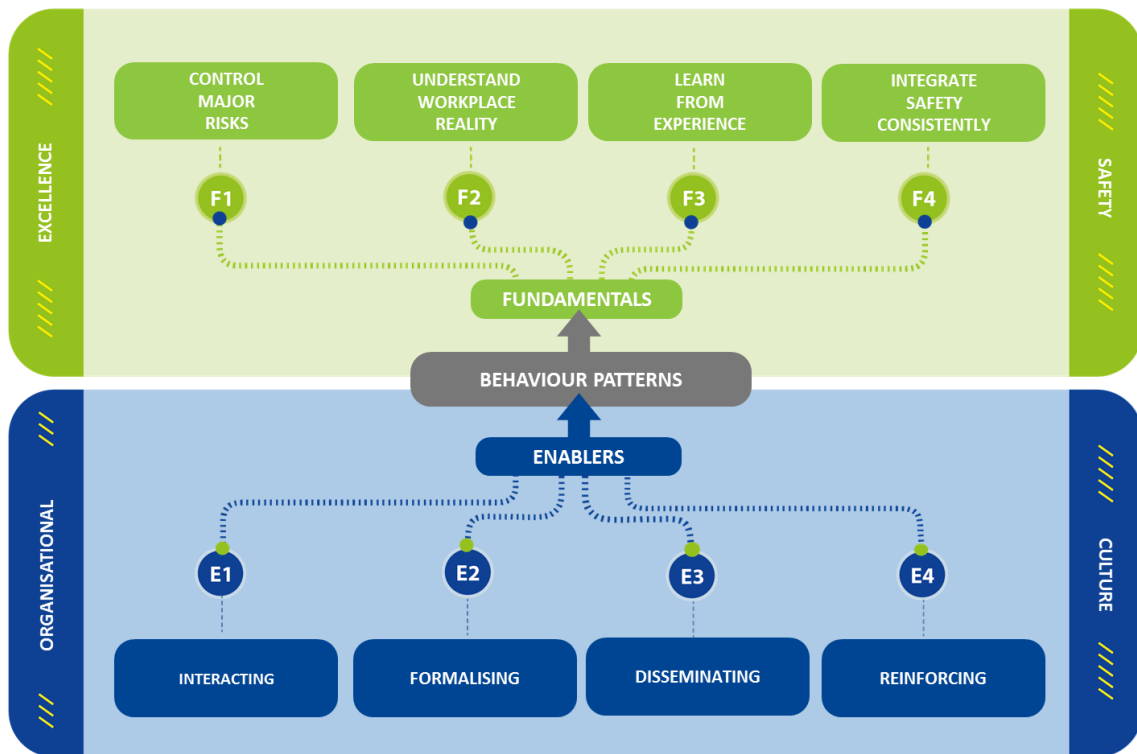
Με βάση αυτό, ένας άμεσος τρόπος να περιγραφεί η νοοτροπία ασφάλειας είναι να εξεταστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά. Το ΣΔΑ εξασφαλίζει τα θεμέλια προσδιορίζοντας και καθορίζοντας, μέσω πολιτικών και διαδικασιών, τι απαιτείται για την επίτευξη αυτού του στόχου. Σε μια ουτοπική περίπτωση, το ΣΔΑ θα ήταν τέλει και το σύνολο της διοίκησης και του προσωπικού θα συμμορφωνόταν με τις απαιτήσεις του. Δυστυχώς δεν έχουμε να κάνουμε με μια ουτοπική περίπτωση. Στην πραγματικότητα, η διοίκηση και το προσωπικό επιχειρούν να κατανοήσουν το περιεχόμενο του ΣΔΑ βάσει των δικών τους αξιών, συμπεριφορών και πιστεύω που πηγάζουν από την προσωπική τους εμπειρία, σε συνδυασμό με τους κανόνες συμπεριφοράς στον χώρο εργασίας και την κοινωνία. Εάν το ΣΔΑ γίνει κατανοητό και επικρατήσει νοοτροπία συμμόρφωσης, θα ακολουθήσουν ορθές συμπεριφορές. Ειδάλλως, θα ερμηνεύεται μεμονωμένα και θα εφαρμόζονται εναλλακτικές λύσεις. Αυτές θα βασίζονται σε ατομική εκτίμηση κινδύνων που θα σταθμίζει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων. Η εκτίμηση κινδύνων δεν θα επικεντρώνεται αποκλειστικά στους πραγματικούς κινδύνους, αλλά θα λαμβάνει υπόψη και παράγοντες που σχετίζονται με την ευκολία, τον κίνδυνο να εντοπιστεί ο παραβάτης, τις δηλώσεις και τις δράσεις της διοίκησης κτλ. Συνεπώς, η νοοτροπία ασφάλειας καθορίζεται από την αλληλεξάρτηση των ΣΔΑ, την κατανόηση και τη συμπεριφορά.

Η αξιολόγηση της νοοτροπίας ασφάλειας απαιτεί κατανόηση των τριών παραγόντων και της αλληλεξάρτησής τους. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, δεν υφίσταται ενιαίος επιστημονικός τρόπος μέτρησης της νοοτροπίας ασφάλειας. Αντιθέτως, τα χαρακτηριστικά που επηρεάζουν την ανάπτυξη της νοοτροπίας ασφάλειας μπορούν να αναλυθούν υπό το πρίσμα των τριών αυτών παραγόντων.

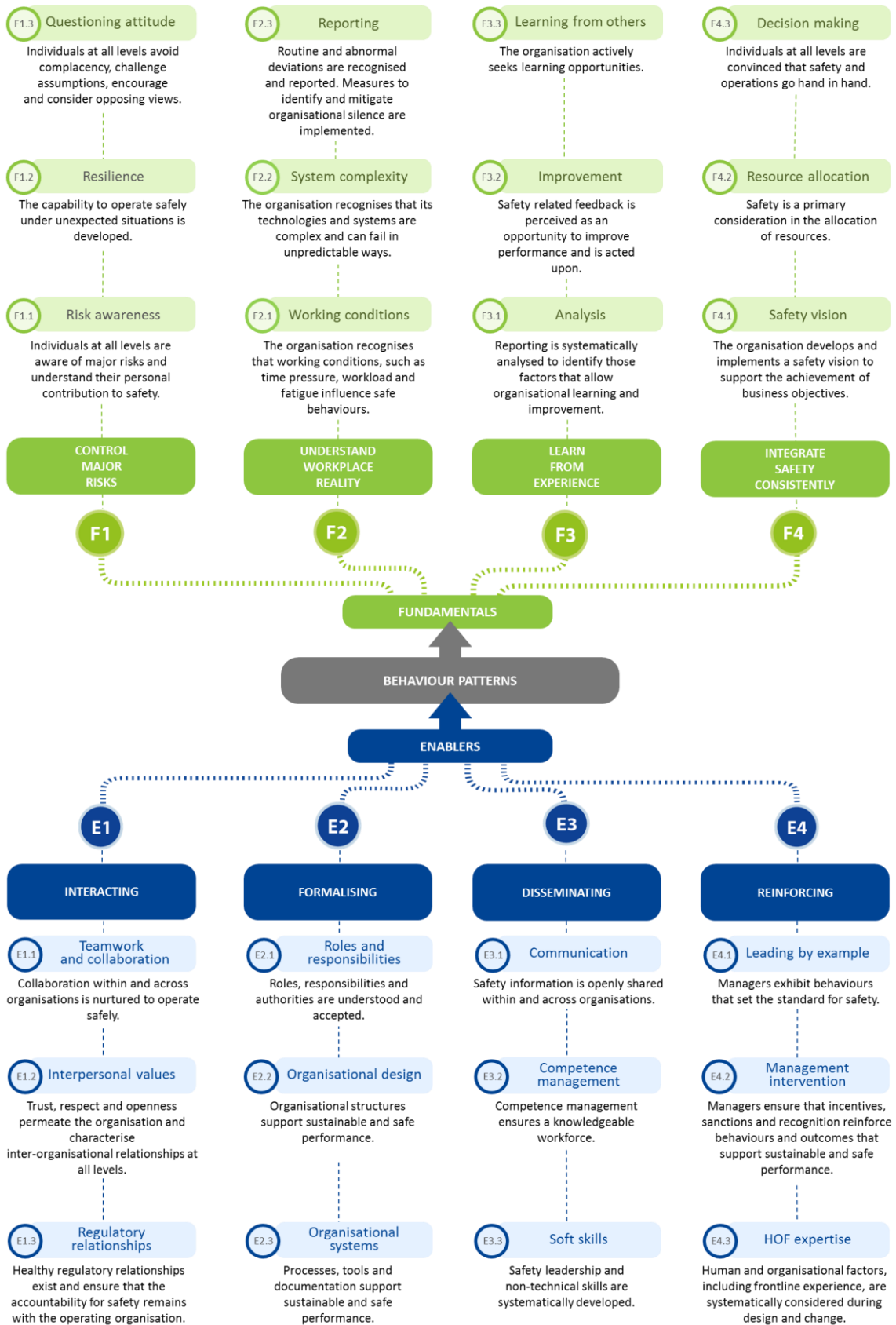
Για παράδειγμα, κατόπιν μιας δήλωσης πολιτικής φύσης όπως το «πρώτα η ασφάλεια» μπορεί να διερευνηθεί ο αντίκτυπός της στους υπαλλήλους. Όπως πιστεύουν ότι αληθεύει; Είναι η διοίκηση πιστή στα λόγια της; Πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις και με ποια λογική; Πώς αντιδρά ο οργανισμός υπό πίεση; Τέτοιου είδους έρευνες μπορούν να διεξαχθούν και για άλλους παράγοντες, όπως η συνεχής μάθηση και η στάση αμφισβήτησης που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Ο συνδυασμός των αποτελεσμάτων της ανάλυσης θα

δώσει μια εικόνα της σημερινής κατάστασης της νοοτροπίας. Με την πάροδο του χρόνου είναι δυνατόν να προκύψει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα που θα επιτρέπει αρτιότερα συμπεράσματα.

Το ευρωπαϊκό μοντέλο για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων (βλ. Διάγραμμα 4) αναπτύχθηκε ως εννοιολογικό πλαίσιο και πλαίσιο αξιολόγησης το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καλύτερη κατανόηση της έννοιας της νοοτροπίας ασφάλειας και για την αξιολόγηση και τη βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας κάθε σιδηροδρομικού οργανισμού.

Διάγραμμα 4: το ευρωπαϊκό μοντέλο για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων

Διάγραμμα 5: Χαρακτηριστικά του ευρωπαϊκού μοντέλου για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων

Αντιπαραβολή των απαιτήσεων του ΣΔΑ και του ευρωπαϊκού μοντέλου για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων

Στους παρακάτω πίνακες αντιπαραβάλλονται θεμελιώδεις αρχές και προσδιοριστικοί παράγοντες του ευρωπαϊκού μοντέλου για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων και των απαιτήσεων του ΣΔΑ που προβλέπονται στον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2018/762](#).

Η προσεκτική χρήση των πινάκων, σε συνδυασμό με τις [κατευθυντήριες γραμμές για το ευρωπαϊκό μοντέλο της νοοτροπίας ασφάλειας](#), επιτρέπουν στον οργανισμό να εξακριβώσει ποιες από τις απαιτήσεις του ΣΔΑ συνδέονται άμεσα με τα χαρακτηριστικά του ευρωπαϊκού μοντέλου της νοοτροπίας ασφάλειας και, κατ' επέκταση, να σχεδιάσει διαδικασίες και μεθόδους που λαμβάνουν καλύτερα υπόψη τις επιθυμητές οργανωτικές συμπεριφορές.

Πίνακας 6: Αντιπαραβολή των απαιτήσεων του ΣΔΑ και του ευρωπαϊκού μοντέλου για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων

Απαίτηση ΣΔΑ	Σύνδεση με τα χαρακτηριστικά του ευρωπαϊκού μοντέλου νοοτροπίας ασφάλειας των σιδηροδρόμων
1. Πλαίσιο του οργανισμού	ΣΤ1.1, ΣΤ2.2, ΣΤ3.3 ΣΤ4.1 Ε1.1, Ε2.1, Ε2.2, Ε3.1, Ε4.3
2.1 Ηγετικός ρόλος και δέσμευση	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2 , ΣΤ4.1 Ε1.1, Ε2.1, Ε3.1
2.2 Πολιτική ασφάλειας	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2 , ΣΤ4.1 Ε1.1, Ε3.1
2.3 Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2 Ε1.1, Ε2.1, Ε2.2, Ε3.1, Ε3.2, Ε4.3
2.4 Γνωμοδότηση του προσωπικού και άλλων μερών	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2, Ε1.1, Ε2.2, Ε2.3, Ε3.1, Ε4.3
3.1 Ενέργειες για την αντιμετώπιση των κινδύνων	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε2.1, Ε2.2, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε4.3
3.2 Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2 Ε1.1, Ε2.2, Ε2.3, Ε3.1, Ε4.3
4.1 Πόροι	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2, Ε1.1, Ε1.2, Ε2.1, Ε2.2, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.3
4.2 Επάρκεια	ΣΤ1.1, ΣΤ1.2, ΣΤ1.3, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2, ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε2.1, Ε2.2, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.1, Ε4.2, Ε4.3
4.3 Επίγνωση	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε1.2, Ε2.1, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.1, Ε4.2
4.4 Πληροφορίες και επικοινωνία	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.3 Ε2.1, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.2
4.5 Τεκμηριωμένες πληροφορίες	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.3 Ε2.1, Ε2.2, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.2
4.6 Ενσωμάτωση του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ 3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.3 Ε2.1, Ε2.2, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.3
5.1 Σχεδιασμός και έλεγχος λειτουργίας	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, Ε3.1, ΣΤ3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2 Ε2.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.3
5.2 Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2, ΣΤ4.3, Ε1.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε4.3

<i>Απαίτηση ΣΔΑ</i>	<i>Σύνδεση με τα χαρακτηριστικά του ευρωπαϊκού μοντέλου νοοτροπίας ασφάλειας των σιδηροδρόμων</i>
5.3 Ανάδοχοι, συνεργάτες και προμηθευτές	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2, ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε4.3
5.4 Διαχείριση μεταβολών	ΣΤ1.1, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2, ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε4.3
5.5 Διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης	ΣΤ1.1, ΣΤ1.2, ΣΤ1.3, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ3.1, ΣΤ3.2, ΣΤ3.3, ΣΤ4.1, ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.1, Ε4.2, Ε4.3
6.1. Παρακολούθηση	ΣΤ1.1, ΣΤ1.2, ΣΤ1.3, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ3.1, ΣΤ3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2 ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε1.2, Ε2.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.1, Ε4.2, Ε4.3
6.2 Εσωτερικός έλεγχος	ΣΤ1.1, ΣΤ1.2, ΣΤ1.3, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ3.1, ΣΤ3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2 ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε2.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.1, Ε4.2, Ε4.3
6.3. Επανεξέταση από τη διοίκηση	ΣΤ1.1, ΣΤ1.2, ΣΤ1.3, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ3.1, ΣΤ3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.2 ΣΤ4.3 Ε1.1, Ε2.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.1, Ε4.2, Ε4.3
7.1. Διδάγματα από ατυχήματα και περιστατικά	ΣΤ1.1, ΣΤ1.3, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.3 Ε1.3, Ε2.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.2, Ε4.3
7.2. Συνεχής βελτίωση	ΣΤ1.1, ΣΤ1.3, ΣΤ2.1, ΣΤ2.2, ΣΤ2.3, ΣΤ3.1, ΣΤ3.2, ΣΤ4.1, ΣΤ4.3 Ε2.1, Ε2.3, Ε3.1, Ε3.2, Ε3.3, Ε4.2, Ε4.3

Πίνακας 7: Αντιπαραβολή των απαιτήσεων ευρωπαϊκού μοντέλου για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων και των απαιτήσεων του ΣΔΑ

<i>Χαρακτηριστικό ευρωπαϊκού μοντέλου για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων</i>	<i>Σύνδεση με την απαίτηση ΣΔΑ</i>
F 1.1 Επίγνωση των κινδύνων	1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
F1.2 Προσαρμοστικότητα	4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3
F1.3 Στάση αμφισβήτησης:	5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
F2.1 Συνθήκες εργασίας	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
F2.2 Πολυπλοκότητα συστήματος	1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
F2.3 Υποβολή εκθέσεων	2.3, 2.4, 3.2, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 7.1, 7.2
F3.1 Ανάλυση	2.3, 2.4, 3.2, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
F3.2 Βελτίωση	2.3, 2.4, 3.2, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
F3.3 Άντληση διδαγμάτων από τρίτους	3.1, 5.5
F4.1 Διάσταση ασφάλειας	1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
F4.2 Κατανομή πόρων	2.3, 2.4, 3.2, 4.1, 4.2, 5.1, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3
F4.3 Λήψη αποφάσεων	3.1, 3.2, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2, 7.3
E1.1 Ομαδική εργασία και συνεργασία	1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
E1.2 Διαπροσωπική αξία	4.1, 4.3, 6.1
E1.3 Ρυθμιστική σχέση	7.1
E2.1 Ρόλοι και αρμοδιότητες	1, 2.1, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
E2.2 Οργανωτικός σχεδιασμός	1, 2.1, 2.3, 2.4, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5

<i>Χαρακτηριστικό ευρωπαϊκού μοντέλου για τη νοοτροπία ασφάλειας των σιδηροδρόμων</i>	<i>Σύνδεση με την απαίτηση ΣΔΑ</i>
E2.3 Οργανωτικά συστήματα	2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.56.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
E3.1 Επικοινωνία	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
E3.2 Διαχείριση επάρκειας	3.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
E3.3 Ήπιες δεξιότητες:	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
E4.1 Υποδειγματική καθοδήγηση	4.2, 4.3, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3
E4.2 Επέμβαση διοίκησης	4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2
E4.3 Εμπειρογνωμοσύνη σε ζητήματα ΑΟΠ	1, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2

Περισσότερες πληροφορίες για τη νοοτροπία ασφάλειας διατίθενται στον [ιστότοπο του ERA](#).

Παράρτημα 5 – Ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες

Εισαγωγή στους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες

Οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες (ΑΟΠ) είναι πολυεπιστημονικός τομέας που επικεντρώνεται στον τρόπο αύξησης της ασφάλειας, τη βελτίωση των επιδόσεων και την ενίσχυση της ικανοποίησης των χρηστών. Οι ΑΟΠ είναι μια προσέγγιση που βασίζεται στον χρήστη, δηλαδή ο σχεδιασμός βασίζεται στη σαφή κατανόηση των χρηστών, των καθηκόντων και του περιβάλλοντος. Το σημείο εκκίνησης είναι πάντα οι δυνατότητες και οι περιορισμοί του χρήστη, και ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζονται και αλληλεπιδρούν με τα συστήματα που χρησιμοποιούνται κατά την εκτέλεση μιας εργασίας. Στόχος είναι να προσδιοριστεί ο καλύτερος τρόπος για την εκτέλεση της εργασίας με ασφαλή και αποδοτικό τρόπο. Δίνεται έμφαση στη χρηστικότητα. Οι ΑΟΠ χρησιμοποιούνται τόσο ως ενεργό μέσο διασφάλισης καλών διαδικασιών σχεδιασμού, όσο και ως μέσο αντίδρασης για τον εντοπισμό των βασικών προβλημάτων όταν υπάρχουν άσχημες εξελίξεις.

Για παράδειγμα, κατά τον σχεδιασμό νέων οχημάτων, είναι ανεπαρκές να εφαρμοστούν απλώς τα πρότυπα σχεδιασμού. Οι μηχανοδηγοί, οι εισπράκτορες και το προσωπικό συντήρησης θα πρέπει να συμμετέχουν ώστε να συμβάλλουν με την εμπειρία τους και την κατανόησή τους όσον αφορά την ασφαλή και αποτελεσματική εκτέλεση των εργασιών. Αυτό μπορεί να σχετίζεται, για παράδειγμα, με συγκεκριμένα ζητήματα περί σταθμών ή γραμμών, την προσβασιμότητα και την πρόσβαση για τους εργαζόμενους στη συντήρηση, τις προτεραιότητες εργασιών στην καμπίνα, τις απαιτήσεις επικοινωνίας ή τη συμπεριφορά των επιβατών στους σταθμούς.

Η γνώση και η εμπειρία των διαφόρων φορέων λαμβάνεται καλύτερα υπόψη μέσω μιας επαναληπτικής διαδικασίας όπου ο χρήστης αξιολογεί τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη του συρμού συνεχώς ενόσω ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη βρίσκονται σε εξέλιξη. Αυτό βοηθά στην πρόληψη κοινού σφάλματος στη διαδικασία σχεδιασμού, δηλαδή στην εστίαση στην αλληλεπίδραση του ανθρώπου με μεμονωμένα συστήματα αντί για την εκτέλεση εργασιών σε γενικές γραμμές. Για παράδειγμα, οι προμηθευτές έχουν διαφορετικές ιδέες για το πώς πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα συστήματα συναγερμού. Χωρίς ολιστική προοπτική, ο χρήστης συχνά καταλήγει να υπερφορτώνεται με πληροφορίες ασήμαντες για την εκτέλεση εργασιών. Αυτό συμβαίνει ακριβώς επειδή ο τεχνικός σχεδιασμός δίνει τη δυνατότητα εμφάνισης των πληροφοριών, ακόμα και αν ο χρήστης δεν τις χρειάζεται. Η ανάλυση ΑΟΠ βοηθά να κάνουμε διάκριση μεταξύ της ανάγκης να γνωρίζουμε και της επιθυμίας μας για πληροφορίες.

Οι ΑΟΠ εφαρμόζουν συστημική προοπτική, δηλαδή δεν εξετάζονται μόνο ο άνθρωπος, ο τεχνολογικός και ο οργανωτικός παράγοντας μεμονωμένα, αλλά δίνεται έμφαση στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων παραγόντων. Για παράδειγμα, εάν ένας μηχανοδηγός έχει εμπλακεί σε συμβάν, π.χ. πέρασε σήμα κινδύνου, οι παράγοντες που προτείνεται να διερευνηθούν είναι (μεταξύ άλλων) η κόπωση, η γνωστική υπερφόρτωση, η επάρκεια, κ.λπ. (ανθρώπινος παράγοντας), η επιρροή της τεχνολογίας στην απόδοση, όπως οι αλληλεπιδράσεις ανθρώπου και συστήματος, η διάταξη, η τοποθέτηση του σήματος (τεχνολογικός παράγοντας), η επίδραση του οργανισμού στην απόδοση, όπως η κατάρτιση, το ΣΔΑ, οι οργανωτικές προτεραιότητες (οργανωτικός παράγοντας), καθώς και η αλληλεπίδραση μεταξύ των τριών τομέων, όπως η επίδραση της προμήθειας στον σχεδιασμό ή τη διαχείριση της αλλαγής με την εισαγωγή νέου σχεδιασμού.

Οι μέθοδοι πηγάζουν από πολλά διαφορετικά πεδία, για παράδειγμα την πειραματική ψυχολογία, τη βιομηχανική μηχανική, την οργανωτική ψυχολογία, την κοινωνιολογία, τη διαχείριση της επιστήμης, τη γνωστική μηχανική, την εργονομία, την επιστήμη των υπολογιστών και τη μηχανική ασφάλειας.

Δεδομένου ότι η έμφαση των ΑΟΠ είναι στον χρήστη, η μέθοδος που εφαρμόζεται συνήθως είναι η ανάλυση εργασιών. Η ανάλυση εργασιών βοηθά τον σχεδιαστή να κατανοήσει τις εργασίες που πρέπει να εκτελεστούν και τον τρόπο που αυτές σχετίζονται με συστήματα με τα οποία αλληλεπιδρά ο χρήστης, καθώς και τις οργανωτικές συνθήκες που επηρεάζουν την απόδοση. Με βάση την ανάλυση εργασιών, μπορεί να πραγματοποιηθεί περαιτέρω ανάλυση, για παράδειγμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ ανθρώπου και συστήματος, του φόρτου εργασίας, ανθρώπινης αξιοπιστίας/κινδύνου, ανθρωπομετρία και βιομετρική

ανάλυση. Το βασικότερο είναι να διασφαλίζεται ότι ο χρήστης απολαμβάνει τις βέλτιστες δυνατές συνθήκες εργασίας, με στόχο την ασφάλεια και την απόδοση.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες διατίθενται στον [ιστότοπο του ERA](#).

Στρατηγική για τη στήριξη της ενσωμάτωσης των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας

Ο οργανισμός θα πρέπει να διαθέτει στρατηγική που θα διασφαλίζει ότι οι γνώσεις, οι μέθοδοι και οι ανθρωποκεντρικές προσεγγίσεις ως προς τους ανθρώπινους παράγοντες εφαρμόζονται συστηματικά και με συνέπεια σε όλες τις σχετικές διαδικασίες εντός του οργανισμού. Μια τέτοια προσέγγιση σημαίνει να εξετάζονται πρώτα οι ανάγκες, οι ικανότητες και οι συμπεριφορές των ανθρώπων και να ακολουθεί σχεδιασμός που ανταποκρίνεται στις εν λόγω ανάγκες, ικανότητες και συμπεριφορές.

Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες (ΑΟΠ) μπορεί να περιλαμβάνει στοιχεία που συνδέονται με τα εξής:

Ηγετικός ρόλος

- **Ηγετικός ρόλος και δέσμευση**
 - Η δέσμευση της διοίκησης στους ΑΟΠ αναφέρεται σαφώς στις πολιτικές και τους στόχους.
 - Υπάρχει διαδικασία / κατευθυντήρια γραμμή που υποδεικνύει πώς πρέπει να εφαρμόζονται οι ΑΟΠ σε έργα.
 - Οι ΑΟΠ αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας σχεδιασμού και της διαχείρισης έργων.
- **Πολιτική ασφάλειας**
 - Η πολιτική ασφάλειας δηλώνει σαφώς ότι πρέπει να εφαρμοστεί μια προοπτική ΑΟΠ σε όλες τις διαδικασίες που σχετίζονται με την ασφάλεια.
- **Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες**
 - Σαφώς καθορισμένοι ρόλοι, ευθύνες και λογοδοσία του εμπειρογνώμονα σε ΑΟΠ
 - Υπάρχει διαδικασία σχετική με τον τρόπο που οι εμπειρογνώμονες σε ΑΟΠ συμμετέχουν τακτικά σε έργα και διαδικασίες.

Σχεδιασμός

- **Ενέργειες για την αντιμετώπιση των κινδύνων**
 - Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο εξετάζεται η προοπτική των ΑΟΠ στις αναλύσεις κινδύνου.
 - Συμμετοχή εμπειρογνομένων σε ζητήματα ΑΟΠ και εργαζομένων πρώτης γραμμής, μεταξύ άλλων και των εργαζομένων που συνδέονται με τις αναλύσεις κινδύνων.

Στήριξη

- **Πόροι και επάρκεια**
 - Συστηματική μέθοδος για τη χρήση των ικανοτήτων των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων με την οποία διασφαλίζεται ότι οι συναφείς με την ασφάλεια ρόλοι διαθέτουν επαρκείς πόρους με βάση την εκτίμηση κινδύνων.
 - Σύνδεση μεταξύ της εκτίμησης κινδύνων, των συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων και του συστήματος διαχείρισης επάρκειας με την οποία διασφαλίζεται ότι το προσωπικό επιδεικνύει ανελλιπώς τις καθορισμένες ικανότητες.
 - Διατίθενται χρόνος και πόροι προκειμένου να διασφαλίζεται ότι πληρούνται οι απαιτήσεις ΑΟΠ.
- **Επίγνωση**
 - Συστηματική χρήση των ικανοτήτων των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στον οργανισμό με την οποία διασφαλίζεται ότι το προσωπικό που ασκεί συναφείς ρόλους έχει επίγνωση της συμβολής του στην ασφάλεια.

Λειτουργία

- Σχεδιασμός και έλεγχος λειτουργίας
 - Οι ΑΟΠ λαμβάνονται υπόψη στον επιχειρησιακό προγραμματισμό.
- Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων
 - Ο οργανισμός διαθέτει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή ανθρωποκεντρικής προσέγγισης σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής.
- Διαχείριση μεταβολών
 - Οι ΑΟΠ θα αξιολογούνται πάντα ως μέρος της διαχείρισης μεταβολών.

Αξιολόγηση επιδόσεων

- Παρακολούθηση
 - Οι επιδόσεις ασφάλειας αξιολογούνται συστηματικά υπό το πρίσμα της στρατηγικής για τους ΑΟΠ.

Βελτίωση

- Διδάγματα από ατυχήματα και περιστατικά
 - Η εμπειρία και οι μέθοδοι σχετικά με τους ΑΟΠ χρησιμοποιούνται στη διαδικασία διερεύνησης ατυχημάτων.
 - Υπάρχει μεθοδολογία για τη διεξαγωγή ερευνών βάσει της γνώσης και των μεθόδων για τους ΑΟΠ.
 - Υπάρχει πρόγραμμα κατάρτισης για ερευνητές ατυχημάτων και συμβάντων, βασισμένο στην προοπτική σχετικά με τους ΑΟΠ.
- Συνεχής βελτίωση
 - Διαδικασία για συνεχή βελτίωση των διαδικασιών του οργανισμού σχετικά με τη διαχείριση των ΑΟΠ.

Άρθρο 6 – Ορισμοί

Η χρήση λέξεων ή όρων όπως «πρέπει» ή «θα πρέπει» στο έγγραφο υποδηλώνει νομική απαίτηση, συνεπώς είναι απαραίτητη η συμμόρφωση. Οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στη σχετική νομοθεσία για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων, όπως π.χ. στην οδηγία (ΕΕ) 2016/798 για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων, στην ΚΜΑ για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των κινδύνων (ΕΕ) 402/213, καθώς και στις αντίστοιχες τεχνικές προδιαγραφές για τη διαλειτουργικότητα ισχύουν στο παρόν έγγραφο αλλά δεν αναπαράγονται κατωτέρω.

Ατύχημα	Κάθε ακούσιο ή ανεπιθύμητο και αιφνίδιο περιστατικό ή ειδική αλληλουχία τέτοιων περιστατικών με επιζήμιες συνέπειες· τα ατυχήματα διακρίνονται στις εξής κατηγορίες: συγκρούσεις, εκτροχιασμοί, ατυχήματα σε ισόπεδες διαβάσεις, ατυχήματα που προκαλούνται σε άτομα από κινούμενο τροχαίο υλικό, πυρκαγιές και άλλα (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Τόπος παροχής της υπηρεσίας	Δίκτυο ή δίκτυα εντός ενός ή περισσότερων κρατών μελών στα οποία μια σιδηροδρομική επιχείρηση προτίθεται να δραστηριοποιηθεί (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	Η προσέγγιση που χρησιμοποιεί ένας οργανισμός για να εξασφαλίσει ότι τα φυσικά περιουσιακά στοιχεία παραμένουν ασφαλή, κατάλληλα για χρήση και εμπορικά βιώσιμα από τον σχεδιασμό και την κατασκευή, και σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, έως τον παροπλισμό.
Έλεγχος	Συστηματική, ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη διαδικασία για την απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου και αντικειμενική αξιολόγηση για τον καθορισμό του βαθμού εκπλήρωσης των κριτηρίων ελέγχου (ISO 9000).
Υπηρεσιακή μονάδα	Υπηρεσιακή μονάδα είναι τμήμα ή λειτουργικός τομέας ενός οργανισμού. Μπορεί να αφορά διαφορετικούς ρόλους και σκοπούς, όπως π.χ. τους ανθρώπινους πόρους, την παραγωγή, τη μεταφορά μεγάλων αποστάσεων, την εφοδιαστική, την εκτροπή σιδηροδρόμων.
Χαρακτήρας λειτουργίας	Ο χαρακτηρισμός της λειτουργίας με βάση το πεδίο εφαρμογής της, καθώς και ο σχεδιασμός και η κατασκευή των υποδομών, η συντήρηση των υποδομών, ο κυκλοφοριακός σχεδιασμός, η διαχείριση και ο έλεγχος της κυκλοφορίας, και με βάση τη χρήση της σιδηροδρομικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών γραμμών και/ή των γραμμών υψηλής ταχύτητας, της μεταφοράς επιβατών και/ή εμπορευμάτων.
Επάρκεια	Ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και δεξιοτήτων για την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων (ISO 9000).
Συνεχής βελτίωση	Επαναλαμβανόμενη δραστηριότητα για βελτίωση της απόδοσης (ήτοι μετρήσιμο αποτέλεσμα) (ISO 9000).
Διαχείριση εγγράφων	Η διαδικασία για την αναγνώριση, τη δημιουργία, τη συντήρηση, τη διαχείριση, την αποθήκευση και τη διατήρηση τεκμηριωμένων πληροφοριών.

Έκταση της υπηρεσίας	<p>Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές λειτουργίες που εκτελούνται από σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, η έκταση που χαρακτηρίζεται από τον αριθμό των επιβατών και/ή όγκο των εμπορευμάτων και από το εκτιμώμενο μέγεθος μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης ως προς τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολεί στον τομέα των σιδηροδρόμων (όπως πολύ μικρή, μικρή, μεσαίου μεγέθους ή μεγάλη επιχείρηση) (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).</p> <p>Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές λειτουργίες που εκτελούνται από τους διαχειριστές υποδομής, η έκταση που χαρακτηρίζεται από το μήκος του σιδηροδρομικού τμήματος και το εκτιμώμενο μέγεθος του διαχειριστή υποδομής από άποψη αριθμού εργαζομένων απασχολούμενων στον σιδηροδρομικό τομέα (Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762).</p>
Κίνδυνος	Κατάσταση που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ατύχημα (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013).
Ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες	Όλα τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά απόδοσης και οι οργανωτικές πτυχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για να διασφαλίζεται η δια βίου ασφάλεια και αποτελεσματικότητα ενός συστήματος ή ενός οργανισμού.
Ανθρωποκεντρική προσέγγιση	Προσέγγιση που εξετάζει πρώτα τις ανάγκες, τις ικανότητες και τις συμπεριφορές των ανθρώπων, και ακολουθείται από σχεδιασμό που ανταποκρίνεται στις εν λόγω ανάγκες, ικανότητες και συμπεριφορές.
Συμβάν	Κάθε περιστατικό, πλην ατυχήματος ή σοβαρού ατυχήματος, το οποίο επηρεάζει την ασφαλή λειτουργία των σιδηροδρόμων (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798). Στα συμβάντα συμπεριλαμβάνονται και τα αποσοβθέντα ατυχήματα.
Διαχειριστής υποδομής	Κάθε φορέας ή επιχείρηση που έχει την ευθύνη ιδίως για την ίδρυση, τη διαχείριση και τη διατήρηση της σιδηροδρομικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης της κυκλοφορίας, του ελέγχου-χειρισμού και σηματοδότησης. Οι λειτουργίες του διαχειριστή υποδομής σε δίκτυο ή τμήμα δικτύου μπορούν να κατανεμηθούν σε διάφορες οργανισμούς ή επιχειρήσεις (Οδηγία 2012/34/ΕΕ).
Ενδιαφερόμενος	Πρόσωπο ή οργανισμός που μπορεί να επηρεάσει, να επηρεαστεί ή να αντιληφθεί ότι επηρεάζεται από μια απόφαση ή δραστηριότητα (ISO 9000) σχετικά με το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας.
Έρευνα ή διερεύνηση	Διαδικασία που διεξάγεται με σκοπό την πρόληψη ατυχημάτων και συμβάντων και περιλαμβάνει τη συγκέντρωση και την ανάλυση πληροφοριών, την εξαγωγή συμπερασμάτων, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των αιτιών, και, οσάκις κρίνεται ενδεδειγμένο, τη διατύπωση συστάσεων ασφάλειας (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Σύστημα διαχείρισης	Σύνολο αλληλένδετων ή αλληλεπιδρώντων στοιχείων ενός οργανισμού για τη χάραξη πολιτικών και στόχων, και οι διαδικασίες για την επίτευξη αυτών των στόχων (ISO 9000).
Παρακολούθηση	Οι ρυθμίσεις που εφαρμόζουν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι διαχειριστές υποδομής ή οι υπεύθυνοι για τη συντήρηση φορείς για τον έλεγχο του συστήματος διαχείρισής τους εφαρμόζονται σωστά και αποτελεσματικά (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1078/2012).

Εθνικοί κανόνες	Όλοι οι δεσμευτικοί κανόνες που θεσπίζονται σε ένα κράτος μέλος, ανεξαρτήτως του φορέα έκδοσης, οι οποίοι περιλαμβάνουν απαιτήσεις σιδηροδρομικής ασφάλειας ή απαιτήσεις τεχνικής φύσεως, εκτός από αυτές που έχουν θεσπιστεί από την Ένωση ή διεθνείς κανόνες, και οι οποίοι ισχύουν στο εν λόγω κράτος μέλος για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, διαχειριστές υποδομών ή τρίτα μέρη (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Διαδικασία	Σύνολο αλληλένδετων δραστηριοτήτων ή δραστηριοτήτων που αλληλεπιδρούν, που μετασχηματίζουν δεδομένα σε αποτελέσματα (ISO 9000).
Σιδηροδρομική υποδομή	Οι εγκαταστάσεις που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία μιας σιδηροδρομικής γραμμής, συμπεριλαμβανομένων: <ul style="list-style-type: none"> • των σιδηροδρομικών γραμμών και των σχετικών δομών γραμμών, • των βοηθητικών οδών, των συστημάτων σηματοδότησης, των συστημάτων επικοινωνιών, και του τροχαίου υλικού, • των συστημάτων ελέγχου, των συστημάτων ελέγχου αμαξοστοιχιών, και των συστημάτων διαχείρισης δεδομένων, • ειδοποιήσεων και σημάτων, • της ηλεκτρικής τροφοδοσίας και των συστημάτων ηλεκτρικής έλξης, • των συνδεδεμένων κτιρίων, εργαστηρίων, αποθηκών και ανοιχτών χώρων, • των εγκαταστάσεων, των μηχανημάτων και του εξοπλισμού.
Σιδηροδρομική επιχείρηση	Σιδηροδρομική επιχείρηση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 1 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ και κάθε άλλη δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση η δραστηριότητα της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών σιδηροδρομικής μεταφοράς εμπορευμάτων και/ή επιβατών, υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση αυτή πρέπει να εξασφαλίζει υποχρεωτικά και την έλξη, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων που παρέχουν μόνο έλξη (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798). Κάθε δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση αδειοδοτημένη σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και με κύρια δραστηριότητα την παροχή υπηρεσιών για τη σιδηροδρομική μεταφορά εμπορευμάτων και/ή επιβατών, με την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση εξασφαλίζει έλξη. Στον όρο περιλαμβάνονται και επιχειρήσεις που παρέχουν μόνο έλξη (οδηγία 2012/34/ΕΕ).
Κίνδυνος	Η συχνότητα εκδήλωσης ατυχημάτων και συμβάντων που προκαλούν βλάβη (που προκαλείται από κίνδυνο) και ο βαθμός σοβαρότητας αυτής της βλάβης (κανονισμός (ΕΕ) 402/2013).
Ανάλυση κινδύνου	Συστηματική χρήση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών για τον εντοπισμό των κινδύνων και την εκτίμηση των κινδύνων (κανονισμός (ΕΕ) 402/2013).
Εκτίμηση κινδύνων	Η συνολική διαδικασία που περιλαμβάνει ανάλυση κινδύνου και αξιολόγηση κινδύνου (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013).
Αξιολόγηση κινδύνου	Διαδικασία που βασίζεται στην ανάλυση κινδύνου, για να καθοριστεί κατά πόσον έχει επιτευχθεί αποδεκτό επίπεδο κινδύνου (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013).

Διαχείριση κινδύνων	Η συστηματική εφαρμογή των πολιτικών, διαδικασιών και πρακτικών διαχείρισης στα καθήκοντα της ανάλυσης, της αξιολόγησης και του ελέγχου των κινδύνων (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013).
Νοοτροπία ασφάλειας	Η αλληλεπίδραση μεταξύ των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας (ΣΔΑ), του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τις απαιτήσεις αυτές με βάση τις στάσεις, τις αξίες και τις πεποιθήσεις τους και του τρόπου με τον οποίο αυτοί ενεργούν στην πράξη, όπως εκδηλώνεται στις αποφάσεις και τις συμπεριφορές τους. Η θετική νοοτροπία ασφάλειας χαρακτηρίζεται από τη συλλογική δέσμευση τόσο των επιτελικών στελεχών όσο και των ατόμων να ενεργούν πάντα με ασφάλεια, ιδίως όταν έρχονται αντιμέτωποι με αντικρουόμενους στόχους (κανονισμός (ΕΕ) 2018/762).
Σκοπός	Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Ο στόχος ασφάλειας πρέπει να είναι συγκεκριμένος, μετρήσιμος, εφικτός, ρεαλιστικός, και να λαμβάνει υπόψη τον διαθέσιμο χρόνο. Επιπλέον, πρέπει να καθορίζεται σε σχέση με σχετικές λειτουργίες και επίπεδα εντός του οργανισμού.
Εταίρος	Εμπορική οντότητα με την οποία μια άλλη εμπορική οντότητα έχει συνάψει κάποια μορφή συμφωνίας. Αυτή η σχέση ενδέχεται να είναι ένας συμβατικός, αποκλειστικός δεσμός στο πλαίσιο του οποίου οι δύο οντότητες δεσμεύονται να μην συμμαχήσουν με τρίτους.
Εταιρική σχέση	Ρύθμιση βάσει της οποίας τα μέρη, γνωστά ως «εταίροι», συμφωνούν να συνεργαστούν για την προώθηση των αμοιβαίων συμφερόντων τους.
Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας	Η οργάνωση, οι ρυθμίσεις και οι διαδικασίες που θεσπίζονται από διαχειριστή υποδομής ή σιδηροδρομική επιχείρηση προκειμένου να διασφαλίζεται η ασφαλής διαχείριση των εκτελούμενων λειτουργιών (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Ανώτερη βαθμίδα διοίκησης	Άτομο ή ομάδα ατόμων που διευθύνει και ελέγχει έναν οργανισμό στο υψηλότερο επίπεδο (ISO 9000).
Είδος παροχής υπηρεσιών	Το είδος χαρακτηριζόμενο από τη μεταφορά επιβατών, είτε συμπεριλαμβάνονται οι υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας είτε όχι, από τη μεταφορά φορτίου, είτε συμπεριλαμβάνονται οι υπηρεσίες επικίνδυνων εμπορευμάτων είτε όχι, ή αποκλειστικά από υπηρεσίες εκτροπής σιδηροδρόμων (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).